

XII SCIENTIFIC CONFERENCE MASEP 2018

Measurement and Assessment of Social and Economic Phenomena

BOOK OF ABSTARCTS

XII KONFERENCJA NAUKOWA MASEP 2018

Pomiar i ocena zjawisk społecznych i ekonomicznych

KSIĄŻKA STRESZCZEŃ

Organiser:

Department of Economic and Social Statistics

Organizator:

Katedra Statystyki Ekonomicznej i Społecznej

Instytut Statystyki i Demografii

**WYDZIAŁ
EKONOMICZNO-
SOCJOLOGICZNY**

Uniwersytet Łódzki

Łódź, 29.11.2018 – 30.11.2018

Spis treści

• Streszczenia w języku polskim	3
• Streszczenia w języku angielskim	151
• Biogramy autorów	301
• Spis streszczeń w języku polskim	432
• Spis streszczeń w języku angielskim	438
• Indeks autorów streszczeń	444
• Spis biogramów autorów	446

STRESZCZENIA W JĘZYKU POLSKIM

Adamczyk Grzegorz

Katolicki Uniwersytet Lubelski

grzegorz.adamczyk@kul.pl

Zjawisko kupowania kompensacyjnego i kompulsywnego w Polsce. Studium socjologiczne

Słowa kluczowe: *zachowania konsumenckie, kupowanie kompensacyjne, kupowanie kompulsywne, uzależnienie behawioralne*

Streszczenie

Artykuł poświęcony jest zjawisku kupowania kompensacyjnego i kompulsywnego w społeczeństwie konsumpcyjnym na przykładzie Polski. Analiza rozpowszechnienia tego rodzaju zachowań nabywczych w Polsce uwzględnia porównania z danymi z badań prowadzonych w innych krajach. Analizowane są uwarunkowania socjodemograficzne i ekonomiczne kupowania kompensacyjnego i kompulsywnego takie jak: wiek, płeć, dochód, zadłużenie gospodarstwa domowego, czy wielkość miejscowości zamieszkania. Ważnym celem części teoretycznej artykułu jest zaprezentowanie różnych metod pomiaru kompensacyjnego i kompulsywnego kupowania (np. Canadian Compulsive Buying Measurement Scale, German Addictive Buying Indicator, Compulsive Buying Scale, Edwards Compulsive Buying Scale). Dane empiryczne prezentowane w artykule pochodzą z dwóch fal badań przeprowadzonych w 2010 i 2016 roku na ogólnokrajowej reprezentatywnej statystycznie próbie 1000 Polaków. Prezentowane wyniki badań bazują na German Compulsive Buying Indicator. Obecnie 4,4% Polaków w wieku 15 lat i więcej wykazuje skłonności do kupowania kompulsywnego. Udział kupujących kompensacyjnie w populacji generalnej wynosi 16,1%.

Adamczyk-Łojewska Grażyna

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
gslojewscy@neostrada.pl

Bujarkiewicz Adam

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
adamb@utp.edu.pl

Zmiany poziomu rozwoju obszarów wiejskich w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej - wyniki kategoryzacji gmin

Słowa kluczowe: *gospodarka Polski, obszary wiejskie, terytorialne zróżnicowanie rozwoju gospodarczego, ujęcie dynamiczne, lokalny i regionalny wymiar analizy*

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie analizy i oceny rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich w Polsce w dziesięcioletnim okresie 2003–2012, tj. w warunkach pogłębiającego się procesu integracyjnego i realizowania polityki spójności po akcesji do Unii Europejskiej. W opracowaniu przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych przez autorów w skali całego kraju w przekroju gmin, w których wykorzystano banki danych regionalnych (BDR) GUS i techniki GIS. Ze względu na brak syntetycznych mierników (PKB czy WDB) w odniesieniu do gmin, zastosowano wieloczynnikową metodę oceny poziomu rozwoju. Uwzględniając porównywalne kryteria w zakresie ośmiu analizowanych czynników, określono oddzielnie dla czterech lat (2003, 2008, 2010 i 2012) relatywny poziom rozwoju poszczególnych gmin: wysoki, średni lub niski (odpowiednio kategorii A, B lub C). Stało się to podstawą dla przeprowadzenia (w skali kraju, a także województw) czterech odrębnych delimitacji obszarów różniących się poziomem rozwoju (A, B i C) w badanych latach, a także określenia w badanym dziesięcioleciu zmian w zakresie powierzchni i liczby mieszkańców obszarów poszczególnych kategorii oraz ich lokalizacji.

Al Ahmod Waleed

Uniwersytet Łódzki
waleedalhamady@gmail.com

Wolak Dorota

Uniwersytet Łódzki
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Analiza i ocena zjawisk związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym na przykładzie Iraku

Słowa kluczowe: *model ekonomiczny, obieg zamknięty, organizacja i zarządzanie*

Streszczenie

Gospodarka Iraku oparta jest głównie na przemyśle wydobywczym i eksporcie ropy naftowej, który dostarcza 95% dochodów budżetowych kraju pochodzących z eksportu. Ponadto Irak posiada duże złoża gazu ziemnego, siarki, fosforu i metali kolorowych. Produkt narodowy brutto wynosi 1 900 USD na jednego mieszkańca. Na sytuację gospodarczą państwa oprócz działań mających na celu ustabilizowanie sytuacji polityczno-gospodarczej ma wpływ polityka związana z eksploatacją potencjału, którym dysponuje państwo irackie oraz racjonalne gospodarowanie kapitałem ludzkim. Działania wojenne spowodowały ogromne straty i zniszczenia w obszarach takich jak: budownictwo, w tym dróg i mostów, infrastruktura gospodarcza, komunikacja i transport, wydobycie ropy naftowej, przemysł zbrojeniowy oraz telekomunikacja i łączność.

Wielu producentów świadomie wprowadza i/lub akceptuje tzw. „słabe ogniwa” w konstrukcji swoich urządzeń i sprzętu. Trwałość i niezawodność działania nie są również kryteriami priorytetowymi w eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych. Powszechnym problemem jest również brak zainteresowania usuwaniem „słabych ogniw” na różnych poziomach dekompozycji struktur maszyn i urządzeń technicznych. Często wymusza się wymianę naprawialnego jeszcze sprzętu na nowy, co przy imporcie z Azji i braku krajowych sieci serwisu staje się wysoce opłacalne.

Gospodarka o obiegu zamkniętym jest koncepcją, w której produkty, materiały oraz surowce powinny pozostawać w obiegu gospodarczym tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być zminimalizowane. Idea ta uwzględnia wszystkie etapy cyklu życia produktu, zaczynając od projektowania, poprzez produkcję, konsumpcję, zbieranie odpadów, aż do ich zagospodarowania.

Model gospodarki o obiegu zamkniętym nie ogranicza dotychczasowych możliwości firm w inwestowaniu, wprowadzaniu innowacji i doskonaleniu. Najważniejszą korzyścią wprowadzania modelu gospodarki zamkniętej oprócz oszczędności jest wzrost poziomu technicznego społeczeństwa, umiejętności i doświadczenia pozwalającego na optymalne wykorzystanie istniejących zasobów, w tym bardziej racjonalne gospodarowanie potencjałem ludzkim.

Bartkiewicz Witold

Uniwersytet Łódzki
wbartkiewicz@wzmail.uni.lodz.pl

Gontar Zbigniew

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
zbigniew.gontar@sgh.waw.pl

**Bariery i korzyści migracji do chmury obliczeniowej
w przedsiębiorstwach przemysłowych
- analiza niejednoznaczności i związków między kryteriami oceny**

Słowa kluczowe: *chmura obliczeniowa, eksploracja reguł asocjacyjnych, grupowanie semantyczne oparte na podobieństwie*

Streszczenie

W artykule przeprowadzono analizę powiązań między korzyściami i barierami migracji systemów IT do chmury obliczeniowej w polskich przedsiębiorstwach produkcyjnych. Wykorzystano algorytm „a priori”, pozwalający na eksplorację reguł asocjacyjnych, oraz metody semantycznego grupowania hierarchicznego opartego na podobieństwie. Otrzymane wyniki pozwalają zidentyfikować strukturę pojęciową zagadnienia oraz zbudować model zależności pomiędzy kryteriami oceny adopcji rozwiązań chmury obliczeniowej.

Bednarczyk Teresa Hanna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
teresa.bednarczyk@umcs.lublin.pl

Pasierbowicz Tomasz

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
tomasz.pasierbowicz@gmail.com

Ubezpieczenia społecznościowe – innowacja, rewolucja czy powrót do korzeni?

Słowa kluczowe: *ekonomia współdzielenia, ubezpieczenia społecznościowe, innowacje technologiczne*

Streszczenie

Czwarta rewolucja przemysłowa oparta na rozwoju technologii zmienia diametralnie warunki prowadzenia współczesnego biznesu. Motorem zmian są nie tylko nowe technologie, ale i coraz łatwiejszy dostęp do sieci Internetu, który stwarza ogromne możliwości dla rozwoju innowacji, także w sektorze ubezpieczeń. Jedną z nowoczesnych koncepcji, wykreowanych przez rozwój platform internetowych są tzw. ubezpieczenia społecznościowe.

Celem opracowania jest identyfikacja oraz ocena skali rozwoju zjawiska, zwanego ubezpieczeniami społecznościowymi, nowego i bardzo słabo jeszcze rozpoznanego w literaturze. Główna metoda badawcza to studia literatury oraz analiza materiałów źródłowych w formie raportów i in-formacji zamieszczanych na stronach portali internetowych.

Z przeprowadzonych badań wynika, że tzw. ubezpieczenia społecznościowe zostały wykreowane nie tylko dzięki rozwojowi nowych technologii. Powstały one w wyniku przeobrażeń społecznych, w które wpisuje się gospodarka współdzielenia (sharing economy) oraz wiara w to, że pominięcie tradycyjnego ubezpieczyciela i utworzenie grupy społecznościowej w celu zaspokojenia potrzeb ubezpieczeniowych jej członków, może być bardziej efektywne niż tradycyjny rynek ubezpieczeniowy. Ten nowatorski model ubezpieczeń opiera się jednak na zasadach nawiązujących do pierwotnej idei towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, takich jak: solidarność, wzajemność, przezorność oraz brak komercyjnego charakteru.

Uwagi o elementarnych indeksach cen

Słowa kluczowe: *indeksy elementarne, CPI, indeks Dutot, indeks Jevonsa, indeks Carli*

Streszczenie

Indeksy elementarne są stosowane na najniższym szczeblu agregacji danych z koszyka CPI do oszacowania zmian cen. Indeksy te są formułami nieważonymi, wykorzystującymi informacje jedynie o cenach i są stosowane już od stuleci (indeks Dutot, Jevonsa czy Carli). Ostatnie rekomendacje Komisji Europejskiej w zakresie zharmonizowanego indeksu cen konsumpcyjnych (HICP) promują wyraźnie indeks Jevonsa, stanowiący średnią geometryczną z częściowych indeksów cen. I choć argumenty Komisji zdają się być niepodważalne, wnikliwa analiza statystyczna wymienionych indeksów budzi pewne wątpliwości co do wyższości indeksu Jevonsa. W pracy dokonano zatem porównania elementarnych indeksów cen dla przypadku całej populacji jak i losowej próby monitorowanych cen. Wyznaczono obciążenia, wariancje oraz błędy średniokwadratowe indeksów próbkowych (estymatorów) przy założeniu, że ceny opisane są za pomocą rozkładu log-normalnego i są skorelowane. Wyniki teoretyczne wspierają badania symulacyjne oraz empiryczne, prowadzone dla różnych wielkości prób z najniższego szczebla agregacji danych.

Bieniek Milena

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
milena.bieniek@umcs.lublin.pl

Adamczuk Aleksandra

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Ocena składników bilansu majątkowego przedsiębiorstw komunalnych na przykładzie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. w Krasnymstawie

Słowa kluczowe: *bilans majątkowy, przedsiębiorstwo komunalne, wskaźniki finansowe*

Streszczenie

Ocena składników bilansu majątkowego przedsiębiorstw komunalnych na przykładzie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. w Krasnymstawie. W pracy analizowane są elementy bilansu majątkowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Krasnymstawie z lat 2013-2015. Celem pracy jest znalezienie pewnych prawidłowości występujących w bilansie dla spółek komunalnych poprzez wskaźniki finansowe. Pokazane są problemy takich spółek i zaproponowane są działania naprawcze.

Boczkowska Katarzyna

Politechnika Łódzka
katarzyna.boczkowska@p.lodz.pl

Determinanty wdrażania systemów zarządzania

Słowa kluczowe: *system zarządzania, ISO 9001, ISO 14001 PN-N 18001, OHSAS 18001*

Streszczenie

W czasie dynamicznych zmian technologicznych jak i gospodarczych przedsiębiorstwa wykorzystują różne sposoby próbując zdobyć przewagę konkurencyjną, decydując się na wdrożenie systemów zarządzania jakością, bhp czy środowiskowego. Celem artykułu było przeprowadzenie analizy determinantów wpływających na wdrażanie systemów zarządzania jak i sprawdzenie czy firmy uważają, że wdrożenie systemów było korzystne. Wykorzystanie narzędzi statystyczne pozwoliło na wskazanie kluczowych w zależności od wielkości organizacji.

Architektura deinstytucjonalizacji – nowe modele przestrzeni życia dla osób starszych z chorobami neurologicznymi, w tym z chorobą Alzheimera i Parkinsona

Słowa kluczowe: *standardy architektoniczne, mieszkalnictwo wspomagane, osoby starsze z chorobami neurologicznymi, projektowanie uniwersalne*

Streszczenie

Wprowadzenie: Wyzwania wynikające ze zwiększonego wskaźnika obciążenia demograficznego oraz wzrostu liczby osób ze zdiagnozowanymi chorobami neurologicznymi w Polsce, związane są nie tylko ze zjawiskami w obszarze polityki zdrowotnej, ale także z nowymi potrzebami z zakresu standardów mieszkalnictwa. Wydłużony okres trwania życia człowieka, powinien korelować z możliwością zapewnienia optymalnej jakości jego egzystencji, zależnej między innymi od charakteru i jakości przestrzeni architektonicznych.

Cel artykułu: Celem artykułu jest opisanie modelu projektowania i wyposażania mieszkań wspomaganych według uniwersalnych standardów jakościowych, odpowiadających wymaganiom określonym w Rezolucji ONZ nr 61/06 z dnia 13 grudnia 2006 roku oraz zgodnych z założeniem szczegółowym Programu Operacyjnego POWER, definiowanym jako „Rozwój form mieszkalnictwa wspomagane na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako form zdeinstytucjonalizowanych”.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Wytyczne w zakresie kreowania rozwiązań przestrzennych opracowano na podstawie wniosków z projektu pn. „Niezależne życie – wypracowanie standardu oraz przeprowadzenie pilotażu w zakresie mieszkalnictwa wspomagane dla osób z chorobami neurologicznymi, w tym z chorobą Alzheimera i chorobą Parkinsona oraz osób starszych”, realizowanego przez samorząd terytorialny województwa łódzkiego. Analizie poddano również możliwość wykorzystywania w procesie projektowania architektonicznego narzędzi takich jak: The Care Needs Assessment Pack for Dementia – CarenapD oraz CANE (Camberwell Assessment of Need for the Elderly), służących ocenie potrzeb i stopnia ich zaspokojenia wśród osób starszych z zaburzeniami demencyjnymi, przebywających w różnorodnych formach opieki.

Wyniki/Wnioski: Przedstawione ujęcie problemu planowania dostępnych przestrzeni opieki osób starszych, w tym osób z chorobami neurologicznymi, należy uznać za ważne i aktualne, bowiem omawiane stany zdrowotne wymagają szczególnej analizy w kontekście kreowania komfortowych i bezpiecznych warunków życia i funkcjonowania. Zwrócenie uwagi na potrzeby mieszkaniowe osób zagrożonych instytucjonalizacją, a przez to także wykluczeniem, staje się wyzwaniem równie istotnym, jak zapewnienie takim osobom właściwej opieki medycznej. Wyniki przeprowadzonych badań posłużyć mogą w przyszłości rozwojowi idei projektowania architektonicznego ukierunkowanego na tworzenie odpowiednich warunków inkluzji społecznej i wspierającego niezależne życie osób o szczególnych potrzebach.

Brzozowska-Rup Katarzyna

Politechnika Świętokrzyska

brzozows@poczta.fm

Bednarczyk Jan Leszek

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

jan.bednarczyk@wp.pl

Inflacja niespowalniająca wzrostu gospodarczego (NDEGRI) w świetle badań empirycznych

Słowa kluczowe: *optymalna stopa inflacji, pułapka niskiej inflacji, cel inflacyjny banku centralnego, regresja funkcji sklepanych*

Streszczenie

Problem optymalnej stopy inflacji jest kluczowym zagadnieniem i przedmiotem ożywionych dyskusji we współczesnej makroekonomii. W pracy zaprezentowano wyniki szacowania wysokości tempa wzrostu gospodarczego w zależności od poziomu inflacji w wybranych krajach. Celem artykułu jest oszacowanie przedziałów stóp inflacji, przy których poszczególne kraje wykazywały najwyższe wskaźniki wzrostu gospodarczego. W badaniach wykorzystano roczne dane odnoszące się do Polski i pięciu krajów G20 (Stany Zjednoczone, Chiny, Indie, Brazylia i Meksyk) z lat 1995-2015. Końcowe wyniki badań zostały uzyskane z użyciem metody regresji sklepanej, w szczególności tzw. splajnów kubicznych i B-splajnów. Z analizy danych wynika, że margines dla akomodacyjnej polityki pieniężnej banków centralnych w badanych krajach może być większy niżby to wynikało z doktrynalnych podstaw polityki bezpośredniego celu inflacyjnego, zwłaszcza z jej bardziej restrykcyjnej wersji (strict inflation targeting)

Demograficzne uwarunkowania rozwoju regionalnego w Polsce Wschodniej

Słowa kluczowe: *rozwój regionalny, procesy demograficzne, struktura demograficzna, naturalny ruch ludności, migracje, Polska Wschodnia*

Streszczenie

Wprowadzenie: Procesy demograficzne wpływają na kapitał ludzki, który współcześnie jest jednym z najistotniejszych czynników rozwoju regionalnego. Czynniki demograficzne stwarzają bowiem możliwości lub ograniczają poszerzenie zasobu wiedzy i umiejętności oraz warunkują aktywność społeczno-ekonomiczną. Innymi słowy, zjawiska demograficzne mogą sprzyjać lub blokować rozwój regionalny. Niekorzystne trendy demograficzne, w szczególności odnoszące się do liczebności i struktury populacji oraz przyrostu naturalnego są istotnym wyzwaniem polityki regionalnej. Dodatkowo w przypadku regionów o niższym poziomie rozwoju obserwowane jest ujemne saldo migracji, co może ograniczać rozwój regionalny. W konsekwencji w artykule zostanie zweryfikowana następująca hipoteza: procesy demograficzne są barierą rozwoju regionów Polski Wschodniej.

Cel artykułu: Głównym celem artykułu jest analiza przestrzennego zróżnicowania zjawisk demograficznych w Polsce Wschodniej, zaś celem częściowym jest identyfikacja obszarów o niekorzystnych demograficznych uwarunkowaniach rozwoju. Realizacji drugiego celu służy przeprowadzanie analizy na poziomie podregionów, nie zaś regionów, co pozwoli na dokładniejsze określenie obszarów o niekorzystnych zjawiskach demograficznych.

Metodologia/Metody/Źródła danych: W artykule została zastosowana metoda liniowego porządkowania obiektów z wykorzystaniem taksonomicznej miary rozwoju Z. Hellwiga. Ponadto została przeprowadzona analiza porównawcza głównych zjawisk demograficznych w 2010, 2013 i 2016 w Polsce Wschodniej. Podstawowym źródłem danych wykorzystanych w artykule był Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych).

Wyniki/Wnioski: Przeprowadzona analiza pozwala stwierdzić, że w latach 2010-2016 w Polsce Wschodniej zaobserwowano wzrost obciążenia demograficznego będącego rezultatem starzenia się społeczeństwa. Ponadto współczynnik salda migracji przyjął wartości ujemne w większości podregionów, zaś współczynnik dzietności jest znacznie poniżej progu zastępowalności pokoleń. W konsekwencji negatywne zjawiska demograficzne w coraz większym stopniu ograniczają kapitał ludzki i pośrednio negatywnie oddziałują na rozwój regionalny. Jednakże przeprowadzona analiza pozwala wyróżnić podregiony o korzystnych wartościach badanych wskaźników, przy czym są to podregiony nieliczne, obejmujące stolice poszczególnych województw i nie wpływają w znaczący sposób na pogarszający się ogólny stan demografii w Polsce Wschodniej.

Busłowska Anna

Uniwersytet w Białymstoku

a.buslowska@uwb.edu.pl

Rola zintegrowanych inwestycji terytorialnych we wsparciu rozwoju szkolnictwa zawodowego na przykładzie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego

Słowa kluczowe: *zintegrowane inwestycje terytorialne, szkolnictwo zawodowe*

Streszczenie

Zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) są narzędziem do realizacji strategii terytorialnych w sposób kompleksowy, holistyczny. Służą rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych zdiagnozowanych w danych obszarach funkcjonalnych. Priorytety rozwojowe w tym zakresie określają strategie ZIT. Wśród głównych celów znajdują się także wyzwania dotyczące rozwoju edukacji, w tym szkolnictwa zawodowego. W ramach Strategii ZIT w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym na wsparcie tego typu szkół przeznaczono ok. 14 milionów euro. Oprócz projektów dotyczących rozwoju i wzmocnienia kapitału ludzkiego, zaplanowano także inwestycje w rozwój nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej.

Celem artykułu jest identyfikacja i ocena działań realizowanych w ramach ZIT służących poprawie szkolnictwa zawodowego na przykładzie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego. Analiza zostanie oparta zarówno na literaturze przedmiotu oraz na informacjach pozyskanych z instytucji odpowiedzialnej za wdrażanie instrumentu ZIT w województwie podlaskim.

Projektowanie ścieżki kariery artysty i projektanta – analiza przypadku

Słowa kluczowe: *artysta, ścieżka kariery, ścieżka zawodowa, planowanie kariery.*

Streszczenie

Celem artykułu było zbadanie czy przedmiot projektowanie ścieżki kariery jest potrzebny studentom uczelni artystycznych. Do uzyskania materiału badawczego skorzystano z metod jakościowych: obserwacji, wywiadów oraz analizy dokumentów. Z wywiadów przeprowadzonych przez autora, przed wprowadzeniem przedmiotu na studia, ze studentami i absolwentami uczelni artystycznych, w tym akademii sztuk pięknych, a także akademii muzycznych, filmowych i teatralnych, wynika, że studenci i absolwenci mieli problem z projektowaniem swojej ścieżki kariery, a dokładniej, bardzo często nie mieli pomysłu, ani na siebie, ani na to co będą robili po studiach. Dla bardzo dużej ilości osób życiowym celem było dostać się na wymarzone studia, a nie mieli już pomysłu, co będą robić po ukończeniu uczelni. Z zebranych danych wynika, że po wprowadzeniu przedmiotu projektowanie ścieżki kariery do siatek studiów, aż 97 % respondentów pozytywnie ocenia przedmiot i to czego się dzięki niemu nauczyli.

Wiedza finansowa uczniów szkół średnich

Słowa kluczowe: *wiedza finansowa, edukacja finansowa*

Streszczenie

Wprowadzenie: Wiedza i umiejętności finansowe wpływają na wykształcenie pozytywnych nawyków potrzebnych do efektywnego zarządzania środkami finansowymi. Według argumentacji Gigerenzera: „znajomość wiedzy finansowej jest tak samo ważna w dwudziestym pierwszym wieku, jak było czytanie i pisanie w dwudziestym wieku”.

Cel artykułu: Celem opracowania jest identyfikacja poziomu wiedzy finansowej uczniów szkół średnich.

Przedsięwzięcie badawcze kierunkują pytania:

- Jaki jest poziom wiedzy finansowej uczniów szkół średnich?
- Czy i jak: płeć, wiek i miejsce zamieszkania badanych mają wpływ na poziom wiedzy finansowej?
- Jak poziom i rodzaj wykształcenia rodziców różnicuje wiedzę o finansach badanych uczniów?

Metodologia/Metody/Źródła danych: Do realizacji przedstawionego celu wykorzystano metody badawcze, jakimi są :

- studium literatury przedmiotu,
- analiza wybranych raportów z przeprowadzonych badań dotyczących poziomu wiedzy/świadomości finansowej społeczeństwa,
- badanie ankietowe.

Wyniki/Wnioski: Edukacja finansowa jest szczególnie ważna dla młodego pokolenia, ponieważ pogłębianie się różnic w poziomie wiedzy finansowej młodych osób, może znacząco wpływać na pogłębianie się różnic w dobrobycie społecznym.

Z przeprowadzonych badań wynika, że poziom wiedzy uczniów szkół średnich jest nieco wyższy od poziomu wiedzy wyznaczonego w badaniach krajowych. Średnio uczniowie mieli 47,5% poprawnych odpowiedzi z testu wiedzy finansowej. Jednak taki wynik pozwala na stwierdzenie niskiego poziomu wiedzy finansowej.

Chmielewska Anna

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
anna.chmielewska@sgh.waw.pl

Współzależność zmian cen na rynkach akcji

Słowa kluczowe: *rynki finansowe, korelacja, rynek akcji, GARCH*

Streszczenie

Głównym celem badawczym jest próba odpowiedzi na pytanie, czy i w jaki sposób (w porównaniu z przedkryzysowym okresem dobrej koniunktury) zmieniły się charakter i siła współzależności pomiędzy tymi kluczowymi rynkami akcji. W tym kontekście podjęto próbę odpowiedzi na pytania czy rynki akcji w Polsce i na Węgrzech w efekcie zawirowań obserwowanych przede wszystkim na rynkach bardziej rozwiniętych, zwiększyły wzajemne współzależności czy też wzmocniły zróżnicowanie. To pytanie jest istotne, gdyż może pomóc odpowiedzieć na pytanie o względną percepcję tych rynków przez inwestorów zagranicznych.

Chorkowy Bartosz

Uniwersytet Opolski
bchorkowy@uni.opole.pl

Pracownicze Plany Kapitałowe jako forma oszczędzania na emeryturę

Słowa kluczowe: *emerytura, starość, formy oszczędzania*

Streszczenie

Tematyka artykułu poświęcona będzie planowanej nowej formie oszczędzania na emeryturę tj. Pracowniczym Planom Emerytalnym. Celem artykułu będzie próba odpowiedzi na pytanie czy ta forma oszczędzania będzie miała istotny wpływ na wysokość emerytury przeciętnego Polaka. W publikacji zostaną przeprowadzone symulacje potencjalnego świadczenia emerytalnego uzyskanego dzięki tej formie odkładania kapitału. Przeprowadzona zostanie też analiza porównawcza świadczeń możliwych do uzyskania z Pracowniczych Planów Kapitałowych, Indywidualnych Kont Emerytalnych, Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego oraz Ubezpieczeniowych Funduszy Kapitałowych.

Zjawisko *working poor* w Europie – analiza taksonomiczna

Słowa kluczowe: „*biedni pracujący*”, rynek pracy, Polska, Unia Europejska

Streszczenie

W artykule podjęto problem osób pracujących, ale borykających się z biedą/ubóstwem. Zjawisko *working poor* („biednych pracujących”) jest poddane analizie taksonomicznej, w której zakres podmiotowy ogranicza się do wybranych państw europejskich, a zakres czasowy do ostatnich piętnastu lat. Celem artykułu jest przedstawienie zależności między pracą a biedą i/lub ubóstwem na europejskich rynkach pracy, w tym dookreślenie poziomu i struktury „biednych pracujących”. Aby zrealizować tak postawiony cel badawczy, posłużono się wynikami badań The European Union Statistics on Income and Living Conditions, a dzięki informacjom pozyskanym z bazy danych Eurostat przeprowadzono porównywalne analizy statystyczne. Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że w Europie istnieje zjawisko *working poor*, a w przyszłości może ono przybierać na sile i stanowić poważne wyzwanie dla europejskich rynków pracy.

Badanie panelowe, czyli połączenie zalet eksperymentu naturalnego i sondażu

Słowa kluczowe: *badanie panelowe, dobrostan psychiczny, zależności przyczynowo-skutkowe*

Streszczenie

Najważniejszym celem badań naukowych w dowolnej dziedzinie jest ustalanie zależności przyczynowo-skutkowych. Najlepiej nadaje się do tego eksperyment laboratoryjny, w którym badacz ma potencjalnie pełną kontrolę nad zmiennymi, spełnia J.S. Milla kanon jedynej różnicy. Słabością eksperymentu jest mała reprezentatywność danych. Najslabszą z tego punktu widzenia metodą jest jednorazowy sondaż, który zwiększa znacznie, co prawda, reprezentatywność danych, ale nie daje żadnych możliwości dowodzenia zależności przyczynowo-skutkowych. Połączeniem zalet eksperymentu (kontrola warunków pomiaru) i sondażu (reprezentatywność danych) może być sondaż panelowy. Mimo, że nie spełnia on w zupełności kanonu jedynej różnicy (badacz nie decyduje o losowym rozkładzie zmiennej niezależnej - potencjalnej przyczynie), spełnia inny kanon wnioskowania przyczynowo-skutkowego: przyczyna wyprzedza skutek. Daje to możliwość szacowania wartości prognostycznej potencjalnych przyczyn w zbiorze zmiennych zależnych. W referacie przedstawione zostaną oparte na danych z Diagnozy Społecznej przykłady wartości prognostycznej m.in. dobrostanu psychicznego dla zdrowia i długowieczności, dochodów, związków społecznych, utraty i odzyskania pracy i kariery szkolnej.

Typowy poziom trzech kryteriów pomiaru w czterech metodach pomiaru

Kryteria	Metoda pomiaru			
	Sondaż	Eksperyment laboratoryjny	Eksperyment naturalny	Sondaż panelowy
Reprezentatywność danych	Wysoka	Niska	Niska	Wysoka
Realizm warunków pomiaru	Niski	Niski	Wysoki	Niski
Kontrola warunków pomiaru	Niska	Wysoka	Średnia	Średnia

Czerniak Jakub

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
jakub.czerniak@poczta.umcs.lublin.pl

Klapkiv Lyubov

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
liuba.klapkiv@poczta.umcs.lublin.pl

Innowacje na rynku ubezpieczeń: patenty w underwriting

Słowa kluczowe: *ubezpieczenie, underwriting, innowacje, patenty*

Streszczenie

Celem niniejszego artykułu badawczego jest charakterystyka innowacji na rynku ubezpieczeń przeprowadzona w oparciu o analizę patentów. W artykule zbadano strukturę patentów z bazy danych World Intellectual Property Organization, które dotyczyły procesu oceny ryzyka ubezpieczeniowego w okresie od 2000 do 2017 roku. Analizę przeprowadzono według wybranych kryteriów: charakter patentu (na podstawie International Patent Classification), kraj pochodzenia podmiotu aplikującego, termin złożenia wniosku patentowego i publikacji, przynależność aplikanta do rynku ubezpieczeniowego. Dla oceny zależności między tempem wzrostu wskaźnika światowej składki ubezpieczeniowej i liczby patentów z obszaru ubezpieczeń przeprowadzona została analiza korelacji, która pokazała brak statystycznie istotnej zależności.

Dehnel Grażyna

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
g.dehnel@ue.poznan.pl

Walesiak Marek

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Marek.Walesiak@ue.wroc.pl

Wawrowski Łukasz

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
lukasz.wawrowski@ue.poznan.pl

Podejście odporne w ocenie miesięcznych wynagrodzeń pracowników małych przedsiębiorstw

Słowa kluczowe: *statystyka małych obszarów, estymacja pośrednia, model Faya-Herriota, rejestry administracyjne, statystyka przedsiębiorstw*

Streszczenie

Obecnie głównym źródłem informacji o miesięcznych wynagrodzeniach pracowników sektora małych przedsiębiorstw są szacunki prowadzone przy użyciu klasycznych metod estymacji. Pozwalają one na ocenę parametrów co najwyżej na poziomie województw. Rozwój oraz wspieranie przedsiębiorczości wymagają jednak dostępu do różnorodnych informacji dotyczących lokalnych uwarunkowań ekonomicznych. Stąd też w badaniu podjęto próbę oszacowania poziomu wynagrodzeń pracowników w przekroju powiatów. Empirycznej weryfikacji poddano nieklasyczną metodę estymacji złożonej reprezentującą podejście typu model-based na poziomie obszaru. Analizę oparto na informacjach pochodzących z badania przedsiębiorstw prowadzonego przez Urząd Statystyczny w Poznaniu. Jako zmienne pomocnicze wykorzystano dane z rejestrów administracyjnych. Zastosowanie nowego podejścia w szacunku charakterystyk w obszarze statystyki gospodarczej ma na celu zwiększenie zakresu wyników statystycznych i poprawę efektywności szacunków.

Ryzyko innowacyjne w strategii funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw

Słowa kluczowe: *innowacje, ryzyko, ryzyko innowacyjne, zarządzanie ryzykiem*

Streszczenie

Ryzyko jest jednym z największych wyzwań w teorii i praktyce gospodarczej XXI wieku, a jego identyfikacja to jedna z fundamentalnych idei współczesnej gospodarki. Ryzyko to potencjalna zmienność zdarzeń, które w pojęciu obiektywnym mogą być mierzone. Wszystko co nowe i innowacyjne wiąże się z ryzykiem. Ryzyko innowacyjne małych i średnich przedsiębiorstw związane jest z finansowaniem procesów i przedsięwzięć innowacyjnych, i definiowane jest jako możliwość poniesienia strat finansowych i rzeczowych wynikających z realizacji technologii innowacyjnych. Ryzyko innowacyjne może przybierać formę szans lub zagrożeń dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Innowacje zaliczane są do działań o charakterze strategicznym przedsiębiorstw, które prowadzą rywalizację rynkową, a efektywne zarządzanie nimi jest jednym z kluczowych czynników wzrostu wartości organizacji. Działalność innowacyjna jest kosztowna i ryzykowna, dlatego też w niniejszym artykule sklasyfikowane zostaną podstawowe jej definicje, strategie i zagrożenia.

Zarządzanie ryzykiem jest procesem dynamicznym, charakteryzującym się sprzężeniami zwrotnymi strukturalnymi, systemowymi, świadomościowo-kulturowymi i kompetencyjnymi. Badania prowadzone nad zdywersyfikowanym ryzykiem opierają się na różnych dziedzinach, a samo ryzyko dzielone jest na właściwe, subiektywne i obiektywne. Na podstawie danych źródłowych i literaturowych w artykule określone zostanie ryzyko innowacyjne w Strategii funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw. Ryzyko i wynikające z niego zagrożenia sklasyfikowane zostaną na podgrupy makroekonomiczne, mezoeconomiczne i mikroekonomiczne, na poziomie strategicznym i operacyjnym.

Małe i średnie przedsiębiorstwa prowadzące działalność ekonomiczną w sposób istotny decydują o rozwoju ekonomicznym kraju. Ryzyko innowacyjne jest niezwykle ważną i istotną kategorią wpływającą na wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw, a aby je skutecznie eliminować niezbędna jest odpowiednia strategia i struktura zarządzania. Bezpieczne prowadzenie przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach jest podstawą zdobywania przewagi konkurencyjnej na rynku ekonomicznym.

Dobrowolska Bogusława

Uniwersytet Łódzki
bogusława.dobrowolska@uni.lodz.pl

Grzelak Maria Magdalena

Uniwersytet Łódzki
maria.grzelak@uni.lodz.pl

Zróżnicowanie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w Polsce w latach 2014-2016

Słowa kluczowe: *innowacyjność, działalność innowacyjna przedsiębiorstw, miernik syntetyczny, działy przetwórstwa przemysłowego, metodologia Oslo*

Streszczenie

Celem artykułu badawczego jest ocena zróżnicowania innowacyjności przedsiębiorstw z działów przetwórstwa przemysłowego w Polsce w latach 2014-2016 i określenia, który z tych działów jest najbardziej innowacyjny. W konsekwencji opracowano ranking innowacyjności działów przetwórstwa przemysłowego z wykorzystaniem syntetycznej miary rozwoju (Panek 2009), który wskazuje na duże zróżnicowanie innowacyjności działów przetwórstwa przemysłowego w Polsce w latach 2014-2016.

Obserwując dynamiczne zmiany zachodzące w gospodarce światowej należy oczekiwać, iż w przyszłości stopień zależności rozwoju społeczno-gospodarczego od innowacji będzie się jeszcze pogłębiał. Powoduje to konieczność systematycznego pomiaru, oceny i rozwoju metodologii badań innowacyjności. Wyniki badań mogą być ważnym elementem wsparcia procesu kształtowania polityki innowacji.

Innowacyjne firmy typu start-upy jako przedmiot badań naukowych. Klasyfikacja podejmowanych zagadnień i stosowane metody analityczne

Słowa kluczowe: *start-upy, mała innowacyjna firma, innowacyjność, przedsiębiorczość, metody analizy w badaniach ekonomicznych*

Streszczenie

Start-upy stanowią stosunkowo „nowy” typ firm działających w gospodarce rynkowej. Ich możliwości rozwojowe, zwłaszcza pod kątem potencjału aktywności na rynkach zagranicznych w znacznym stopniu wynikają ze specyfiki nowoczesnej cyfrowej gospodarki globalnej. W związku z tym ich kondycja i funkcjonowanie, a zwłaszcza realizowane przez nie modele i strategie internacjonalizacji winny być analizowane nie tylko w odniesieniu do uwarunkowań krajowego czy regionalnego („lokalnego”) ekosystemu, ale z perspektywy ich faktycznego („od początku”) włączenia w globalne struktury sieciowe.

Zakres problemów, które porusza się i które potencjalnie można analizować w odniesieniu do tych firm jest bardzo szeroki, a przegląd literatury obejmuje tu nie tylko najnowsze prace dotyczące innowacyjnych mikro-przedsiębiorstw działających w branży high-tech, ale również całe bogactwo studiów nad samą mikroprzedsiębiorczością.

W niniejszym artykule autorka podejmuje się dokonać – na bazie przeglądu literatury przedmiotu – swego rodzaju uporządkowania problematyki firm typu start-up. Opracowano schemat teoretyczny o przejrzystej konstrukcji obejmującej różne obszary problemowe, w którym mieści się zespół zagadnień najbardziej „odpowiadających” specyfice samych startupów.

Realizacja założeń Strategii Europa 2020 w Polsce

Słowa kluczowe: *Strategia Lizbońska, Strategia Europa 2020, wzrost inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu*

Streszczenie

Głównym założeniem strategii „Europa 2020” jest ożywienie wzrostu gospodarczego krajów UE i przygotowanie europejskiej gospodarki na wyzwania obecnego dziesięciolecia. Powodzenie strategii w dużej mierze zależy od zdolności państw członkowskich do realizacji wyznaczonych im zadań, związanych z wdrożeniem niezbędnych reform na poziomie krajowym. Do wykonania tych zadań zobowiązana jest także Polska, która co roku przedstawia Krajowe Programy Reform na rzecz Realizacji Strategii Europa 2020.

Celem artykułu jest ocena stopnia realizacji strategii Europa 2020 w Polsce w okresie 2010-2016. Dokonano w nim przeglądu literatury na temat strategii „Europa 2020” i zastosowano metody analizy opisowej, analizy danych statystycznych w czasie i analizy porównawczej. W analizie wykorzystano dane statystyczne z bazy on-line Eurostatu dla Polski. W artykule sformułowano tezę badawczą, która zakłada, że w badanym okresie Polska nie spełniła przyjętych w strategii założeń odnoszących się do wzrostu inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wyniki przeprowadzonej analizy potwierdzają tezę do pewnego stopnia. Polska spełnia bowiem założenia przyjęte w strategii Europa 2020 jedynie w odniesieniu do wskaźnika zatrudnienia, liczby osób z wykształceniem wyższym i liczby ludności zagrożonej ubóstwem.

Dziechciarz Józef

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
jozef.dziechciarz@ue.wroc.pl

Autoplagiat w twórczości naukowej. Pojęcie i konsekwencje

Słowa kluczowe: *Autoplagiat; koncepcja autoplagiatu; definicja autoplagiatu; konsekwencje autoplagiatu*

Streszczenie

Autor podejmuje próbę uporządkowania sposobów pojmowania pojęcia autoplagiatu i jego synonimów. Dyskutuje formy i przejawy zjawiska wypełniające zdefiniowane pojęcie. Dokonuje przeglądu prawnych, społecznych i ekonomicznych niepożądanych skutków autoplagiatu. Wskazuje sposoby zapobiegania zjawisku i jego skutkom.

Instytucje mikrofinansowe w Polsce wobec przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i finansowemu

Słowa kluczowe: *instytucje mikrofinansowe, mikrokredyt/mikropożyczka, wykluczenie społeczne i finansowe*

Streszczenie

Koncepcja mikrofinansów jest znana obecnie na całym świecie. Może się ona rozwijać zarówno w krajach ubogich jak i wysoko rozwiniętych. Mikrofinanse dążą do realizacji dwóch podstawowych celów: stymulowania pożyczkobiorców do podejmowania działalności, która spowoduje powstanie przychodów oraz osiągnięcia efektów społecznych, które umożliwią społeczną integrację, a dzięki temu także włączenie finansowe. Rynek mikrofinansów w Europie chociaż różni się od rynku w krajach ubogich poziomem i zakresem wsparcia w formie mikrokredytu i innych produktów mikrofinansowych także boryka się z określonymi wyzwaniami.

Rynek usług finansowych obejmuje różne podmioty, które oferują szeroki zakres produktów swoim klientom. Celem instytucji mikrofinansowych jest dostarczanie usług finansowych takich jak mikrokredyt/mikropożyczka osobom, które mają problemy z dostępem do rynku pracy lub są wykluczone społecznie i finansowo. Dostęp do finansowania jest z kolei istotnym warunkiem rozwoju przedsiębiorstw. Celem tego artykułu jest zbadanie kwestii dotyczących wykluczenia społecznego i finansowego w kontekście funkcjonowania instytucji mikrofinansowych w Polsce. Wykluczenie społeczne i finansowe dotyczy osób ubogich oraz mikroprzedsiębiorstw nie mających łatwego dostępu do wiodącego sektora bankowego. Mikrofinanse są szansą wypełnienia tej luki. Artykuł rozważa możliwości i wyzwania jakie stoją przed mikrofinansami szczególnie w Polsce.

Zastosowanie TMAI do określenia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw sektora chemicznego w Polsce

Słowa kluczowe: *TMAI, pozycja konkurencyjna, przedsiębiorstwo, wynik, przemysł chemiczny, rozwój zrównoważony*

Streszczenie

Sektor chemiczny jest jednym z kluczowych sektorów gospodarki europejskiej. Obecnie najszybszego wzrostu przemysł chemiczny oprócz rynków azjatyckich, oczekuje się w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, w tym w Polsce. Polski przemysł chemiczny stoi jednak w obliczu wielu wyzwań, takich jak wysokie ceny surowców, ostrzejsze normy środowiskowe i rosnąca konkurencja. W związku z tym właściwe jest określenie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw w sektorze chemicznym w Polsce. Cel ten został osiągnięty poprzez zastosowanie taksonomicznej miary atrakcyjności inwestycyjnej (TMAI), która należy do grupy wielowymiarowych analiz porównawczych. Ocenę przeprowadzono na przykładzie 25 spółek chemicznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) pod kątem płynności, zadłużenia, obrotów, rentowności i efektywności rynku. Firmy zostały uszeregowane pod względem pozycji konkurencyjnej w dwóch punktach czasowych, 2012 i 2016. Rankingi firm zostały przedstawione w dwóch wariantach, a mianowicie ze wskaźnikami ważonymi i nieważonymi. Badania potwierdziły zgodność rankingów firm wyznaczonych w obu wariantach zastosowanej metody. Wysokie pozycje w rankingu utrzymywała większość przedsiębiorstw zajmujących się produkcją nawozów mineralnych. Chociaż przedsiębiorstwa kosmetyczne zostały w 2012 r. sklasyfikowane na niskim poziomie, większość z nich odnotowała poprawę w 2016 r. Odwrotnie było w przypadku producentów produktów farmaceutycznych i medycznych. Uzyskane wyniki są przydatne w ocenie wartości rynkowej firm z branży chemicznej oraz w opracowywaniu strategii rozwoju sektora chemicznego w świetle idei rozwoju zrównoważonego.

Inicjatywy środowiskowe przedsiębiorstw - wyniki badań wstępnych

Słowa kluczowe: *inicjatywy środowiskowe, przedsiębiorstwo, ochrona środowiska*

Streszczenie

Pogarszający się stan środowiska naturalnego, jako efekt działalności człowieka, to jeden z globalnych problemów, z którym muszą zmierzyć się współczesne podmioty gospodarcze. Artykuł prezentuje wyniki badań wstępnych dotyczących zaangażowania przedsiębiorstw w wybrane inicjatywy środowiskowe oraz oceny potencjalnych korzyści wynikających z realizacji prośrodowiskowych działań. Analiza empiryczna przeprowadzona z zastosowaniem testu Manna-Whitneya, testu niezależności chi-kwadrat oraz analizy korespondencji wykazała, że realizacja inicjatyw środowiskowych była uzależniona zarówno od rodzaju działalności gospodarczej, jak i wielkości przedsiębiorstwa. W opinii badanych podmiotów realizacja prośrodowiskowych działań przekłada się przede wszystkim na poprawę wizerunku przedsiębiorstwa, a w mniejszym stopniu na uzyskanie konkretnych korzyści o charakterze ekonomicznym.

Bankructwo państwa a wykluczenie z rynków finansowych

Słowa kluczowe: *bankructwo państwa, wykluczenie z rynków finansowych*

Streszczenie

Kryzys zadłużenia, a także niespotykany poziom długu publicznego w okresie pokoju będący następstwem globalnego kryzysu finansowego, na nowo ożywiły dyskusję na temat korzyści i kosztów bankructwa państwa. Modele teoretyczne wyraźnie wskazują, że kraje ogłaszające bankructwo ponoszą wysokie koszty, a jednym z najważniejszych jest kara poprzez wykluczenie z dostępu do rynków finansowych.

Dostęp do rynków finansowych, szczególnie międzynarodowych, to dla rządów warunek konieczny dla zapewnienia niezakłóconej obsługi istniejącego długu publicznego, jak również finansowania bieżących deficytów budżetowych. Utrata dostępu do rynków finansowych stanowi z kolei główny element oraz czynnik wzmacniający kryzys zadłużenia oraz kryzys bilansu płatniczego.

Celem opracowania jest przedstawienie metod szacowania kosztów bankructwa państwa w postaci wykluczenia z rynków finansowych stosowanych w analizach empirycznych. Pomimo wielu dekad badań, większość analiz empirycznych nie potwierdza wniosków z rozważań teoretycznych sugerujących, że bankructwo powoduje utratę reputacji kraju, a w rezultacie utratę dostępu do rynków finansowych lub istotne podwyższenie kosztów zaciągania nowych pożyczek i kredytów. Ostatecznie koszty te określano jako nieistotne lub krótkotrwałe. Część najnowszych opracowań na ten temat zawiera jednak wnioski odmienne. Przyczyną różnic jest zarówno przyjęcie innej definicji bankructwa państwa, odmiennych definicji dostępu do rynków finansowych i wykluczenia z tych rynków, innej próby badawczej, jak również innej metody analizy danych. Celem opracowania jest próba pokazania wad i zalet każdej z przedstawionych strategii oraz wskazanie na tej podstawie najważniejszych czynników determinujących długość okresu wykluczenia kraju z międzynarodowych rynków finansowych.

Długi okres wykluczenia z rynków finansowych w następstwie bankructwa państwa wynikający z najnowszych analiz empirycznych stanowi więc potwierdzenie wniosków z modeli teoretycznych wskazujących, że kraje ogłaszające bankructwo ponoszą karę za niewywiązywanie się ze swoich zobowiązań wobec wierzycieli.

Gheribi Edyta

Uniwersytet Łódzki
edyta_kwiatkowska@interia.eu

Voytovych Nataliya

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologie
strategy_natali@ukr.net

Perspektywy inwestycyjne w transferach technologicznych

Słowa kluczowe: *bezpośrednie inwestycje zagraniczne, transfer technologii, rozwinięte gospodarki, rozwijające się gospodarki, transformacja gospodarcza.*

Streszczenie

Tło badań: Zbadany wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na kraje rozwinięte, rozwijające się i kraje o gospodarce przejściowej na transfer technologii. Wyniki pokazują znaczący wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na wzrost gospodarczy w krajach goszczących. Ponownie rozważyliśmy transfer technologii pochodzący z krajów rozwiniętych o względnie niekorzystnej sytuacji w branży i zmierzających do krajów rozwijających się i krajów transeuropejskich o stosunkowo korzystnej pozycji w branży. Badaliśmy wpływ darmowego transferu technologii, transferu technologii bezpośrednich inwestycji zagranicznych (FDI). Bezpośrednie inwestycje zagraniczne umożliwiają krajom rozwiniętym dalszą ekstrakcję nadwyżki z krajów rozwijających się i transfer technologii.

Cel artykułu: Głównym celem tego artykułu jest opisanie ogólnych wzorców relacji BIZ między rozwiniętymi, rozwijającymi się krajami a gospodarkami przechodzącymi transformację, w celu omówienia polityk sprzyjających zewnętrznemu transferowi technologii, a wreszcie, spojrzeniu w przyszłość.

Metodologia / Metody / Źródła danych: W dokumencie wykorzystano wtórne źródła informacji, takie jak dane z raportu inwestycyjnego Światowa Konferencja ONZ w sprawie handlu i rozwoju (UNCTAD), państwowa służba statystyki Ukrainy, raporty biznesowe oraz biuletyny i publikacje branżowe. Okres badań obejmował lata 2006 - 2016, w ciągu ostatnich 10 lat. Zastosowano metodę porównawczą do analizy zebranych danych i materiałów.

Wnioski: Podsumowując, przedstawiamy propozycje dotyczące wzajemnego wzrostu dobrobytu i pokazujemy, że chociaż transfer technologii pozwala krajom w okresie transformacji na poprawę przewagi komparatywnej i wydajności produkcji, jej przyrost dobrobytu zależy od tego, ile trzeba zapłacić za opracowane rozwiązania zagraniczne inwestycje zagraniczne. W związku z tym istnieje uznanie dla potrzeby wspierania sprzyjającego klimatu dla przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w celu przyczynienia się do rozwoju gospodarczego.

Gheribi Edyta

Uniwersytet Łódzki
edyta_kwiatkowska@interia.eu

Voytovych Nataliya

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologie
strategy_natali@ukr.net

Wpływ zmian społeczno-gospodarczych na konkurencyjność w branży gastronomicznej

Słowa kluczowe: *przedsiębiorstwa, gastronomia, rozwój, zmiany społeczno-ekonomiczne*

Streszczenie

Tło badań: Działalność gastronomiczna różni się od wszystkich innych gałęzi przemysłu w sektorze usług. Ten biznes jest jednym z najbardziej dynamicznych sektorów polskiej gospodarki. Rozwój branży restauracyjnej jest niewątpliwie związany ze zmianami społecznymi i gospodarczymi zachodzącymi w ostatnich trzech dekadach. Sektor jest wrażliwy na trendy gospodarcze i społeczne, takie jak rosnące ceny żywności, zmiany w wydatkach konsumenckich ze względu na niższe dochody gospodarstw domowych i kampanie na rzecz zdrowego żywienia. Nowoczesne trendy w branży gastronomicznej są w dużej mierze nieuchwytnie - ten rodzaj działalności szybko się rozwija i zmienia, uzyskując unikalne cechy.

Cel artykułu: Głównym celem autora jest określenie najważniejszych przemian społeczno-gospodarczych, jakie miały miejsce w Polsce w wyniku transformacji ustrojowej i gospodarczej w Polsce po 1989 r. Oraz wpływu, jaki wywarł na konkurencyjność branży gastronomicznej.

Metodologia / Metody / Źródła danych: W dokumencie wykorzystano wtórne źródła informacji, takie jak dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), raporty biznesowe oraz biuletyny i publikacje branżowe. Badaniami objęto lata 1989 - 2016. Zastosowano metodę porównawczą do analizy zebranych danych i materiałów.

Ustalenia: Autor przedstawia zmiany demograficzne, społeczne i gospodarcze, które nastąpiły po 1989 r., W Polsce i wywarł wpływ na działalność gastronomiczną. W wyniku załamania się gospodarki centralnie planowanej rynek polski otworzył się na prywatne firmy i zagraniczne sieci gastronomiczne. Analiza pokazuje, że biznes gastronomiczny jest jednym z najbardziej dynamicznych sektorów w Polsce. Liczba przedsiębiorstw gastronomicznych zmieniała się co roku od rozpoczęcia analizy w 1989 r., A także znacząco wzrósł dochód z działalności gastronomicznej. Przedsiębiorstwa gastronomiczne wykazują znaczną poprawę jakości i różnorodności usług. Trendy społeczne i demograficzne, a także zmieniające się wartości społeczne i postrzeganie przez konsumentów sprzyjają rozwojowi nowych możliwości i produktów w branży gastronomicznej. Stabilne warunki ekonomiczne, rozwój rynku pracy i przyspieszenie tempa życia jeszcze bardziej wzmocnią ten sektor. Branża gastronomiczna jest bardzo konkurencyjna. Uzyskanie przewagi konkurencyjnej wymaga przyjęcia skutecznych strategii.

Glabiszewski Waldemar

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
dgp@econ.umk.pl

Grego-Planer Dorota

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
dgp@econ.umk.pl

Liczmańska-Kopcewicz Katarzyna

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
kliczmanska@econ.umk.pl

Współpraca małych i średnich przedsiębiorstw usługowych z instytucjami otoczenia biznesu

Słowa kluczowe: *współpraca, małe i średnie przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu*

Streszczenie

Przedmiotem treści zawartych w publikacji jest analiza wykorzystania możliwych form współpracy małych i średnich przedsiębiorstw usługowych z instytucjami otoczenia biznesu. IOB poprzez swoje ukierunkowane działanie powinny przyczyniać się do podniesienia poziomu konkurencyjności i innowacyjności małych i średnich firm. Niestety poziom tej współpracy w przypadku polskich przedsiębiorstw usługowych nie jest zadowalający. Celem opracowania jest wieloaspektowa analiza współpracy IOB z MŚP działającymi w sektorze usług, obejmująca zakres form wsparcia oferowanych przez IOB oraz stopień ich wykorzystania.

Pomiar entropii w ocenie jednorodności wycenianych obszarów w Szczecińskim Algorytmie Masowej Wyceny Nieruchomości

Słowa kluczowe: *masowa wycena nieruchomości, entropia, analiza rynku nieruchomości*

Streszczenie

Powszechna taksacja nieruchomości jest procesem uregulowanym m.in. w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Służyć ma ustaleniu podstawy opodatkowania nieruchomości, w sytuacji gdy nastąpi zmiana podstawy opodatkowania nieruchomości. Jest to jedno z kilku zastosowań masowej wyceny nieruchomości, która umożliwia wycenę wielu nieruchomości w jednym czasie i w jednolitym podejściu. Jednym z stosowanych już w praktyce sposobów masowej wyceny nieruchomości jest Szczeciński Algorytm Masowej Wyceny Nieruchomości (SAMWN). Jedną z immanentnych cech powszechnej taksacji a także samego algorytmu jest podział wycenianego obszaru na możliwie jednorodne obszary zwane strefami taksacyjnymi w ramach powszechnej taksacji oraz szerzej terenami elementarnymi, zgodnie z nomenklaturą stosowaną w SAMWN. W artykule zaproponowano, by do pomiaru tego, czy wyspecyfikowane tereny są jednorodne pod kątem wyspecyfikowanych cech nieruchomości zastosować miarę entropii. Pomiar entropii zostanie poprzedzony specyfikacją terenów elementarnych. Spośród dostępnych sposobów zastosowanie zostanie podejście eksperckie, w ramach którego granice terenów zostaną wskazane, przez rzeczoznawców majątkowych. Następnie dokonana ocena jednorodności terenów w kontekście małej zmienności wariantów cech nieruchomości, za pomocą których nieruchomości są opisane. Baza nieruchomości poddana badaniu liczy ponad 1,5 tys. nieruchomości zurbanizowanych zlokalizowanych w Szczecinie. Przedstawione zostaną wyniki podziału wycenianego obszaru, ze wskazaniem miary entropii. Zaprezentowane wyniki pozwolą ocenić, czy entropia jest właściwą miarą jednorodności terenów elementarnych.

Wpływ regionalnej specjalizacji na wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w branży ICT w Polsce w latach 2012-2016

Słowa kluczowe: *regionalna specjalizacja, międzypłciowa luka płacowa, sektor ICT*

Streszczenie

Celem prezentowanego opracowania jest wykazanie wpływu regionalnej specjalizacji na wynagrodzenia ogółem, oraz w rozróżnieniu na wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w sektorze ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne) w Polsce w latach 2012-2016. Struktura artykułu przedstawia się następująco: w pierwszej części artykułu zaprezentowano ogólną charakterystykę polskiej branży technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz zaprezentowano (za pomocą współczynnika lokalizacji) regiony w Polsce, o których można mówić jako o obszarach dużej koncentracji specjalizacji z tego zakresu; w drugiej części przedstawiono kształtowanie się wynagrodzeń kobiet i mężczyzn w branży ICT na przestrzeni lat 2012-2016; w trzeciej części zaprezentowano wyniki statystycznej analizy oddziaływania regionalnej specjalizacji na wynagrodzenia kobiet i mężczyzn. Opracowanie kończą podsumowanie oraz wnioski z wcześniej przeprowadzonych analiz. Zastosowanymi metodami badawczymi są przegląd literatury oraz analiza danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny oraz Wojewódzkie Urzędy Statystyczne za lata 2012-2016, opisowe metody analizy zróżnicowania regionalnej specjalizacji, wynagrodzeń w branży ICT (ogółem i z podziałem na płeć) oraz metody estymacji: metoda najmniejszych kwadratów (MNK) przy wykorzystaniu funkcji logarytmiczno- liniowej oraz funkcji logistycznej.

Struktura kosztów produkcji jako determinanta deflatora konsumpcji gospodarstw domowych. Podejście Input – Output

Słowa kluczowe: *model cen input - output, inflacja*

Streszczenie

Przedstawione rozważania stanowią próbę weryfikacji możliwości zastosowania tablic przepływów międzygałęziowych do modelowania a w konsekwencji – prognozowania inflacji. Badanie jest kontynuacją wcześniejszych eksperymentów symulacyjnych dokonywanych na ograniczonym materiale statystycznym. W badaniu wykorzystano tablice przepływów międzygałęziowych wyrażonych w cenach bieżących i stałych, opisujące gospodarkę Danii. Jest to najdłuższy dostępny szereg tablic tego typu. Umożliwiło to prześledzenie długookresowych zmian struktury kosztów produkcji i ich wpływu na kształtowanie się deflatora konsumpcji gospodarstw domowych.

Gotowska Małgorzata

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
m.gotowska@utp.edu.pl

Rolnicze wykorzystanie odpadów biodegradowalnych

Słowa kluczowe: *odpad, odpady biodegradowalne, kompostowanie, środek poprawiający właściwości gleby*

Streszczenie

Celem głównym opracowania jest przedstawienie możliwości rolniczego wykorzystania odpadów biodegradowalnych. W artykule omówiono nowoczesną technologię kompostowania odpadów zielonych. W wyniku biologicznego rozkładu odpadów zielonych uzyskano środek poprawiający właściwości gleby. Spełnia on wszystkie wymagania jakościowe i ilościowe do stosowania w rolnictwie. Przeprowadzone badania potwierdziły hipotezę, że odpady zielone można w 100% zagospodarować i wykorzystać ponownie.

Graczyk Magdalena

Uniwersytet Zielonogórski
m.graczyk@wez.uz.zgora.pl

Dybikowska Adrianna

Uniwersytet Zielonogórski
adybikowska@uz.zgora.pl

Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ekoinnowacje technologiczne związane z OZE - możliwości i bariery

Słowa kluczowe: *ekoinnowacje, energetyka odnawialna, OZE*

Streszczenie

Niniejszy artykuł przedstawia problematykę związaną z wdrażaniem ekoinnowacji na przykładzie odnawialnych źródeł energii w krajowym sektorze gospodarstw rolnych. Celem artykułu jest ocena możliwości wykorzystania technologicznych ekoinnowacji związanych z OZE, z uwzględnieniem korzyści ekonomicznych i środowiskowych generowanych przez odnawialne źródła energii oraz zdiagnozowanie barier utrudniających (hamujących) rozwój lokalnych OZE w krajowych gospodarstwach rolniczych.

Analiza wirtualizacji zachowań konsumentów usług bankowych

Słowa kluczowe: *zachowania konsumentów, wirtualizacja, usługi bankowe, e-konsument*

Streszczenie

Doskonałym przykładem dla wirtualizacji zachowań konsumentów wydaje się być jeden z najszybciej rozwijających się technologicznie rynków usług a zarazem jeden z najważniejszych rynków dla gospodarki - rynek usług bankowych. Głównym celem poznawczym pracy jest identyfikacja i charakterystyka zjawiska wirtualizacji zachowań konsumentów usług bankowych, a dodatkowo ocena poziomu wirtualizacji zachowań konsumentów usług bankowych na różnych etapach procesu decyzyjnego konsumentów. Realizacja celów pracy była możliwa poprzez zastosowanie w pierwszej kolejności systematycznego przeglądu literatury. Następnie zaprezentowane zostały wyniki ogólnopolskich badań bezpośrednich przeprowadzonych metodą ankietową z wykorzystaniem kwestionariusza ankietowego jako narzędzia badawczego. Badanie przeprowadzono wśród 1200 respondentów w 2016 roku. Wśród implikacji praktycznych wymienić można fakt, iż praca umożliwi charakterystykę konsumenta w warunkach wirtualizacji, a także opisać jego proces decyzyjny na rynku usług bankowych, co może zostać wykorzystane przez dyrektorów ds. marketingu w bankach.

Gryczka Marcin

Uniwersytet Szczeciński

gryczka@wneiz.pl

Kraje MINT jako wschodzące gwiazdy gospodarki światowej - analiza wybranych wskaźników konkurencyjności międzynarodowej

Słowa kluczowe: *kraje MINT, konkurencyjność międzynarodowa, innowacyjność*

Streszczenie

Celem publikacji jest zweryfikowanie tezy o rosnącym znaczeniu krajów MINT (Meksyk, Indonezja, Nigeria, Turcja) w gospodarce światowej. W ramach analizy porównane zostaną wybrane wskaźniki konkurencyjności międzynarodowej tych krajów, w tym również związane z poziomem innowacyjności ich gospodarek. Podstawą prowadzonych badań będą dane pochodzące z baz instytucji międzynarodowych (World Economic Forum, Bank Światowy, UNCTAD, WTO, ITU, WIPO) obejmujące lata 2000-2017 (w miarę dostępności).

Grzelak Maria Magdalena

Uniwersytet Łódzki
maria.grzelak@uni.lodz.pl

Dworak Edyta

Uniwersytet Łódzki
dworake@gmail.com

Innowacyjność polskiej gospodarki na tle krajów Grupy Wyszehradzkiej

Słowa kluczowe: *Innowacyjność, Grupa Wyszehradzka, Sumaryczny indeks innowacyjności*

Streszczenie

W marcu 2017 r. została podpisana Deklaracja Warszawska, zakładająca strategiczny sojusz państw Grupy Wyszehradzkiej, w ramach którego innowacyjność ma stać się nowym elementem współpracy między państwami grupy. Deklaracja Warszawska przewiduje zainicjowanie współpracy między agendami rządowymi, instytucjami badawczymi, ośrodkami uniwersyteckimi i samorządami w krajach V4. Wśród jej założeń znajdują się m.in. pomoc dla innowacyjnych firm, start-upów, wspieranie konkurencyjności oraz transformacji cyfrowej w krajach grupy. Sygnatariusze deklaracji zobowiązują się do promowania na arenie międzynarodowej krajów Europy Środkowo-Wschodniej jako centrum badań i innowacji oraz do współpracy w obszarach, w których można wyróżnić wspólne interesy, tj. w sferze badań, technologii, innowacji i cyfryzacji, w szczególności poprzez wykorzystywanie funduszy unijnych. W ramach przewidywanej współpracy Polska ma ambicje stać się liderem innowacyjności w grupie.

W kontekście założeń Deklaracji Warszawskiej dotyczących bliskiej współpracy w zakresie zwiększania potencjału innowacyjnego gospodarek Grupy Wyszehradzkiej istotna jest ocena poziomu innowacyjności polskiej gospodarki w odniesieniu do pozostałych krajów grupy. Celem artykułu jest zatem porównanie owego potencjału na podstawie sumarycznego wskaźnika innowacji (Summary Innovation Index), publikowanego w corocznym raporcie Komisji Europejskiej, zatytułowanym European Innovation Scoreboard, jak również w oparciu o składowe tego wskaźnika.

Analiza determinant posiadania dodatkowej pracy przez pracowników najemnych

Słowa kluczowe: dodatkowa praca, regresja logistyczna, wnioskowanie bayesowskie

Streszczenie

Wiele osób w Polsce oprócz posiadania podstawowego miejsca pracy podejmuje inną dodatkową pracę. Istnieje wiele potencjalnych czynników determinujących posiadanie dodatkowego zatrudnienia. Można do nich zaliczyć indywidualne potrzeby jednostek, takie jak chęć poprawy statusu materialnego, sytuację rodzinną, czy też możliwości wynikające z posiadanego kapitału ludzkiego. W niniejszym badaniu, oprócz powyższych uwzględniono ponadto takie cechy jednostek, jak: wiek, płeć, miejsce zamieszkania oraz charakterystyki podstawowego miejsca pracy. Niestety niektórych determinant badanego zjawiska nie można dobrze zaobserwować lub są one generalnie nieobserwowalne. W związku z tym szczególne znaczenie w modelowaniu tego typu zjawisk mają, wykorzystane w niniejszej pracy, modele z nieobserwowalną heterogenicznością. Celem niniejszego artykułu było pokazanie profilu demograficznego pracownika, który oprócz swojej głównej pracy, wykonywał jeszcze jakąś inną pracę. W toku przeprowadzonych badań dokonano oceny wpływu wybranych determinant na posiadanie dodatkowej pracy przez pracowników najemnych. Ponadto porównano skalę wpływu badanych cech w przypadku kobiet i mężczyzn. W badaniu wykorzystano bayesowski model regresji logistycznej.

Grześ Anna

Uniwersytet w Białymstoku

agrzes@uwb.edu.pl

Pomiar produktywności pracy w sektorze przedsiębiorstw w Polsce

Słowa kluczowe: *produktywność pracy, zatrudnienie, koszty pracy, sektor przedsiębiorstw, Polska*

Streszczenie

Produktywność pracy jest jednym z podstawowych mierników efektywności pracy. Celem artykułu jest przedstawienie wskaźników produktywności pracy i dylematów związanych z ich interpretacją, a także zbadanie poziomu produktywności pracy w sektorze przedsiębiorstw w Polsce. Teoretyczne rozważania nad produktywnością pracy pokazały, że do obiektywnego zobrazowania jej należy stosować zestaw dostępnych wskaźników oraz dopełnić go przynajmniej wskaźnikiem technicznego uzbrojenia pracy. Produktywność pracy w sektorze przedsiębiorstw, obliczona na podstawie dostępnych danych GUS w latach 2005-2017 w Polsce rosła dość dynamicznie do 2013 roku, po czym nastąpiło jej widoczne spowolnienie. Produktywność pracy w analizowanych branżach przemysłowych i usługowych była zróżnicowana. Od 2014 roku zauważalna jest tendencja szybszego wzrostu kosztów pracy (w tym wynagrodzeń) niż produktywności pracy.

Tendencje na rynku mieszkaniowym w świetle badań empirycznych

Słowa kluczowe: *rynek mieszkaniowy, branża deweloperska, potencjalni kliencie*

Streszczenie

Wprowadzenie: Sektor nieruchomości odgrywa szereg funkcji w rozwiniętej gospodarce rynkowej. W perspektywie społecznej stanowi przestrzeń do życia, bytowania i wypoczynku członków gospodarstwa domowego, czy też przedmiot długoterminowych inwestycji i lokaty kapitału. Tymczasem wiele analiz wskazuje na złą sytuację mieszkaniową w kraju. Według raportu OECD sytuacja mieszkaniowa w Polsce jest najgorsza spośród krajów Europy oraz Ameryki Północnej. Wskazuje się, że ponad połowa osób w wieku 18-35 lat mieszka z rodzicami. Własne mieszkanie stanowi niewątpliwie potrzebę młodych ludzi. Z drugiej jednak strony brak poczucia stabilności finansowej, ale nierzadko także wygoda, poczucie bez troski powodują, że decydują się oni mieszkać w rodzinnym domu.

Cel artykułu: Celem artykułu jest systematyzacja wiedzy na temat funkcjonowania rynku mieszkaniowego oraz poznanie opinii potencjalnych klientów na temat ich obecnej sytuacji oraz planów mieszkaniowych.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Aby zrealizować powyższy cel przeprowadzono krytyczną analizę literatury oraz raportów branżowych, a także badania kwestionariuszowe w grupie 256 studentów Wydziału Inżynierii Zarządzania Politechniki Białostockiej oraz 60 studentów Escola Universitaria Salesiana de Sarria Universitat Autònoma de Barcelona jako potencjalnych przyszłych klientów podmiotów w sektorze mieszkaniowym. Badania przeprowadzone zostały w dniach 7-8 maja 2018 r. w Barcelonie oraz w dniach 12-16 czerwca 2018 r. w Białymstoku.

Wyniki/Wnioski: Wyniki przeprowadzonych badań umożliwiają identyfikację sytuacji mieszkaniowej młodych ludzi, a także ich planów na przyszłość (gdy będą w wieku około 30 lat). Ponadto dokonana została analiza porównawcza sytuacji mieszkaniowej w Polsce i Hiszpanii w opinii potencjalnych przyszłych klientów. Umożliwi to realizację celu praktycznego, czyli diagnozę potencjału rynkowego dla podmiotów funkcjonujących na rynku mieszkań oraz wypracowanie rekomendacji w szczególności dla branży deweloperskiej, oferującej mieszkania i domy na rynku pierwotnym, będącym najbardziej dojrzałym sektorem mieszkaniowym w kraju.

Grzywińska-Rapca Małgorzata

Uniwersytet Warmiński - Mazurski w Olsztynie
malgo@uwm.edu.pl

Zawadzka Agnieszka

Uniwersytet Warmiński - Mazurski w Olsztynie
agnieszka.zawadzka@uwm.edu.pl

Aktywa finansowe europejskich gospodarstw domowych jako formy oszczędzania

Słowa kluczowe: gospodarstwo domowe, oszczędzanie, depozyty, fundusze i inwestycyjne, akcje, mediana Webera

Streszczenie

Oszczędności stanowią tę część rozporządzalnych dochodów, które nie zostały wydane na bieżącą konsumpcję. Można zatem powiedzieć, że oszczędności stanowią przesunięcie konsumpcji w czasie. Wybór między bieżącą konsumpcją a oszczędzaniem uzależniony jest przede wszystkim od subiektywnych preferencji jednostki, co do bieżącej i przyszłej konsumpcji. Należy jednak pamiętać o tym, że sfera szeroko rozumianej konsumpcji i oszczędzania stanowi układ, który jest wielostronnie powiązany z otoczeniem. Zależności te skłaniają do identyfikacji nowych determinant i uwarunkowań konsumpcji i oszczędzania oraz zachowań konsumenckich. Skupiając się na oszczędnościach w ujęciu makroekonomicznym, szczególną uwagę należy poświęcić oszczędnościom gospodarstw domowych, ponieważ odgrywają w gospodarce istotną rolę, tworząc warunki dla jej równomiernego wzrostu. W zależności od preferencji gospodarstw domowych większość własnych nadwyżek finansowych lokowane jest w instrumenty finansowe. Wynika to z ubankowienia społeczeństwa, Preferencje co do form oszczędzania, związane są ze stanem wiedzy społeczeństwa w zakresie rynków finansowych.

Halka Aleksandra

Narodowy Bank Polski
aleksandra.halka@nbp.pl

Leszczyńska – Paczesna Agnieszka

Uniwersytet Łódzki
agnieszka.leszczynska@nbp.pl

Obciążenie wskaźnika CPI dla Polski z tytułu substytucji

Słowa kluczowe: *Inflacja, obciążenie z tytułu substytucji, indeks superlatywny*

Streszczenie

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) stosowany jest powszechnie jako podstawowa miara inflacji. Stanowi on przybliżenie zmiany kosztów konsumpcji gospodarstw domowych, która zapewnia utrzymanie użyteczności na stałym poziomie (COLI, Cost of Living Index; zob. np. ILO, 2004; Diewert, 1998). Metodyka obliczania CPI w Polsce oparta jest na formule Laspeyresa z zastosowaniem wag, które obliczone są jako udział wydatków na poszczególne dobra w wydatkach wszystkich gospodarstw domowych w poprzednim roku. Wybór takiej formuły jest uzasadniony łatwością obliczeń i komunikacji opinii publicznej. Z drugiej strony, sposób konstrukcji oraz obliczania tej miary ma swoje ograniczenia. W procesie zbierania informacji o cenach trudno jest szybko reagować na zmiany zachowania konsumentów (substytucja drożących dóbr poprzez tańsze odpowiedniki), uwzględniać zmianę jakości nabywanych dóbr, czy też pojawianie się na rynku nowych produktów w okresie pomiędzy ustaleniem wag a badaniem cen. Z tych powodów wskaźnik CPI może być obciążony pewnym obciążeniem i nie odzwierciedlać w pełni zmiany rzeczywistych kosztów utrzymania.

Duża uwaga przywiązywana do tego, z pozoru jedynie metodologicznego, zagadnienia wynika z kluczowej roli indeksu CPI w procesach gospodarczych. Problem nieprawidłowego pomiaru inflacji może znacząco zniekształcić politykę gospodarczą (ze względu na indeksację wielu wartości nominalnych indeksem CPI), w tym politykę pieniężną (ze względu na wyrażenie celu inflacyjnego przy pomocy CPI).

Od pewnego czasu ekonomiści próbują zdefiniować źródła obciążenia wskaźnika CPI, a także oszacować jego wielkość. Dotychczasowe badania zrealizowane w innych krajach wskazują, że w ustabilizowanych i rozwiniętych gospodarkach obciążenie jest przeważnie dodatnie, choć niektóre badania pokazują również niedoszacowanie wskaźnika CPI.

W ramach niniejszego badania dokonano oszacowania obciążenia wskaźnika CPI dla Polski w latach 2005-2017, posługując się ponad 300 subindeksami cen towarów i usług. Ze względu na dostępne dane, w materiale skoncentrowano się jedynie na próbie oszacowania obciążenia wynikającego z tytułu efektu substytucyjnego. Badanie zostało oparte na porównaniu indeksów Laspeyresa i indeksów superlatywnych: Paaschego, Fishera i Tornqvista-Theila. Celem oszacowania było sprawdzenie, w jaki sposób zmiany struktury konsumpcji wpływają na wielkość CPI.

Wyniki analizy nie potwierdziły hipotezy o dodatnim obciążeniu indeksu CPI z tytułu efektu substytucyjnego. Publikowany wskaźnik CPI w poszczególnych latach jest niższy od indeksów policzonych z uwzględnieniem efektu substytucyjnego (o 0,1 pp.). Brak występowania dodatniego obciążenia wynikającego z efektu substytucyjnego w Polsce jest rzadkim wynikiem z punktu widzenia przeglądu badań dla innych krajów. Prawdopodobną przyczyną jest duża częstotliwość aktualizacji wag.

Ze względu na wąski zakres przeprowadzonego badania z punktu widzenia możliwych źródeł obciążenia, nie można jednoznacznie stwierdzić, że publikowany w Polsce wskaźnik CPI jest niedoszacowany. Przeprowadzone badanie nie pozwala wykluczyć istnienia innych zakłóceń w prawidłowym oszacowaniu indeksu zmiany kosztów utrzymania (COLI) w Polsce przez wskaźnik CPI.

Rezerwy a ryzyko długowieczności w ubezpieczeniach na życie

Słowa kluczowe: *Inflacja, obciążenie z tytułu substytucji, indeks superlatywny*

Streszczenie

Ubezpieczyciel chcąc zabezpieczyć się przed nieprzewidywanymi stratami powinien ustalić odpowiedni poziom rezerw, które powinny zrównoważyć ponoszone przez ubezpieczyciela ryzyko, tak aby zapewnić bezpieczeństwo finansowe ubezpieczonych. System, który zawiera wymogi finansowania dopasowane do rzeczywistych ryzyk, na jakie narażone są firmy ubezpieczeniowe to Solvency II [Dyrektywa parlamentu europejskiego i rady 2009/138/WE Art.77. Idea Solvency II polega na ściślejszym uzależnieniu wysokości kapitału od wielkości ryzyka podejmowanego przez firmy ubezpieczeniowe. Zatem zgodnie z Solvency II i zasadami matematyki aktuarialnej wycena klasycznych ubezpieczeń na życie powinna uwzględniać rzeczywiste ryzyko, które obejmuje: ryzyko śmierci oraz zmianę wartości pieniądza w czasie czyli tzw. ryzyko aktuarialne, które szacuje ubezpieczyciel w momencie zawarcia umowy. Taki sposób kalkulacji rezerw matematycznych składek nie zapewnia ochrony gromadzonych środków przez zagregowanym i indywidualnym ryzykiem długowieczności, co może negatywnie wpłynąć na długoterminową stabilność finansową ubezpieczycieli, a także na poziom zabezpieczenia finansowego ubezpieczonych. W związku z tym niezbędne jest precyzyjne szacowanie trendu dalszej oczekiwanej długości życia i modyfikacji sposobów kalkulacji jak również ich korekty w okresie trwania ubezpieczenia. Dlatego też w artykule przeprowadzono kalkulacje rezerw uwzględniając rozszerzone ryzyko aktuarialne obejmujące ryzyko długowieczności oraz zbadano jego wpływ na ich wysokość.

Ingłot-Brzęk Elżbieta

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie
einglot@wsiz.rzeszow.pl

Lewandowska Anna

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie
alewandowska@wsiz.rzeszow.pl

Stopa Mateusz

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie

Innowacyjność i przedsiębiorczość: uwagi społeczno-ekonomiczne dotyczące rozwoju regionalnego w regionie peryferyjnym

Słowa kluczowe: *innowacje, MŚP, przedsiębiorczość, rozwój regionalny, region peryferyjny*

Streszczenie

Wprowadzenie: Za region peryferyjny, w oparciu o koncepcję długiego trwania Braudela, gospodarki światowej Wallersteina oraz kultury regionu, przyjęto województwa Polski Wschodniej, w szczególności Podkarpacie. Temat artykułu wyprowadzony został z teorii uczącego się regionu Floridy. Przyjęto założenie, że poprzez współpracę różnych podmiotów tworzone są warunki sprzyjające rozwojowi wiedzy, przedsiębiorczości i innowacyjności w regionach. Dużą rolę odgrywają działania podejmowane przez władze publiczne, ukierunkowane na stymulację pożądanых zachowań i procesów.

Cel artykułu: Celem artykułu jest przedstawienie problemu przedsiębiorczości i innowacji jako endogennych czynników rozwoju regionalnego na Podkarpaciu. Ważnym elementem jest wykazanie niezgodności między strategiami inwestycyjnymi MŚP a otoczeniem instytucjonalnym, które powinno wspierać MŚP w działaniu i planowaniu.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Badanie obejmuje przegląd literatury w zakresie prezentowanego tematu. Empiryczne konkluzje pochodzą z różnych badań realizowanych w latach 2010-2015, których współrealizatorami byli autorzy artykułu. Badania wśród MŚP realizowano metodą CATI. Z przedstawicielami "liderów innowacji" tj. firm zajmujących czołowe pozycje w rankingach innowacji przeprowadzono wywiady pogłębione.

Wyniki/Wnioski: Istnieje niezgodność pomiędzy statystycznym a empirycznym ujęciem innowacyjności. Według danych statystycznych Podkarpacie należy do regionów o najwyższym wskaźniku innowacyjności. Niedopasowanie instrumentów wsparcia oferowanych przez władze regionalne jest postrzegane jako zagrożenie nie tylko dla rozwoju innowacyjności, ale dla istnienia MSP. Na podstawie wyników badań empirycznych postawi-liśmy wniosek, że polityka regionalna uwzględniająca wyłącznie statystyczne podejście do tematyki przedsiębiorczości i innowacyjności jest skazana na niepowodzenie. Powinna ujmować podejście empiryczne (jakościowe) oraz specyfikę regionów, tym bardziej regionów peryferyjnych.

Jabłońska Małgorzata

Uniwersytet Łódzki
jablonska_m@interia.eu

Burzyńska Dorota

Uniwersytet Łódzki
dorota.burzynska@uni.lodz.pl

Rola audytu wewnętrznego jako narzędzia wykrywania nadużyć

Słowa kluczowe: *audyt wewnętrzny, nadużycia, finanse*

Streszczenie

Nadużycia stanowią na świecie poważny problem, który implikuje często ogromne straty finansowe. Ryzyko oszustwa, które popełniane są w przedsiębiorstwach często jest uznawane za mało istotne i nie są stosowane żadne środki zapobiegawcze, które zminimalizowałyby możliwość jego wystąpienia. Często również firmy nie posiadają żadnych narzędzi, które pozwoliłyby na szybkie wykrycie nadużyć oraz jego sprawców. W ostatnich latach jednak, rośnie wśród przedsiębiorców zainteresowanie wdrożeniem niezależnego i obiektywnego audytu wewnętrznego, który jest podstawą dobrego zarządzania. Celem niniejszego artykułu jest przybliżenie istoty i roli audytu wewnętrznego w wykrywaniu różnego rodzaju nadużyć w przedsiębiorstwach oraz wskazanie jego rosnącej roli w procesie zarządzania ryzykiem. W artykule omówiono podstawowe zagadnienia dotyczące nadużyć w przedsiębiorstwach. Szczególną uwagę zwrócono na wyeksponowanie znaczenia procesu zarządzania ryzykiem w działalności audytu wewnętrznego.

Jajko-Siwek Alicja

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
alicja.jajko-siwek@ue.poznan.pl

Dzieci czy kariera? Emerytalne implikacje decyzji życiowych związanych z liczbą dzieci

Słowa kluczowe: *analiza sekwencji, dzieci, emerytura, stopa zastąpienia, trajektoria życia*

Streszczenie

Celem opracowania jest ocena trajektorii życiowych indywidualnych emerytów w powiązaniu z liczbą posiadanych przez nich dzieci. Porównane zostaną świadczenia emerytalne osób, które uzyskują adekwatne i nieadekwatne świadczenia emerytalne. Pod uwagę weźmiemy system o zdefiniowanej składce oraz system o zdefiniowanym świadczeniu. Rozważania będą przeprowadzone odrębnie dla kobiet jak i mężczyzn. Do realizacji powyższego zadania wykorzystana zostanie analiza sekwencji. Obliczenia będą przeprowadzone na podstawie stóp zastąpienia oraz danych pochodzące z SHARELIFE, czyli z trzeciej rundy badania panelowego SHARE 50+ w Europie. Przeprowadzone rozważania pozwolą wskazać wyraźne różnice w cyklu życia emerytów w zależności do liczby posiadanych dzieci.

Janik Bogna

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

bogna.janik@wsb.poznan.pl

Ocena realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności w bankach w Polsce

Słowa kluczowe: *banki społeczne, etyczne banki, indeksy społecznie odpowiedzialne*

Streszczenie

Tło badań: Problem zrównoważonej działalności banków jest istotny, ponieważ banki po ostatnim światowym kryzysie finansowym w 2007 r. stały się symbolem spekulacji i niesprawiedliwości. Obwinia się pośredników finansowych za brak stosowania standardów odpowiedzialności społecznej. Ponadto, analiza literatury potwierdza wyższe standardy społecznej odpowiedzialności w krajach rozwiniętych w porównaniu z krajami rozwijającymi się. Dlatego pytanie o poziom wdrożenia standardów odpowiedzialności społecznej przez pośredników finansowych w Polsce jest uzasadnione.

Cel artykułu: Głównym celem badania jest identyfikacja i ocena wybranych aspektów społecznie odpowiedzialnej działalności banków notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zakres tej analizy obejmuje wszystkie wymiary ilustrujące działalność banków pod względem społecznej odpowiedzialności.

Metodologia/metody: Analiza badanego problemu opierała się głównie na badaniach źródeł cyfrowych i dokumentalnych.

Wnioski i wartość dodana: Wyniki wskazują na stosunkowo duże różnice w stosowaniu standardów zrównoważonego rozwoju w bankach w Polsce i wysokie dyspersje w porównaniu do banków w krajach rozwiniętych. Wyniki wskazują, że banki w Polsce powinny koncentrować się na zwiększaniu standardów zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie oferty produktowej.

Janik Bogna

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
bogna.janik@wsb.poznan.pl

Maruszewska Katarzyna

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu / investing.com
katarzyna.maruszewska@wsb.poznan.pl

Bartkowiak Marcin

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
m.bartkowiak@ue.poznan.pl

Porównanie zrównoważonych inwestycji na przykładzie Hiszpanii i Polski

Słowa kluczowe: *etyczne finanse, społecznie odpowiedzialne inwestowanie, zrównoważone portfele*

Streszczenie

Celem artykułu jest porównanie dwóch krajów pod względem warunków społeczno-ekonomicznych i kulturowych dla rozwoju zrównoważonych finansów. Kraje te zostały wybrane intencjonalnie. Oba miały okres prosperity w XVI i XVII wieku, po czym nastąpił spadek znaczenia politycznego, a następnie okres dyktatury w XX wieku. Innym czynnikiem jest powszechność religii katolickiej. Religia jak wskazuje literatura, jest czynnikiem kulturowym, przyczyniającym się do podejmowania decyzji inwestycyjnych w koncepcji zrównoważonego rozwoju. Aby zrealizować założony cel, badanie zostało przeprowadzone w dwóch etapach. W pierwszym etapie skupiliśmy się na porównaniu sytuacji społeczno-ekonomicznej i kulturowej obu krajów na tle innych krajów UE. Drugi etap obejmował analizę porównawczą zrównoważonych portfeli aktywów finansowych w Hiszpanii i Polsce. Oceniono aktywne i pasywne portfele społecznie odpowiedzialne. Wyniki wskazują, że pomimo wielu podobieństw, kraje te wykazują wiele różnic, jednak Polska jest najbardziej podobna do Hiszpanii w porównaniu z innymi badanymi krajami UE. Ustalenia wskazują również na większe zaangażowanie w zrównoważone aktywa inwestorów hiszpańskich w porównaniu do polskich inwestorów.

Jańska Anna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
anna.janska@umcs.pl

Kędra Arleta

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
arleta.kedra@umcs.pl

Czynniki determinujące zakup produktów ubezpieczeniowych

Słowa kluczowe: *ubezpieczenie, uporządkowany model logitowy, preferencje klientów, decyzje zakupowe*

Streszczenie

W artykule zaprezentowano wyniki badań, których celem było przeanalizowanie potencjalnych zależności pomiędzy determinantami wyboru produktu ubezpieczeniowego, które wyrażono jako politomiczne zmienne jakościowe a zmiennymi społeczno-demograficznymi, tj. wiekiem, płcią, miejscem zamieszkania, uzyskiwanym dochodem, statusem na rynku pracy oraz liczbą osób w gospodarstwie domowym. Zweryfikowano również, czy decydowanie o kwestiach finansowych w gospodarstwie domowym wpływa na podejmowane decyzje zakupowe w zakresie produktów ubezpieczeniowych. Główna hipoteza badawcza brzmi: z perspektywy dojrzałego klienta indywidualnego, immanentne cechy danego produktu ubezpieczeniowego są bardziej istotne niż czynniki związane z procesami około sprzedażowymi. Do analizy wymienionych zależności wykorzystano uporządkowany wielopoziomowy model logitowy, w którym rolę zmiennych zależnych pełniły determinanty wyboru produktu ubezpieczeniowego.

Jaworska Monika

Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie
rrjawors@cyf-kr.edu.pl

Ziolo Monika

Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie
monika.ziolo@urk.edu.pl

Analiza potrzeb i możliwości seniorów w zakresie oferty edukacyjnej proponowanej przez Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie - badanie ankietowe

Słowa kluczowe: *Uniwersytet Trzeciego Wieku, seniorzy, kształcenie ustawiczne, badania ankietowe*

Streszczenie

Głównym celem badań jest poznanie opinii seniorów na temat wykładów odbywających się na Uniwersytecie Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie, ich zakres tematyczny, różnorodność, ilość oraz ewentualnych potrzeb edukacyjnych w tym zakresie.

W wyniku przeprowadzonych badań chcieliśmy się dowiedzieć, co skłoniło uczestników do zapisania się na Uniwersytet, na jakie wykłady najchętniej uczęszczają, czy według ich opinii oferta dydaktyczna jest zadowalająca, czy poleciliby zapisanie się na wykłady swoim znajomym? Uzyskaliśmy również informację czy rodzina miała jakikolwiek wpływ na podjęcie decyzji oraz czy wspiera seniorów w tego rodzaju aktywności. Motywacja do realizacji tego rodzaju badań wynikała z informacji, iż dotychczas nie przeprowadzano tego typu badań na Uniwersytecie.

Naszym zamiarem było również, aby poprzez ukazanie ewentualnych słabych i mocnych stron oferty edukacyjnej prezentowanej przez UTW, zainteresować jego władze udoskonaleniem oferty nauczania.

Negatywne trendy w strukturze liczby dłużników podatkowych i wartości zobowiązań wymagalnych w latach 2004-2017

Słowa kluczowe: *dlug, dłużnicy podatkowi, podatki, zobowiązania wymagalne*

Streszczenie

Wprowadzenie: Wzrost nierówności społecznych przy jednoczesnej tendencji do zadłużania indywidualnego jak i całych gospodarek stanowią zarówno wyzwania, jak i dylematy stojące przed światem nauki i polityki. Identyfikacja tego typu zjawisk i procesów jest niezbędna do diagnozy kondycji i sprawności jednostek, społeczeństw, gospodarek oraz organów władzy, a w szczególności rządów. W tym układzie należy rozpatrywać m.in. zmiany w strukturze liczby dłużników podatkowych oraz wartości powstałych w związku nieuregulowaniem należnych zobowiązań wymagalnych.

Cel artykułu: Podstawowy problem badawczy obejmuje projekcję liczby dłużników podatkowych zalegających we wpłatach wszelkich należności wobec budżetu państwa powyżej 1 miliona zł wraz z wielkością zobowiązań. Celem artykułu jest prezentacja wyników niestukturalnego modelowania wykorzystującego analizę regresji do danych prezentowanych przez Ministerstwo Finansów w przedmiocie przeprowadzonej analizy obejmujących dane z lat 2003-2017.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Na zgromadzonych danych przeprowadzona została analiza korelacji w oparciu o trzy niezależne testy Pearsona, Tau b Kendalla oraz rho Spearmana. Następnie przeprowadzona została estymacja oparta na funkcjach: liniowej, logarytmicznej, odwrotnej, kwadratowej, sześcienniej, potęgowej, wykładniczej i S. Ocena trafności doboru najlepiej dopasowanych modeli teoretycznych do danych empirycznych oparta została na analizie wartości współczynników determinacji oraz błędów standardowych oszacowania. Statystyczna istotność poszczególnych zmiennych zweryfikowana została testem t-Studenta, natomiast do zbadania istotności jednoczesnego wpływu wszystkich uwzględnionych w modelu zmiennych posłużył test F Fishera-Snedecora. W oparciu o otrzymane wyniki opracowana została uproszczona projekcja sięgająca roku 2025 bazująca na modelach trendu charakteryzujących się relatywnie najwyższym dopasowaniem danych teoretycznych do danych empirycznych.

Wyniki/Wnioski: W latach 2004-2017 kilkakrotnie zwiększyła się liczba dłużników podatkowych zalegających we wpłatach wszelkich należności wobec budżetu państwa powyżej 1 miliona zł, jak również w porównywalny sposób zwiększyła się wartość należnych zobowiązań. W przypadku obu cech prognozowane zmiany oparte na modelach trendu oszacowane zostały na poziomie wielokrotnych wzrostów w perspektywie roku 2025.

Jeziorska Małgorzata

Uniwersytet Łódzki
malgorzata.jeziorska@uni.lodz.pl

Wpływ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje dotyczących PRIIPs na praktyki informacyjne na rynku ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych

Słowa kluczowe: *PRIIP, KID, ubezpieczenia na życie z UFK, misselling*

Streszczenie

Głównym przedmiotem niniejszej publikacji jest przybliżenie wymogów nałożonych przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) oraz Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/653 z dnia 8 marca 2017 r. uzupełniające ww. dokument przez ustanowienie regulacyjnych standardów technicznych w zakresie prezentacji, treści, przeglądu i zmiany dokumentów zawierających kluczowe informacje oraz warunków spełnienia wymogu przekazania takich dokumentów na oferujących ubezpieczeniowe produkty inwestycyjne. Celem artykułu jest przedstawienie wpływu zapisów rozporządzenia na praktykę związaną z oferowaniem i sprzedażą konsumentom ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Zgodnie z PRIIPs, najważniejsze kwestie na temat nabywanych produktów, klient powinien otrzymać w formie ustandaryzowanej KID (Key Information Document). Mechanizmy te wpływać mają na zmniejszenie dezinformacji konsumentów w zakresie istotnych cech produktu, ryzyka inwestycyjnego, wysokości opłat. Metody badawcze zastosowane w artykule obejmują analizę źródeł pierwotnych i danych wtórnych bazujących na dokumentach oficjalnych.

Estymacja bezrobocia na obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich z wykorzystaniem estymatorów typu SPREE

Słowa kluczowe: *statystyka małych obszarów, rynek pracy, estymator SPREE, miejskie obszary funkcjonalne*

Streszczenie

Polityka miejska stanowi integralną część wymiaru terytorialnego w okresie realizacji polityki spójności na lata 2014-2020. Jest również jednym z ważniejszych priorytetów wsparcia finansowego. Miejskie obszary funkcjonalne w tym kontekście nabrały szczególnego znaczenia. Z jednej strony największy wkład do PKB, z drugiej zaś strony mają specyficzne problemy i wyzwania. Zmiana podejścia do planowania rozwoju stwarza możliwość wykorzystywania środków i instrumentów wspólnotowych służących wspieraniu miejskich obszarów funkcjonalnych. Szczególnym przykładem takiego instrumentu zaplanowanego przez Komisję Europejską są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Obszary nimi objęte zostały wyznaczone według określonych wytycznych i w Polsce realizowane są w szczególności na obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich.

Dla tak wyznaczonych jednostek przestrzennych brakuje jednak szczegółowej informacji w oparciu o badania reprezentacyjne, między innymi w obszarze rynku pracy. Ze względu na małą liczbę reprezentantów szczegółowych domen w tak określonych przekrojach, estymacja bezpośrednia cechuje się niską precyzją szacunku. Remedium mogą stanowić metody statystyki małych obszarów (SMO), które umożliwiają uzyskiwanie wiarygodnych szacunków na niższych poziomach agregacji przestrzennej, czy w szczegółowych domenach, charakteryzujących się małą liczebnością próby, bądź w niektórych sytuacjach nawet brakiem reprezentantów. Szacunki otrzymane za pomocą metod SMO charakteryzują się lepszą precyzją, natomiast często nie sumują się do szacunków uzyskanych za pomocą metody reprezentacyjnej dla wyższego poziomu, które uznawane są za akceptowalne.

Jednym ze sposobów poradzenia sobie z powyżej opisanym brakiem spójności oszacowań jest zastosowanie estymatorów typu SPREE (Structure Preserving Estimation). Estymatory te przenoszą z rejestrów administracyjnych, bądź spisów powszechnych, strukturę asocjacji dla kategorii zmiennych pomocniczych i badanych domen, przy jednoczesnym zachowaniu spójności z szacunkami na wyższym poziomie agregacji. Metoda ta wydaje się być szczególnie atrakcyjna w kontekście estymacji dla nietypowych przekrojów, które nie są przewidziane na etapie planowania badania reprezentacyjnego. Odbiorcy danych statystycznych często oczekują spójnej informacji statystycznej w układach, które wynikają z pojawiających się na bieżąco potrzeb informacyjnych.

Głównym celem referatu jest zaprezentowanie możliwości wykorzystania estymatora typu SPREE i jego uogólnienia (GLSM, GLSMM) do oszacowania liczby bezrobotnych na obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich. Szacunki dokonane zostaną na podstawie danych z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności oraz z bezrobocia rejestrowanego w charakterze zmiennych pomocniczych.

Minimalizacja obciążenia substytucyjnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych

Słowa kluczowe: *CPI, indeks Laspeyresa, Indeks Younga, Indeks Lowe'a, Indeks Arytmetyczno-Geometryczny, Indeks Lloyda-Moultona, Indeks Marshalla-Edgewortha, luka substytucyjna,*

Streszczenie

Jedną z najpopularniejszych miar inflacji jest dziś wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (Consumer Price Index – CPI). Jest to przybliżenie zmiany kosztów konsumpcji gospodarstw domowych, która umożliwia utrzymanie użyteczności na tym samym poziomie. Indeks CPI posiada bardzo ważną rolę w gospodarce, istotnie wpływając na decyzje gospodarcze, w tym politykę pieniężną w każdym kraju. Dlatego niezwykle ważne jest by pomiar ten był obciążony jak najmniejszym obciążeniem. W Polsce wskaźnik cen obliczany jest według formuły Laspeyres'a, przy zastosowaniu wag które liczone są jako relatywny udział poszczególnych wydatków gospodarstw domowych z roku poprzedzającego rok badany. Indeks Laspeyres'a nie uwzględnia jednak niektórych czynników, takich jak zmiany w strukturze konsumpcji, które są spowodowane zmianami ich cen w badanym okresie. Mamy wtedy do czynienia z obciążeniem wynikającym z substytucji dóbr (commodity substitution bias).

W prezentacji pokazane zostaną wyniki badań mających na celu ocenić możliwość minimalizacji luki substytucyjnej przez następujące indeksy: (a) indeks Lowe'a (w wersji arytmetycznej oraz geometrycznej); (b) indeks Younga (w wersji arytmetycznej oraz geometrycznej); (c) indeks Arytmetyczno-Geometryczny; (d) indeks Lloyda-Moultona, (e) indeks Marshalla-Edgewortha. Badania zostały podzielone na trzy części – analizę danych empirycznych na poziomie agregacji COICOP 3 oraz COICOP 4 dla krajów Unii Europejskiej w latach 2005-2017, symulację deterministyczną oraz symulację stochastyczną.

Współpraca na rzecz innowacji w sektorze ochrony zdrowia

Słowa kluczowe: *podmioty ochrony zdrowia, innowacje*

Streszczenie

Współczesna gospodarka oparta na wiedzy wymusza poszukiwanie nowych rozwiązań w badaniach naukowych i biznesie, przyczyniając się do wdrażania coraz większej ilości innowacji w przemyśle i usługach. Przedsiębiorstwa intensywnie poszukują ośrodków naukowych i badawczych oraz usług obejmujących wsparcie procesów innowacyjnych w zakresie finansowania, marketingu i zarządzania. Stabilne, wzajemne relacje pozwalają lepiej zwaloryzować zasoby rzeczowe, kapitałowe czy ludzkie oraz generują dodatkowe efekty zewnętrzne.

Podobne tendencje można zaobserwować w sektorze ochrony zdrowia. Współpraca w sektorze ochrony zdrowia obejmuje dobrowolne porozumienie różnych podmiotów, zarówno prywatnych jak i publicznych, podejmujących wspólne działania na rzecz poprawy jakości obsługi pacjenta jak i pracy lekarzy, a także innych interesariuszy. Współpraca ta powinna być oparta na wymianie wiedzy, doświadczeń i technologii – czynników, dzięki którym powstają nowe konkurencyjne rozwiązania i usługi.

Polski system zdrowia jest na tyle specyficzny, że nie da się do niego wprowadzić bezpośrednio rozwiązań zagranicznych bez uwzględniania polskich warunków. Jednocześnie potrzeby poszczególnych odbiorców usług medycznych są coraz większe i wymagają zarówno zmian organizacyjnych, procesowych, jak i technologicznych. Celem artykułu jest ukazanie znaczenia współpracy na rzecz innowacji w sektorze ochrony zdrowia, które wypełnią potrzeby, nawet jeśli nie całego systemu, to indywidualnych odbiorców – szpitali, przychodni, POZ, oraz stworzą nową jakość na rynku usług medycznych. W artykule zwrócono uwagę na korzyści płynące ze współpracy, dzięki którym poszczególne podmioty uzyskują dostęp do infrastruktury technologicznej, doświadczenia pozostałych uczestników oraz transferu wiedzy.

Imigranci spoza UE na polskim rynku pracy

Słowa kluczowe: *podmioty ochrony zdrowia, innowacje*

Streszczenie

W wielu krajach Europy, dotkniętych problemem starzenia się społeczeństw, coraz większe znaczenie dla rozwoju gospodarczego odgrywa imigracja zarobkowa. Problem starzenia się ludności dotyczy również Polski, która w nieodległej przyszłości będzie krajem charakteryzującym się jednym z najwyższych w Europie udziałem w społeczeństwie osób w wieku emerytalnym.

Można zadać sobie pytania, czy polska gospodarka potrzebuje imigrantów? oraz czy w przypadku imigrantów na polskim rynku pracy mamy do czynienia ze zjawiskiem komplementarności czy substytucyjności? W ostatnich kilku latach szybko wzrastała liczba udzielonych zezwoleń na pracę imigrantom w Polsce. W 2007 roku łączna liczba zezwoleń na pracę i oświadczeń pracodawców o zamiarze zatrudniania cudzoziemców wynosiła 34 tys., zaś w 2017 roku sięgała już blisko 234 tys. Ponadto, imigranci coraz częściej są zatrudniani w różnych branżach przemysłu, budownictwie oraz transporcie.

Celem niniejszego artykułu jest pokazanie skali zjawiska imigracji zarobkowej do Polski. W niniejszym artykule, główne źródło danych stanowią statystyki dotyczące liczby wydawanych zezwoleń na pracę i rejestrowanych oświadczeń o woli zatrudnienia pracownika cudzoziemca.

Wpływ innowacji w sektorze produkcyjnym i usługowym na zmiany strukturalne w zatrudnieniu w Polsce

Słowa kluczowe: *zatrudnienie, innowacje, sektor produkcyjny, sektor usługowy*

Streszczenie

Obecnie, gospodarka znajduje się w stanie, w którym działalność produkcyjna i usługowa wzajemnie warunkują swój rozwój i przenikają się. Dychotomia ta uwidacznia się także w systemach innowacyjnych, w których działalność usługowa zaczyna odgrywać ważną rolę. Dlatego obecnie zwraca się uwagę na dwa podstawowe obszary działalności innowacyjnej: produkcyjny i usługowy. Jest to tym bardziej uzasadnione, gdyż nowe badania prowadzone w tej dziedzinie pokazały, że funkcje produkcyjne i usługowe współistnieją ze sobą, wpływają na siebie nawzajem i tworzą zintegrowany system innowacyjny. Jednak efekty tych innowacji w każdym z sektorów mogą być inne. W związku z tym, w zależności od rodzaju wprowadzanych innowacji, różna będzie również struktura zatrudnienia w tych sektorach. W artykule podjęto próbę weryfikacji hipotezy, że innowacje w sektorze produkcyjnym wpływają na wzrost zatrudnienia w zupełnie nowych dziedzinach, zaś w przypadku sektora usługowego, wzrost zatrudnienia zwykle wiąże się z rozszerzeniem funkcyjnym poszczególnym stanowisk.

Skale ratingowe czy porównania parami? Badania eksperymentalne nad użytecznością skal pomiarowych

Słowa kluczowe: *podmioty ochrony zdrowia, innowacje*

Streszczenie

Celem badania była ocena użyteczności dwóch różnych skal pomiarowych (ratingowej i rangowej, czyli tzw. porównań parami) w zakresie aproksymacji rzeczywistych zjawisk. Uczestnicy eksperymentu zostali losowo podzieleni na kilka grup badawczych, w ramach których mieli za zadanie ocenić postrzegane cechy różnych obiektów (tj. wysokość lub długość). Ocen tych dokonywali za pomocą jednej z badanych skal pomiarowych. W celu analizy wyników skali rangowej zbudowano model sztucznej sieci neuronowej, natomiast do zanalizowania rezultatów skali ratingowej zastosowano standardowe testy statystyczne. Następnie wszystkie wyniki porównywano z rzeczywistymi charakterystykami obiektów (tj. ich prawdziwą wysokością lub długością). Oba systemy pomiaru okazały się równie dobre w aproksymacji rzeczywistości. Eksperyment ten niesie pewną wartość poznawczą w kontekście metodologicznym oraz epistemologicznym, ponieważ dostarcza informacji o sile pomiarowej każdej ze skal pod względem trafności odzwierciedlania badanych zjawisk.

Konsekwencje zarządzania aktywnością zawodową pracowników w wieku przedemerytalnym

Słowa kluczowe: *zarządzanie wiekiem, aktywność zawodowa seniorów, zarządzanie pracownikami w wieku przedemerytalnym, rynek pracownika*

Streszczenie

Współczesne organizacje realizują zarządzanie w obrębie zasobów ludzkich w otoczeniu, które charakteryzuje się ogromną dynamiką i różnorodnością zmian. Przemiany demograficzne związane m.in. z obserwowanym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa występują równolegle z całym szeregiem problemów ukształtowanego w ostatnich latach rynku pracownika. Niedobory pracowników na rynku pracy zwróciły uwagę specjalistów ZZL na potencjał osób w wieku przedemerytalnym i emerytalnym. Utrzymanie aktywności zawodowej pracownika w podanym przedziale wieku stanowić powinno zaplanowany proces, czyli sekwencję konsekwentnie realizowanych i dedykowanych wskazanemu zagadnieniu działań na etapie pełnej aktywności zawodowej wskazanego pracownika.

Kisiała Wojciech

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
wojciech.kisiała@ue.poznan.pl

Suszyńska Katarzyna

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
katarzyna.suszyńska@ue.poznan.pl

Odporność regionów na recesję gospodarczą: analiza zmian trendów zatrudnienia

Słowa kluczowe: *odporność regionalna, zatrudnienie, modele trendu, nachylenie funkcji regresji, Polska*

Streszczenie

Rosnące ryzyko ekonomiczne oraz niepewność towarzysząca akceleracji tempa wzrostu różnego rodzaju zjawisk i sektorów gospodarczych przyczyniają się do upowszechniania rozważań nad reagowaniem systemów przestrzenno-ekonomicznych na sytuacje kryzysowe. Identyfikacja i pomiar odporności gospodarczej stanowi współcześnie jeden z pierwszoplanowych problemów w ewolucyjnym nurcie badań nad rozwojem. W kontekście podjętych badań regionalnych, odporność traktowano jako zdolność regionów do odpowiedzi na zakłócenia o podłożu makroekonomicznym, przejawiającą się stopniem zmian, jakie w gospodarce regionalnej wywołały tego typu szoki.

Celem artykułu było rozpoznanie reakcji gospodarek regionalnych w Polsce na negatywne szoki makroekonomiczne wywołane globalnym kryzysem gospodarczym (umownie datowanym na lata 2008-10). Badaniom poddano dynamikę wzrostu poziomu zatrudnienia wykorzystując wskaźnik liczby pracujących na 1 tys. ludności (przeliczony w formie jednopodstawowego indeksu dynamiki). W wymiarze metodycznym zaproponowano procedurę badawczą służącą analizie zmian i porównaniu przebiegu trendów wzrostu poziomu zatrudnienia.

W postępowaniu badawczym wykorzystano metody prognozowania ekonometrycznego oraz testy statystycznej weryfikacji hipotez. Analizą objęto szereg czasowy 2005-2017, w którym wyróżniono trzy podokresy. Pierwszy podokres (faza przedrecesyjna) wykorzystany był do określenia funkcji trendu i ekstrapolacji teoretycznej ścieżki wzrostu na dalsze fazy (recesji i adaptacji). Ekstrapolowany trend był porównywany z rzeczywistą dynamiką analizowanego wskaźnika (trendem reprezentującym faktyczną ścieżkę wzrostu w fazie adaptacji). Następnie wykorzystano test t do sprawdzania równości współczynników kierunkowych trendów liniowych, odzwierciedlających tempo wzrostu w analizowanych podokresach. Na tej podstawie opracowano typologię województw ze względu na odporność gospodarczą na szoki zewnętrzne.

Przeprowadzone badanie pozwoliło na stwierdzenie, że kryzysowe zjawiska gospodarcze końca pierwszej dekady XXI wieku miały różny przebieg oraz wpływ na gospodarkę regionów w Polsce. Umożliwiło ponadto zidentyfikowanie trzech wyróżniających się typów reakcji regionów na szok recesyjny. Większość regionalnych ścieżek wzrostu liczby pracujących powróciła do tempa sprzed recesji (9 województw). Tylko jedno województwo zyskało nowy, bardziej dynamiczny trend wzrostu liczby pracujących. W pozostałych regionach (6) odnotowano spadek dynamiki wzrostu badanego wskaźnika.

Klapkiv Jurij

Uniwersytet Łódzki
jurij.klapkiv@uni.lodz.pl

Szymańska Anna

Uniwersytet Łódzki
szymanska@uni.lodz.pl

Bednarczyk Teresa Hanna

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
teresa.bednarczyk@umcs.lublin.pl

Rozwój dystrybucji ubezpieczeń majątkowych online w Polsce oraz jej perspektywy

Słowa kluczowe: *dystrybucja ubezpieczeń, sprzedaż ubezpieczeń majątkowych online, internetyzacja, aplikacje mobilne*

Streszczenie

Sprzedaż ubezpieczeń za pomocą Internetu począwszy od roku 2003 staje się w Polsce jednym z ważniejszych kanałów dystrybucji oferowanych produktów. Pozwala to znacznie ograniczyć koszty akwizycji sprzedawanych ubezpieczeń, co niewątpliwie jest dodatkowym elementem konkurencji dla ubezpieczycieli. Od roku 2005/2006 obserwowany jest bardzo silny wzrost przypisu składki brutto pochodzącej z tego kanału dystrybucji. W pracy zbadano zależność między internetyzacją w Polsce a udziałem składki przypisanej brutto z tytułu ubezpieczeń sprzedawanych online w składce ze sprzedaży bezpośredniej całego działu II. Postawiono hipotezę badawczą, że wzrost sprzedaży ubezpieczeń przez Internet jest skorelowany wykładniczo ze wskaźnikiem internetyzacji. Ponadto wskazano, że dodatkowym czynnikiem poprawiającym perspektywy wzrostu sprzedaży ubezpieczeń majątkowych za pomocą tego kanału dystrybucji są najnowsze zmiany legislacyjne oraz dostępność nowych technologii. W badaniach empirycznych wykorzystano dane statystyczne KNF, GUS oraz raporty KPMG. Do analiz zastosowano m.in. metody analizy dynamiki oraz korelacji.

Klapkiv Lyubov

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
liuba.klapkiv@gmail.com

Kędra Arleta

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
arleta.kedra@umcs.pl

Czynniki determinujące ceny na wybrane produkty rolne

Słowa kluczowe: *cena, plony, straty, zmienne pogodowe, czynniki makroekonomiczne*

Streszczenie

Wśród czynników ryzyka, związanego z kształtowaniem się cen na produkty rolne, istnieją się zjawiska, powodujące obniżenie tych cen. Wystąpienie takich zjawisk skutkuje stratą finansową dla rolników. Czynniki, które mają wpływ na zmiany cen, można podzielić na grupy obejmujące determinanty obiektywne i zewnętrzne (makroekonomiczne), takie jak cena benzyny, inflacja, otoczenie polityczne itp. oraz zmienne pogodowe, takie jak intensywność deszczu, nasłonecznienie itp. Niniejsza praca poświęcona jest analizie korelacji i wpływu wybranych czynników na ceny produktów rolnych w krajach Unii Europejskiej w okresie od 2006 do 2017 roku. W badaniu przeanalizowano wpływ aspektów makroekonomicznych jako czynników cen wybranych produktów, w porównaniu do wpływu zmiennych pogodowych.

Klimanek Tomasz

Urząd Statystyczny w Poznaniu
t.klimanek@stat.gov.pl

Filas-Przybył Sylwia

Urząd Statystyczny w Poznaniu
s.filas@stat.gov.pl

Starzenie się ludności miast Polski w ujęciu klasyfikacji DEGURBA

Słowa kluczowe: *klasyfikacja DEGRURBA, statystyka miast, starzenie ludności miast*

Streszczenie

Celem wystąpienia będzie ocena starzenia się ludności miast Polski w ujęciu typologii stopnia urbanizacji - DEGURBA (Degree of Urbanisation). Przedstawione zostaną charakterystyki dla obszarów miejskich zdefiniowanych w klasyfikacji DEGURBA. Uzyskane wyniki dla sześciu wybranych miar: mediany wieku, współczynnika starości demograficznej, wskaźnika obciążenia demograficznego osobami starszymi, indeksu starości oraz indeksu starości Chu, zostaną zaprezentowane dla 2016 roku oraz w odniesieniu do wartości tych wskaźników w 2010 roku. Podjęta zostanie także próba bardziej szczegółowej analizy różnic w charakterystykach starzenia się dla wybranych kategorii DEGURBY.

Klimek Dariusz

Politechnika Łódzka
dariuszklimek2@gmail.com

Metody pomiaru kapitału społecznego przedsiębiorstwa

Słowa kluczowe: *kapitał społeczny, wycena kapitału społecznego, wartość kapitałów przedsiębiorstwa, metodyka wyceny kapitału społecznego*

Streszczenie

Autor prezentuje dwie metody badań dotyczące pomiaru kapitału społecznego w przedsiębiorstwach w wartościach niepieniężnych i pieniężnych. Metodyki wykorzystano w trakcie badań pilotażowych w czterech polskich przedsiębiorstwach wykonanych w 2018 roku. Badania pokazały, że możliwy jest stosunkowo prosty pomiar poziomu i wartości kapitału społecznego przy niezbyt dużym zaangażowaniu sił i środków. Wśród szeregu wniosków z badań jeden ma podstawowe znaczenie – w celu praktycznego wykorzystania dla potrzeb zarządzania przedsiębiorstwem wyników pomiaru tego kapitału, konieczne jest równoczesne zastosowanie triangulacji dwóch metod, jednej – pokazującej poziom tego kapitału w wartości niepieniężnej (poziom wysoki, średni, niski) w całym przedsiębiorstwie i jego jednostkach oraz drugiej, pokazującej wartość pieniężną tego kapitału.

Ocena poziomu dyscypliny podatkowej wśród gospodarstw domowych w Polsce

Słowa kluczowe: *gospodarstwo domowe, dochody do dyspozycji, dyscyplina podatkowa*

Streszczenie

Obserwacja kształtowania się dochodów gospodarstw domowych w Polsce, w okresie 2003-2017, pozwala stwierdzić, że sytuacja materialna tych jednostek jest dobra, a ponadto systematycznie poprawia się. Zaobserwowany wzrost przeciętnych miesięcznych dochodów do dyspozycji, a także rosnący odsetek gospodarstw oceniających swą sytuację materialną jako bardzo dobrą i dobrą – skłaniają do twierdzenia, że wraz ze wzrostem dochodów rozporządzalnych wzrasta poziom dyscypliny podatkowej.

Celem artykułu jest odpowiedź na pytanie czy wraz ze wzrostem dochodów do dyspozycji zaobserwować można wzrost dyscypliny podatkowej. Do badań wykorzystano Voluntary Compliance Rate, a także współczynnik korelacji liniowej Pearsona. Grupa badawcza: sektor gospodarstw domowych. Okres badań 2003-2017.

Przeprowadzone badania dowodzą, że wskaźnik VCR ukazuje poziom dyscypliny podatkowej wśród gospodarstw domowych. Poziom ten można ocenić na umiarkowanie wysoki i stabilny.

Czynniki utrudniające podjęcie pracy osobie z niepełnosprawnością w świetle badań kwestionariuszowych

Słowa kluczowe: *gospodarstwo domowe, dochody do dyspozycji, dyscyplina podatkowa*

Streszczenie

Wprowadzenie: Presja na wydajność i konkurencyjność spowodowała wykluczenie z rynku pracy licznej grupy osób z niepełnosprawnością. W Polsce doświadczamy niskiego wskaźnika aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością, relatywnie wysokiej stopy bezrobocia w tej grupie osób oraz wysokiego odsetka osób biernych zawodowo. W literaturze wielokrotnie ujmuje się osoby z niepełnosprawnością w kategorii niewiele znaczącego zasobu ekonomicznego, o niskich kompetencjach własnych i ograniczonych relacjach zarówno z osobami pełnosprawnymi, jak i niepełnosprawnymi. Takie podejście usuwa osoby niepełnosprawne na margines życia społecznego i ekonomicznego. Jak spostrzegają ten problem sami zainteresowani?

Cel artykułu: Celem artykułu jest wskazanie czynników utrudniających podjęcie pracy osobie z niepełnosprawnością. Okazuje się, że osoby z niepełnosprawnością nie mogą znaleźć pracy ani na lokalnym, ani na regionalnym rynku pracy. Coraz częściej znacząca część z nich jest grupą defaworyzowaną na rynku pracy mimo podawanego przez GUS niskiego poziomu bezrobocia. W opracowaniu podjęto również próbę wskazania zależności między założonymi - głównymi czynnikami utrudniającymi osobie niepełnosprawnej podjęcie zatrudnienia, tj. doświadczanym schorzeniem i stopniem niepełnosprawności, a wybranymi czynnikami społeczno-demograficznymi (tj. płeć, wiek, miejsce zamieszkania (miasto/wieś), wykształcenie, liczba mieszkańców w miejscu zamieszkania).

Metodologia/Źródła danych: Zaprezentowana w artykule analiza została oparta o wyniki badań kwestionariuszowych przeprowadzonych na losowej próbie 223 członków portali społecznościowych osób z niepełnosprawnością. Badanie zostało przeprowadzone w dniach 6 - 19.03.2017 roku. Badani respondenci wypełnili ankietę w wersji elektronicznej skierowaną do nich poprzez platformę survio.com.

Wyniki: Niniejszy artykuł wpisuje się on w nurt rozważań dotyczących aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością, w tym licznych publikacji w których podkreśla się, że „czynnikiem różnicującym postawy wobec pracy są dysfunkcje, które tworzą barierę mentalną” [m.in. Kryńska 2016, Kukulak-Dolata, Poliwczuk 2015, Barczyński 2017, Garbat 2017].

Kryteria identyfikacji stanu aktywności ekonomicznej ludności stosowane w badaniach BAEL a subiektywna ocena respondentów – implikacje dla badań bezrobocia ludności wiejskiej

Słowa kluczowe: *Badania BAEL, ludność wiejska, rynek pracy, zasoby pracy*

Streszczenie

W badaniach BAEL prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny stosowane są dwa sposoby identyfikacji stanu aktywności ekonomicznej ludności. Pierwszy z nich polega na zaliczeniu poszczególnych ankietowanych osób do grupy pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo na podstawie „obiektywnych” kryteriów ustalonych w założeniach metodycznych badania (np. faktu poszukiwania pracy, oczekiwania na podjęcie pracy, lub wykonywania jej co najmniej przez jedną godzinę w tygodniu badania). Takie podejście umożliwia oddzielenie klasyfikacji od subiektywnych odczuć respondentów i jest stosowane od 1992 roku. Począwszy od roku 2006 respondenci BAEL mogą także samodzielnie identyfikować swój stan aktywności ekonomicznej. Przeprowadzona w artykule analiza danych jednostkowych BAEL z lat 2006-2016 wskazuje na duże różnice wyników, występujące pomiędzy tymi dwoma podejściami. Rozważono zatem, zasadność stosowania każdego z tych podejść i implikacje ich wyboru dla przebiegu i wyników badania zjawiska bezrobocia ludności wiejskiej w ujęciu statycznym i dynamicznym.

Kroik Janusz

Politechnika Wrocławska
janusz.kroik@pwr.edu.pl

Świda Adam

Politechnika Wrocławska
adam.swida@pwr.edu.pl

Kooperencja w klastrze branży meblarskiej a konkurencyjność i innowacje wybranych przedsiębiorstw klastra

Słowa kluczowe: kooperencja w klastrze, przedsiębiorstwo, wywiady, przesłanki konkurowania, działania innowacyjne

Streszczenie

Wprowadzenie Kooperencja (koopetycja) przedsiębiorstw odnosi się do specyficznej relacji między przedsiębiorstwami wiążącej cechy kooperacji i konkurencji. Podjęty w pracy problem dotyczy oceny przesłanek współpracy przedsiębiorstw w warunkach dużego skupiska terytorialnego. Problem współpracy odniesiony został do przesłanek konkurencyjności i podejmowanych działań innowacyjnych. Specyfika klastrowego skupiska powinna wyzwalać skłonność do zawiązywania relacji charakteryzujących zjawisko koperencji. Dokonano dwu etapowej analizy i oceny. W pierwszym zbadano ogólne tło współpracy w zagłębiu meblowym (klastrze), używając metodyki badania zestawu czynników z charakterystyk sektorowych i organizacyjnych. Wykorzystano w tym zakresie, jako źródło informacji, wcześniejsze 14 wywiady nad zaufaniem i współpracą przedsiębiorstw z tego klastra. W drugim etapie zbadane tło współpracy stanowiło bazę dla interpretacji podejścia do konkurencji i innowacji trzech szczegółowych przypadków przedsiębiorstw. Wybrane podmioty różnił potencjał rynkowy i skala działalności co pozwalało przypuszczać odmienną w szczegółowym ich podejściu do konkurowania i innowacji.

Cel artykułu: Wyznaczenie potencjału kooperencji klastra meblowego. Na tym tle dokonanie oceny przesłanek konkurencyjności i podejmowanych działań innowacyjnych przez trzy różniące się skalą i potencjałem przedsiębiorstw funkcjonujących w klastrze meblowym.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Dokonano analizy wybranej literatury z zakresu kooperencji i klastrów. Do badania potencjału kooperencji wykorzystano metodykę J. Cygler. Źródłem informacji dla oceny potencjału były wywiady w 14 przedsiębiorstwach, w której analizowano przesłanki ich współpracy jako źródło zaufania. Ocenę podejścia do konkurowania i innowacji oparto na ustrukturyzowanych trzech wywiadach z właścicielami/menedżerami.

Wyniki/Wnioski: Syntetyczne dwa wskaźniki potencjału kooperencji w klastrze są bliskie 60%. Poziom ten traktowany jest jako graniczny przy ocenie charakterystyki typu relacji. Wskazuje zatem na realność pojawiania się sytuacji, w której pojedyncze układy współpracy przedsiębiorstw mogą mieć cechy kooperencji; stabilnej, niestabilnej, czy wręcz nawet braku tego charakteru współdziałania. Analiza trzech przypadków potwierdziła zróżnicowaną sytuację w zakresie oceny konkurencyjności i innowacji. Ponadto duży podmiot przedkłada współpracę w formie kooperacji, w małym przeważa kooperencja niestabilna. Średnie przedsiębiorstwo funkcjonuje w warunkach kooperencji stabilnej.

Kruszyński Kamil

Uniwersytet Łódzki
kruk@uni.lodz.pl

Negocjacje sposobem na porozumienie w społeczeństwie i biznesie

Słowa kluczowe: *negocjacje, rozwiązywanie konfliktów, negocjacje w biznesie, strategie i taktyki negocjacyjne*

Streszczenie

Przedmiotem artykułu będzie prezentacja różnych sposobów osiągania porozumienia w trakcie negocjacji biznesowych oraz rozwiązywania konfliktów społecznych. Przedstawione zostaną różne strategie budowania zrozumienia z zależności od aktorów biorących udział w negocjacjach.

Kryk Barbara

Uniwersytet Szczeciński

krykb@wneiz.pl

Szamrej-Baran Izabela

Uniwersytet Szczeciński

izabela.szamrej@gmail.com

Partycypacja społeczna w rozwoju lokalnym w świetle opinii samorządów lokalnych i podmiotów ekonomii społecznej

Słowa kluczowe: *rozwój lokalny, partycypacja społeczna, samorząd lokalny*

Streszczenie

W ciągu ostatnich 18 lat całkowicie zmieniły się uwarunkowania programowania rozwoju regionalnego. Zreinterpretowano sposoby prowadzenia polityki rozwoju regionalnego, wprowadzając nowy paradygmat terytorialnej polityki rozwoju, który przyjmuje, że to właśnie procesy na poziomie lokalnym mogą być szansą wzrostu gospodarczego oraz budowania przewagi konkurencyjnej poszczególnych obszarów i całego kraju. W nowym paradygmacie rozwoju terytorialnego istotną rolę przypisuje się współpracy jednostek samorządu terytorialnego ze społeczeństwem, upatrując w niej czynnika rozwoju lokalnego. Współpraca ta jest determinowana m.in. aktywnością obywateli w angażowanie się w sprawy lokalne. Tą aktywność samorządy lokalne i społeczności lokalne reprezentowane przez podmioty ekonomii społecznej oceniają nieco odmiennie. Stąd celem artykułu jest ocena stopnia partycypacji społecznej w rozwoju lokalnym w świetle opinii samorządów lokalnych i podmiotów ekonomii-społecznej. W opracowaniu wykorzystano następujące metody: analizy literatury, analizę porównawczą wyników badań ankietowych przeprowadzonych w gminach województwa zachodniopomorskiego i wśród podmiotów ekonomii społecznej działających w danym województwie (badania przeprowadzono w latach 2017-2018) oraz wnioskowania. Umożliwiły one (1) syntetyczną ocenę poziomu aktywności społecznej oraz wskazanie różnic w jej postrzeganiu przez badane podmioty, a także (2) sformułowanie rekomendacji odnośnie polepszenia współpracy między samorządami lokalnymi a podmiotami ekonomii-społecznej.

Przywrócenie wzrostu gospodarczego i realna konwergencja w Unii Europejskiej

Słowa kluczowe: *strefa euro, konwergencja, dywergencja, reformy*

Streszczenie

Ożywienie gospodarcze w Europie staje się coraz bardziej widoczne. Czy zatem europejski kryzys dobiegł końca? Ostra faza kryzysu minęła, jednak kwestie średnio- i długoterminowe wciąż pozostają nierozwiązane. Osiągnięto obecną stabilizację fiskalną, przywracając stabilność euro. Polityka "wewnętrznych dewaluacji" działa, choć powoli, przywracając konkurencyjność krajów najbardziej dotkniętych przez kryzys. Jednak wzrost gospodarczy pozostaje w najlepszym przypadku powolny. Perspektywy średnio- i długoterminowe są wysoce niepewne, powodując napięcia społeczne i zagrażając politycznej stabilności.

Przywrócenie dynamiki gospodarczej jest coraz częściej postrzegane jako odpowiedź na "europejską" przyszłość – gospodarczo, politycznie i społecznie. Istnieje powszechny konsensus, że dynamiczne reformy strukturalne i przywrócenie konkurencyjności w skali gospodarki globalnej są kluczowymi odpowiedziami na obecne wyzwania europejskie. Nie ma jednak jeszcze odpowiedzi na bardziej dogłębne pytania: jakie konkretnie reformy strukturalne? Jaka jest rola przepływów kapitałowych? I co rozumiemy przez poprawę globalnej konkurencyjności?

Kombinacja polityk UE – głównie "pakt fiskalny" i zastosowanie instrumentu OMT przez EBC – przywróciła nominalną stabilność strefy euro, a tym samym pozwoliła na zachowanie wspólnej waluty. Jednakże, te same kroki doprowadziły do zwiększenia luki między krajami północnymi a krajami śródziemnomorskimi. W celu rozwiązania tego problemu – który potencjalnie stanowi śmiertelne zagrożenie dla strefy euro w jej obecnej konfiguracji – zastosować można trzy opcje polityki: przywrócenie rzeczywistej konwergencji, restrukturyzację strefy euro lub "dawanie sobie jakoś radę". Dwa pierwsze wymagają radykalnych kroków politycznych, które w obecnym klimacie politycznym i gospodarczym są powszechnie uważane za mało prawdopodobne. To pozostawia "dawanie sobie jakoś radę" jako najbardziej prawdopodobne przyszłe podejście. Jednak jego nieodłączny ad hoc charakter rodzi niepewność, która w połączeniu z samozadowoleniem wynikającym z ostatnich "sukcesów" zwiększa możliwość destruktywnej dynamiki wzrostu gospodarczego w przyszłości.

Spoleczny wymiar zrównoważonego rozwoju okręgów Litwy – wielowymiarowa analiza porównawcza

Słowa kluczowe: *rozwój zrównoważony, ład społeczny, metody wielowymiarowej analizy, metoda Hellwig'a, TOPSIS*

Streszczenie

Celem artykułu jest ocena realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju ze względu na społeczny wymiar w okręgach Litwy w latach 2006-2016 przeprowadzona z wykorzystaniem metod taksonomicznych. Do oceny zróżnicowania poziomu rozwoju w sferze społecznej wykorzystano indywidualne wskaźniki, budując syntetyczny wskaźnik miary zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym. Dobór wskaźników dla okręgów oparto o wskaźniki, monitorujące wdrażanie strategii zrównoważonego rozwoju na Litwie. Jedną z częściej używanych metod porządkowania liniowego jest metoda Hellwig'a. Również wykorzystano metodę Topsis. Porównanie tych dwóch metod pozwoliło wyszczególnić różnice i podobieństwa w poziomie rozwoju aspektów społecznych zrównoważonego rozwoju Litwy. Przegląd merytoryczny prac analizujących pomiar zrównoważonego rozwoju, miał wpływ na końcowy dobór danych wskaźników indywidualnych, wykorzystanych do skonstruowania syntetycznego miernika. W opracowaniu zostały wykorzystane dane Departamentu Statystyki Litwy. Zaobserwowano wzrost ogólnego poziomu zrównoważonego rozwoju ze względu na wymiar społeczny, przy jednoczesnym wzroście zróżnicowania ze względu na ten wymiar między okręgami Litwy w latach 2006-2016. Najwyższy poziom sfery społecznej w badanym okresie odnotowano w okręgu wileńskim, średnio-wyższy w okręgu kowieńskim i kłajpedzkim.

Finansowanie ochrony zdrowia a perspektywy rozwoju prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce

Słowa kluczowe: *ochrona zdrowia, finansowanie, prywatne ubezpieczenia zdrowotne*

Streszczenie

Rynek usług medycznych w Polsce w świetle prawa jest finansowany głównie ze środków z powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Relatywnie niskie w odniesieniu do innych krajów europejskich publiczne nakłady na ochronę zdrowia skutkują utrudnionym dostępem do świadczeń medycznych, co znajduje odzwierciedlenie w utrzymujących się negatywnych ocenach systemu ochrony zdrowia (Europejski Konsumencki Indeks Zdrowia, 2016). Rosnący popyt na świadczenia zdrowotne spowodowany czynnikami demograficznymi, technologicznymi oraz zmieniającymi się oczekiwaniami związanymi z poziomem opieki zdrowotnej, rodzą konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł ich finansowania. Jeden z potencjalnych czynników sprzyjających usprawnieniu funkcjonowania systemu ochrony zdrowia a zarazem istotny element polityki zdrowotnej w Polsce stanowić mogą prywatne ubezpieczenie zdrowotne, stwarzające możliwość wzbogacenia systemu o nowe fundusze.

Przedmiotem niniejszego artykułu są rozważania na temat wybranych aspektów finansowania ochrony zdrowia w Polsce mogących stymulować wzrost zainteresowania ofertą prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych oraz przedstawienie obecnego stanu rozwoju tego segmentu rynku ubezpieczeń na podstawie wybranych charakterystyk (liczba ubezpieczonych, składka przypisana brutto).

Artykuł napisano w oparciu o dostępną literaturę przedmiotu. Wykorzystano dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, Polskiej Izby Ubezpieczeń, Eurostatu.

Efektywność (netto) instrumentów finansowych wykorzystywanych w ramach polityki Unii Europejskiej wobec MSP jako luka w naszej wiedzy na temat tworzenia polityki dla przedsiębiorstw

Słowa kluczowe: efektywność netto, polityka UE w zakresie MŚP, instrumenty finansowe dla MŚP, małe i średnie przedsiębiorstwa

Streszczenie

Wprowadzenie: Ocena efektywności funduszy europejskich i innych instrumentów finansowych wykorzystywanych przez MŚP jest ważna dla całej UE i leży w najlepszym interesie krajów UE. Komisja Europejska (KE) zdecydowanie podkreśla znaczenie polityki spójności i wsparcia dla MŚP w przyszłości. Wspieranie MŚP i promowanie przedsiębiorczości ma zasadnicze znaczenie dla naprawy gospodarczej. W związku z tym Komisja Europejska poszukuje nowych sposobów poprawy warunków finansowania, szczególnie w przypadku MŚP. Dlatego instytucje na poziomie europejskim oraz w poszczególnych krajach potrzebują wiarygodnych informacji na temat efektów netto obecnej polityki.

Cel artykułu: Celem tego artykułu jest opisanie licznych badań i analiz z ostatnich lat dotyczących efektów netto instrumentów finansowych wykorzystywanych w ramach polityki Unii Europejskiej wobec małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). W artykule określono obszary luki w naszej wiedzy na temat kształtowania polityki w przedsiębiorstwach, szczególnie w zakresie wpływu instrumentów finansowych wykorzystywanych przez MŚP na kondycję i potencjał inwestycyjny przedsiębiorstw.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Badania obejmowały badania materiałów źródłowych (głównie dokumenty dotyczące tworzenia polityki, sprawozdania ex post) oraz przegląd literatury w zakresie oceny skuteczności funduszy europejskich i innych instrumentów finansowych przeznaczonych dla MŚP.

Wyniki/Wnioski: Przegląd literatury oraz sprawozdań z badań ewaluacyjnych europejskich i amerykańskich wskazuje, że w przypadku instrumentów finansowych używanych przez MŚP pomiar efektów netto nie był stosowany w UE. Monitorowanie efektywności różnych instrumentów i określenie, które z nich są najbardziej odpowiednie w przypadku, na przykład, tworzenia nowych miejsc pracy lub zwiększania działalności innowacyjnej, można uznać za analogiczne do efektu netto.

Lipiak Jan

Etigraf sp. z o.o.

jan@lipiak.pl

Wolak Dorota

Uniwersytet Łódzki

dorota.wolak@uni.lodz.pl

Ocena efektywności innowacyjnych rozwiązań w procesie drukowania fleksograficznego

Słowa kluczowe: *etykiety i opakowania, drukowanie, eksploracja danych, jakość, efektywność*

Streszczenie

Wprowadzenie: W przemyśle poligraficznym, a dokładniej w procesach wytwarzania etykiet i opakowań, nadal bardzo wiele parametrów mających wpływ na jakość realizacji procesów produkcyjnych, jest wykonywana metodą eksperymentalnego doboru. Zbieranie danych przemysłowych z procesu produkcji może być kopalnią wiedzy dla doświadczonego analityka, potrafiącego wyciągnąć z tych danych wiedzę, która zaowocuje poprawą jakości wytwarzania, czy też zwiększy efektywność procesu.

Cel artykułu: Celem artykułu jest przybliżenie problematyki wytwarzania etykiet i opakowań, w kontekście wykorzystania narzędzi eksploracji danych. Analizy statystyczne zawarte w niniejszym opracowaniu posłużyły autorom do odkrycia zależności występujących w procesach wytwarzania etykiet, które mają niebagatelny wpływ na jakość finalną produkowanych etykiet, ale także na jakość procesu produkcyjnego.

Metodologia/Metody/Źródła danych: W artykule zawarto wyniki badań własnych, przeprowadzonych w przedsiębiorstwie poligraficznym, produkującym różne rodzaje etykiet i opakowań. Przedstawiono wyniki zastosowania technik i narzędzi statystycznych do analizy procesu drukowania etykiet, takich jak histogramy, analizy prawdopodobieństwa, analizy wariancji ANOVA, diagramy Pareto-Lorentza.

Wyniki/Wnioski: Zastosowane analizy statystyczne procesu drukowania fleksograficznego przyniosły zaskakujące wyniki, wskazując istotne różnice wydajności procesu drukowania, w zależności od wprowadzonych rozwiązań konstrukcyjnych. Wyniki te zostały poparte odpowiednimi analizami statystycznymi. Zdefiniowano najważniejsze zmienne, które mają wpływ na prędkość i efektywność procesu drukowania

Lisowska Renata

Uniwersytet Łódzki
lisowska@uni.lodz.pl

Zdolności innowacyjne a konkurencyjność małych przedsiębiorstw w Polsce

Słowa kluczowe: *konkurencyjność, zdolności innowacyjne, małe przedsiębiorstwa, przewaga konkurencyjna*

Streszczenie

Małe przedsiębiorstwa funkcjonujące w warunkach niepewności powinny wprowadzać innowacyjne rozwiązania wzmacniające ich pozycję konkurencyjną. Bezpośredni wpływ na możliwości prowadzenia działalności innowacyjnej przez te podmioty mają ich zdolności innowacyjne.

Celem artykułu jest ocena wpływu zdolności innowacyjnych małych przedsiębiorstw na kształtowanie ich pozycji konkurencyjnej. Realizacja tak postawionego celu wymagała z jednej strony przeglądu literatury przedmiotu oraz dotychczasowych badań dotyczących skłonności do zachowań innowacyjnych MSP, z drugiej zaś przeprowadzenia badań własnych wśród małych przedsiębiorstw. Badania ilościowe przeprowadzono za pomocą kwestionariusza ankiety w okresie grudzień 2017 - styczeń 2018 metodą CATI wśród 400 małych przedsiębiorstw w Polsce.

Wpływ nierówności dochodowych na rozwój społeczno-ekonomiczny w Unii Europejskiej

Słowa kluczowe: *nierówności dochodowe, rozwój społeczno-ekonomiczny, wzrost gospodarczy, model panelowy, Gini*

Streszczenie

W literaturze podkreśla się istotność oddziaływania nierówności dochodowych, m.in. na: konflikty społeczne i polityczne, sferę edukacji, poziom zdrowia i przestępczości. Przeprowadzono liczne analizy ilościowe w celu potwierdzenia wpływu rozwarstwienia dochodowego na wymienione elementy rozwoju społeczno-ekonomicznego w krajach rozwiniętych i rozwijających się. Brakuje jednak badań, które miałyby charakter kompleksowy. Jest to szczególnie zaskakujące w kontekście badań przeprowadzonych dla krajów Unii Europejskiej, gdzie koncentracja na podnoszeniu poziomu rozwoju (we wszystkich wymiarach równocześnie) jest stosunkowo duża. Wnioski z analizy tego typu mogłyby być istotną podstawą kształtowania polityki gospodarczej. Dlatego też problemem podjętym w opracowaniu jest wpływ nierówności dochodowych na poziom rozwoju społeczno-ekonomicznego. Cel artykułu stanowi weryfikacja hipotezy o negatywnym charakterze wspomnianej zależności w Unii Europejskiej.

Artykuł bazuje na kompleksowym przeglądzie literatury przedmiotu. W opracowaniu zastosowano również metody analizy ekonometrycznej. Badanie obejmuje korelację między zmiennymi i model panelowy. Bazę dla tych metod stanowi wielowymiarowa analiza porównawcza, która pozwoliła stworzyć syntetyczny miernik rozwoju społeczno-ekonomicznego. Dane zostały pobrane z bazy Eurostatu dla wszystkich krajów Unii Europejskiej dla lat 2004-2017.

Markowicz Iwona

Uniwersytet Szczeciński
iwona.markowicz@usz.edu.pl

Baran Paweł

Uniwersytet Szczeciński
pawel.baran@usz.edu.pl

Ranking działów nomenklatury scalonej CN według jakości danych w wewnątrzspółnotowym handlu polskich firm

Słowa kluczowe: *jakość danych statystycznych, handel zagraniczny, INTRASTAT, analiza danych lustrzanych*

Streszczenie

Wprowadzenie: Wprowadzenie w Polsce systemu INTRASTAT wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej w dniu 1 kwietnia 2004 roku, spowodowało nałożenie na podmioty prowadzące obrót towarowy z innymi państwami członkowskimi UE obowiązku przekazywania informacji o zrealizowanych przez nich obrotach. Informacje te przekazywane są do Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie. Zadaniem tej instytucji jest gromadzenie, kontrola danych z deklaracji INTRASTAT, ich przetwarzanie i tworzenie zbioru statystycznego dla Głównego Urzędu Statystycznego. Dane o handlu wewnątrzspółnotowym z poszczególnych krajów gromadzone są przez Eurostat i udostępniane w postaci bazy Comext. W statystyce publicznej dużą wagę przywiązuje się do jakości danych, jest ona stale monitorowana i prowadzone są prace mające na celu jej poprawę. W celu określenia jakości danych o wewnątrzspółnotowej wymianie towarowej zbadano różnice między deklarowanymi wartościami wywozu towarów z Polski i przywozu z Polski do pozostałych krajów unijnych. Różnice między tymi wartościami częściowo wynikają z przyjętych progów statystycznych. Poza tym są one rezultatem jakości zebranych danych. Ważnym, praktycznym zagadnieniem jest wskazanie tych obszarów wymiany towarowej, w których jakość danych jest niezadowalająca.

Cel artykułu: Celem artykułu jest analiza jakości danych o polskim handlu wewnątrzunijnym w podziale na działy nomenklatury scalonej CN oraz utworzenie rankingu działów pod względem jakości danych, rozumianej jako rozbieżność między danymi lustrzanymi.

Metodologia/Methody/Zródła danych: Pomiaru jakości danych dokonano z wykorzystaniem zagregowanych wskaźników rozbieżności. Zaprezentowano ranking działów według wyznaczonych wartości wskaźników, osobno dla wewnątrzspółnotowych dostaw towarów (WDT) i wewnątrzspółnotowych nabyć towarów (WNT). Wykorzystano dane z bazy Comext dotyczące transakcji wewnątrzspółnotowych polskich eksporterów w roku 2016.

Wyniki/Wnioski: Efektem przeprowadzonego badania było wskazanie działów o największych względnych rozbieżnościach między danymi lustrzanymi (najniższej jakości danych). W działach o najniższej jakości wskazano wewnętrzną strukturę rozbieżności według krajów oraz pozycji klasyfikacji towarowej.

Marszałek Marta

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
mmars1@sgh.waw.pl

Błaszczak-Przybycińska Ilona

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
iblasz@sgh.waw.pl

Rachunek satelitarny produkcji domowej. Uwagi metodologiczne i wyniki dla Polski

Słowa kluczowe: *produkcja domowa, praca domowa, rachunki satelitarne*

Streszczenie

Wprowadzenie: Jednym z większych agregatów, niemających odzwierciedlenia w aktualnym systemie europejskich rachunków narodowych, jest produkcja gospodarstw domowych. Rynkowa wartość tej produkcji stanowi niespełna 10-15% łącznej produkcji domowej. Zdecydowanie największa część tej produkcji to nierynkowa produkcja gospodarstw domowych wytworzona w celu realizacji potrzeb własnych lub pozostałych członków gospodarstwa domowego.

Cel: Nadrzędnym celem rachunku satelitarnego produkcji domowej jest wyznaczenie wartości nierynkowej produkcji domowej, nierejestrowanej w PKB. Kalkulacja ta umożliwi określenie rzeczywistego wkładu gospodarstw domowych w tworzenie wartości dodanej w gospodarce oraz pozwoli na prowadzenie szczegółowych analiz z zakresu poziomu i jakości życia.

Metody/źródła danych: Do wyceny produkcji domowej można wykorzystać metodę wyniku lub metodę nakładu, która ma więcej zwolenników. Podstawowym nakładem jest tutaj nieodpłatna praca domowa.

Proponowane były różne metody i techniki wyceny tej pracy, ale wielu ekonomistów preferuje metodę stawek rynkowych. W praktyce jednak do rachunku produkcji domowej w badaniach europejskich wykorzystuje się kategorię średniego wynagrodzenia.

Wyniki: Wycena wartości pracy domowej dla Polski metodą stawek rynkowych została przeprowadzona dwukrotnie w oparciu o zharmonizowane badania budżetów czasu, w latach 2004 oraz 2013 (I. Błaszczak-Przybycińska). Na podstawie tych oszacowań zaproponowano sposób wyznaczenia stawki jednolitej, ale opartej na godzinowych stawkach wynagrodzeń za usługi rynkowe odpowiadające czynnościom domowym. Takie rozwiązanie znacznie ułatwi wdrożenie stałych rachunków produkcji domowej w ramach rachunków satelitarnych. Pierwszy pełen rachunek produkcji domowej dla Polski opracowano dla 2011 roku na podstawie budżetu czasu 2003/2004 (M. Marszałek). Ustalono, że wartość pracy domowej stanowi ok. 80% łącznej wartości produkcji domowej, zaś całkowita wartość produkcji domowej w relacji do PKB wyniosła ok. 52,8%.

Regularne opracowanie satelitarnego do rachunków narodowych, rachunku produkcji domowej pozwoli na rozpoznanie i lepsze zrozumienie transferów i interakcji zachodzących między rynkiem i gospodarstwami domowymi. Wartość i rozmiar wytworzonych przez gospodarstwa domowe dóbr i usług mogą być porównywane z analogicznymi produktami wytworzonymi na rynku przez przedsiębiorstwa.

Martan Janusz

Politechnika Wrocławska
janusz.martan@pwr.edu.pl

Ścigala Marcelina

Politechnika Wrocławska
marcelina.scigala@pwr.edu.pl

Mierniki hierarchii organizacyjnej - analiza porównawcza

Słowa kluczowe: zarządzanie, hierarchia, złożoność hierarchii, mierniki hierarchii, drzewo fraktalne

Streszczenie

W artykule przedstawiono przegląd mierników hierarchii organizacyjnej uznanych w literaturze przedmiotu. Podejścia jakościowe i ilościowe do pomiaru hierarchii organizacyjnej zostały opisane wraz z ich zaletami i wadami. Brak kompleksowego podejścia jest określany jako luka badawcza, dlatego w artykule przedstawiono nowy miernik – miarę złożoności hierarchii opartą na definicji złożoności drzewa fraktalnego. W drugiej części artykułu przedstawiono studium przypadku, pokazujące różnice w obliczaniu poziomu złożoności hierarchii w oparciu o różne prezentowane mierniki. Głównym celem tego badania jest przedstawienie efektów stosowania każdego rodzaju metod pomiarowych i pokazanie na podstawie przykładu, jaka jest główna zaleta zastosowania proponowanej miary opartej na złożoności drzewa fraktalnego.

Maruszevska Katarzyna

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
katarzyna.maruszevska@wsb.poznan.pl

Zróźnicowanie postaw wobec imigracji w kontekście społeczno-ekonomicznych i kulturowych róźnic w krajach UE

Słowa kluczowe: *produkcja domowa, praca domowa, rachunki satelitarne*

Streszczenie

Wprowadzenie: Migracja i gospodarka są ze sobą nierozdzielnie związane, a ich wzajemne oddziaływanie można analizować w wielu płaszczyznach. Migracje w większości odbywają się w kierunku krajów o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym, wysoko rozwiniętych, stąd liczne kraje Europy od wielu dekad przyciągają imigrantów. Migracjom wewnątrz europejskim sprzyja proces integracji i swobodny przepływ osób w obszarze Schengen. Po 2015 roku masowy napływ uchodźców i imigrantów spoza Europy wywołał kryzys oraz skierował uwagę na poczucie bezpieczeństwa i integracji kulturowej wśród mieszkańców starego kontynentu. Badania wykazują, że UE jest obszarem najsilniej na świecie podzielonym pod względem społecznej akceptacji imigracji. Powstaje pytanie jakie czynniki determinują różnicowanie stosunku do imigrantów w krajach członkowskich.

Cel artykułu: Celem artykułu jest analiza postaw wobec imigracji w krajach UE w kontekście doświadczeń migracyjnych tych krajów oraz wybranych uwarunkowań społecznych, kulturowych i ekonomicznych. W opracowaniu podjęto próbę odpowiedzi na pytanie: czy i w jakim stopniu poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, normy kulturowe, a także tradycje i doświadczenia migracyjne krajów kształtują postawy akceptacji imigracji w społeczeństwach Europy.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Badanie przeprowadzono na podstawie danych Eurostatu, Instytutu Gallupa, Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) i in. W opracowaniu wykorzystano metody analizy wielowymiarowej.

Wyniki/Wnioski: Kraje UE są silnie zróżnicowane pod względem poziomu akceptacji imigracji: od bardzo niskiej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, po relatywnie wysoką w krajach Europy Północnej. Zróźnicowanie to w dużej mierze można tłumaczyć poziomem rozwoju. Wyniki badania w ujęciu makro ukazują szczegółowe relacje pomiędzy wybranymi uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi i kulturowymi, a postrzeganiem imigracji w państwach członkowskich.

Miarka Anna

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
amiarka@asp.lodz.pl

Caban-Piaskowska Katarzyna

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
k.caban-piaskowska@o2.pl

Starzenie się społeczeństwa jako szansa na rozwój przedsiębiorstw

Słowa kluczowe: *starzenie się społeczeństwa, rozwój przedsiębiorstwa, projektowanie uniwersalne.*

Streszczenie

Przed przedsiębiorstwami stoi bardzo duże wyzwanie oraz możliwość, którym jest starzenie się społeczeństwa. Umiejętność wykorzystania tej sytuacji jest bardzo dużą szansą na rozwój przedsiębiorstwa. W części teoretycznej artykułu przedstawiono czym jest zjawisko starzenia się społeczeństwa, i jak będzie ono wyglądało w Polsce. Scharakteryzowano jak wyglądają zachowania w starzejącym się społeczeństwie, czym jest wykluczenie społeczne w kontekście starzenia się społeczeństwa i jaka będzie struktura wydatków osób 65+. W części praktycznej przedstawiono wyniki badań z lat 2003 – 2018, które opisywały zjawisko starzenia się społeczeństwa w kontekście działalności projektowej w przedsiębiorstwach.

Mikulec Artur

Uniwersytet Łódzki
artur.mikulec@uni.lodz.pl

Misztal Małgorzata

Uniwersytet Łódzki
malgorzata.misztal@uni.lodz.pl

Czy rodzaj prowadzonej działalności i lokalizacja przedsiębiorstwa wpływa na czas jego trwania? Wyniki analizy dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Województwie Łódzkim

Słowa kluczowe: *przedsiębiorstwa, analiza trwania, krzywa przeżycia Kaplana-Meiera, model proporcjonalnego hazardu Coxa, drzewa przeżycia*

Streszczenie

W artykule przedstawiono wyniki analizy czasu trwania dla 21163 przedsiębiorstw (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) powstałych w województwie łódzkim w roku 2010 i obserwowanych do 31 grudnia 2015 roku. W celu realizacji celu badania, czyli uzyskania odpowiedzi na pytanie: czy rodzaj prowadzonej działalności i lokalizacja przedsiębiorstwa wpływa na czas jego trwania, wykorzystano krzywe przeżycia Kaplana-Meiera, model proporcjonalnego hazardu Coxa oraz metodę rekurencyjnego podziału (algorytm CTree). Do oceny i porównania tych trzech modeli ze względu na ich zdolność prognostyczną zastosowano krzywe błędów predykcji oparte na bootstrapowym sprawdzaniu krzyżowym. Na podstawie uzyskanych wyników można przypuszczać, że rodzaj prowadzonej działalności silniej różnicuje przedsiębiorstwa z punktu widzenia ich czasu trwania w porównaniu z wpływem lokalizacji siedziby firmy.

Metody szacowania przeciętnego oraz przeciętnego dalszego czasu trwania przedsiębiorstw w województwie łódzkim

Słowa kluczowe: *przedsiębiorstwa, analiza trwania, krzywa przeżycia Kaplana-Meiera, model proporcjonalnego hazardu Coxa, drzewa przeżycia*

Streszczenie

Czas funkcjonowania przedsiębiorstw – od momentu ich powstania do likwidacji – jest w analizie trwania zmienną losową. Do podstawowych funkcji charakterystycznych, służących do jego opisu (czasu) należą: funkcja gęstości, dystrybuanta, funkcja przetrwania oraz funkcja hazardu. Pierwsza z nich, $f(t)$ określa prawdopodobieństwo likwidacji przedsiębiorstwa w okresie numer t , a więc w przedziale czasu (t^*, t^*+1) ; druga $F(t)$ wyraża prawdopodobieństwo dotrwania przedsiębiorstwa od momentu jego powstania co najwyżej do końca okresu numer t , przedziału czasu $(0, t^*)$; trzecia $S(t)$ określa prawdopodobieństwo przetrwania przedsiębiorstwa dłużej niż do końca okresu numer t , przedziału czasu $(0, t^*)$; a ostatnia $h(t)$ ocenia intensywność procesu likwidacji przedsiębiorstwa w okresie numer t . W artykule przedstawiono teoretyczne i praktyczne aspekty wyznaczania wybranych parametrów rozkładu czasu trwania: średniego czasu trwania oraz średniego dalszego czasu trwania przedsiębiorstw, które również służą do charakteryzowania wzorców przeżycia przedsiębiorstw. Rozważania teoretyczne poparte zostały obliczeniami wyżej wymienionych miar dla kolejnych kohort przedsiębiorstw powstałych (w tym zlikwidowanych) w województwie łódzkim w latach 2001-2015.

"

Milek Dorota

Politechnika Świętokrzyska
dorothy@tu.kielce.pl

Latosińska Jolanta

Politechnika Świętokrzyska
jlatosin@tu.kielce.pl

Dyk Zbigniew

Bionor sp. z o.o. w Kielcach

Ekonomiczny rachunek opłacalności inwestycji w gospodarce osadowej - studium przypadku

Słowa kluczowe: *gospodarka osadowa, rozwój lokalny, rachunek ekonomiczny, technologia BIONOR SLUDGE*

Streszczenie

Wprowadzenie: Aktualnie wciąż narastającym problemem w gospodarce komunalnej jest zagospodarowanie osadów ściekowych. Zgodnie z prawem to gmina jest odpowiedzialna za ich zagospodarowanie i na niej ciąży obowiązek doboru optymalnych technologii ich zagospodarowania, pozyskania na ten cel funduszy i przekonania społeczności gminy o konieczności ich realizacji. Przedsiębiorstwo Bionor Sp. z o.o. opracowało nowatorską koncepcję separacji i unieszkodliwiania osadów ściekowych w kompaktowej instalacji BIONOR SLUDGE. Ta innowacyjna technologia jest efektywna z punktu widzenia zmniejszania ilości odpadów. Może być wykorzystana w celu rozwiązania problemu zagospodarowania osadów ściekowych wytwarzanych w małych, wiejskich oczyszczalniach ścieków.

Cel artykułu: Celem artykułu jest scharakteryzowanie innowacyjnej technologii BIONOR SLUDGE, ustalenie rachunku ekonomicznego oraz wskazanie znaczenia gospodarki osadowej w rozwoju lokalnym.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Dla realizacji celu artykułu wykorzystano metodę dyskryptywną – opis linii technologicznej BIONOR SLUDGE oraz metodę studium przypadku – analiza porównawcza kosztów eksploatacji linii technologicznej BIONOR SLUDGE z kosztami składowania i utylizacji osadów ściekowych.

Wyniki/Wnioski: Wyniki badań potwierdzają, że miesięczne koszty eksploatacji linii technologicznej BIONOR SLUDGE są niższe od miesięcznych kosztów składowania lub utylizacji. Dla potencjalnych gmin wprowadzenie nowatorskiej technologii firmy Bionor jest opłacalne. Ponadto jej wykorzystanie jest aktualnie konieczne dla wielu gmin ze względu na wprowadzenie od 01.01.2016 roku zakazu składowania tego rodzaju odpadów. Technologia ta może być wykorzystana w celu rozwiązania problemu zagospodarowania osadów ściekowych wytwarzanych w małych, wiejskich oczyszczalniach.

O zastosowaniu wybranych metod eksploracyjnej analizy danych do oceny różnic w poziomie zrównoważonego rozwoju w zakresie ładów środowiskowych województw w Polsce

Słowa kluczowe: *zrównoważony rozwój, ład środowiskowy, wielowymiarowa eksploracyjna analiza danych, analiza składowych głównych*

Streszczenie

Wprowadzenie: Zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy jest jednym z najważniejszych wyzwań współczesnego świata. Rozważa się wiele wskaźników pozwalających ocenić poziom zrównoważonego rozwoju w zakresie ładów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i instytucjonalnych. Do analizy takich danych potrzebne jest podejście wielowymiarowe. W ostatnich latach wielu badaczy zaproponowało wykorzystanie szeregu różnych metod wielowymiarowej analizy statystycznej do oceny poziomu zrównoważonego rozwoju w Polsce. Do najpopularniejszych metod wykorzystywanych w analizach zaliczyć należy: porządkowanie liniowe ze wspólnym wzorcem rozwoju, syntetyczny miernik rozwoju oraz metodę TOPSIS.

Cel artykułu: Celem pracy była ocena różnic w poziomie zrównoważonego rozwoju województw w Polsce w zakresie ładów środowiskowych w latach 2008-2015 z wykorzystaniem wybranych metod eksploracyjnej analizy danych.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Do analiz wykorzystano 7 wskaźników ładów środowiskowych należących do 3 obszarów tematycznych (energia, ochrona powietrza, gospodarka odpadami). Zastosowano analizę głównych składowych (PCA) oraz międzygrupową analizę głównych składowych (between-class PCA).

Wnioski: Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono występowanie różnic między województwami przede wszystkim ze względu na emisję zanieczyszczeń powietrza (gazowych i pyłowych) z zakładów szczególnie uciążliwych. Wykazano także, że w latach 2008-2015 nastąpił wyraźny wzrost nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska związane z oszczędzaniem energii elektrycznej a także rozwój świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Mościbrodzka Monika

Uniwersytet Wrocławski
monika.moscibrodzka@uwr.edu.pl

Homa Magdalena

Uniwersytet Wrocławski
magdalena.homa@uwr.edu.pl

Efektywność inwestycji w fundusze inwestycyjne w kontekście długowieczności

Słowa kluczowe: *efektywność inwestycji, długowieczność, fundusze inwestycyjne, metody symulacyjne*

Streszczenie

Fundusze inwestycyjne są uważane za jedną z bezpieczniejszych form pomnażania kapitału. Według ekspertów, podstawowa zasada inwestowania w ten instrument mówi, że im bardziej ryzykowna jest strategia inwestycyjna funduszu, tym dłuższy powinien być horyzont inwestycyjny. Stąd też przykładowo w prospektach funduszy akcji minimalny zalecany czas trwania inwestycji to najczęściej pięć lat. Natomiast dla funduszy obligacji sugeruje się inwestowanie przez nie mniej niż dwa lata.

Celem pracy jest ocena efektywności inwestycji w fundusze inwestycyjne charakteryzujące się różnym poziomem ryzyka w dobie wydłużania się przyszłego czasu trwania życia. W tym celu badaniu poddano kształtowanie się przyszłych cen jednostek funduszy inwestycyjnych w zależności od okna czasowego i wieku osoby inwestującej, w szczególności osób w wieku emerytalnym, dla których dochód z inwestycji może być dodatkowym źródłem pozyskania kapitału. Na podstawie historycznych wyników wybranych funduszy z różnych grup ryzyka, poddano symulacji kształtowanie się ich cen w oknie czasowym, obejmującym średnią dalszą długość trwania życia inwestora. Na podstawie uzyskanych wyników zbadano rozkład cen instrumentu i poddano ocenie efektywność inwestycji w FI według wieku inwestorów oraz ekspozycji na ryzyko.

Diagnoza i przyczyny serwicyzacji konsumpcji w gospodarstwach domowych w Polsce

Słowa kluczowe: *serwicyzacja, usługi, diagnoza, przyczyny, zalety, gospodarstwo domowe, konsument*

Streszczenie

W artykule podjęto próbę oceny poziomu i struktury serwicyzacji konsumpcji w gospodarstwach domowych w Polsce w latach 2000-2015 oraz kierunków przemian w tym zakresie w latach 2005-2015. Dodatkowo dokonano analizy przyczyn oraz zalet i wad wzrostu wydatków na usługi. W artykule podjęto rozważania podjętej problematyki korzystając z danych wtórnych i pierwotnych. Dokonano analizy poziomu wydatków przeznaczanych na usługi związane z użytkowaniem mieszkania, zdrowiem, transportem, łącznością, rekreacją i kulturą, edukacją oraz korzystaniem z restauracji i hoteli. Klasyfikacja wydatków oparta jest na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu COICOP 2013. Wydatki polskich gospodarstw domowych na usługi w strukturze wydatków ogółem na poziomie 51% stawiają Polskę wśród krajów rozwiniętych o strukturze społeczeństw usługowych. Wydatki na najwyższym poziomie ponoszone są na użytkowanie mieszkania oraz transport, a największy wzrost wydatków w ostatnich latach nastąpił w zakresie korzystania z restauracji i hoteli. Zasadniczych przyczyn serwicyzacji konsumpcji można upatrywać z jednej strony w braku czasu wolnego, a z drugiej strony we wzrastającym poziomie życia mieszkańców Polski.

Nawrocki Tomasz

Politechnika Śląska
tomasz.nawrocki@polsl.pl

Wykorzystanie logiki rozmytej do oceny potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw

Słowa kluczowe: *innowacyjność przedsiębiorstw, potencjał innowacyjny, model rozmyty*

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie empirycznego zastosowania autorskiego modelu oceny i porównania potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw. Proponowany model zapewnia podstawę dla oceny potencjału innowacyjnego w ujęciu statycznym i dynamicznym z wykorzystaniem logiki rozmytej. Logika rozmyta w proponowanym rozwiązaniu służy do oceny potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw z dwóch perspektyw: zasobów warunkujących działania innowacyjne w przedsiębiorstwie oraz zaangażowania przedsiębiorstwa w ich ciągły rozwój. W tym kontekście zbadano wybrane spółki notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie zaliczane do różnych sektorów gospodarki. Potrzeba pomiaru i oceny innowacyjności przedsiębiorstw w celach zarządczych wynika z coraz większego jej znaczenia w budowaniu wartości przedsiębiorstwa i osiągania długoterminowej przewagi konkurencyjnej.

Nawrocki Tomasz

Politechnika Śląska
tomasz.nawrocki@polsl.pl

Szwajca Danuta

Politechnika Śląska
danuta.szwajca@polsl.pl

Ocena reputacji przedsiębiorstw jako organizacji społecznie odpowiedzialnych na przykładzie spółek budowlanych notowanych na GPW w Warszawie

Słowa kluczowe: *reputacja przedsiębiorstwa, csr, pomiar csr, interesariusze przedsiębiorstwa*

Streszczenie

W ostatnich latach coraz większego znaczenia nabiera reputacja przedsiębiorstwa jako organizacji społecznie odpowiedzialnej, co wiąże się z popularyzacją zasad Corporate Social Responsibility oraz idei zrównoważonego rozwoju. Wszystkie grupy interesariuszy oczekują od podmiotów sfery biznesu odpowiedzialnych decyzji, etycznych zachowań, transparentności i uczciwości we wszystkich wymiarach i obszarach ich aktywności. W związku z tym powstaje potrzeba dokonywania oceny i porównywania przedsiębiorstw pod względem stopnia społecznej aktywności. W artykule, na przykładzie wybranych spółek budowlanych notowanych na GPW w Warszawie, przedstawiono praktyczne zastosowanie autorskiej metody oceny społecznego zaangażowania przedsiębiorstw na podstawie informacji publikowanych w raportach okresowych.

Niklewicz-Pijaczyńska Małgorzata

Uniwersytet Wrocławski
malgorzata.niklewicz-pijaczynska@uwr.edu.pl

Rola systemu patentowego w internacjonalizacji procesu dyfuzji wiedzy technicznej

Słowa kluczowe: *innowacje, wiedza, system patentowy, patent*

Streszczenie

Artykuł dotyczy zagadnienia internacjonalizacji kanałów dyfuzji wiedzy technicznej. Jego celem jest analiza stopnia wykorzystywania przez polskie przedsiębiorstwa aktywne wynalazczo, międzynarodowej wiedzy technicznej udostępnianej za pośrednictwem systemów patentowych. Dla jego realizacji przeprowadzono badania własne polegające na jakościowej analizie dokumentacji technicznej załączonej do zgłoszonych wynalazków. Wnioski wynikające z badań wskazują na wysoki stopień internacjonalizacji kanałów dyfuzji wiedzy technicznej w odniesieniu do publikacji naukowych i technicznych i niski, gdy podstawą są istniejące rozwiązania techniczne.

Niziolek Konrad

Politechnika Łódzka
konrad.niziolek@p.lodz.pl

Partycypacja pracowników w zakresie bhp – pomiar wybranych aspektów

Słowa kluczowe: *partycypacja pracownicza, zarządzanie bezpieczeństwem pracy, analiza czynnikowa*

Streszczenie

Rozwój zasad systemowego zarządzania w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy, co więcej skuteczność podejmowanych działań, budowanie kultury bezpieczeństwa wymaga realnego zaangażowania wszystkich członków organizacji, co znajduje umocowanie zarówno w wymaganiach prawnych, jak również wymaganiach normatywnych. Celem artykułu jest identyfikacja czynników umożliwiających ocenę poziomu zaangażowania pracowników w obszarze bhp.

Norek Tomasz

Uniwersytet Szczeciński

norek@wzieu.pl

Innowacyjność jako czynnik zmiany poziomu zatrudnienia w sektorze MSP. Wyniki badań empirycznych

Słowa kluczowe: *Innowacje i innowacyjność, sektora MSP, rynek pracy*

Streszczenie

Problem związku między innowacyjnością a zmianą poziomu zatrudnienia jest przedmiotem istotnej dyskusji naukowej. Stawiane jest pytanie: czy działalność innowacyjna prowadzona przez przedsiębiorstwa generuje wzrost zatrudnienia i likwiduje miejsca pracy?

Przedmiotem badań są najczęściej średnie i duże przedsiębiorstwa. Tymczasem istotnym kreatorem wzrostu zatrudnienia jest sektor MSP – niestety, badania sektora MSP są zdecydowanie rzadziej prowadzone. Celem niniejszego artykułu jest próba analizy i oceny relacji poziomu innowacyjności polskich firm sektora MSP a zmiany zatrudnienia w przedsiębiorstwach tego sektora.

Autor sformułował następujące hipotezy badawcze:

(h1) Istnieje związek między innowacyjnością sektora MSP w Polsce a wzrostem zatrudnienia w tym sektorze.

(h2) Wzrost poziomu innowacyjności badanych przedsiębiorstw MSP skutkuje wzrostem zatrudnienia.

W celu weryfikacji postawionych hipotez badawczych, Autor dokonał przeglądu literatury dotyczącej problematyki determinantów działalności innowacyjnej firm ze szczególnym uwzględnieniem firm sektora MSP i ich związków z poziomem zatrudnienia oraz przeprowadził autorskie badania empiryczne relacji między poziomem innowacyjności przedsiębiorstw a zmianą poziomu zatrudnienia. W artykule wykorzystano wyniki badań ankietowych na grupie 400 przedsiębiorstw sektora MSP, realizowanych przez Autora w latach 2013-2017.

Instrumenty wsparcia innowacyjności polskich przedsiębiorstw

Słowa kluczowe: *innowacyjność przedsiębiorstw, instrumenty polityki innowacyjnej, zróżnicowania regionalne*

Streszczenie

Wprowadzenie: Innowacyjność jako umiejętność bycia innowacyjnym w regionalnym, krajowym i światowym otoczeniu jest współcześnie wyznacznikiem sukcesu w biznesie. Szybko zmieniające się otoczenie wymaga od podmiotów gospodarczych ryzykownych działań w obszarze nowych technologii i technik wytwarzania. Dlatego działalność innowacyjna przedsiębiorstw wspomagana jest przez politykę gospodarczą państw, które dążą do wysokiej innowacyjności gospodarek. Adresowane do podmiotów gospodarczych instrumenty występują w różnych formach i dostępne są na różnych poziomach (region, kraj, ugrupowanie integracyjne). Innowacyjność wynikowa przedsiębiorstw, może wskazywać na zróżnicowane regionalnie potrzeby innowacyjnego wsparcia ze strony państwa.

Cel artykułu: Celem artykułu jest systematyzacja dostępnych form wsparcia innowacyjności polskich przedsiębiorstw oraz ocena regionalnych zróżnicowań w innowacyjności wynikowej przedsiębiorstw.

Metodologia/Metody/Źródła danych: Przedmiotem analizy jest 16 polskich województw. W artykule wykorzystano wtórne źródła informacji, takie jak dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego oraz rządowe raporty o przedsiębiorczości w Polsce. W porządkowaniu instrumentów wsparcia innowacyjności dokonano przeglądu instrumentów polityki innowacyjnej w Polsce opisanych na rządowych portalach. W ocenie regionalnych zróżnicowań innowacyjności wynikowej (lata 2014-2016) zastosowano analizę porównawczą wskaźników takich jak: odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle/usługach, przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych. Dla określenia regionów o podobnych strukturach pod względem innowacyjności wynikowej przedsiębiorstw wykorzystano aglomeracyjną metodę porządkowania nieliniowego (Warda).

Wyniki/Wnioski: Przeprowadzone analizy pozwalają na uporządkowanie dostępnych instrumentów wsparcia innowacyjności przedsiębiorstw ze względu na ich źródła finansowania jak również w podziale na instrumenty prawne, finansowe, instytucjonalne i infrastrukturalne. Wartość publicznego wsparcia na działalność innowacyjną, w świetle statystyki publicznej, jest zróżnicowana regionalnie. Ocena innowacyjności wynikowej przedsiębiorstw również ujawnia zróżnicowania regionalne, które jak się wydaje wynikają z przestrzennych uwarunkowań rozwojowych, jak również z wielkości wsparcia publicznego. Rozpoznanie tych uwarunkowań może mieć wpływ na większą trafność w proponowaniu i zastosowaniu instrumentów polskiej polityki innowacyjnej.

Czynniki wpływające na postrzeganie dystansu - wyniki badań ilościowych

Słowa kluczowe: *dystans psychiczny, dystans, percepcje menedżerów, internacjonalizacja przedsiębiorstw*

Streszczenie

Cel artykułu: Celem artykułu jest zaprezentowanie wyników badań bezpośrednich nt. czynników wpływających na postrzeganie dystansu między Polską a zagranicznymi rynkami ekspansji polskich przedsiębiorstw.

Metodologia: Krytyczna analiza literatury przedmiotu z dziedziny biznesu, marketingu i zarządzania międzynarodowego prezentująca pojęcie dystansu psychicznego, dystansu oraz percepcji menedżerów. Badania ilościowe przeprowadzone techniką wywiadu bezpośredniego na próbie 251 polskich przedsiębiorstw zaangażowanych w proces internacjonalizacji.

Wyniki: Krytyczna analiza literatury przedmiotu pozwoliła na zdefiniowanie pojęcia dystans psychiczny, dystans oraz percepcje. Badania bezpośrednie pozwoliły na identyfikację czynników wpływających na postrzeganie dystansu, zalicza się do nich: cechy makrootoczenia, następnie cechy menedżerów, cechy mikrootoczenia, międzynarodowe doświadczenie menedżerów oraz cechy przedsiębiorstwa

Oryginalność badań: opracowanie metody badawczej, pytań kwestionariusza oraz dobór skal umożliwiających pomiar czynników oddziałujących na postrzeganie dystansu.

Rodzaj artykułu: artykuł prezentujący wyniki badań bezpośrednich.

Orzechowski Arkadiusz

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
aorzec@sgh.waw.pl

Wycena symetrycznych opcji potęgowych przy wykorzystaniu modelu *variance gamma*

Słowa kluczowe: *variance gamma*, wycena opcji

Streszczenie

Celem artykułu jest wycena symetrycznych opcji potęgowych w warunkach słuszności założeń modelu *variance gamma*. W ramach wykonywanych czynności najpierw porównywane są ceny teoretyczne kontraktów waniliowych bazujących na prawach pochodnych w modelach dyfuzyjnym oraz czysto skokowym. Następnie proponowane jest nowe podejście bazujące na transformacie Fouriera, które aplikowane jest do określania wartości modelowych symetrycznych opcji potęgowych. Następnie analizie poddawana jest szybkość obliczeniowa każdego z proponowanych podejść przy założeniu wykorzystania różnych schematów numerycznych. Ostatecznie wyciągane są wnioski i dokonywany jest wybór najlepszego podejścia.

Osmola Rafał

ASD Consulting
rafal.osmola@asdc.pl

Wolak Dorota

Uniwersytet Łódzki
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Analiza i cena systemu realizacji dostaw

Słowa kluczowe: *system realizacji dostaw*

Streszczenie

W celu odniesienia sukcesu na rynku należy wymusić zapewnienie najlepszej obsługi klienta przy najniższych możliwych kosztach. Dla każdego klienta z branży FMCG wartością dodaną jest sam produkt a operacje związane z logistyką dostawy są tylko elementem. Klient ocenia produkt po pierwszej fizycznej interakcji ze sprzedawcą. Choć w większości przypadków producenci korzystają z pośredników logistycznych (których nazwy są powszechnie znane), jakość usług jest przekazywana bezpośrednio producentowi (nawet jeśli jest pośrednikiem / dystrybutorem). Podczas gdy producenci mogą usprawnić swoje procesy, nie mają bezpośredniego wpływu na sposób, w jaki są przetwarzane dane przez swoich podwykonawców - operatorów logistycznych, stąd sytuacja, w której producent wie, jakie są oczekiwania klienta końcowego (wysoka jakość, cena i elastyczność) nie tylko dla produktu, ale także dla dostawy. Rozpatrywać to należy razem z przewoźnikiem starającym się zapewnić wysoką jakość usług (SLA) przy najniższych kosztach. Mając w tym łańcuchu zarządzania elementami dostaw (SMC) trzy komponenty: Producent -> Przewoźnik -> Klient i zgodnie z Teorią systemów każdy z podsystemów będzie realizował zadania optymalnie dla siebie. Możemy być pewni, że system jako całość powinien być zoptymalizowany. Dlatego niezwykle ważne jest, aby modelować system jako całość i optymalizować koszty w każdej jego części SCM, gdzie jest to niezbędne. Ważne jest, aby koszty w całym SCM uległy zmniejszeniu. W celu osiągnięcia tego celu musimy zapewnić korzyści producentowi -> operatorowi -> klientowi. Na dalszych stronach tego artykułu przedstawiono podejście, które umożliwia osiągnięcie tego celu.

Czy wzrost ekonomiczny w Polsce był korzystny dla ubogich? Koncepcje i pomiar

Słowa kluczowe: *wzrost sprzyjający ubogim, ubóstwo, nierówność*

Streszczenie

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. wzrost gospodarczy znacznie przyspieszył a średnie tempo wzrostu PKB w przeciągu 10 lat wyniosło przeszło 4 proc. Szybkiemu wzrostowi gospodarczemu towarzyszył wzrost dochodów realnych gospodarstw domowych. Powstaje pytanie czy z szybkiego wzrostu PKB oraz dochodów realnych ludności bardziej skorzystali ubodzy czy też nieubodzy. Innymi słowy czy wzrost gospodarczy był sprzyjający ubogim czy też nieubogim.

Problematyka wpływu wzrostu gospodarczego na redukcję ubóstwa stanowi od kilkunastu lat przedmiot dyskusji naukowej i badań empirycznych. W ostatnich latach pojawiło się szereg propozycji definicji wzrostu sprzyjającego ubogim. Pomimo braku konsensusu co do definicji pojęcia wzrostu sprzyjającego ubogim możemy wyróżnić tutaj dwa podstawowe podejścia konceptualne – absolutne i relatywne. Podejścia te różnią się między sobą ze względu na punkt odniesienia stosowany przy ocenie zmian zamożności (mierzonej wysokością dochodów czy też wydatków konsumpcyjnych) badanych grup jednostek, czyli od przyjęcia czy absolutny czy też relatywny wzrost zamożności jest wymagany do oceny tych zmian jako korzystnych dla danej grupy jednostek.

W literaturze przedmiotu funkcjonują różne kryteria rozróżniające sposoby analizy charakteru wzrostu. Pierwsze z nich związane jest z aksjomatem anonimowości. W podejściu bazującym na anonimowości nie musimy obserwować w analizowanym okresie zmian zamożności (dochodów) tych samych jednostek. Natomiast w drugim podejściu aksjomat anonimowości jest odrzucany - obserwacji muszą podlegać te same jednostki. W ramach drugiego kryterium sposobu analizy charakteru wzrostu rozróżniamy podejście częściowe i podejście pełne. Pierwsze z nich nie wymaga ustalenia granicy ubóstwa. Analizy charakteru wzrostu opierają się w tym podejściu na krzywych dominacji. Jego ograniczeniem jest niemożność oceny charakteru wzrostu gdy nie spełniony jest warunek dominacji, stąd też podejście to nazywane jest podejściem częściowym. Drugie z podejść (podejście pełne) bazuje na wskaźnikach wzrostu sprzyjającego ubogim i pozwala w każdej sytuacji ocenić charakter wzrostu. W części teoretycznej opracowania dokonano uporządkowania definicji wzrostu sprzyjającego ubogim rozróżniając przede wszystkim wzrost sprzyjający ubogim w ujęciu absolutnym i w ujęciu relatywnym, a w ich ramach wzrost „mocny” i wzrost „słaby”. W kolejnym kroku zostały przedstawione różne podejścia do analizy charakteru wzrostu oraz podstawowe miary wzrostu sprzyjającego ubogim. Obok prezentacji teoretycznych podstaw konstrukcji tych miar omówiono ich podstawowe zalety i ograniczenia.

W części empirycznej opracowania dokonano weryfikacji hipotezy czy wzrost gospodarczy w Polsce w latach 2005-2015 był sprzyjający ubogim, stosując wcześniej przedstawione metody oceny charakteru wzrostu. Podstawą przeprowadzonych analiz charakteru wzrostu w Polsce są dane panelowe z badania Diagnoza Społeczna (DS) realizowanego przez Radę Monitoringu Społecznego.

Piątek Edyta

Politechnika Świętokrzyska
epiatek@tu.kielce.pl

Test prywatnego wierzyciela i inwestora - narzędzie pomiaru

Słowa kluczowe: *restrukturyzacja, test wierzyciela, test inwestora*

Streszczenie

Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku nowej ustawy Prawo Restrukturyzacyjne dało wiele możliwości przedsiębiorcom do skorzystania z pomocy w celu utrzymania przedsiębiorstwa na rynku. W ramach tego postępowania konieczne jest ustalenie czy udzielona pomoc nie stanowi niedozwolonej pomocy publicznej zakłócającej reguły wolnego rynku. Odpowiedź na to daje przeprowadzenie testu prywatnego wierzyciela, testu prywatnego inwestora.

Pekasiewicz Dorota

Uniwersytet Łódzki
pekasiewicz@uni.lodz.pl

Jędrzejczak Alina

Uniwersytet Łódzki
jedrzej@uni.lodz.pl

Zróżnicowanie rozkładów dochodów gospodarstw domowych rolników w Polsce wg regionów

Słowa kluczowe: *nierówności dochodowe, ubóstwo, bogactwo, indeks Giniego,*

Streszczenie

Badania dochodów gospodarstw domowych są istotne zarówno z punktu widzenia analiz zmian w czasie, jak też porównań rozkładów w różnych regionach geograficznych, grupach społecznych, czy typach gospodarstw. W pracy przedstawione są wyniki badań dotyczące rozkładów dochodów w grupie gospodarstw domowych rolników w makroregionach w Polsce. Pozwalają one sformułować wnioski dotyczące wielkości dochodów, ich nierównomierności, poziomu ubóstwa, czy bogactwa. Do analiz wykorzystano miary statystyczne takie jak indeks Giniego oraz wybrane miary ubóstwa i bogactwa. Estymację parametrów przeprowadzono na podstawie danych indywidualnych pochodzących z badania Budżetów Gospodarstw domowych za rok 2015 prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny.

Warianty składki w pracowniczym ubezpieczeniu na życie

Słowa kluczowe: *ubezpieczenie na życie, ubezpieczenie pracownicze, składka ubezpieczeniowa*

Streszczenie

Pracownicze ubezpieczenia na życie są przedmiotem zainteresowania wielu pracodawców. Poprzez pracodawców są one oferowane pracownikom i mogą stanowić dla nich dodatkowy element zabezpieczenia tzw. ryzyk społecznych. Składką ubezpieczeniową zgodnie z umową ubezpieczeniową jest obciążony pracodawca. Celem artykułu jest analiza wybranych wariantów płatności składki za pracownicze ubezpieczenie na życie.

Piechota Anna

Uniwersytet Łódzki
anna.piechota@uni.lodz.pl

Identyfikacja różnic między grupowym pracowniczym a indywidualnym ubezpieczeniem na życie

Słowa kluczowe: *grupowe ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia na życie, ryzyko osobowe*

Streszczenie

Grupowe pracownicze ubezpieczenie na życie są jednym z wielu produktów o charakterze dobrowolnym dedykowanych ochronie ryzyk osobowych pracownika. Może ono stanowić istotne uzupełnienie w stosunku do obowiązkowych instrumentów (przede wszystkim ubezpieczeń społecznych), które zapewniają ochronę w zakresie ryzyk osobowych pracownika. Ubezpieczenia na życie mogą być nabywane przez pracowników indywidualnie, jednakże oferta grupowego pracowniczego ubezpieczenia na życie przy współudziale pracodawcy jest dla pracowników atrakcyjną alternatywą. Decyzja o udziale w grupowym ubezpieczeniu pracowniczym ma charakter indywidualny i powinna być podjęta w oparciu o znajomość kształtu oferowanej ochrony ubezpieczeniowej. Celem artykułu jest wskazanie różnic pomiędzy grupowym pracowniczym, a indywidualnym ubezpieczeniem na życie, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z finansowaniem ubezpieczenia oraz ich wpływu na wybrane dla pracownika kwestie.

Wkład szkolnictwa wyższego w innowacyjność gospodarki w wybranych państwach OECD

Słowa kluczowe: *szkolnictwo wyższe, OECD, innowacja, innowacyjność, badania podstawowe, badania i rozwój*

Streszczenie

Wprowadzenie: Innowacyjność gospodarki nierozzerwalnie związana jest z efektywnością generowania nowatorskich rozwiązań w danym kraju. Wśród czynników wpływających na zdolność kraju do innowacji wskazuje się między innymi na wielkość inwestycji w szkolnictwo wyższe czy intensywność wysiłku badawczo-rozwojowego. Wydaje się zatem, że potencjał szkolnictwa wyższego szczególnie w zakresie działalności badawczej ma znaczący wkład w rozwój innowacyjnej gospodarki.

Cel artykułu: Celem artykułu jest prezentacja zróżnicowania wkładu szkolnictwa wyższego, szczególnie w zakresie działalności badawczo-rozwojowej, w rozwoju potencjału innowacyjnego w wybranych państwach OECD. W części teoretycznej artykułu podjęto próbę prezentacji wybranych definicji innowacji, omówienia uwarunkowań innowacyjności gospodarki oraz wyjaśnienia roli jaką pełni szkolnictwo wyższe. Natomiast w części empirycznej została przeprowadzona analiza porównawcza w zakresie takich obszarów jak: finansowanie badań i rozwoju w szkolnictwie wyższym, badania podstawowe prowadzone w szkolnictwie wyższym, czy struktura zatrudnienia pracowników naukowych.

Metodologia/Źródła danych: Zadania badawcze zostało zrealizowane w oparciu o studium literatury przedmiotu. W artykule została przeprowadzona analiza porównawcza danych wtórnych pochodzących z baz danych OECD, co umożliwiło prezentację międzynarodowych porównań w wybranych aspektach.

Wnioski: Podsumowując, stwierdzono, że inwestowanie w szkolnictwo wyższe jest ważne dla całego procesu innowacji i pożądane z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Pomiędzy 2005 a 2016 zauważalny jest wzrost wydatków na szkolnictwo wyższe w zakresie badań i rozwoju w większości krajów, które były objęte analizą. Istnieją jednak znaczne różnice między poszczególnymi krajami w odniesieniu do odsetka ludności z dyplomem, jak również pod względem struktury zatrudnienia naukowców.

Pokojski Zenon

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
zenon.pokojski@poczta.umcs.lublin.pl

Model platformy współpracy różnych podmiotów pracujących na rzecz rynku rolnego otwartych na innowacje w Polsce

Słowa kluczowe: *otwarte innowacje, model współpracy, model biznesowy, komercjalizacja innowacji*

Streszczenie

W Polsce niewiele jest literatury na temat modeli biznesowych otwartych na innowacje, szczególnie brakuje opisu przypadków ich praktycznego zastosowania. W artykule analizuję różne typy otwartych innowacji i możliwość ich wykorzystania w warunkach polskiego rynku rolnego. Po dokonaniu przeglądu literatury, analizie przypadków firm chemicznych, przeprowadzeniu wywiadów z członkami konsorcjum Grupy Azoty Puławy proponuję model platformy współpracy podmiotów różnych sektorów, który w sposób systemowy łączy otwarte innowacje przychodzące i wychodzące z wymogami modelu biznesowego.

Starzejące się społeczeństwo i niepełnosprawność wyzwaniem dla ergonomii w erze przemysłu 4.0

Słowa kluczowe: *projektowanie ergonomiczne, starzenie się społeczeństw, niepełnosprawności, zarządzanie wiekiem, zarządzanie niepełnosprawnością w miejscu pracy, zarządzanie zmęczeniem pracowników, Industry 4.0, społeczna odpowiedzialność biznesu*

Streszczenie

Większość krajów rozwiniętych staje przed wyzwaniem wynikającym ze zmian demograficznych zachodzących wśród ich społeczeństw. Starzejące się społeczeństwo, a tym samym wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami oznacza spadek liczby osób czynnych zawodowo, co zmusza pracodawców do poszukiwania rozwiązań kompensujących niedobór w zasobach ludzkich. W erze przemysłu 4.0 przedsiębiorstwa dążą do przesunięcia ciężaru produkcji z pracy ludzkiej na zautomatyzowane maszyny i roboty produkcyjne. W 2017 roku wskaźnik intensywności robotyzacji w przemyśle wytwórczym wynosił na świecie 85 jednostek na 10 tys. pracowników (w porównaniu 2016: 74 jednostki, 2015: 66). Według regionów najwyższy jest dla Europy 106 jednostek. W obu Amerykach wynosi 91, a w Azji 75 jednostek. W Europie wiodące w tym zakresie są Niemcy 322 na 10 tys. pracowników. W Polsce wskaźnik jest jeszcze stosunkowo niski, w 2016 roku wynosił 32 jednostki. Bardzo szybkie tempo robotyzacji i automatyzacji pracy (często prostej, niewymagającej specjalistycznego wykształcenia) niesie za sobą wiele zagrożeń, w tym zwiększenie wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych, a tym samym pogłębianie poziomu ich ubóstwa. Wydaje się koniecznym wprowadzenie pewnych strategii, które pozwolą w sposób ekonomiczny, spójny technicznie wspomagać decyzje w zakresie racjonalności projektowania systemów pracy. W artykule wskazano rolę ergonomii jako jednego z podstawowych elementów zarządzania wiekiem i niepełnosprawnością w przedsiębiorstwie. Na podstawie przeglądu literatury przedstawiono metody ergonomiczne, które mogą wspomagać strategię decyzyjne przedsiębiorstw w zakresie wymienności człowieka z maszyną.

Rocki Marek

Szkoła Główna Handlowa

roma@sgh.waw.pl

Czy nowe kierunki studiów są dowodem na innowacyjność szkół wyższych?

Słowa kluczowe: *kierunek studiów, innowacyjność, kosztochłonność studiów*

Streszczenie

Celem analiz jest weryfikacja hipotezy stwierdzającej, że tworzenie nowych kierunków studiów w szkołach wyższych w rzeczywistości ma źródła inne niż rzetelne analizy zapotrzebowania wykazywanego przez pracodawców na rynku pracy. Dokonano analizy zasad tworzenia kierunków studiów, powody ich tworzenia formułowane przez uczelnie, wskazując między innymi na skutki dla finansowania szkół wyższych. Poprzez przykłady wskazano na kreatywność uczelni w wykorzystaniu zmian w prawie wprowadzonych nowelizacją Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i wykorzystanie szansy, jaką stworzyła likwidacja listy kierunków studiów, tworzonej przez ministra i oddanie kompetencji w tym zakresie uczelniom. Analizy wskazują, że nie wszystkie nowe kierunki tworzone były w związku z rzeczywistymi innowacjami dotyczącymi merytorycznego doskonalenia (unowocześniania) programów studiów zapisywanych w efektach kształcenia.

Roszko-Wójtowicz Elżbieta

Uniwersytet Łódzki
eroszko33@gmail.com

Bialek Jacek

Uniwersytet Łódzki
jacek.bialek@uni.lodz.pl

Obciążenie substytucyjne pomiaru inflacji w relacji do poziomu innowacyjności gospodarek Unii Europejskiej

Słowa kluczowe: *pomiar inflacji, obciążenie substytucyjne, innowacyjność, indeksy innowacyjności, analiza skupień, metoda PROFIT*

Streszczenie

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) jest powszechną miarą inflacji. Podobnie jak zharmonizowany wskaźnik cen (HICP) jest wyznaczany za pomocą indeksu Laspeyresa, dzięki czemu dane o konsumpcji koszyka dóbr nie muszą być bieżące (z okresu badanego). Indeks Laspeyresa, wykorzystując wagi jedynie z okresu bazowego, może nie odzwierciedlać zmian w preferencji konsumentów jakie nastąpiły w roku badanym. Jest to przyczyna powstawania tzw. obciążenia substytucyjnego przy pomiarze inflacji, którego miarą jest najczęściej różnica w wartościach indeksów Laspeyresa i Fishera. Celem pracy jest ocena wpływu poziomu innowacyjności gospodarki danego kraju na występowanie efektu substytucyjnego w pomiarze inflacji. Należy przyjąć, że poziom innowacyjności gospodarki znajduje odzwierciedlenie w preferencjach konsumentów. W związku z tym, w pracy poddano weryfikacji hipotezę stanowiącą o tym, że wyższy poziom innowacyjności gospodarki skutkuje bardziej dynamicznie zmieniającymi się preferencjami konsumentów, tym samym prowadzi do powstawania większego obciążenia substytucyjnego w pomiarze inflacji. Część empiryczna artykułu bazuje na podstawowych indeksach innowacyjności, tzn. SII, IOI, czy GII. Ocena powiązań poziomu innowacyjności i skali efektu substytucyjnego została przeprowadzona w oparciu o metody wielowymiarowej analizy statystycznej (m.in. analizę skupień, metodę PROFIT). Wszystkie dane wykorzystane w artykule pochodzą z bazy Eurostat. Analizy przeprowadzono dla danych z roku 2016.

Rydzewski Jacek

Grupa Techniczna CODI
elita@codi.pl

Wolak Dorota

Uniwersytet Łódzki
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Porównanie urządzeń domofonowych firmy CODI z rozwiązaniami firm zagranicznych

Słowa kluczowe: *urządzenia domofonowe, innowacje, jakość, trwałość, niezawodność*

Streszczenie

Grupa Techniczna „CODI” Jacek Rydzewski w 1987 roku uzyskała status Jednostki Innowacyjno - Wdrożeniowej za pierwszy na rynku domofon cyfrowy. Przez lata pojawiały się kolejne modele o coraz to nowszym designie. Firmie przybywało kolejnych patentów oraz medali m.in. na międzynarodowych imprezach targowych. Ponieważ rynek nieruchomości w Polsce ulega dynamicznemu rozwojowi i jest rynkiem przyszłościowym i sprzęt przeznaczony jest przede wszystkim do aktualnie budowanych obiektów. Wyniki badań na populacji 385 ankietowanych osób z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań klientów zaprezentowano m.in. wykorzystując metodę Quality Function Deployment (QFD). Liczebność próby spełnia wymagania reprezentatywności badań. Badania kontrolne, ocenowe i poznawcze parametrów technicznych związane z analizami dotyczącymi m.in.: trwałości i niezawodności działania, poprawności, ekonomiczności oraz podatności obsługowo-naprawczej przeprowadzono wykorzystując testy wspomagane programem IBM IMAGO PRO SPSS: dla jednej zmiennej (Kołmogorowa-Smirnowa), dla grup zmiennych (Manna-Whitney’a, sumy rang Wilcozona, Kołmogorowa-Smirnowa., Mosesa dla skrajnych reakcji), dla wielu prób niezależnych zmiennych (test Kruskala-Wallisa i mediany), dla dwóch prób zależnych (test znaków, test par rangowanych znaków Wilcozona, test McNemara), Wyniki badań, analiz i porównań urządzeń domofonowych firmy „CODI” z urządzeniami firm zagranicznych pozwalają na ukierunkowanie dalszych prac o charakterze badawczo-rozwojowym. Opieranie się na faktach w postaci wyników badań uzyskano podstawą do podejmowania optymalnych decyzji.

Siemaszkiewicz Paweł

Uniwersytet Łódzki
pawelsiomaszkiewicz@gmail.com

Wybrane innowacje powstałe w wyniku wdrożenia strategii biznesowych w gospodarstwach rolnych

Słowa kluczowe: *innowacja; gospodarstwo rolne; strategia*

Streszczenie

Artykuł porusza kwestię związaną z rozwojem innowacji w gospodarstwach rolnych będącą efektem wdrożenia określonej strategii. Gospodarstwa rolne podobnie jak przedsiębiorstwa z innych branż, jako główny cel przyjmują uzyskanie zysku. Podobnie jak inne przedsiębiorstwa szukają możliwości rozwoju i osiągnięcia przewagi na rynku. Wyrazem starań jest wdrażanie określonych strategii i w ich wyniku innowacji, których zadaniem jest stworzenie szansy na osiągnięcie zysku. Celem badawczym niniejszej pracy jest identyfikacja wybranych innowacji wprowadzonych w wyniku zastosowania określonej strategii przez polskie gospodarstwa rolne. Autor pracy skupia się na wyodrębnieniu i określeniu stopnia występowania wybranych innowacji, jako efektu wdrożenia strategii sformułowanych przez M. E. Portera, a także strategii dywersyfikacji.

Skonieczny Jan

Politechnika Wrocławska
jan.skonieczny@pwr.edu.pl

Dereń Aldona Małgorzata

Politechnika Wrocławska
aldona.deren@pwr.edu.pl

Źródła finansowania innowacji w polskich przedsiębiorstwach w świetle badań statystycznych

Słowa kluczowe: *przedsiębiorstwo, innowacja, rynek, źródła finansowania innowacji*

Streszczenie

Wprowadzenie: Jednym z kluczowych składników procesu zarządzania innowacją jest wybór źródeł finansowania przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwie. Podjęty przez autorów problem badawczy jest ważny dla polskich przedsiębiorstw, w tym zwłaszcza MŚP, które swoje strategie opierają na innowacjach. Analiza publikacji dotyczących wyborów strategicznych, potwierdza istnienie stosunkowo małej liczby opracowań naukowo-badawczych z tego obszaru. Istnieje zatem luka poznawcza, która skłania do przeprowadzenia analizy tak określonego problemu badawczego.

Cel artykułu: Celem artykułu jest omówienie kryteriów i wariantów wyboru strategicznego źródeł finansowania innowacji w przedsiębiorstwie. Omówiono finansowe, strategiczne, rynkowe, operacyjne i mentalne kryteria wyboru tych źródeł. W oparciu o doświadczenia innych opisywane w literaturze oraz własne analizy, przyjęto następujące kryteria: rozwój rynku, rodzaj innowacji i potencjalne źródła jego finansowania. Następnie opracowano proces wyboru źródeł finansowania innowacji.

Metodologia/Metody/Źródła danych: W artykule dokonano analizy dostępnej literatury, danych internetowych oraz danych statystycznych opracowanych przez GUS, dotyczących źródeł finansowania innowacji umożliwiła wyodrębnienie źródeł finansowania innowacji w polskich przedsiębiorstwach i ocenę ich zastosowań w praktyce działalności gospodarczej.

Wyniki/Wnioski: Otrzymane wyniki wskazują, że mimo istnienia wielu różnych źródeł finansowania innowacji, w polskich przedsiębiorstwach zdecydowanie dominuje finansowanie własne. Mały jest udział środków publicznych i obcych.

Kapitał społeczny a inteligentny rozwój krajów Unii Europejskiej

Słowa kluczowe: *kapitał społeczny, inteligentny rozwój, Unia Europejska, modelowanie miękkie*

Streszczenie

Kapitał społeczny zgodnie z definicją OECD to sieci wraz ze wspólnymi normami, wartościami i przekonaniem, które ułatwiają współpracę w ramach określonej grupy lub pomiędzy grupami. Obecnie kapitał społeczny jest uznawany za jeden z kluczowych czynników rozwoju gospodarczego. Większość istniejącej literatury koncentruje się na roli kapitału społecznego we wzroście gospodarczym, tymczasem przedmiotem niniejszych badań jest związek kapitału społecznego z inteligentnym rozwojem krajów UE. Inteligentny rozwój opiera się na wiedzy i innowacjach. Pojęcie inteligentnego rozwoju, jego czynniki i metody pomiaru to nowe kategorie, które wynikają z koncepcji strategicznych celów rozwoju UE. Ze względu na nieobserwowalność kapitału społecznego oraz inteligentnego rozwoju w badaniach zastosowano metodę modelowania miękkiego, która pozwala na pomiar i analizę zależności między zmiennymi nieobserwowanymi bezpośrednio (zmiennymi ukrytymi).

Możliwości i bariery badania jakości kapitału ludzkiego na podstawie wybranych danych statystycznych

Słowa kluczowe: *jakość kapitału ludzkiego, wzrost gospodarczy*

Streszczenie

Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie istniejących możliwości pomiaru jakości kapitału ludzkiego oraz wskazanie na istniejące bariery i trudności. Zaprezentowana także została próba zastosowania wybranych mierników jakości kapitału ludzkiego w klasycznych modelach wzrostu gospodarczego. Badania oparte zostały na wybranych metodach taksonomicznych i modelowania ekonometrycznego. Część badawcza poprzedzona jest opisem autorskiej koncepcji jakości kapitału ludzkiego, której trzon stanowi próba stworzenia uniwersalnej definicji omawianego zagadnienia.

Stachura Paulina

Uniwersytet Warszawski
pstachura@wne.uw.edu.pl

Zastosowanie dekompozycji strukturalnej do analizy zużycia energii w Polsce

Słowa kluczowe: *zużycie energii, dekompozycja strukturalna, wskaźniki, struktura gospodarki*

Streszczenie

Celem lepszego zrozumienia historycznych zmian charakterystyki energetycznej gospodarki i poszczególnych sektorów, konieczne jest określenie sił napędowych tych tendencji. Dekompozycja strukturalna rozwinęła się w ciągu ostatniej dekady w jedno z głównych narzędzi analitycznych. Metoda ta pozwala zidentyfikować wpływ czynników zewnętrznych, takich jak zmiany technologiczne, popytowe i demograficzne, na wahania całkowitego zużycia energii, emisji CO₂ oraz innych wskaźników społeczno-gospodarczych. W badaniu wykorzystano metodę dekompozycji strukturalnej do określenia relatywnego znaczenia różnorodnych źródeł zmian w zużyciu energii w polskiej gospodarce i jej głównych sektorach w latach 2000-2015. W artykule przedstawiono metodologię dekompozycji na różne czynniki objaśniające, która uwzględnia oszczędności energii oparte na wskaźnikach typu „top-down”, co pozwoliło wskazać, jaka była rola poprawy efektywności energetycznej w zmianach zużycia energii na poziomie różnych podsektorów i użytkowników końcowych. Analiza została poszerzona o zestawienie porównawcze ze statystykami europejskimi w kontekście wdrażania i monitorowania celów energetycznych UE.

Postrzeganie jakości i poziomu życia przez Pokolenie Y – analiza zmian w czasie

Słowa kluczowe: *Pokolenie Y, jakość życia, zmienne niemetryczne, analiza wielowymiarowa*

Streszczenie

Problematyka dotycząca określania różnic między osobami należącymi do różnych grup wieku jest coraz częściej poruszana. Zjawiska społeczno-ekonomiczne nie mogą być obecnie rozpatrywane w kwestiach ogólnych dla całości społeczeństw. Bardzo istotne jest określanie zachowań w szczegółowo dzielonych grupach osób. Z tego powodu istotne jest rozpoznanie postrzegania zarówno poziomu życia jak i jakości życia w ujęciu międzynarodowym, oraz regionalnym ale wyróżniając grupy społeczne na podstawie wieku jako głównego kryterium podziału oraz innych cech demograficznych. Celem badań, których wyniki są prezentowane w artykule jest szczegółowe zobrazowanie zmian w czasie postrzegania przez Pokolenie Y poziomu i jakości życia w obrębie Unii Europejskiej oraz w ujęciu regionalnym, opisywanych przez zróżnicowane zmienne. W badaniu zastosowano metody wielowymiarowej analizy statystycznej przystosowane do badania zmiennych zmierzonych na skalach słabych. Metody te, to m. in. analiza korespondencji, wykresy mozaikowe, drzewa klasyfikacyjne, wykresy równoległe, wizualizacje macierzy powiązań, analiza asocjacji. Badanie wykonano korzystając z danych ze źródeł statystyki publicznej oraz korzystając z programu R, SPSS lub Statistica. Przeprowadzone w trakcie badania analizy pozwoliły wskazać różnice między krajami oraz zmiany w czasie w postrzeganiu przez Pokolenie Y poziomu i jakości życia.

Starzyńska Dorota
Uniwersytet Łódzki
dorota.starzynska@uni.lodz.pl

Leasing jako źródło finansowania inwestycji rzeczowych w rolnictwie

Słowa kluczowe: *inwestycje rzeczowe, rolnictwo, leasing*

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza i ocena wykorzystania leasingu jako źródła finansowania działalności inwestycyjnej w rolnictwie. W opracowaniu przeprowadzona zostanie analiza wielkości, struktury i dynamiki nakładów na inwestycje w rolnictwie z uwzględnieniem trzech głównych rodzajów inwestycji rzeczowych czyli: nakładów za budynki i budowle, środki transportu, maszyny rolnicze. Ponadto, zostanie zaprezentowana analiza struktury i dynamiki wykorzystania leasingu jako źródła finansowania inwestycji rzeczowych w rolnictwie. W opracowaniu zaprezentowane zostaną dane publikowane GUS oraz Związku Polskiego Leasingu w latach 2010-2016.

Stawska Joanna

Uniwersytet Łódzki
joanna.stawska@uni.lodz.pl

Gra monetarno-fiskalna w kontekście stabilizacji gospodarki

Słowa kluczowe: *polityka fiskalna, polityka monetarna, koordynacja, teoria gier, równowaga*

Streszczenie

Wprowadzenie: Istota koordynacji polityki pieniężnej oraz fiskalnej (policy mix) opiera się na takiej kombinacji tych dwóch polityk gospodarczych, aby możliwe było osiągnięcie celów dotyczących zarówno stabilności cen, jak i wzrostu gospodarczego oraz zatrudnienia. Z kolei decyzje podejmowane w grze monetarno - fiskalnej władz gospodarczych w sposób istotny oddziałują na zmienne ekonomiczne w gospodarce. W literaturze ekonomii podkreśla się istotność koordynacji polityki monetarnej i fiskalnej co pozytywnie oddziałuje na stabilność gospodarki.

Cel artykułu: Celem artykułu będzie identyfikacja interakcji pomiędzy polityką fiskalną a monetarną w istniejących warunkach ekonomicznych (w tym ze szczególnym uwzględnieniem niskich stóp procentowych) a następnie ich wpływ na gospodarkę w krajach UE.

Metodologia/Metody: Do osiągnięcia postawionego celu wykorzystano następujące metody badawcze: przegląd literatury naukowej, statystyczne metody badawcze oraz metody graficznej prezentacji zjawisk gospodarczych.

Wyniki/Wnioski: Uzasadnieniem podjęcia danej tematyki jest zbadanie wpływu ostatniego kryzysu finansowo-gospodarczego na decyzje banków centralnych i rządów w krajach Unii Europejskiej przy zastosowaniu teorii gier. Kryzys finansowy wpłynął na zmianę podejścia do prowadzenia polityki pieniężnej i fiskalnej. Zmieniające się warunki gospodarcze wymusiły podejmowanie współpracy, stąd twierdzimy, że w krajach Unii Europejskiej działania banków centralnych oraz rządów w okresie ostatniego kryzysu finansowo-gospodarczego były skoordynowane w wysokim stopniu.

Suchanek Michał

Uniwersytet Gdański
michalsuchanek@gmail.com

Majecka Beata

Uniwersytet Gdański
ekobma@ug.edu.pl

Zachowania rynkowe przedsiębiorstw a poziom ich efektywności gospodarowania. Studium przedsiębiorstw indeksu mWIG40

Słowa kluczowe: zachowania rynkowe, efektywność przedsiębiorstw

Streszczenie

Obserwacja dowolnej przestrzeni rynku pozwala na stwierdzenie, że jest ona wypełniona zachowaniami rynkowymi podmiotów stanowiących zarówno jego popytową, jak i podażową stronę. Dla sprawnego funkcjonowania całego systemu społeczno-gospodarczego najbardziej istotne są zachowania rynkowe przedsiębiorstw, stanowiące sposób ich zaistnienia w otoczeniu, wykreowania pozytywnych skojarzeń z danym podmiotem, a w konsekwencji dające możliwość uzyskania przewagi konkurencyjnej. Swoboda konkurencji i tworzenie skutecznych strategii rynkowych prowadzi do efektywnej alokacji zasobów gospodarce, a zachowania rynkowe, w tym kontekście, stają się czynnikami sukcesu poszczególnych podmiotów. Z uwagi na warunki funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw i zaostrzającą się walkę konkurencyjną szczególnie ważne są zachowania klasy strategicznej, do których należą te przejawiane w kontekście zasobów, których unikatowa kombinacja stanowi podstawę wszelkich działań rynkowych. Każde przedsiębiorstwo musi też określić z punktu widzenia perspektywy strategicznej, czy koncentruje się na doskonaleniu produktu i procesów jego wytwarzania (podejście proproduktywne), czy też skupia się na efektywnych dotarciu do klienta (podejście promarketingowe). Zachowaniami o strategicznym charakterze są też te związane ze specjalizacją bądź dywersyfikacją działalności, które otwierają przedsiębiorstwo na jeden, bądź wiele segmentów rynku.

Celem artykułu jest zweryfikowanie, czy generowanie przez przedsiębiorstwa zróżnicowanych zachowań klasy strategicznej skutkuje odmiennym poziomem efektywności gospodarowania. W szczególności, istotne jest określenie, czy przedsiębiorstwa przejawiające odmienne rodzaje zachowań według kryteriów: niezbędności zasobów, strategii rynkowej, sposobu kształtowania ról charakteryzują się statystycznie istotnie różnymi poziomami: rentowności, płynności, zadłużenia i produktywności, z uwzględnieniem produktywności zasobów ludzkich.

Badaniem objęto 40 przedsiębiorstw, których wyniki składają się na indeks giełdowy mWIG40. Jako zmienne objaśniające przyjęto przejawiane typy zachowań, zaś jako zmienne objaśniane przyjęto wskaźniki analizy ekonomicznej. Normalność rozkładu zmiennych weryfikowano testem Shapiro-Wilka, zaś istotność różnic poziomów zmiennych objaśnianych weryfikowano wielowymiarową analizą wariancji (MANOVA) oraz analizą wariancji dla układów czynnikowych (ANOVA).

Sulewski Piotr

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
piotr_sulewski@sggw.pl

Kłoczko-Gajewska Anna

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
anna_kloczko-gajewska@sggw.pl

Tworzenie wskaźnika trwałości (sustainability) gospodarstw rolnych na podstawie badań ankietowych i próby FADN

Słowa kluczowe: *trwały rozwój, trwałe rolnictwo, pomiar trwałości*

Streszczenie

Artykuł ma charakter metodyczny. Omówiono w nim procedurę opracowania wskaźnika trwałości gospodarstw rolnych, wykorzystując dane pochodzące z badań ankietowych oraz dane rachunkowe zgromadzone w bazie systemu FADN. Badaniami objęto łącznie 600 gospodarstw dobranych w sposób analogiczny do doboru stosowanego w FADN (biorąc pod uwagę wielkość ekonomiczną, typ produkcyjny oraz region). W konstrukcji wskaźnika trwałości gospodarstw wykorzystano zmienne charakteryzujące środowiskowy, ekonomiczny i społeczny wymiar trwałości. Łącznie w ocenie trwałości zastosowano ponad 100 parametrów wyjściowych sklasyfikowanych w 7 wskaźnikach cząstkowych. Uzyskany rozkład poszczególnych wskaźników cząstkowych i wymiarów trwałości wskazuje na zróżnicowanie badanej zbiorowości pod względem rozpatrywanych parametrów. Jednocześnie stwierdzono, że agregacja prowadzi do dominacji wartości bliskich środka przedziału rozpatrywanych wskaźników. Zastosowana metodyka umożliwia ocenę trwałości poszczególnych gospodarstw i ich klasyfikację do grup obiektów zróżnicowanych pod względem zgodności z zasadami zrównoważonego (trwałego) rolnictwa. Możliwość pomiaru i oceny trwałości gospodarstw można uznać za pierwszy krok w procesie kreowania skutecznych polityk wsparcia rozwoju rolnictwa. Artykuł stanowi głos w toczącej się od wielu lat dyskusji na temat operacjonalizacji koncepcji trwałego rozwoju i sposobów pomiaru stopnia zgodności działań podmiotów gospodarczych z przywołanym paradygmatem.

Szamrej-Baran Izabela

Uniwersytet Szczeciński
izabela.szamrej@gmail.com

Identyfikacja ubóstwa energetycznego w UE w ujęciu wielowymiarowym

Słowa kluczowe: *ubóstwo energetyczne, wielowymiarowa analiza statystyczna, ranking krajów UE*

Streszczenie

Ubóstwo energetyczne to zjawisko, które polega na trudnościach gospodarstwa domowego w zaspokajaniu podstawowych potrzeb energetycznych, a więc związanych z ogrzewaniem mieszkania, jego oświetleniem, a także podgrzewaniem wody, przygotowywaniem posiłków, itd. Nie jest to zjawisko łatwe do zidentyfikowania, ze względu na złożoną naturę oraz mnogość przyczyn. Celem artykułu jest wielowymiarowa identyfikacja ubóstwa energetycznego w krajach UE w 2017 r. z wykorzystaniem metod grupowania i porządkowania liniowego oraz porównanie z wynikami poprzedniego badania z 2014 r.

Szark-Eckardt Mirosława

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
szark@ukw.edu.pl

Augustyńska Beata

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
august@ukw.edu.pl

Mikołajewska Emilia

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Mikołajewski Dariusz

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Zasada Mariusz

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
mariusz.zasada@ukw.edu.pl

Turystyka i rekreacja osób ze specjalnymi potrzebami

Słowa kluczowe: *turystyka, rekreacja, gospodarka lokalna, osoby niepełnosprawne, osoby*

Streszczenie

Artykuł podejmuje próbę oceny, na ile wykorzystywane są obecnie możliwości oferowane przez nowoczesne technologie w zakresie turystyki i rekreacji osób ze specjalnymi potrzebami. Metody badawcze: metody analizy logiczno-porównawczej, metoda obserwacji. Główne wyniki analiz: Rozwój gospodarki opartej na wiedzy, badania w tym obszarze oraz implementacja ich wyników w praktyce niosą ze sobą dużo niewykorzystanych jeszcze możliwości, w tym w obszarze szerszego wykorzystania e-turystyki w zaspokajaniu specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych, osób w podeszłym wieku czy innych grup, dotychczas rzadko uwzględnianych jako odrębne grupy w analizie ekonomicznej. Implikacje praktyczne: Potrzebne są nowe modele biznesowe, w tym w obszarze e-turystyki dla osób ze specjalnymi potrzebami, uwzględniające potrzeby i możliwości w tym zakresie.

Szarek Stanisław

Uniwersytet Przyrodniczo Humanistyczny w Siedlcach
szarek@uph.edu.pl

Szarek Ewelina

University of Edinburgh
ewellica@gmail.com

Ekonomiczne skutki mobbingu w miejscu pracy

Słowa kluczowe: *Mobbing, przemoc w miejscu pracy, straty indywidualne, straty organizacji, straty społeczne, gospodarka, szacunek ekonomiczny*

Streszczenie

Celem artykułu było szczegółowe określenie strat pieniężnych, spowodowanych przez mobbing w miejscu pracy w Polsce, na podstawie danych makroekonomicznych za 2017 rok. Po określeniu skali mobbingu i skutków, jakie ponoszą w związku z jego występowaniem pracownicy, określono pieniężną wartość strat generowanych na szczeblu indywidualnym, organizacyjnym i społecznym. Stwierdzono, że wartość tych strat mieści się w przedziale od 2,07% do 4,59% całkowitego PKB Polski. Największe koszty mobbingu ponoszą przedsiębiorstwa, a ich udział w całkowitych kosztach wyniósł ponad 77%.

Estymacja bet zmiennych w czasie w modelu ze stochastyczną zmiennością

Słowa kluczowe: *bety zmienne w czasie, stochastyczna zmienność, iterowana filtracja*

Streszczenie

Parametr beta jest jednym z podstawowych narzędzi wykorzystywanym do oceny efektywności portfeli akcji. Model Sharpe'a w postaci prostego modelu regresji liniowej opisuje zależność pomiędzy stopami zwrotu z akcji danej spółki a zwrotami z indeksu giełdowego. Miarą siły tej zależności jest parametr beta. Wiele badań wskazuje, że parametr beta nie jest stabilny w czasie i do jego wyznaczenia należy użyć modeli, które umożliwiają opisanie dynamiki zmian parametru beta w czasie. Jednym z najpopularniejszych podejść do estymacji bet zmiennych w czasie jest filtr Kalmana. Podejście to zakłada, że składnik losowy jest homoskedastyczny. Założenie to jest jednak trudne do utrzymania w przypadku danych wysokiej częstotliwości, dla których obserwuje się efekt grupowania wariancji. W pracy zostanie zaprezentowana propozycja estymacji bet zmiennych w czasie w modelu ze stochastyczną zmiennością za pomocą metody iterowanej filtracji (Ionides et al. 2006).

Szczukocka Agata

Uniwersytet Łódzki
agata@korespondencja.eu

Rozwój usług ochrony zdrowia i opieki społecznej w Polsce i krajach Unii Europejskiej

Słowa kluczowe: *usługi, ochrona zdrowia, opieka społeczna*

Streszczenie

Zdrowie jest największym i bezcennym dobrem, dlatego w artykule została zwrócona uwaga na poziom rozwoju usług medycznych w Polsce i wybranych krajach Unii Europejskiej. Do badania wykorzystano takie wskaźniki jak: wielkość wydatków na ochronę zdrowia, poziom zachorowalności, śmiertelność, absencję chorobową, liczbę lekarzy, liczbę szpitali, czy też przeciętne dalsze trwanie życia. Do określenia tendencji rozwojowych wykorzystano indeksy dynamiki. W celu uchwycenia podobieństw lub różnic w poziomie rozwoju usług medycznych zastosowano metodę skalowania wielowymiarowego. Wyniki badań pozwalają stwierdzić, że obserwuje się znaczny postęp w rozwoju usług medycznych i społecznych, niemniej Polska pozostaje nadal w tyle za państwami, w których rozwój tych usług jest na wysokim poziomie.

Szewczyk Janina

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
janina.szewczyk@urk.edu.pl

Jaworska Monika

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
rrjawors@cyf-kr.edu.pl

Wypożyczenie gospodarstw rolnych w ciągniki rolnicze w województwie łódzkim

Słowa kluczowe: *ciągniki rolnicze, województwo łódzkie, dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej*

Streszczenie

Ciągniki rolnicze są podstawowym sprzętem w każdym gospodarstwie rolnym. W wielu przypadkach praca bez nich jest praktycznie niemożliwa. Od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej rolnicy mają możliwość zakupu sprzętu rolniczego z funduszy unijnych, między innymi są to ciągniki rolnicze. Celem niniejszej pracy jest zapoznanie się ze stopniem wyposażenia gospodarstw rolnych w ciągniki rolnicze województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2002 – 2016. Założono następujące hipotezy badawcze: W latach 2002-2016 liczba ciągników w gospodarstwach zwiększyła się. Po wejściu do Unii Europejskiej nastąpił wzrost liczby zakupionych nowych ciągników.

Badanie zostało przeprowadzone za pomocą ankiety, którą wypełniali rolnicy z województwa łódzkiego. Analizując wyniki zastosowano metodę opisową oraz przeprowadzono test niezależności χ^2 .

W okresie od 2002 - 2013 roku liczba ciągników rolniczych w gospodarstwach rolnych województwa łódzkiego wzrosła o około 10 tys. sztuk, równocześnie widoczna jest tendencja do likwidowania gospodarstw rolnych. Ankietowani rolnicy coraz częściej zwracali uwagę na dane techniczne nabywanych ciągników. Rolnicy posiadający gospodarstwa wielkoobszarowe i specjalistyczne zwracali uwagę na dobór mocy ciągnika adekwatnej do potrzeb. Obserwuje się, że w małych gospodarstwach moc ciągników przewyższa zapotrzebowanie. Większość respondentów deklarowała, że posiadane przez nich ciągniki są starsze niż 20 lat, z czego duża część została nabyta, jako używane.

Szymanowski Wacław

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
wacław.szymanowski@uwm.edu.pl

Brudniak Gabriela

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
gabriela.brudniak@uwm.edu.pl

Foresight społeczeństwa informacyjnego - gospodarki opartej na wiedzy. Próba pomiaru

Słowa kluczowe: *społeczeństwo informacyjne, gospodarka oparta na wiedzy, Foresight*

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie nowego podejścia do prognozowania trendów długofalowych rozwoju: gospodarki, społeczeństwa, jego edukacji i kultury. Podejściem tym jest Foresight. Jego przedmiotem jest społeczeństwo informacyjne, którego zdefiniowania próbowano się podjąć wielokrotnie. Brak jednoznacznej definicji tego pojęcia prowadzi do wielu podejść do jego pomiaru, które nie przyniosły do tej pory właściwych wyników. Lepsze wyniki daje zdefiniowanie pojęcia gospodarki opartej na wiedzy, która oparta jest na następujących filarach: kapitale ludzkim i społecznym, infrastrukturze technicznej, działalności badawczo-rozwojowej oraz na czynnikach instytucjonalno-prawnych. Analiza tych filarów pozwala uzyskać przewagę konkurencyjną (regionu, branży, gospodarki krajowej). Zastosowana metodyka KAM (Knowledge Assessment Methodology), opracowana przez Instytut Banku Światowego w 1999 r., stanowi jedną z metod pomiaru stopnia rozwoju GOW. Związana jest z opracowaniem zestawu wskaźników opisujących funkcjonowanie poszczególnych wymiarów społeczno-gospodarczych, zgrupowanych w czterech kategoriach: gospodarcze i instytucjonalne, edukacja i zasoby ludzkie, system informacji i nowe technologie, technologie informacyjne. W drugiej części artykułu, jako przykład wpływu, rozwoju technologii informacyjnych na wzrost poszczególnych regionów (województw), spośród zaproponowanych w metodyce KAM, wybrano filar czwarty - technologie informacyjne. Obliczono wskaźniki syntetyczne dla województw Polski w latach 2009-2015. Wyniki badań prezentują znaczną różnicę przestrzenną w rozwoju technologii informacyjnych. Zmiany w tym zróżnicowaniu województw zostały przedstawione dla lat 2015 względem 2012 i 2009.

Szymańska Anna

Uniwersytet Łódzki
szymanska@uni.lodz.pl

Rola systemu bonus-malus w kalkulacji składek ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych

Słowa kluczowe: *system bonus-malus, ubezpieczenia komunikacyjne OC*

Streszczenie

System bonus-malus jest jednym z etapów procesu taryfikacji w ubezpieczeniach komunikacyjnych OC. Celem pracy jest omówienie funkcji systemów bonus-malus oraz porównanie systemów funkcjonujących na polskim rynku. Postawiono hipotezę, że ubezpieczający wybierając ubezpieczyciela nie znają oferowanego im systemu bonus-malus. Badanie przeprowadzono na podstawie analizy OWU ubezpieczycieli na polskim rynku oraz badania kwestionariuszowego.

Szymański Jarosław

Uniwersytet Łódzki

jarek@sz.az.pl

Wykorzystanie elektronicznych procedur w zamówieniach udzielanych przez publiczną służbę zdrowia

Słowa kluczowe: *zamówienia publiczne, aukcja elektroniczna, licytacja elektroniczna finanse publiczne*

Streszczenie

System zamówień publicznych posiada narzędzia, procedury elektroniczne, umożliwiające wykonawcy m.in. wielokrotne obniżanie ceny oferty. Celem niniejszego artykułu jest próba przedstawienia aukcji elektronicznej oraz licytacji elektronicznej jako procedur zwiększających efektywność ekonomiczną udzielanych zamówień. W artykule podjęto próbę oszacowania stopnia wykorzystania procedur elektronicznych przez publiczną służbę zdrowia, na tle innych zamawiających. Wykorzystując dostępne materiały źródłowe i narzędzia statystyki matematycznej oszacowano wskaźniki struktury określające udział procedur elektronicznych w zamówieniach udzielonych w roku 2017, przez krajową publiczną służbę zdrowia. Z uwagi na permanentne niedofinansowanie służby zdrowia postawiono hipotezę badawczą stwierdzającą, że udział procedur elektronicznych w zamówieniach udzielanych przez publiczną służbę zdrowia jest większy niż w zamówieniach udzielanych przez pozostałych zamawiających, zobligowanych do stosowania Prawa zamówień publicznych.

Ścigala Marcelina

Politechnika Wrocławska
marcelina.scigala@pwr.edu.pl

Tworek Katarzyna

Politechnika Wrocławska
katarzyna.tworek@pwr.edu.pl

Metody pomiaru innowacyjności organizacji - krytyczna analiza

Słowa kluczowe: *innowacyjność, pomiar innowacyjności*

Streszczenie

W artykule w ramach krytycznej analizy literatury z zakresu pomiaru innowacyjności wykazano, że mimo wielu dotychczasowych analiz i dostępnych metod, wciąż nie wypracowano jednolitej systematyzacji i konceptualizacji. Wynikające z tego błędne założenia teoretyczne i pomiarowe mogą prowadzić do wzajemnie sprzecznych wyników i wniosków. W artykule dokonano systematyzacji metod pomiaru innowacyjności, wskazano na wady i zalety poszczególnych metod oraz na podstawie wyników analiz zaproponowano autorską, kompleksową metodę jej pomiaru.

Śleszyńska - Świdorska Anna

Uniwersytet w Białymstoku
anna.sleszynska@interia.pl

Kuzionko - Ochrymiuk Ewa

Uniwersytet w Białymstoku
e.kuzionko-ochrymiuk@uwb.edu.pl

Tendencje w konsumpcji gospodarstw domowych w świetle zmian na rynku pracy w Polsce

Słowa kluczowe: *rynek pracy, konsumpcja, gospodarstwa domowe*

Streszczenie

Przemiany zachodzące na rynku pracy wywierają wpływ na funkcjonowanie gospodarstw domowych w Polsce, w tym na zmiany zachodzące w ich konsumpcji. Stopień przeobrażeń w tym zakresie może być zróżnicowany w poszczególnych grupach społeczno – ekonomicznych i może wykazywać zróżnicowany związek ze zmianami na rynku pracy. W tym kontekście celem niniejszego artykułu jest identyfikacja związku zmian na rynku pracy ze zmianami w konsumpcji gospodarstw domowych w Polsce oraz wyodrębnienie grup gospodarstw domowych w których zmiany te były największe i najmniejsze. Zwłaszcza okres kryzysu gospodarczego na świecie oraz okres pokryzysowy pokazują widoczną ewolucję w tej kwestii. Wśród metod badawczych wykorzystano studia literaturowe, analizę statystyczną, analizę korelacji i analizę skupień.

Grupa odbiorców kredytów preferencyjnych i korzyści kredytowania gospodarstw rolnych w Małopolsce w latach 2004-2014 przez Krakowski Bank Spółdzielczy

Słowa kluczowe: *gospodarstwo rolne, banki spółdzielcze, Krakowski Bank Spółdzielczy, kredyty preferencyjne, efektywność produkcyjno-ekonomiczna*

Streszczenie

Dzisiejsze gospodarstwa rolne coraz częściej stanowią złożone przedsiębiorstwa. Ich prowadzenie przestaje być jedynie stylem życia, lecz przede wszystkim zyskuje charakter działalności zawodowej ukierunkowanej na wytworzenie produktów rynkowych i osiągnięcie dochodów ze sprzedaży. W celu zwiększenia swojej konkurencyjności rynkowej gospodarstwa rolne wykazują coraz większe zainteresowanie korzystaniem z finansowania swojej działalności ze źródeł zewnętrznych, w tym przede wszystkim z kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki spółdzielcze.

Przeprowadzone badania, obejmujące działalność kredytową Krakowskiego Banku Spółdzielczego względem gospodarstw rolnych w Małopolsce w latach 2004-2016, wykazały, że grupą rolników w najszerszym zakresie korzystającą z kredytów preferencyjnych przyznawanych przez Krakowski Bank Spółdzielczy były osoby z wykształceniem wyższym rolniczym i wyższym. Najmniej liczną grupą kredytobiorców Krakowskiego Banku Spółdzielczego były osoby posiadające wykształcenie podstawowe. Największy procentowy udział w kredytowaniu miały kredyty przeznaczone na budowę i modernizację gospodarstw. Racjonalne decyzje związane z wykorzystaniem udzielonego na preferencyjnych warunkach kapitału pozytywnie wpłynęły na efektywność produkcyjno-ekonomiczną prowadzonych gospodarstw rolnych, przyczyniając się do wzrostu poziomu dochodu rolniczego i produkcji, sprzyjając ponadto wzrostowi poziomu kosztów produkcji, co pozytywnie wpłynęło na osiągane wyniki finansowe gospodarstw.

Spoleczne determinanty zdrowia (SDH) w ocenie nierówności zdrowotnych mieszkańców obszarów wiejskich w Polsce

Słowa kluczowe: *nierówność zdrowotna, Social Determinants of Health (SDH), social gradient, Healthy Life Expectancy*

Streszczenie

W artykule przyjęto główną hipotezę: nierówność zdrowotna zmusza do podejmowania i ukierunkowywania działań polityki społecznej powodujących poprawę stanu zdrowia ludności zamieszkującej obszary wiejskie. Analizując zależności między zdrowiem a społecznymi czynnikami determinującymi zdrowie (SDH) obliczono wskaźnik oraz współczynniki Yula i Q Kendella.

Wskaźniki oczekiwanej dalszej długości życia zostały wykorzystane do analizy nierówności jako syntetycznej miary stanu zdrowia populacji.

Przeprowadzone oceny pokazują, że istnieją wyraźne korelacje między społecznymi determinantami zdrowia (SDH). Ludzie na obszarach miejskich oceniają swój stan zdrowia, aby z wiekiem stawać się coraz gorszy, ale w wyrażnie niższym stopniu, który ma miejsce na obszarach wiejskich. Z drugiej strony wyższa ocena stanu zdrowia staje się bardziej wyraźna wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia - znacznie wyraźniej na obszarach wiejskich. Pomimo subiektywnej poprawy oceny stanu zdrowia mieszkańców Polski, istnieje nierówność zdrowotna w zależności od Społecznych Determinantów Zdrowia (SDH).

Ulman Paweł

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
ulmanp@uek.krakow.pl

Ćwiek Małgorzata

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
cwiekm@uek.krakow.pl

Dochody i ubóstwo gospodarstw domowych w wybranych krajach europejskich

Słowa kluczowe: *dochody gospodarstw domowych, analiza rozkładu dochodów, ubóstwo*

Streszczenie

Wprowadzenie: Dochody ludności oraz ubóstwo stanowią kluczowe elementy polityki spójności Unii Europejskiej, której celem jest zmniejszenie dysproporcji w poziomach rozwoju poszczególnych regionów. Badaniem tradycyjnie stosowanym do oceny konwergencji państw członkowskich jest Europejskie badanie warunków życia ludności (EU-SILC). Nie jest to jednak jedyne źródło informacji na temat dystrybucji dochodów i integracji społecznej w Unii Europejskiej. W niniejszym artykule podstawę obliczeń stanowią wyniki czwartego Europejskiego badania jakości życia, którego celem jest pomiar zarówno obiektywnych jak i subiektywnych wskaźników poziomu życia obywateli i ich gospodarstw domowych.

Cel artykułu: Celem referatu jest ocena zróżnicowania rozkładów dochodów gospodarstw domowych oraz poziomu ubóstwa dochodowego ze względu na wybrane cechy społeczno-demograficzne respondenta lub gospodarstwa domowego w wybranych krajach europejskich. Do analizy wzięto państwa należące do Grupy Wyszehradzkiej (Polska, Czechy, Słowacja i Węgry) oraz państwa Trójkąta Wajmarskiego (Polska, Niemcy, Francja). Taki dobór krajów pozwala na porównanie sytuacji materialnej gospodarstw domowych w krajach Europy Zachodniej oraz Środkowo-Wschodniej a Polska staje się naturalnym łącznikiem między tymi krajami.

Pośrednio celem referatu będzie także krótka dyskusja nad sposobami pomiaru poziomu oraz ubóstwa ludności. Metodologia: W artykule zastosowano metody modelowania rozkładu dochodów, mierniki odległości (nakładania się) rozkładów oraz agregatywne wskaźniki zakresu, głębokości i dotkliwości ubóstwa. Wskaźniki te wyznaczono na bazie zastosowania względnej oraz subiektywnej linii ubóstwa. W celu zapewnienia porównywalności dochodów gospodarstw domowych o różnym składzie demograficznym w analizie zastosowano dochody ekwiwalentne.

Wyniki: Wstępne wyniki badań wskazują na zróżnicowanie w zakresie miar położenia, zmienności oraz asymetrii dochodów ekwiwalentnych w badanych gospodarstwach domowych. Zastosowane miary odległości wykazały znaczną odległość pomiędzy rozkładami dochodów krajów Europy Zachodniej (Niemcy, Francja) a krajami Grupy Wyszehradzkiej. Zaobserwowano także istotne zróżnicowanie w zakresie zagrożenia ubóstwem dochodowym wewnątrz Grupy Wyszehradzkiej – najwyższy odsetek gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem występuje na Węgrzech a najniższy w Czech.

Kluczowe wskaźniki efektywności jako wsparcie procesów decyzyjnych w zarządzaniu zasobami ludzkimi

Słowa kluczowe: zarządzanie zasobami ludzkimi, kluczowe wskaźniki efektywności

Streszczenie

Wprowadzenie: W warunkach wysokiej konkurencyjności na rynkach globalnych szczególnie istotne dla sukcesu przedsiębiorstwa jest uzyskanie wysokiej efektywności pracy zatrudnionej kadry. Odpowiedzialność za jej wyniki ponoszą zarówno menedżerowie jak również działy personalne. Od ich decyzji dotyczących pracowników może zależeć osiągnięcie celów strategicznych firmy. Wsparciem dla ich działań może być wykorzystanie kluczowych wskaźników efektywności w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi.

Cel artykułu: Celem artykułu jest analiza wykorzystania kluczowych wskaźników efektywności (KPI) w procesach decyzyjnych menedżerów oraz działów personalnych w przedsiębiorstwach. Dokonany zostanie przegląd wskaźników efektywności w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi oraz ocena ich użyteczności z punktu widzenia różnych podmiotów zaangażowanych w ten proces. Wskazane zostaną przykładowe rozwiązania IT wspierających analizę KPI. W końcowej części artykułu zostaną przedstawione wyniki badań własnych dotyczących głównych obszarów wykorzystania KPI w zarządzaniu zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwach.

Metodologia/Metody/Źródła danych: W artykule zostanie dokonany przegląd literatury przedmiotu ukierunkowany na prezentację kluczowych wskaźników efektywności i ich znaczenia w procesach decyzyjnych. Przedstawione zostaną wyniki badań pilotażowych przeprowadzonych w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w południowo-wschodniej Polsce.

Wyniki/Wnioski: Kluczowe wskaźniki efektywności stosowane są zazwyczaj w działaniach związanych ze sprzedażą, marketingiem czy produkcją. Zarządzanie zasobami ludzkimi pozostaje obszarem, w którym KPI są wykorzystywane zdecydowanie rzadziej, a kryteriami ich wyboru przez przedsiębiorstwa są najczęściej łatwość pozyskania wymaganych danych oraz prostota ich obliczenia.

Wędrawska Ewa

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
ewaw@umk.pl

Muszyńska Joanna

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
jmus@umk.pl

Nierówności dochodowe gospodarstw domowych w Polsce: dekompozycja miar uogólnionej entropii

Słowa kluczowe: *nierówności dochodowe, miary uogólnionej entropii, dekompozycja*

Streszczenie

W artykule skupiono uwagę na miarach uogólnionej entropii. Celem teoretycznym artykułu jest prezentacja własności zastosowanych miar, ze szczególnym uwzględnieniem własności addytywnej dekompozycji. Cel empiryczny stanowi ocena poziomu nierówności dochodów w Polsce i wskazanie ich głównych determinant. W analizie empirycznej wykorzystano mikrodane pozyskane z badania EU-SILC. Na podstawie wyników stwierdzono, że cechy związane z kapitałem ludzkim są najbardziej wpływowymi czynnikami zmienności dochodów między gospodarstwami domowymi. Natomiast cechy charakteryzujące skład gospodarstwa domowego w mniejszym stopniu przyczyniają się do ogólnego poziomu nierówności.

Innowacyjność polskiej gospodarki w porównaniu z krajami UE

Słowa kluczowe: *innowacyjność gospodarki, Europejska tablica wyników innowacji*

Streszczenie

W artykule przedstawiono zmianę poziomu innowacyjności polskiej gospodarki na przestrzeni lat 2007-2016 oraz dokonano porównania poziomu innowacyjności polskiej gospodarki z gospodarkami unijnymi w latach 2010-2016. Celem artykułu jest znalezienie odpowiedzi na pytanie co jest przyczyną tak niskiego poziomu innowacyjności polskiej gospodarki w kontekście innych krajów. Należy podkreślić, że w roku 2016 wśród krajów EU zajmujemy czwarte miejsce od końca, osiągając niespełna 55% poziom innowacyjności dla średniej unijnej z roku 2010. W pierwszej części artykułu nacisk został położony na pomiar innowacyjności gospodarki Polski przy wykorzystaniu wskaźników opisywanych w raportach Głównego Urzędu Statystycznego. Natomiast w dalszej części opisano poziom innowacyjności wszystkich krajów UE a następnie dokonano porównania innowacyjności polskiej gospodarki z innowacyjnością gospodarek: Szwecji (SE), Republiki czeskiej (CZ), Słowenii (SI) oraz Litwy (LT). Analiza została przeprowadzona na podstawie danych zamieszczonych w European Innovation Scoreboard 2017. Wykorzystana metodyka opiera się na podręczniku Frascati OECD. W ostatniej części została dokonana ocena innowacyjności polskiej gospodarki poprzez podkreślenie pozytywnych bądź negatywnych tendencji.

Wieteska Stanisław

Uniwersytet Jana Kochanowskiego Filia w Piotrkowie Trybunalskim
r.gudz@unipt.pl

Marcinkowska Monika

Uniwersytet Łódzki
monika.marcinkowska@uni.lodz.pl

Śliwiński Adam

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
adam.sliwinski@sgh.waw.pl

Ubezpieczenia majątkowe i osobowe wobec wyzwań Big Data

Słowa kluczowe: *Big Data, ubezpieczenia majątkowe, ubezpieczenia osobowe*

Streszczenie

Pod pojęciem Big Data rozumie się ogromnej ilości zbiory danych, których nie można wykorzystywać i zarządzać za pomocą dotyku, czasowych i tradycyjnych metod. Zbiory danych charakteryzują się złożonością, dużą objętością, różnorodnością, zmiennością, silnym strumieniem napływowym. Celem artykułu jest wskazanie zakładom ubezpieczeń na możliwości wykorzystywania danych Big Data do oceny ryzyka ubezpieczeniowego, w szczególności do obliczeń aktuarialnych. W artykule przedstawiamy rozwój rynku Big Data, zalety i ograniczenia, możliwości wykorzystania przez różne instytucje. W końcowej części artykułu pokazujemy ilości zgromadzonych danych w ubezpieczeniach majątkowych i życiowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i centralnej ewidencji pacjentów.

Wiktorowicz Justyna

Uniwersytet Łódzki
justyna.wiktorowicz@uni.lodz.pl

Pokolenia na rynku pracy w Polsce

Słowa kluczowe: *pokolenia, rynek pracy, analiza wariancji*

Streszczenie

Współczesny rynek pracy zmienia się, a jako istotne wyzwanie dla organizacji postrzega się m.in. zmiany generacyjne. W miejscu pracy spotykają się obecnie cztery pokolenia, podczas gdy jeszcze niedawno były to dwie generacje. Biorąc pod uwagę rosnące znaczenie kapitału ludzkiego jako ważnego czynnika wzrostu gospodarczego, wiedza na temat generacji zyskuje na znaczeniu. Celem artykułu jest ocena pozycji poszczególnych pokoleń na rynku pracy w Polsce. Analiza statystyczna przeprowadzona została z wykorzystaniem indywidualnych danych Diagnozy Społecznej 2015 i pozwala na dokonanie ilościowej oceny sytuacji zawodowej pracujących z różnych generacji. Zastosowano podstawowe testy służące porównaniu populacji oraz wieloczynnikową analizę wariancji.

Witaszczyk Anna

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim
awitaszczyk@uni.lodz.pl

Szczukocka Agata

Uniwersytet Łódzki
agata@korespondencja.eu

Analiza porównawcza rozwoju gospodarczego państw Unii Europejskiej

Słowa kluczowe: *rozwój gospodarczy, metody statystyki wielowymiarowej*

Streszczenie

Rozwój gospodarczy jest złożonym i długotrwałym procesem przemian zachodzących w gospodarce każdego kraju. Rezultatem wzrostu gospodarczego jest zwiększenie standardu życia społeczeństwa. Analiza wysokości PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozwala stwierdzić, że wśród państw Unii Europejskich występuje znaczne zróżnicowanie w poziomie rozwoju gospodarczego. Celem artykułu jest określenie pozycji Polski wśród krajów Unii Europejskiej. Ze względu na złożoność omawianego tematu do badania wykorzystano metody statystyki wielowymiarowej, pozwalające na wyznaczenie miary syntetycznej.

Zmiany poziomu życia w unii monetarnej - przykład strefy euro

Słowa kluczowe: *poziom życia, strefa euro, unia monetarna, euro*

Streszczenie

Ważnym celem każdego z krajów Unii Europejskiej jest systematyczne podnoszenie poziomu życia obywateli. Wpływ na to ma wiele czynników, jak: poziom dochodów, sytuacja na rynku pracy, opieka zdrowotna i społeczna, komunikacja i infrastruktura gospodarcza, oświata i kultura, środowisko, bezpieczeństwo, sytuacja mieszkaniowa. W momencie powstania Unii Europejskiej kraje były zróżnicowane nie tylko pod względem ekonomicznym, ale również społecznym, instytucjonalnym, prawnym i mentalnościowym. Nadrzędnym celem Unii Europejskiej było więc niwelowanie tych dysproporcji, dążąc do stabilnego i równomiernego przestrzennie wzrostu standardu życia społeczeństw członkowskich. Część krajów Unii Europejskiej przyjęła wspólną walutę tworząc strefę euro. Zasadniczo miał być to kolejny kierunek zmian prowadzących do zacieśnienia współpracy, swobody działań i osiągnięcia synergicznych efektów gospodarczych. Dzięki wspólnej walucie oczekiwano również zwiększenia dobrobytu w krajach strefy euro. Krytycy wspólnej waluty podnoszą liczne zarzuty, co do istniejącej unii monetarnej. Głównie starają się oni dostarczać argumentów na rzecz przewagi ekonomicznej, większej elastyczności i szybszego tempa wzrostu gospodarczego krajów funkcjonujących bez euro. Problemem badawczym jest istniejące zróżnicowanie poziomu życia w ramach Unii Europejskiej, a w szczególności dystans, jaki dzieli kraje tworzące strefę euro i państwa spoza niej, a także dynamika zmian poziomu życia między wspomnianymi subgroupami. Zasadniczym celem opracowania jest analiza kierunków i dynamiki zmian poziomu życia w strefie euro w latach 1999-2015. Próbkę kontrolną stanowią zaobserwowane w analogicznym okresie modyfikacje poziomu życia w krajach unijnych spoza strefy euro. Przeanalizowana literatura oraz przyjęty cel opracowania pozwoliły sformułować następujące hipotezy badawcze: 1) W krajach strefy euro występuje silniejsza dynamika wzrostu poziomu życia w porównaniu z krajami unijnymi spoza strefy euro. 2) W strefie euro obserwuje się szybsze wyrównywanie poziomu życia w porównaniu z pozostałymi krajami Unii Europejskiej. W badaniach wykorzystano dane statystyczne dotyczące kilku wymiarów poziomu życia w 28 krajach Unii Europejskiej w latach 1999-2015. Do oceny zmian poziomu życia zastosowano metodę krytycznej analizy literatury, metodę taksonomii i grupowania obiektów oraz metodę analizy porównawczej.

Propozycja pomiaru wielkości słabo spenetrowanego rynku docelowego w celu poprawy efektywności planowania sprzedaży w regionach

Słowa kluczowe: *planowanie sprzedaży, modelowanie rynków regionalnych, penetracja, metryka*

Streszczenie

Celem niniejszego artykułu jest propozycja wprowadzenia metryki służącej do pomiaru słabo spenetrowanego rynku docelowego w celu poprawy efektywności terytorialnego planowania sprzedaży. Planowanie sprzedaży jest ważnym procesem wewnętrznym przedsiębiorstw, które oferują swoje towary lub usługi na wolnym rynku. Terytorialne planowanie sprzedaży dotyczy głównie przedsiębiorstw, w których sprzedaż prowadzona jest w oparciu o regionalne struktury działu sprzedaży odpowiedzialne za sprzedaż w przydzielonych regionach. Podstawową metodą planowania sprzedaży w regionach jest dopasowanie planu sprzedaży regionów do pojemności rynków docelowych w regionach. Gdy dysponujemy danymi o pojemności rynków regionalnych możemy, porównując je z danymi o sprzedaży własnych produktów w regionach, określić skalę dotychczasowego niedopasowania planów do pojemności rynków regionalnych. Oszacowanie, jaka część rynku jest słabiej spenetrowana niż przeciętnie w kraju, może być przyczynkiem do poprawy efektywności planowania sprzedaży w regionach, wynikającym z lepszego dopasowania planu sprzedaży do potencjałów rynków regionalnych. Przykładami rynków, na których aktywność sprzedawców w terenie może mieć kluczowy wpływ na wielkość sprzedaży w regionach, może być rynek usług ubezpieczeniowych lub towarów szybkozbywalnych.

Ocena koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym

Słowa kluczowe: *model gospodarki, obieg zamknięty, zarządzanie*

Streszczenie

Każda z koncepcji, zasad postępowania, metod i narzędzi we współczesnym świecie wymaga znajomości sposobów identyfikowania problemu, opisanie parametrów systemów, procesów oraz wyrobów wielkościami liczbowymi, wyznaczenia celów działania i umiejętności zastosowania metod prowadzących do rozwiązań praktycznych. Działania nastawione na bardzo krótki cykl użytkowania pojazdów, maszyn i urządzeń technicznych oraz częste zakupy w skali globalnej powodują ogromne straty i zanieczyszczenie środowiska. Koncepcja gospodarki o obiegu zamkniętym opiera się na założeniu, że produkty, materiały oraz surowce powinny pozostawać w obiegu gospodarczym tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być zminimalizowane. Ocena koncepcji o obiegu zamkniętym wymagała stworzenia systemu zbierania i przetwarzania informacji, realizacji badań i udowodnienia z wykorzystaniem oprogramowania IBM IMAGO PRO, że celowe i zasadne jest jej wdrażanie. W Parlamencie Europejskim trwają prace nad przepisami, które zmuszą producentów do tego, by pralki, telewizory, lodówki itp. były bardziej trwałe i niezawodne, a przede wszystkim dawały się naprawiać. W artykule zaprezentowano wyniki badań własnych kontrolnych, ocenowych oraz poznawczych wybranych urządzeń oraz przeprowadzono analizę techniczno-ekonomiczną z której wynika, że istnieją wymierne korzyści w skali globalnej, w pełni uzasadniające ten kierunek działania. Zajmowanie się propagowaniem tej koncepcji i jej wdrażanie jest technicznie, ekonomicznie i organizacyjnie uzasadnione.

Wronowska Gabriela

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
wronowsg@uek.krakow.pl

Rosiek Janusz

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
rosiekj@uek.krakow.pl

Konwergencja w obszarze społecznym w krajach UE-28 w aspekcie implementacji strategii Europa 2020. Podejście DEA

Słowa kluczowe: *Konwergencja, obszar społeczny, kraje UE-28, strategia Europa 2020, podejście DEA.*

Streszczenie

Kwestie zwiększania stopnia konwergencji krajów Unii Europejskiej znajdują się w centrum uwagi kierujących tym ugrupowaniem, praktycznie od początku jego funkcjonowania. Znajduje to odzwierciedlenie we wszystkich realizowanych politykach, ale przede wszystkim w polityce spójności, która stawia sobie za główny cel niwelowanie dysproporcji rozwojowych, zwłaszcza na poziomie regionalnym. W powyższym kontekście szczególnego znaczenia nabiera kwestia zachodzenia konwergencji i jej pomiaru, który zazwyczaj oparty jest, w ujęciu tradycyjnym, na dwóch podejściach: konwergencji beta, dotyczącej zależności pomiędzy średnią stopą wzrostu dochodu per capita lub innej zmiennej a początkowym jej poziomem oraz konwergencji sigma, opartej na pomiarze zróżnicowania dochodu per capita lub innej zmiennej pomiędzy regionami bądź krajami, w określonym czasie. Celem pracy jest zbadanie czy występowała konwergencja w obszarze społecznym w krajach UE-28 w latach 2010-2016, w kontekście realizacji zaleceń i celów polityki społecznej sformułowanych w ramach strategii Europa 2020. W artykule podjęto próbę wykorzystania metody oceny efektywności obiektów (tzw. modelu obwiedni danych, ang. DEA – Data Envelopment Analysis) do zbadania konwergencji w analizowanym obszarze. Pozwoliło to na uzyskanie wartości dodanej w postaci implementacji do przeprowadzanych badań nowego podejścia do pomiaru konwergencji opartego na ocenie zróżnicowania efektywności krajów UE. Następnie dokonano porównania uzyskanych wyników z rezultatami analizy konwergencji metodami ogólnie przyjętymi w literaturze. W końcowej części opracowania zaprezentowano wnioski oraz sformułowano rekomendacje w zakresie możliwości i wspierania procesów konwergencji na poziomie narodowym w krajach UE.

Zawadzki Kamil

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
kamzaw@umk.pl

Wojdyło Monika

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
mwojdylo@umk.pl

Zwrot z inwestycji w wykształcenie i doświadczenie na przykładzie pracowników kreatywnych w Australii

Słowa kluczowe: *kapitał ludzki, wynagrodzenia pracowników kreatywnych, zwrot z wykształcenia, zwrot z doświadczenia zawodowego*

Streszczenie

W artykule wykorzystano bazę danych jednostkowych z Badania Gospodarstw Domowych, Dochodów i Dynamiki Pracy w Australii (HILDA) zawierającą dane 7340 osób. Zastosowano metodykę mapowania australijskiej gospodarki kreatywnej dla wyabstrahowania danych 455 pracowników reprezentujących 27 zawodów kreatywnych. Zastosowano regresję kwantylową oraz MNK aby porównać zróżnicowanie wpływu kapitału ludzkiego na godzinowe stawki wynagrodzeń pracowników kreatywnych oraz zwrot z inwestycji w wykształcenie i doświadczenie zawodowe w całej populacji. Wyniki wskazują na większą lukę płacową wśród pracowników kreatywnych niż wśród pozostałych osób. O ile zwrot z wykształcenia i z lat doświadczenia jest podobny wśród kreatywnej siły roboczej, to w całej populacji zwrot z edukacji jest trzykrotnie większy niż z doświadczenia. Główną konkluzją jest stwierdzenie, że inwestowanie w edukację formalną wśród pracowników gospodarki kreatywnej jest mniej opłacalne niż wśród ogółu pracujących. Ponadto zidentyfikowano istotną różnicę w zyskowności inwestowania w kapitał ludzki przez kobiety i mężczyzn reprezentujących gospodarkę kreatywną.

Zjawisko jednego oferenta w systemie zamówień publicznych UE

Słowa kluczowe: *zamówienia publiczne, oferta przetargowa, konkurencja*

Streszczenie

Sytuacja, w której w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego udział zgłasza tylko jeden wykonawca nie może być, w większości przypadków, uznane za naturalne dla gospodarki opartej o zasady wolnorynkowe, konkurencyjne. Zgodnie z informacjami Komisji Europejskiej, to nietypowe zjawisko może dotyczyć nawet połowy postępowań przetargowych, których wartość osiąga tzw. progi unijne. Wśród krajów o najwyższym udziale postępowań z jedną ofertą w łącznej licznie ogłoszonych przetargów znajdują się Polska, Republika Czech oraz Węgry. Przykładowo, dla zamówień ogłoszonych w Polsce w latach 2015-2017, wskaźnik ten wynosił odpowiednio 43%, 46% i 49%. Niniejszy artykuł stanowi próbę przedstawienia możliwych przyczyn tego niekorzystnego zjawiska.

STRESZCZENIA W JĘZYKU ANGIELSKIM

Adamczyk Grzegorz

The John Paul Catholic University of Lublin

grzegorz.adamczyk@kul.pl

Phenomenon of Compensative and Compulsive Buying in Poland. A Sociological Study

Keywords: *consumer behaviour, compensative buying, compulsive buying, behavioural addiction*

Abstract

This article examines the phenomenon of compensative and compulsive buying in a consumer society such as Poland. The prevalence of compensative and compulsive buying in Poland is discussed in comparison with other countries. Sociodemographic conditions of compensative and compulsive buying such as age, gender, income, debts of households or class of locality size are analysed. An important goal of the theoretical part of the article is a presentation of different methods of measuring compensative and compulsive buying (e.g. Canadian Compulsive Buying Measurement Scale, German Addictive Buying Indicator, Compulsive Buying Scale, Edwards Compulsive Buying Scale). The empirical findings presented in the article come from two waves of surveys conducted in 2010 and 2016 based on a nation-wide statistically representative sample of 1,000 Poles. The presented results of these surveys based on the German Compulsive Buying Indicator. Currently 4.4% of Poles aged 15 years and older show susceptibility to compulsive buying. The share of the compensative buyers in the total population amounts to 16.1%.

Adamczyk-Łojewska Grażyna

UTP University of Science and Technology
gslojewscy@neostrada.pl

Bujarkiewicz Adam

UTP University of Science and Technology
adamb@utp.edu.pl

Changes in the Level of Development of Rural Areas in Poland After Its Accession to the European Union - Results of Commune Categorization

Keywords: *Polish economy, rural areas, territorial variation in economic development, dynamic approach, local and regional level of analysis*

Abstract

The aim of the paper was to present the analysis and evaluation of economic development in rural areas in Poland within a 10-year span between 2003 and 2012, i.e. in conditions of deepening integration process, when the Cohesion Policy was being implemented after accession to the European Union. The paper presents the results of research conducted by the authors across the entire country at the level of communes that employed Regional Data Banks (RDBs) of the Central Statistical Office (GUS) and GIS techniques. Allowing for comparable criteria covering eight analysed factors, relative level of development in individual communes – high, medium or low (category A, B or C, respectively) – was determined independently for four years (2003, 2008, 2010, and 2012). Then it was used as a basis for delimitation (on the national and provincial level) of areas varying in terms of the level of development (A, B and C) independent for each of these four years, and as a basis for identifying alterations in the area and population ranges in areas belonging to particular categories and their locations within the studied 10-year period.

Al Ahmod Waleed

University of Lodz
waleedalmhamady@gmail.com

Wolak Dorota

University of Lodz
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Analysis and Assessment of Phenomena Related to the Circular Economy on the Example of Iraq

Keywords: *economy model, closed circuit, organization and management*

Abstract

Iraq's economy is based mainly on the mining industry and oil exports, which provides 95% of the country's budget revenues from exports. In addition, Iraq has large deposits of natural gas, sulfur, phosphates and non-ferrous metals. The gross national product is USD 1 900 per capita. The economic situation of the state, in addition to measures aimed at stabilizing the political and economic situation, is influenced by the policy related to the exploitation of the potential of the Iraqi state and the rational management of human capital. Military operations caused huge losses and destruction in areas such as: construction, including roads and bridges, economic infrastructure, transport and communication, oil extraction, defense industry, telecommunications and communications.

Many producers consciously introduce and / or accept so-called "Weak links" in the construction of their devices and equipment. Durability and reliability of operation are also not the priority criteria in the operation of machinery and technical equipment. A common problem is also the lack of interest in removing "weak links" at various levels of decomposition of technical machines and devices. Often it is necessary to replace the repairable equipment with a new one, which, when imported from Asia and the lack of domestic service networks, becomes highly profitable. A circular economy is a concept in which products, materials and raw materials should remain in the economic cycle for as long as possible, and the generation of waste should be minimized. This idea takes into account all stages of the product life cycle, starting from design, through production, consumption, waste collection until their processing.

The circular economy model does not limit the existing capabilities of companies in investing, innovating and improving. The most important benefit of implementing the closed economy model in addition to savings is the increase in the technical level of the society, skills and experience allowing the optimal use of existing resources, including more rational management of human potential.

Bartkiewicz Witold

University of Lodz
wbartkiewicz@wzmail.uni.lodz.pl

Gontar Zbigniew

Warsaw School of Economics
zbigniew.gontar@sgh.waw.pl

Cloud Computing Migration Barriers and Advantages in Manufacturing – Analysis of Ambiguity and Dependences in Assessment Criteria

Keywords: *cloud computing; association mining, similarity based semantic clustering*

Abstract

Cloud computing offers new business opportunities, allowing the rapid development of the competitive position of the company on globalizing markets, increase innovation and flexibility through access to modern IT solutions at a relatively low cost. On the other hand, migration to the cloud also creates specific challenges and threats related to security, privacy, legal issues, etc. Although the general benefits and barriers of this process are known, companies are constantly facing the problem of assessing the risks and consequences of transferring critical IT applications to the cloud. There is still considerable uncertainty and many misunderstandings associated with the assessment of the barriers encountered in this process and the benefits to be expected. The purpose of this paper is to organize the criteria used in this field, to analyze the relationships and dependencies between them. This will allow us to better understand the problem of migration to the computational cloud and to improve the decision-making processes related to it. For these purposes, a comprehensive survey was carried out, covering about 400 manufacturing enterprises in Poland using cloud-based IT solutions in various areas. The elements of the study were questions about the barriers and benefits encountered in this process. The paper analyzes the relationships between the obtained categories using diverse data mining methods: association rules mining and hierarchical agglomerative clustering. The obtained results allow to identify the conceptual structure of the problem and build a model of associative and hierarchical relationships inside the barriers and benefits connected with the migration of IT solutions to the computational cloud in industrial enterprises.

Bednarczyk Teresa Hanna

Maria Curie-Skłodowska University
teresa.bednarczyk@umcs.lublin.pl

Pasierbowicz Tomasz

Maria Curie-Skłodowska University
tomasz.pasierbowicz@gmail.com

Peer-to-Peer Insurance – Innovation, Revolution or Return to the Roots?

Keywords: *sharing economy, peer to peer insurance, technical innovation*

Abstract

Fourth industrial revolution is based on technological advancements, which diametrically change conditions of conducting modern business. The changes are driven not only by new technologies, but also easier Internet access, which creates enormous possibilities for development of innovations, also in insurance industry. One of the modern concepts, which came into being due to development of internet platforms, is so called peer-to-peer insurance.

The aim of this work is to identify of development of the phenomenon called peer-to-peer insurance, which is new and still not well recognized in the literature.

The main research method is the study of the literature as well as analysis of source materials such as reports and information available on web portals.

The research shows that creation of so called peer-to-peer insurance was supported by development of new technologies. They were the result of social changes, in which sharing economy fit in, and the believe that formation of peer-to- peer insurance community, which would satisfy insurance needs of its members, could be more effective than traditional insurance market. However, this innovative insurance model is based on principles, relating to an original idea of mutual insurance companies such: as solidarity, reciprocity, prudence and non-commercial nature.

Bialek Jacek

University of Lodz
jacek.bialek@uni.lodz.pl

Remarks on Elementary Price Indices

Keywords: *elementary indices, CPI, the Dutot index, the Jevons indeks, the Carli index*

Abstract

Elementary indices are used on the lowest level of data aggregation in CPI measurement. These indices are unweighted formulas and they use only information about prices (for instance: the Dutot, Jevons or Carli indices). The last recommendation of the European Commission, which concerns price formulas for HICP, promote the Jevons index (a geometric mean of price shares). Nevertheless, the statistical analysis does not lead to the obvious decision about this choice. In this paper we compare population and sample elementary price indices. We provide formulas for expected values, variances and MSEs of these sample indices under the assumption that prices are log-normally distributed and correlated. Theoretical results are supported by simulation and empirical studies for different sample sizes and different COICOP levels.

Bieniek Milena

Maria Curie-Sklodowska University
milena.bieniek@umcs.lublin.pl

Adamczuk Aleksandra

Maria Curie-Sklodowska University

Evaluation of balance sheet's components of municipal enterprises on the example of Municipal Partnership from Krasnystaw

Keywords: *balance sheet, municipal firm, financial ratios*

Abstract

Evaluation of balance sheet's components of municipal enterprises on the example of Municipal Partnership from Krasnystaw. We analyse the elements of balance sheet of Municipal Partnership from Krasnystaw from the years 2013-2015. The aim of the paper is giving some regularities in balance sheet for municipal firms using financial ratios. We present the problems of partnerships of that kind and propose corrective action.

Boczkowska Katarzyna

Lodz University of Technology
katarzyna.boczkowska@p.lodz.pl

Determinants of Implementing Management Systems

Keywords: *management systems, ISO 9001, ISO 14001 PN-N 18001, OHSAS 18001*

Abstract

During dynamic technological and economic changes, enterprises use different ways to gain a competitive advantage, deciding to implement quality management systems, health and safety at work and environmental. The purpose of the article was to analyze the determinants affecting the implementation of management systems and to check whether companies believe that the implementation of the systems was beneficial. The use of statistical tools allowed to identify key depending on the size of the organization.

Borowczyk Joanna

Lodz University of Technology

joanna.borowczyk@p.lodz.pl

Architecture of Deinstitutionalization – Novel Models of Living Spaces for Elderly Persons with Neurological Disorders, Including Alzheimer’s and Parkinson’s Diseases

Keywords: *architectural standards, assisted living, elderly persons with neurological diseases, universal design*

Abstract

Research Background: The challenges resulting from the increased rate of demographic burden as well as rising numbers of persons diagnosed with neurological diseases in Poland are related not only to the phenomena occurring in the area of health policy, but also with new emerging needs concerning the living standards. The extended life expectancy should be correlated with a possibility of ensuring the optimal quality of life, which largely depends on the character and quality of the architectural spaces.

Purpose of the paper: The aim of the paper is describing a model of housing design and equipment supported by the universal quality standards meeting the requirements of the United Nations Resolution nr 61/06 of 13th December 2006 and complying with the detailed assumptions of the Operational Program POWER, defined as “Development of assisted living as deinstitutionalized forms for persons threatened with social exclusion”.

Methodology/Methods/Data sources: The guidelines for creating spatial solutions were developed based on the conclusions of the project “Independent life – developing a standard and carrying out the piloting in the area of assisted living for persons suffering from neurological disorders, including Alzheimer’s and Parkinson’s diseases and elderly people” realized by the municipal government of the Lodz voivodship. The research also involved investigating a possibility of supporting the architectural design process with the following tools: The Care Needs Assessment Pack for Dementia – CarenapD and CANE (Camberwell Assessment of Need for the Elderly), used for the assessment of needs as well as the level of their fulfillment among elderly persons with dementia disorders staying in different forms of care facilities.

Findings: The presented approach to the issue of planning the accessible spaces for taking care of elderly persons, including those with neurological diseases, should be considered as an important and up-to-date matter due to the fact that the mentioned health conditions require particular attention and thorough analysis in the context of providing comfortable and safe living and functioning conditions for people suffering from these disorders. Paying attention to the housing needs of people threatened with institutionalization, and thereby also with social exclusion, has become a challenge which is as important as providing these persons with proper medical care. The research results could serve in the future as a support for the development of the idea of architectural design aimed at creating appropriate conditions for social inclusion enabling an independent functioning of people with special needs.

Brzozowska-Rup Katarzyna

Kielce University of Technology
brzozows@poczta.fm

Bednarczyk Jan Leszek

Kazimierz Pulaski University of Technology and Humanities in Radom
jan.bednarczyk@wp.pl

Non-Decreasing Economic Growth Rate of Inflation (NDEGRI) in the Light of Empirical Studies

Keywords: *optimal inflation rate, low inflation trap, central bank's inflation target, regression splines*

Abstract

The question of an optimal inflation rate is a key problem and subject of lively debates in contemporary macroeconomics. The paper presents results of estimated economic growth as dependent on inflation levels in selected countries. Its objective is to estimate ranges of inflation rates within which countries showed best economic growth, based on annual figures in respect of Poland and five G-20 economies (the United States, China, India, Brazil, and Mexico) for the years 1995-2015. The research results have been obtained by means of regression splines and, in particular, cubic splines and a B-spline curve. The data analysis allows us to conclude that the central bank margins for their accommodative monetary policy in the examined countries can be wider than it is implied by the doctrinal bases of the direct inflation targeting policy, especially by its more restrictive version – strict inflation targeting.

Demographic Determinants of Regional Development in Eastern Poland

Keywords: *regional development, demographic processes, demographic structure, natural population growth, migrations, Eastern Poland*

Abstract

Research Background: Demography affects human capital, which today is one of the most important factors of regional development. Demographic factors create possibilities or limit the expansion of the knowledge and skills and condition socio-economic activity. In other words, demography can favour or block regional development. Negative demographic trends, in particular referring to the size and structure of the population as well as population growth, are a significant challenge of regional policy. In addition, in the case of regions with a lower level of development, the migration rate is negative, which in turn may limit regional development. As a consequence, the following hypothesis will be verified in the article: demographic processes are a barrier to the development of regions in Eastern Poland.

Purpose of the paper: The main objective of the article is to analyze the spatial diversity of demographic phenomena in Eastern Poland, along with the identification of areas with unfavorable demographic developmental conditions. Implementation of the second objective is to carry out the analysis at the level of subregions, not regions, which will allow for more precise analysis of negative demographic phenomena.

Methodology/Methods/Data sources: In the article the method of linear ordering of objects using the taxonomic measure of Z. Hellwig's development is used. In addition, a comparative analysis of the main demographic phenomena in 2010, 2013 and 2016 in Eastern Poland was carried out. The main source of data used in the article was the Statistics Poland (Local Data Bank).

Findings: The analysis allows to conclude that in 2010-2016 in Eastern Poland an increase in the demographic burden resulting from the aging population was observed. In addition, the migration rate is negative and sub-replacement fertility rate is common in the majority of the subregions. As a consequence, negative demographic phenomena are increasingly limiting human capital and indirectly have a negative impact on regional development. However, the conducted analysis allows to distinguish subregions with positive values of the analyzed indicators, but it refers only to a few regions including a capital of a given voivodeships, and do not significantly affect the negative general demographic trends in Eastern Poland.

Busłowska Anna

University of Białystok
a.buslowska@uwb.edu.pl

The Role of Integrated Territorial Investments in Supporting the Development of Vocational Education in the Białystok Functional

Keywords: *integrated territorial investment, vocational education*

Abstract

Integrated territorial investments (ITI) are a tool to implement territorial strategies in a comprehensive, holistic way. They are used to solve economic, environmental, climatic, demographic and social problems diagnosed in functional areas. The development priorities in this area are defined by ITI strategies. Among the main goals are also challenges related to the development of education, including vocational education. As part of the ITI Strategy in the Białystok Functional Area, approximately 14 million EUR have been allocated to support this type of school. In addition to projects concerning the development and strengthening of human capital, investments in the development of modern educational infrastructure have also been planned.

The aim of the article is to identify and evaluate the activities carried out under the ITI instrument for improving vocational education in the Białystok Functional Area. The analysis will be based both on the literature and on information obtained from the institution responsible for implementing the ITI instrument in the Podlasie voivodship.

Designing a Career Path of an Artist and a Designer – a Case Study

Keywords: *artist, career path, professional path, career planning*

Abstract

The aim of this article is to examine whether the subject such as ‘Career Path Design’ is needed by art school students. Research material was obtained using observational studies, interviews, and document analysis via qualitative methodologies.

Subjects were recruited from art schools including the Academy of Fine Arts, as well as other music, film and theatre academies. From the interviews, most students (%) did not have a clear idea of their career path both during and after graduation. For many students, entering the academies was their ‘dream goal’ with little thought of career options later in life. The collected data shows that up to 97% of respondents rated their personal experience and the independent value of their field of study positively.

Financial Knowledge of Secondary School

Keywords: *financial knowledge, financial education*

Abstract

Financial knowledge and skills help to develop positive habits necessary for effective management of financial means. According to Gigerenzer's reasoning: "In the 21st century financial knowledge is as important as reading and writing in the 20th century".

The study is aimed at the identification of the level of financial knowledge of secondary school students.

The study is oriented by the following questions:

- What is the level of financial knowledge of secondary school pupils?
- Do gender, age and place of residence of respondents influence the level of their financial knowledge and how?
- In what way do the level and kind of education of parents diversify the financial knowledge of responding students?

To attain the above mentioned aim the following methods of study are used:

- the study of literature on the subject,
- the analysis of selected reports on the studies of the level of society's financial knowledge/ consciousness,
- interview surveys.

Financial education is especially important for the young generation as growing differences in the level of financial knowledge of young people may significantly deepen the differences in social well-being.

The studies that have been carried out show that the level of knowledge of secondary school students is slightly higher than the level of knowledge determined in the national study. On average, students have had 47.5% of correct answers in financial knowledge test. However, this result shows a low level of financial knowledge.

Chmielewska Anna

Warsaw School of Economics
anna.chmielewska@sgh.waw.pl

Co-Movements of Equity Markets

Keywords: *financial markets, capital markets, correlation, GARCH*

Abstract

Main purpose of the article is to investigate, if the correlation between price movements in equity markets in our region has changed over the ten year period following since the financial crisis. The key research question is if the correlation between Polish and Hungarian equity markets has changed in the analysed period, as such question may shed some light on the relative perception of the two stock exchanges especially by foreign investors.

Chorkowy Bartosz

University of Opole
bchorkowy@uni.opole.pl

Employee Capital Plans as Retirement Saving Form

Keywords: *pension, senility, forms of saving*

Abstract

This article is devoted to a new retirement saving form, that is Employee Pension Plans. The goal of this paper is the attempt to answer the question whether the proposed form of saving can have a crucial influence on the pension amount of an average Polish citizen. The simulations of the potential pension benefits gained thanks to the suggested form of collecting capital will be analyzed in this article. The comparative analysis of possible benefits from Employee Capital Plans, Individual Pension Accounts, Individual Pension Security Accounts and Insurance Capital Funds will be conducted.

Cymbranowicz Katarzyna

Cracow University of Economics
cymbrank@uek.krakow.pl

The ‘Working Poor’ Phenomenon in Europe – a Taxonomic Analysis

Keywords: *working poor, labour market, Poland, European Union*

Abstract

The article discusses the problem of people who are working, but struggle with poverty. The phenomenon of ‘working poor’ is subjected to a taxonomic analysis, in which the subjective scope is limited to selected European states and the time span to the last twelve years. The aim of the article is to show the relation between work and poverty on European labour markets, including clarifying the level and structure of ‘working poor’. In order to achieve such a research goal, the results of The European Union Statistics on Income and Living Conditions were used, and thanks to the information obtained from the Eurostat database, it was possible to carry out comparable statistical analyses. On the basis of the obtained results, it can be concluded that the working poor phenomenon exists in Europe and in future may get stronger and pose a serious challenge for European labour markets.

Panel Data Analysis – Combining the Advantages of a Natural Experiment and a Survey

Keywords: *panel survey, psychological well-being, cause and effect relationships*

Abstract

The most important goal of scientific research in any field is to determine causal relationships. A laboratory experiment in which the researcher has potentially full control over the variables and which fulfils Mill's canon for the method of difference is best suited for this purpose. The weakness of the experiment is low data representativeness. The weakest from this point of view is a one-time survey, which significantly increases the representativeness of the data, but does not provide any means of proving causal relationships. A panel survey can be the combination of the advantages of an experiment (control of the measurement conditions) and a survey (data representativeness). Although it does not fully satisfy the canon for the method of difference (the researcher does not decide on the random distribution of the independent variable – the potential cause), it fulfils a different canon of cause-and-effect reasoning: the cause precedes the effect. This provides the possibility of estimating the prognostic value of potential causes in a set of dependent variables. The paper presents examples of the prognostic value of, for example, mental well-being for health and longevity, income, social relationships, losing and getting a job, as well the educational path based on Social Diagnosis data.

Criteria	Measurement method			
	Survey	Laboratory experiment	Natural experiment	Panel survey
Data representativeness	High	Low	Low	High
Realism of measurement conditions	Low	Low	High	Low
Control of measurement conditions	Low	High	Medium	Medium

Czerniak Jakub

Maria Curie-Skłodowska University
jakub.czerniak@poczta.umcs.lublin.pl

Klapkiv Lyubov

Maria Curie-Skłodowska University
liuba.klapkiv@poczta.umcs.lublin.pl

Innovations on the Insurance Market: Patents in Underwriting

Keywords: *insurance, underwriting, innovations, patents*

Abstract

The aim of this research paper is to characterize innovations in the insurance market basing on the analysis of patents. The article examines the structure of patents concerning the insurance risk assessment process, submitted to The World Intellectual Property Organization in the period from 2000 to 2017. The analysis was carried out according to the following criteria: the nature of the patent (based on the International Patent Classification), the country of origin of the applicant, the time between filing the patent application and publication, and the affiliation of the applicant to the insurance market. To assess expected relationship between the Real premium growth and the number of patents from the insurance field, a correlation analysis was conducted. The result showed the existence of low degree negative correlation.

Dehnel Grażyna

Poznan University of Economics and Business
g.dehnel@ue.poznan.pl

Walesiak Marek

Wrocław University of Economics
Marek.Walesiak@ue.wroc.pl

Wawrowski Łukasz

Poznan University of Economics and Business
lukasz.wawrowski@ue.poznan.pl

Robust Approach in the Assessment of Monthly Wages of Small Enterprises Employees

Keywords: *small area estimation, indirect estimation, robust Fay-Herriot model, administrative registers, business statistics*

Abstract

Nowadays, sample surveys are considered the most important source of information about monthly wages of small enterprises employees. The sample size is sufficient to precisely estimate parameters on the voivodship level at most. However, it should be kept in mind that an access to a variety of information about local economic condition is required for further development and support of entrepreneurship. Therefore, an attempt was made to estimate the monthly wages of employees on the poviats level. The paper presents an empirical study on non-classical, composed estimation method which represent area level model-based approach. The study was based on data from business survey conducted by the Statistical Office in Poznań. Variables from the administrative registers were used as auxiliary variables. The adoption of new solutions in the area of business statistics is expected to increase the scope of statistical outputs and improve the efficiency of estimates.

Dewicka Aleksandra

Poznan University of Technology
aleksandra.dewicka@put.poznan.pl

Innovation Risk in the Strategy of Small and Medium Enterprises

Keywords: *innovation, risk, innovative risk, risk management*

Abstract

Risk is one of the greatest challenges in economic theory and practice of the 21st century, and its identification is one of the fundamental ideas of the modern economy. Risk is the potential variability of events that can be measured in the objective term. Everything new and innovative involves risks. The innovative risk of small and medium-sized enterprises is related to the financing of innovative processes and undertakings, and is defined as the possibility of incurring financial and material starts resulting from the implementation of innovative technologies. The innovative risk may take the form of opportunities or threats for small and medium-sized enterprises.

Innovations are included in the strategic activities of enterprises that run market competition, and effective management is one of the key factors in the growth of the organization's value. Innovative activity is expensive and risky, which is why in this paper the basic definitions, strategies and threats will be classified.

Risk management is a dynamic process characterized by structural, systemic, awareness-cultural and competence feedback integrals. Research on diversified risk is based on various fields, and the risk itself is divided into appropriate, subjective and objective. Based on the source and literature data, the article will specify the innovation risk in the Small and Medium-sized Enterprises. The risk and threats resulting from it will be classified into macroeconomic, economic and micro-economic subgroups, at the strategic and operational level.

Small and medium enterprises conducting business activity significantly determine the economic development of the country. The innovative risk is an extremely important and important category affecting the growth of the level of innovation of enterprises, and in order to effectively eliminate them, an appropriate strategy and management structure is necessary. Safe conduct of innovative enterprises in enterprises is the basis for gaining competitive advantage in the economic market.

Dobrowolska Bogusława

University of Lodz
boguslawa.dobrowolska@uni.lodz.pl

Grzelak Maria Magdalena

University of Lodz
maria.grzelak@uni.lodz.pl

Diversification of the Level of Innovativeness of Enterprises from Industrial Processing Departments in Poland in the Years 2014-2016

Keywords: *innovation, innovative activity of enterprises, synthetic measure, departments of industrial processing, Oslo methodology*

Abstract

The aim of the research article is to assess the innovation diversification of enterprises from industrial processing departments in Poland in the years 2014-2016 and to determine which of these departments is the most innovative. As a consequence, a ranking of innovation in industrial processing departments was developed with the use of a synthetic measure of development (Panek 2009), which indicates a wide diversification of innovation in industrial processing departments in Poland in the years 2014-2016.

Observing the dynamic changes taking place in the global economy, it should be expected that in the future the degree of dependence of socio-economic development on innovation will be even deeper. It causes the necessity to systematically measure, evaluate and develop the methodology of innovation research. The results of research can be an important element of supporting the pro-innovation of shaping innovation policy.

Start-ups: Innovative Entrepreneurial Companies as Subject to Scientific Studies. Classification of Problems and Analytical Methods

Keywords: *start-ups, small innovative company, innovations, entrepreneurship, analytical methods in economic studies*

Abstract

Start-up companies constitute relatively new “market phenomena” in Poland (the first publications and reports covering them were published not earlier than in 2015 with the „Polish Startups Report”). Up to date, there are also not many publications or scientific studies on different aspects of this special-type small and micro firms in Poland and we dispose of only fragmentary wisdom and information on them with practically no statistical data (the existing few reports prepared by private companies or institutions use the data coming mainly from own surveys and interviews).

However, in the world literature startups are present since the 1990s constituting the subject to analyses, studies and reports, i.e. organized, structured theses, which assume a uniform definition of these entities (i.e. nascent small enterprises, mainly from the sector of advanced technologies). Startups are also the subject of numerous empirical researches and studies which analyse them in different contexts and areas, such as psychology of entrepreneurship, regional conditions of micro entrepreneurship, quality of the institutions in the business environment, sources of financing, efficiency of allocating funds for innovations, role of formal and informal network of relationships with the environment, models and strategies of selling products and services in foreign markets, expansion, and other. The studies concerning European countries tackles the issue of startups as one of the forms counteracting unemployment and they analyse those companies, for example, in the context of the effectiveness of the EU funds and various tools of the EU sustainable development policy. Startups as a category of companies are also often the focus of macroeconomic development programmes (worked out on the central (state or the EU) level).

It is worth to underline that the problems tackled in the literature on start-ups belong in fact to different research fields and disciplines like economy, management, sociology etc. Moreover, they use different approaches and analytical methods. On the other hand the numerous studies do not place the companies itself as well as related studied issues in a uniform cohesive theoretical context, which does not seem to have been worked out yet.

The article attempts to classify the main "problematic fields" covered by the studies on start-up companies found in the world literature and puts some order in the "piles of literature" through categorizing the main problems tackled there. Moreover, it looks into the main research methods used by the foreign authors who analyse the subject in reference to various aspects of firms' activity. Through this, the article proposes the original classification within the subject matter.

Summing up: taking into consideration the richness of the aspects and sub-issues applied to start-up companies which are analysed in the world literature the paper - basing on the overview of different approaches and methods used in the literature - implicitly prepares „the ground” for more detailed empirical studies which could be made in reference to the Polish start-ups. Such empirical studies seem to be desired as covering the visible gap existing in the Polish literature.

Implementation of Europe 2020 Strategy Assumptions in Poland

Keywords: *the Lisbon Strategy, the Europe 2020 Strategy, smart, sustainable and inclusive growth*

Abstract

The main assumption of the Europe 2020 Strategy is to revive the economic growth of the EU countries and to prepare the European economy for challenges of the current decade. The success of the strategy depends greatly on the ability of the EU member states to fulfil determined tasks and reforms. Poland is also obligated to realize the goals of the Europe 2020 Strategy.

The aim of the article is the assessment of the strategy performance in Poland in the years 2010-2016. In the article there was conducted a literature review on the Europe 2020 strategy assumptions, a descriptive analysis, an analysis of statistical data in time and a comparative analysis. In the research there were used data from the on-line Eurostat basis for Poland. There was proposed a research thesis that assumes that Poland did not fulfil guidelines of the Europe 2020 Strategy. Results of the research confirm the thesis to some extent. Poland fulfils assumptions of the strategy only in relation to the employment rate, the number of people with tertiary education and the number of people threatened by poverty.

Dziechciarz Józef

Wrocław University of Economics

jozef.dziechciarz@ue.wroc.pl

Autoplagiat in Scientific Activity. An attempt to Define and Identify Consequences

Keywords: *Autoplagiate; concept of autoplagiate; definition of autoplagiate; consequences of autoplagiate*

Abstract

The author attempts to discuss the ways of understanding the concept of autoplagiate and its synonyms. He discusses the forms and manifestations of a phenomenon fulfilling a defined concept. Review of the legal, social and economic undesirable effects of the autoplagiate is provided. Author indicates ways to prevent the phenomenon and its consequences.

Fila Joanna
University of Lodz
joanna.fila@uni.lodz.pl

Microfinance Institutions in Poland – Towards Preventing Social and Financial Exclusion

Keywords: *microfinance institutions, microcredit/microloan, social and financial exclusion*

Abstract

The idea of microfinance is well known now around the world. It can develop both in poor countries and in highly developed ones. Microfinance aims to reach two basic goals: to stimulate the borrowers in order to trigger activities that would generate income and to reach social objectives which would make social integration possible and thus enable individuals to integrate financially. The microfinance market in Europe differs from those in poorer countries as regards the level and range of support, the form of microcredit and other microfinance products. It also faces certain challenges. The market of financial services comprises various entities which offer a wide range of products to customers. The objective of microfinance institutions is to provide financial services, such as microcredit/microloan to the persons who face difficulties entering the job market or are socially and financially excluded. Having access to finance is an important determinant for the development of enterprises. The aim of this paper is to explore the issue of social and financial exclusion in the context of microfinance institutions in Poland. Social and financial exclusion regards poorer individuals and micro enterprises that do not have easy access to mainstream banking sector. Microfinance is supposed to bridge this financial gap. The paper discusses the opportunities and challenges that are faced by the microfinance sector in Poland.

Fura Barbara

University of Rzeszów

bfura@ur.edu.pl

Using TMAI to Determine the Competitive Position of Companies in Poland's Chemical Industry

Keywords: *TMAI, competitive position, company, performance, chemical industry, sustainable development*

Abstract

The chemical sector is one of the key sectors of the European economy. Currently, the fastest growth of the chemical industry is, besides the Asian markets, expected in the countries of Central and Eastern Europe, including Poland. However, the Polish chemical industry is facing several challenges such as high prices of raw materials, tougher environmental standards and growing competition from the rapidly growing Asian markets. It is, therefore, appropriate to define the competitive position of companies in the chemical sector in Poland. This goal was achieved through the use of the Taxonomic Measure of Attractiveness of Investment (TMAI), which belongs to a group of multidimensional comparative analysis. The assessment was made of 25 chemical companies listed on the Warsaw Stock Exchange (WSE) in Poland in terms of liquidity, debt, turnover, profitability and market efficiency.

Companies were ranked in terms of their competitive position in two-time points, 2012 and 2016. Rankings were presented in two variants namely, with weighted and unweighted indicators. The research confirmed a compliance of companies' rankings calculated in both variants of the applied method. Repeatedly high ranking positions were maintained by majority of companies engaged in the production of mineral fertilizers. Although cosmetics companies were, in 2012, classified low, most of them recorded improvements in 2016. The opposite was observed in respect of manufacturers of pharmaceutical and medical products. The results obtained are useful in assessing the market value of companies in the chemical sector and in developing strategies for the development of the chemical sector in the light of sustainable development.

Fura Barbara
Uniwersytet Rzeszowski
bfura@ur.edu.pl

Environmental Initiatives of Enterprises - Preliminary Research Results

Keywords: *environmental initiatives, enterprise, environmental protection*

Abstract

The deteriorating condition of the natural environment as a result of human activity is one of the global problems that nowadays business entities must face. The article presents the results of preliminary research on the involvement of enterprises in selected environmental initiatives and the assessment of potential benefits resulting from the implementation of pro-environmental activities. Empirical analysis carried out using the Mann-Whitney test, chi-square test of independence and correspondence analysis showed that the implementation of environmental initiatives was dependent on both the type of business activity and the size of the enterprise. In the opinion of the surveyed entities, the implementation of pro-environmental activities translates mainly to the improvement of the company's image and, to a lesser extent, to obtaining specific economic benefits.

Sovereign Default and Capital Market Exclusion

Keywords: *sovereign default, capital market exclusion*

Abstract

The sovereign debt crisis as well as the unprecedented level of public debt in the peacetime following the global financial crisis, have revived the discussion about the benefits and costs of sovereign default. Theoretical models clearly show that the countries that failed to meet their obligations to creditors incur high costs, and the capital market exclusion is one of the most important ones. The capital markets access, especially the international ones, is a necessary condition for governments to ensure the smooth service of existing public debt, as well as to finance current budget deficits. Loss of access to financial markets is in turn the main element and the factor strengthening the debt and the balance of payments crises. The aim of the study is to present methods used in empirical analyzes for estimating the costs of sovereign default in the form of capital markets exclusion. Despite many decades of research, most empirical analyzes do not confirm the conclusions of theoretical considerations suggesting that sovereign default causes the loss of the country's reputation and, consequently, loss of the access to capital markets or a significant increase in the cost of new loans. Ultimately, these costs were defined as irrelevant or short-lived. Some of the latest studies on this subject, however, contain different conclusions. The reason for the differences is both the adoption of a different definition of sovereign default, different definitions of the capital markets and the definition of the exclusion from these markets, another research sample, as well as another method of data analysis. The aim of the study is to show the advantages and disadvantages of each of the presented strategies and to indicate on this basis the most important factors determining the length of the country's exclusion period from international financial markets. The long period of the capital market exclusion as a result of sovereign default revealed in the latest empirical analyzes is thus confirmation of conclusions from theoretical models indicating that countries which failed to meet their obligations to creditors incur serious punishment in the form of a long period of the capital market exclusion..

Gheribi Edyta

University of Lodz
edyta_kwiatkowska@interia.eu

Voytovych Nataliya

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologie
strategy_natali@ukr.net

Impact of Socio-Economic Changes for Competitiveness on the Foodservice Industry

Keywords: *enterprises, foodservice, development, socio-economic changes*

Abstract

Research Background: The foodservice business is different from all other kinds of industries within the service sector. This business is one of the most vigorous sectors of the Polish economy. The development of the restaurant business undoubtedly is related to the social and economic changes taking place in last three decades. The sector is sensitive to economic and social trends such as rising food prices, changes in consumer spending due to lower household incomes and healthy eating campaigns. Modern trends in the foodservice business are largely elusive - this type of activity is rapidly developing and changing, acquiring the unique features.

Purpose of the paper: The author's main aim is to define the most important socio-economic changes which took place in Poland a result of the political and economic transformation in Poland after 1989 and impact which took place for competitiveness on the foodservice industry.

Methodology/Methods/Data sources: The paper used secondary sources of information such as data of the Central Statistical Office (CSO), business reports, and industry newsletters and publications. The research period was the years 1989 – 2016. A comparative method was applied for the analysis of collected data and materials.

Findings: The author presents the demographic, social and economic changes that took place after 1989, in Poland and took impact of foodservice business. As a consequence of the collapse of the centrally planned economy, the Polish market opened to private business and foreign food service chains. Analysis shows that gastronomic business is one of the most vigorous sectors in Poland. The number of gastronomy enterprises changed in every year since starting analysis in 1989 and also the revenue from gastronomic activity grew significantly. The gastronomic enterprises show a significant improvement in the quality and variety of services. Social and demographic trends as well as changing values in society and consumer perceptions promote the development of new opportunities and products in the foodservice industry. Stable economic conditions, labor market development, and accelerating the pace of life will further boost this sector. The foodservice industry is highly competitive. Gaining a competitive edge requires to adopt successful strategies.

Gheribi Edyta

University of Lodz
edyta_kwiatkowska@interia.eu

Voytovych Nataliya

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologie
strategy_natali@ukr.net

Investments Prospects in Technology Transfer

Keywords: *foreign direct investment, technology transfer, developed economies, developing economies, transition economies.*

Abstract

Research Background: The investigated impact of foreign direct investing on economic developed, developing countries, and transition economy countries in technology transfer. The results show significant foreign direct investment influence on economic growth of host countries. We reconsidered technology transfer originating from a developed countries comparatively disadvantaged industry and going to developing countries and transition countries comparatively advantaged industry. We studied the effects of free technology transfer, technology transfer foreign direct investment (FDI). Foreign direct investment allows the developed countries to further extract surplus from the developing countries and transition countries technology transfer.

Purpose of the paper: The main purpose of this article is to describe the general patterns of the FDI relationship between developed, developing countries and transition economies, to discuss policies conducive to outward technology transfer, and, finally, to look at the way forward.

Methodology/Methods/Data sources: The paper used secondary sources of information such as data of the World investment report United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), State Statistics Service of Ukraine, business reports and industry newsletters and publications. The research period was the years 2006 – 2016, over the past 10 years. A comparative method was applied for the analysis of collected data and materials.

Findings: In conclusion, we cast propositions about the mutual welfare gain and we show that while the technology transfer allows the transition countries to improve its comparative advantage and production efficiency, its welfare gain depends on how much it needs to pay to the developed countries foreign direct investment.

Thus, there is recognition for the need to foster a favorable climate for attracting FDI in order to contribute economic development.

Glabiszewski Waldemar

Nicolaus Copernicus University
dgp@econ.umk.pl

Grego-Planer Dorota

Nicolaus Copernicus University
dgp@econ.umk.pl

Liczmańska-Kopcewicz Katarzyna

Nicolaus Copernicus University
kliczmanska@econ.umk.pl

Small and medium-sized service enterprises cooperation with Business Environment Institutions

Keywords: *cooperation, small and medium-sized enterprises, Business Environment Institutions*

Abstract

The subject of the content contained in the publication is the analysis of the use of possible forms of cooperation between small and medium service enterprises and business environment institutions. BEIs, through their targeted activities, should contribute to raising the level of competitiveness and innovation of small and medium enterprises. Unfortunately, the level of this cooperation in the case of Polish service enterprises is not satisfactory. The aim of the study is a multi-aspect analysis of cooperation of BEIs with SMEs operating in the services sector, including the scope of forms of support offered by BEI and the degree of their use.

Measurement of Entropy in the Assessment of Homogeneity of Areas Valued in the Szczecin Algorithm of Real Estate Mass Appraisal

Keywords: *real estate mass appraisal, entropy, real estate market analysis*

Abstract

The general property taxation is a process regulated, among others, in the Act on Real Estate Economy. It is intended to establish the tax base for real estate in the event of a change in the tax base for real estate. It is one of several applications of mass valuation of real estate, which enables valuation of many real estates at the same time and in a uniform approach. One of the methods of mass valuation of real estate already used in practice is the Szczecin algorithm of real estate mass appraisal (SAREMA). One of the immanent features of general taxation and the algorithm itself is the division of the valued area into possibly homogeneous areas called taxation zones within the general taxation and more broadly elementary areas, according to the nomenclature used in the SAREMA. The article proposes to use the entropy measure to measure whether the specified areas are homogeneous in terms of the specified features of real estate. Measurement of entropy will be preceded by specification of elementary areas. Among the available methods, an expert approach will be applied, under which the boundaries of the land will be indicated by property valuers. Then an assessment of the homogeneity of areas in the context of low variability of variants of real estate characteristics, by means of which the properties are described. The database of real estates studied includes more than 1.5 thousand urbanized real estates located in Szczecin. The results of the division of the area under valuation will be presented, indicating the measure of entropy. The presented results will allow to assess whether entropy is an appropriate measure of the homogeneity of elementary areas.

The Impact of Regional Specialization on Wages of Women and Men in ICT Sector in Poland in 2012-2016

Keywords: *regional specialization, gender pay gap, ICT sector*

Abstract

The aim of the presented study is to demonstrate the impact of regional specialization on total remuneration, disaggregated by gender in the ICT sector in Poland in 2012-2016. The first part of the article presents the general characteristics of the Polish ICT industry and shows (using the location quotient) regions in Poland that could be treated as areas of high concentration of specialization in this field; in the second part, the wages of men and women in the ICT sector are compared for the years 2012-2016; the third part presents the results of a statistical analysis of the impact of regional specialization on wages disaggregated by gender. The study ends with a summary and conclusions. The estimation of the parameters of the equations used in the analysis shows that the values of the location quotient (as a measure of regional specialization) largely explains the variation in total wages and the gender distribution with the following relationships - the greater the regional specialization, the higher the average wage and vice versa. However, the location quotient values do not explain the differentiation of the gender pay gap and it is not possible, on the basis of the analysed data, to claim any dependencies between regional specialization and the gender pay gap existing in a given voivodeship.

Cost Structure of Production as a Determinant of the Deflator of Household Consumption. The Input - Output Approach

Keywords: *input - output price model, inflation*

Abstract

The presented considerations are an attempt to verify the possibility of using input-output tables for modeling and, as a consequence, to forecast inflation. The study is a continuation of previous simulation experiments performed on a limited statistical material. The study uses input-output tables expressed in current and constant prices, describing the economy of Denmark. This is the richest available set of tables of this type. Thanks to these tables it was possible to trace long-term changes in the structure of production costs and their impact on the deflator of household consumption.

Agricultural Use of Biodegradable Waste

Keywords: *a waste, biodegradable waste, composting proces, an agent for improving soil properties*

Abstract

The main objective of the study is to present the possibilities of agricultural use of biodegradable waste. The article discusses modern technology of green waste composting. As a result of the biological decomposition of green waste, an agent improving soil properties was obtained. It meets all quality and quantity requirements for use in agriculture. The conducted research confirmed the hypothesis that green waste can be 100% used and used again.

Graczyk Magdalena

University of Zielona Góra
m.graczyk@wez.uz.zgora.pl

Dybikowska Adrianna

University of Zielona Góra
adybikowska@uz.zgora.pl

Improving the Competitiveness of Agricultural Holdings Through Technological Innovations Related to RES - Opportunities and Barriers

Keywords: *eco-innovation, renewable energy, RES*

Abstract

The paper discusses the problems of the eco-innovation implementation on an example of renewable energy sources in polish agricultural holding sector. The aim of the article is to assess the possibility of using technological eco-innovations connected with RES. Article refers to economical and environmental benefits, which are generated by renewable energy sources. It also shows barriers which hinder the development of local RES in domestic farms.

Analysis of Virtualization of Consumer Behaviour on Banking Market

Keywords: *consumer behavior, virtualization, banking market, online consumer*

Abstract

Due to the fact that banking market is said to be one of the most important markets for the economy, as well as to the fact that it is said that in Poland saturation of new technologies on this market is really high, it was decided to analyse the phenomenon of virtualization of consumer behavior on this market. The aim of this paper is to identify and characterize virtualization of consumer behavior on banking market as well as the level of virtualization on different phases of decision making process. In order to reach the goals of the paper, first of all systematic literature review was adopted as secondary research method. Afterward, there are quantitative research results presented. The research using online questionnaire technique was conducted among 1200 respondents in Poland in 2016. The paper make several contributions, it helps to understand consumers in the virtualization context, but also provide an analysis of their decision making process on banking market. Therefore, managerial implication of the study is the support in marketing management decision regarding engagement of consumers in all stages of their decision-making process.

Gryczka Marcin

University of Szczecin

gryczka@wneiz.pl

MINT Countries as a Rising Stars of Global Economy - Analysis of Selected International Competitiveness Indicators

Keywords: *MINT countries, international competitiveness, innovation*

Abstract

The publication's goal is to verify the thesis of growing role of MINT countries (Mexico, Indonesia, Nigeria, Turkey) in global economy. In the course of analysis selected international competitiveness indicators of those countries are to be compared, including economy innovation related ones. The research basis are data sourced from international institutions databases (World Economic Forum, World Bank, UNCTAD, WTO, ITU, WIPO) covering period 2000-2017 (if available).

Grzelak Maria Magdalena

University of Lodz
maria.grzelak@uni.lodz.pl

Dworak Edyta

Univeristy of Lodz
dworake@gmail.com

Innovativeness of the Polish Economy in Relation to the Visegrad Group Countries

Keywords: *innovativeness, Visegrad Group (V4), summary innovation index (SII), European Innovation Scoreboard (EIS).*

Abstract

In March 2017, the Warsaw Declaration was signed, establishing provisions for the strategic alliance of the Visegrad Group countries in the framework of which innovativeness is to become a new element of the cooperation between its members. The Warsaw Declaration provides for the initiation of cooperation between government agencies, research institutions, universities and local governments in the V4 countries. Within the framework of the envisaged cooperation, Poland has the ambition to become the leader of innovativeness in the group. In the context of the Warsaw Declaration objectives concerning close cooperation in the field of enhancing the innovation potential of the Visegrad Group's economies, the assessment of the level of innovativeness of the Polish economy in relation to the other countries of the group is important. The aim of the paper is, therefore, the comparison of this potential on the basis of the summary innovation index, published in the annual report of the European Commission entitled European Innovation Scoreboard, as well as on the basis of the components of this index. In the article there was conducted a literature review on the innovativeness of the Polish economy, a descriptive analysis, an analysis of statistical data in time and a comparative analysis. There was proposed a research thesis that the Polish economy shows a weaker innovation potential than recorded for the other countries of the group. Results of the research confirm the thesis to some extent. Poland holds a dominant position only in a few areas describing the innovation potential and for most of the studied indices the Polish economy is located "in the tail" of the group."

Grzenda Wioletta

Warsaw School of Economics

wgrzend@sgh.waw.pl

An Analysis of Determinants of Having Additional Job by Employees

Keywords: *additional job, logistic regression, Bayesian inference*

Abstract

Apart from having the main job, many people in Poland decide to take additional jobs. There are many potential factors which determine having a second job. These include varied needs of individuals, such as the desire to improve their material status, family situation, or the opportunities arising from human capital. In this study, apart from the aforementioned needs, the features of individuals, such as age, sex, place of residence and the features of the main workplace have been included. Unfortunately, some determinants of the studied phenomenon cannot be clearly observed or are generally unobservable. Hence, the models with unobservable heterogeneity, which were used in this study, are of particular importance in modelling this type of phenomena. The purpose of this paper was to show the demographic profile of a two-job worker. This has been done by the assessment of the impact of selected determinants on having an additional job. Furthermore, the scale of the impact of the studied determinants has been compared in the case of women and men. The study used the Bayesian logistic regression model.

Measurement of Labour Productivity in the Enterprise Sector in Poland

Keywords: *labour productivity, employment, labour cost, enterprise sector, Poland*

Abstract

Labour productivity is one of the basic measures of labour effectiveness. The aim of the article is to present indicators of the labour productivity and dilemmas related to their interpretation, as well as to examine the level of the labour productivity in the enterprise sector in Poland. Theoretical considerations on the labour productivity have shown that it should be used a set of available indicators and complement it with the index of technical equipment. The labour productivity in the enterprise sector, calculated on the basis of available Central Statistical Office data in 2005-2017 in the Poland, grew quite dynamically until 2013, after which it slow down. The labour productivity was varied in the analyzed industries. Since 2014, there has been a visible trend of a faster increase in the labour costs (including wages) than the labour productivity.

Tendencies in the Residential Market in the Light of Empirical Research

Keywords: *residential market, real-estate developers, potential clients*

Abstract

Research Background: The real estate sector plays a number of functions in a developed market economy. In view of the social is the space to life, living and recreation members of the household, or the subject of long-term investment and capital investments. Meanwhile, many analysis indicates a poor housing situation in the country. According to the OECD report, the housing situation in Poland is the worst among the countries of Europe and North America. It is indicated that more than half of people aged 18-35 live with their parents. The own home is undoubtedly the need for young people. On the other hand, the lack of a sense of financial stability, but often also c convenience, a sense of carefree cause, that they are choosing to live in the family home.

Purpose of the paper: The aim of the article is to systematize knowledge about the functioning of the residential market and reviews potential customers about their current situation and plans.

Methodology/Methods/Data sources: To achieve the above objective, a critical analysis of literature and industry reports was carried out, as well as questionnaire studies in a group of 256 students of the Faculty of Engineering Management at Białystok University of Technology and 60 students of Escola Universitaria Salesiana de Sarria Universitat Autònoma de Barcelona as potential future clients of entities in the housing sector. The re-search was carried out on 7-8 May 2018 in Barcelona and on June 12-16, 2018 in Białystok.

Findings: The results of the conducted research allow to identify the housing situation of young people, as well as their plans for the future (when they are about 30 years old). In addition, a comparative analysis of the housing situation in Poland and Spain in the opinion of potential future clients will be made. This will enable the implementation of the practical objective, ie the diagnosis of market potential for entities operating on the housing market, and the development of recommendations in particular for the development industry, offering flats and houses in the primary market, which is the most mature housing sector in the country.

Grzywińska-Rapca Małgorzata

University of Warmia and Mazury in Olsztyn

malgo@uwm.edu.pl

Zawadzka Agnieszka

University of Warmia and Mazury in Olsztyn

agnieszka.zawadzka@uwm.edu.pl

The Financial Assets of European Households as a Form of Saving

Keywords: *household, saving, deposits, investment funds, shares, median Weber*

Abstract

Savings constitute that part of disposable income that has not been spent on current consumption. It can therefore be said that savings are a shift in consumption over time. The choice between current consumption and saving depends primarily on the subjective preferences of the individual as to current and future consumption. However, it should be remembered that the sphere of broadly understood consumption and saving is a system that is multilaterally linked to the environment. These dependencies induce to identify new determinants and determinants of consumption and saving as well as consumer behavior. Focusing on savings in macroeconomic terms, special attention should be paid to household savings, because they play an important role in the economy, creating conditions for its even growth. Depending on the preferences of households, most of their own financial surpluses are invested in financial instruments. This is due to the bankruptcy of society, preferences as to forms of saving, are related to the state of public knowledge in the field of financial markets.

Halka Aleksandra

National Bank of Poland
aleksandra.halka@nbp.pl

Leszczyńska – Paczesna Agnieszka

Univeristy of Lodz
agnieszka.leszczynska@nbp.pl

Substitution Bias of the Consumer Price Index in Poland

Keywords: *inflation, CPI bias, Fisher index, Laspeyres index*

Abstract

The price index of consumer goods and services (CPI) is commonly applied as the basic measure of inflation. It approximates the change in such consumption expenditure that ensures constant level of utility for households (COLI, Cost of Living Index; see e.g. ILO, 2004; Diewert, 1998). CPI calculation methodology in Poland is based on the Laspeyres formula with weights determined as the ratio of expenditure on a particular item to the total household expenditure in the previous year. The choice of this formula is justified with the ease of its calculation and publication. On the other hand, this method of construction and computation the index is not free from certain limitations. When collecting price data, it is difficult to keep up with changes in consumers' behaviour (i.e. the substitution of goods becoming more expensive with their cheaper equivalents), account for the changing quality of the purchased goods or for the arrival of new goods in the market in the period between the weight-setting and the price survey. Therefore, the CPI may be flawed with a certain bias and thus it may fail to fully reflect the changes in the cost of living.

The fact that this problem – by no means purely methodological, as it might seem – is given so much attention stems from the essential role of inflation in economic processes. Failure to measure inflation accurately with CPI may have a distorting influence on economic policy, including monetary policy.

For some time now, economists have been trying to identify the sources of the CPI bias as well as estimating its size. Research conducted to date shows that in stable, advanced economies the bias is usually small and positive, although some studies have also identified a downward bias of the CPI.

In this paper, we estimate the CPI bias for Poland in the period 2005-2017, using 300 sub-indices of goods and services. Considering the restricted availability of data, the study only seeks to estimate the bias resulting from the substitution effect. The analysis is based on a comparison of the Laspeyres index and superlative indices: the Paasche, Fisher and Tornqvist-Theil indices. The estimation was aimed to examine how changes in consumption structure influence the CPI.

The findings of the survey, covering the period 2005-2017, did not confirm the hypothesis of a positive CPI bias existing in Poland due to product substitution. The announced CPI in the subsequent years is lower than superlative index, which accounts for the substitution effect (by 0.1 pp). The absence of a positive substitution bias in Poland is a rare result in the context of the research. The probable cause of it is frequent weight adjustment.

Considering the narrow scope of the study conducted against the background of many possible bias sources, one cannot unequivocally state that the consumer price index announced in Poland is understated. The study does not allow us to rule out possible disturbances to accurate estimation of the of cost-of-living index (COLI) when the CPI is applied.

Mathematical Reserves vs Longevity Risk in Life Insurance

Keywords: *Mathematical reserves, longevity risk, actuarial risk, Solvency II*

Abstract

An insurer wishing to be protected from unforeseen losses should establish an appropriate level of reserves that should offset the insurer's risk to ensure the financial security of the insured. A system that includes funding requirements that match the real risks to which insurance companies are exposed are called Solvency II [EC directive 2009/138/WE Art.77]. According to the Solvency II theory, capital is highly dependent on the amount of risk undertaken by insurance companies. In accordance with the Solvency II and principles of actuarial mathematics the valuation of life insurance takes into a real risk, which included: the risk of death and also the change in time value of money, i.e. actuarial risk, which is estimated by the insurer at the time of signing the contract. Such method of calculating of the mathematical reserves of the premiums does not ensure the protection of collected funds against aggregated and individual longevity risk, which may negatively affect long-term financial stability of insurers as well as the level of financial security of the insured. Hence it is necessary to, on the one hand precisely value the trend of further life expectancy, and on the other there is a need to modify the methods of calculating and their adjustment in the duration of the contract. Therefore the article includes calculations of the reserves that take into account the extended actuarial risk that encompasses longevity risk and its effect on their amount. This problem is the aim of the analysis carried out in the article.

Inglot-Brzęk Elżbieta

University of Information Technology and Management
einglot@wsiz.rzeszow.pl

Lewandowska Anna

University of Information Technology and Management
alewandowska@wsiz.rzeszow.pl

Stopa Mateusz

University of Information Technology and Management

Innovativeness and Entrepreneurship: Socio-Economic Remarks on Regional Development in Peripheral Region

Keywords: *innovation; SMEs; entrepreneurship; regional development; peripheral region*

Abstract

Research Background: According to Braudel's concept of long-term duration, Wallerstein's theory of core-periphery and concept of regional culture, the voivodships of Eastern Poland, in particular the Podkarpacie, were accepted as the peripheral region. The subject of the article was derived from the learning region theory. The assumption was made that through the cooperation of various entities conditions are created conducive to the development of knowledge, entrepreneurship and innovation in the regions. An important role in stimulating desirable behaviors and processes is played by actions taken by public authorities.

Purpose of the paper: The aim of this paper is to present the problem of entrepreneurship and innovation as endogenous factors of regional development in Podkarpacie. An important element is to show incompatibility between SMEs investment strategies and institutional environments that should support SMEs in action and planning.

Methodology/Methods/Data sources: The research included literature review in the field of analyzed subject. Empirical conclusions presented in this article come from different research conducted in 2010-2015, which were conducted by authors of this article. The study is based on data drawn from CATI carried out among SMEs and qualitative In-Depth Interviews with "Innovation Leaders", i.e. companies with leading positions in the rankings of innovation.

Findings: There is a incompatibility between the statistical and the empirical approach to innovation. According to statistical data, the Podkarpacie region is among regions with the highest rates of innovativeness in Poland. The mismatch of support instruments offered by regional authorities is perceived as a threat not only to the development of innovation, but to the SMEs existence. Based on the results of empirical research, we have made the conclusion that regional policy, concentrated on only the statistical approach to the subject of entrepreneurship and innovation, is doomed to failure. It should include an empirical (qualitative) approach and the regional specificity, especially the peripheral regions.

Jabłońska Małgorzata

University of Lodz
jablonska_m@interia.eu

Burzyńska Dorota

University of Lodz
dorota.burzynska@uni.lodz.pl

The Role of Internal Audit as a Tool for Detecting Fraud

Słowa kluczowe: *internal audit, fraud, finances*

Streszczenie

Fraud is a serious problem in the world, which often implies huge financial losses. The risk of fraud which is committed in companies is often considered insignificant and no preventive measures are taken which would minimize the possibility of its occurrence. Often, companies also do not have any tools which would allow quick detection of fraud and its perpetrators. In recent years, however, there is an increasing interest among entrepreneurs to implement an independent and objective internal audit, which is the basis for good management. The aim of this article is to present the nature and role of internal audit in detecting various types of fraud in enterprises and to indicate its growing role in the risk management process. The article discusses the basic issues related to fraud in enterprises. Particular attention is paid to highlighting the importance of the risk management process in the internal audit activity.

Jajko-Siwiek Alicja

Poznan University of Economics and Business

alicja.jajko-siwiek@ue.poznan.pl

Children or Career? Pension Implications of Life Decisions Connected with the Number of Children

Keywords: *children, life trajectory, pension, replacement rate, sequence analysis*

Abstract

The main aim of the study is to examine life trajectories of individual pensioners in the relation to the number of children. We will compare people who have achieved adequate and no-adequate pension benefits. Two kinds of pension system will be taken in the consideration: DB and DC pension scheme. Since life trajectories are substantially different for men and women, gender differences will also been taken into consideration. As the method of study in the paper we will use sequence analysis. As the measure of adequacy the replacement rate (RR) will be used. In the paper we will use data from the Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE), especially the data from the third wave, SHARELIFE. Calculations will be performed using STATA. The results indicate significant differences between pensioners in the relation to the number of children.

Janik Bogna
WSB Universities
bogna.janik@wsb.poznan.pl

The Assessment of Sustainability in Polish Banks

Keywords: *social banking, sustainable indices, ethic banks*

Abstract

Research background: The issue of sustainable activities of banks is significant because after the last global financial crisis of 2007 (2007 GFC) they have become a symbol of speculation and injustice. These are the financial intermediaries that are blamed for failure to apply social responsibility standards. Furthermore, the analysis of the subject-matter literature confirms the higher standards of social responsibility in developed countries compared to developing ones. Therefore, the question of the level of implementation of social responsibility standards by financial intermediaries in Poland is justified.

Goal of the article: The main objective of the study is to identify and assess some chosen aspects of socially responsible activities of the banks listed on the Warsaw Stock Exchange. The scope of this analysis encompasses all dimensions illustrating banks' activities in terms of social responsibility.

Methodology/methods: The analysis of the investigated dilemma was based mainly on the desk research of digital and documentary sources.

Findings & Value added: The results indicate relatively huge differences in the implementation of sustainability standards in Polish banks and high dispersion compared to the banks in developed countries. The findings indicate that banks in Poland should focus on increasing sustainability standards especially in their product offer.

Janik Bogna

WSB Universities
bogna.janik@wsb.poznan.pl

Maruszewska Katarzyna

WSB Universities / investing.com
katarzyna.maruszewska@wsb.poznan.pl

Bartkowiak Marcin

Poznan University of Economics and Business
m.bartkowiak@ue.poznan.pl

Comparing Sustainable Investment on the Basis of Spain and Poland

Keywords: *ethic finance, socially responsible investment, sustainable portfolios*

Abstract

The objective of the article is a comparison of two countries in terms of socio-economical and cultural conditions for development of sustainable finance. Those two countries were chosen intentionally. Both of them had their prosperity periods in the 16th and 17th centuries followed by a decrease in political importance and then dictatorship in the 20th century. Another common factor is the prevalence of catholic religion, which contributes to sustainable investment decisions. In order to realize the objectives the research has been conducted in two stages. In stage one we focused on comparison of socio-economical and cultural situation of both countries on the backdrop of other EU countries. Stage two comprised of the comparative analysis of sustainable portfolios in Spain and Poland. Active and passive SR portfolios have been estimated. The results indicate that, despite many similarities, these countries show a lot of differences, however Poland is most similar to Spain comparing to other EU countries researched. The findings also point at an increased involvement in sustainable assets of Spanish investors as compared to Polish investors.

Jańska Anna

Maria Curie-Skłodowska University
anna.janska@umcs.pl

Kędra Arleta

Maria Curie-Skłodowska University
arleta.kedra@umcs.pl

Factors Determining Purchases of Insurance Products

Keywords: *Insurance, Ordered Logit Model, Customers' Preferences, Purchase Decisions*

Abstract

The present paper is devoted to the presentation of analyzed potential relations between determinants of purchasing decisions regarding insurance products and sociodemographic variables, i.e. age, sex, place of residence, income, occupational status, and number of people in a household. The authors examined also whether making financial decisions in a household determines purchasing decisions concerning insurance products. The main hypothesis is: from the perspective of an elderly customer, inherent features of an analyzed insurance product are more vital than aspects regarding sales process. The present analysis was conducted with the usage of ordered logit model, where factors determining purchases of insurance products were used as dependent variables.

Jaworska Monika

University of Agriculture in Krakow
rrjawors@cyf-kr.edu.pl

Ziolo Monika

University of Agriculture in Krakow
monika.ziolo@urk.edu.pl

Analysis of the Needs and Abilities of Seniors in the Scope of the Educational Offer Proposed by the Center for Continuing Education of the University of Agriculture in Krakow - a Survey

Keywords: *The Third Age University, seniors, continuing education, surveys*

Abstract

The main objective of the research is to get to know the opinions of seniors about the lectures held at the University of the Third Age at the University of Agriculture in Krakow, their thematic scope, diversity, quantity and possible educational needs in this area. As a result of the research we wanted to know what prompted the participants to sign up for the University, what lectures do they attend most, or do they think the teaching offer is satisfactory, would they recommend signing up for lectures to their friends? We also obtained information whether the family had any influence on the decision and whether it supports seniors in this type of activity. The motivation to implement this type of research resulted from the information that so far no such research was carried out at the University

Negative Trends in the Structure of the Number of Tax Debtors and the Value of Matured Payables in 2004-2017

Keywords: *debt, tax debtors, taxes, payable liabilities*

Abstract

Research Background: The increase in social inequalities along with the tendency to indebted the individual as well as whole economies are challenges as well as dilemmas facing the world of science and politics. Identification of this type of phenomena and processes is necessary to diagnose the condition and efficiency of individuals, societies, economies and authorities, and in particular governments. This system should be considered, among others changes in the structure of the number of tax debtors and the value of non-pending due liabilities.

Purpose of the paper: The basic research problem includes the projection of the number of tax debtors defaulting in payments of all amounts due to the state budget over PLN 1 million together with the size of liabilities. The goal of the article is to present the results of unstructured modeling using regression analysis to the data presented by the Ministry of Finance on the analysis carried out covering the data from 2003-2017.

Methodology/Methods/Data sources: Based on the collected data, a correlation analysis was carried out based on three independent tests by Pearson, Tau b Kendall and rho Spearman. Then an estimation based on linear, logarithmic, reverse, quadratic, cubic, power, exponential and S functions was performed. The assessment of the accuracy of the selection of the best-fit theoretical models to the empirical data was based on the analysis of the values of determination coefficients and standard estimation errors. The statistical significance of individual variables was verified with the Student's t test, while the test F Fisher-Snedecor was used to examine the significance of the simultaneous impact of all variables included in the model. Based on the results obtained, a simplified projection was prepared until 2025 based on trend models characterized by the relatively highest matching of theoretical data to empirical data.

Findings: In the years 2004-2017, the number of tax debtors outstanding in payments of all amounts due to the state budget above PLN 1 million increased several times, as well as the value of receivables. For both features, the forecasted changes based on trend models were estimated at the level of multiple increases in the perspective of 2025.

Influence of Regulation of the European Parliament and of the Council on Key Information Documents for PRIIPs on Information Practice on Insurance-Based Investment Products' Market

Keywords: *PRIIP, KID, unit-linked life insurance products, misselling*

Abstract

The aim of this article is to describe requirements imposed by Regulation (EU) No 1286/2014 of the European Parliament and of the Council of 26 November 2014 on key information documents for packaged retail and insurance-based investment products (PRIIPs) and commission delegated regulation (EU) 2017/653 of 8 March 2017 supplementing aforementioned document by laying down regulatory technical standards with regard to the presentation, content, review and revision of key information documents and the conditions for fulfilling the requirement to provide such documents. The purpose of this paper is to present the impact of the aforesaid regulations on unit-linked life insurance products distributing process. According to the regulations mentioned above the key information about PRIIPs should be presented to the retail investors in standardised way. A common template – key information document (KID) - should be established for each packaged retail and insurance-based investment product. These mechanisms should reduce consumer disinformation on economic and legal features, risks associated with investment, cost, fees and penalties. The research methods used in this article include analysis of official documents and secondary data.

Estimation of Unemployment in Urban Functional Areas of Provincial Capital Cities Using SPREE Estimators

Keywords: *small area estimation, labour market, SPREE estimator, urban functional areas*

Abstract

Urban policy is an integral part of the territorial dimension in the current period of programming cohesion policy for 2014-2020 and is one of the priorities eligible for funding. In this context, urban functional areas have become particularly relevant. On the one hand, they act as catalysts of creativity and innovation, stimulate development processes and generate the biggest GDP contribution. On the other hand, they face specific problems and challenges. A change of approach to development planning offers an opportunity to use EU measures and instruments designed to support urban functional areas. One example of such an instrument created by the European Commission are Integrated Territorial Investments. They can be applied in areas designated according to specific guidelines and in Poland are implemented in functional areas of provincial capital cities.

Currently there is a lack of detailed survey-based information concerning areas where ITIs are implemented, for example regarding the labour market. Because of a small number of representatives for such small spatial domains, direct estimation suffers from poor precision. The problem can be remedied by employing methods of small area estimation, which can be used to produce reliable estimates at lower levels of spatial aggregation, i.e. in small spatial domains characterised by small sample sizes or in some cases even zero samples. While small area estimates tend to have better precision, they often do not sum up to direct estimates at higher levels, which are regarded as reliable.

One way of solving this inconsistency is the use of Structure Preserving Estimation (SPREE). These estimators exploit the known association structure of auxiliary variables for the target domains from administrative registers or censuses, while preserving the consistency with estimates at higher levels of aggregation. The method seems to be particularly attractive for estimating non-standard domains which were not planned at the sampling design stage. In this sense, it can help to meet expectations of users of statistical data, who often need consistent information about domains which are of interest at a particular moment.

The main goal of the paper is to present the potential the SPREE estimator and its generalisations (LSM, GLSMM) for estimating the number of unemployed in selected functional areas with integrated territorial investments by sex and age. Estimates will be based on auxiliary data from the Labour Force Survey and registered unemployment.

Minimization of Commodity Substitution Bias in Consumer Price Index

Keywords: *CPI, Substitution bias, Lowe index, Young index, Arithmetic -Geometric index, Lloyd- Moulton index, Marshall-Edgeworth index.*

Abstract

One of the most popular way to measure the inflation, is consumer price index (CPI). It's approximation of households change in consumption, which allows them to keep the same level of utility. CPI index has a very important role in economics, influencing the decisions on macroeconomics level including the monetary policy of the country. Therefore it is crucial to lower the CPI measurement bias. In Poland CPI index is calculated using the Laspeyres index, which uses the weight from the time period that precedes the examined period. The Laspeyres index does not takes under consideration some of the factors which are the results of price change in the examined period. This creates the commodity substitution bias.

In this presentation we present the results of studies which allows to evaluate the possibility of minimalization of the substitution bias using the following indexes: (a) Lowe index (in arithmetic and geometric version); (b) Young index (in the arithmetic and geometric version); (c) Arithmetic -Geometric index; (d) Lloyd- Moulton index; (e) Marshall-Edgeworth index. The study includes empirical analysis for COICOP 3 and COICOP 4 level of data aggregation for EU between 2005 and 2017, deterministic simulation and stochastic simulation.

Cooperation for Innovation in the Health Sector

Keywords: *healthcare entities, innovations,*

Abstract

Contemporary knowledge-based economy forces the search for new solutions in research and business, contributing to the implementation of an increasing number of innovations in industry and services. Enterprises are intensively looking for research and research centers and services including support for innovative processes in the areas of financing, marketing and management. Stable, mutual relations allow you to better valorise material, capital or human resources and generate additional external effects.

Similar trends can be observed in the health sector. Cooperation in the health care sector includes a voluntary agreement between various entities, both private and public, undertaking joint actions to improve the quality of patient service as well as the work of doctors as well as other stakeholders. This cooperation should be based on the exchange of knowledge, experience and technology - the factors that create new competitive solutions and services.

The Polish health system is so specific that it is impossible to implement foreign solutions directly without taking into account Polish conditions. At the same time the needs of individual recipients of medical services they are getting bigger and require both organizational, process and technological changes.

The aim of the article is to show the importance of cooperation for innovation in the health care sector that will meet the needs, even if not the entire system, of individual recipients - hospitals, outpatient clinics, and create a new quality on the medical services market. The article draws attention to the benefits of cooperation, thanks to which individual entities gain access to the technological infrastructure, experience of other participants and knowledge transfer.

Kaluża-Kopias Dorota

University of Lodz
dorota.kaluza@uni.lodz.pl

Non-EU Immigrants in the Polish Labour Market

Keywords: *labour migration, immigrants, labour market*

Abstract

In many European countries faced with the population aging problem immigrant labour is gaining importance as a factor contributing to the development of the labour market. One of these countries is Poland, where the proportion of the retirement age population is predicted to soon become one of the highest in Europe.

Questions therefore arise whether the Polish economy needs immigrants and whether foreign nationals are employed as complementary or substitutive labour. In the last several years, the number of work permits granted to immigrants has been rising fast. The total number of work permits and employers' declarations of intent to employ a foreign national increased between 2007 and 2017 from 34,000 to almost 234,000. As a result, stronger presence of immigrants in different branches of industry, construction and transport can be observed.

This article provides an analysis of the scale of labour immigration to Poland based on the statistics on work permits and registered employers' declarations of intent to employ a foreign national.

Karpińska Kinga

University of Białystok
k.karpinska@uwb.edu.pl

Impact of Innovations in the Production and Service Sector on Structural Changes in Employment in Poland

Keywords: *employment, innovation, production sector, service sector*

Abstract

Currently, the economy is in a state in which production and service activity condition each other's development and permeate. This dichotomy is also evident in innovative systems in which service activity begins to play an important role. That is why attention is now drawn to two basic areas of innovative activity: production and service. This is all the more justified since new research conducted in this field has shown that the production and service functions co-exist with each other, influence each other and form an integrated innovation system. However, the effects of these innovations in each sector may be different. Therefore, depending on the type of innovation implemented, the employment structure in these sectors will also vary. The article attempts to verify the hypothesis that innovations in the production sector affect the growth of employment in completely new fields, while in the service sector, the increase in employment is usually associated with the functional extension of individual positions.

Karpińska-Krakowiak Małgorzata

University of Lodz
mkarpinska@uni.lodz.pl

Ratings or Pairwise Comparisons? An Experimental Study on Scale Usability

Keywords: *rating scale, rank scale, pairwise comparisons, scale usability*

Abstract

A series of experiments was run in order to evaluate the usability of two different measurement approaches: ratings and ranks (pairwise comparisons). Respondents were asked to assess perceived characteristics (i.e. height and length) of different physical objects by using either a rating or a ranking scale. An artificial neural network model was built to analyse the ranks and standard statistical tests were applied to analyse the ratings. The results were then statistically compared with actual (real) characteristics of objects (i.e. their real height and length). Both systems for measuring values were found equally valid in projecting reality. Such findings offer some methodological and epistemological insights, as they provide information on the measurement power of each scale in terms of approximating real-life phenomena.

Kądziołka-Sabanty Hanna

University of Lodz

haneczka@post.pl

Consequences of Occupational Activity Management in Pre-Retirement Age

Keywords: *age management, professional activity of seniors, management of employees in pre-retirement age, employee market*

Abstract

Modern organizations implement management within human resources in an environment characterized by enormous dynamics and diversity of changes. Demographic changes related to with the observed phenomenon of aging, they appear in parallel with a whole range of problems of the employee's market shaped in recent years. Shortages of employees in the labor market have drawn the attention of HR specialists to the potential of people in pre-retirement and retirement age. Maintaining employee's professional activity within a given age range should be a planned process a sequence of consistently implemented and dedicated to the indicated issue of activities at the stage of full professional activity of the indicated employee.

Kisiała Wojciech

Poznan University of Economics and Business
wojciech.kisiała@ue.poznan.pl

Suszyńska Katarzyna

Poznan University of Economics and Business
katarzyna.suszynska@ue.poznan.pl

The Resilience of Regions to Economic Recession: the Analysis of Employment Trends

Keywords: *regional resilience; employment; trends; regression line slope; Poland*

Abstract

The increasing economic risk and uncertainty that accompany the acceleration of growth dynamics of various phenomena and economic sectors, provoke the discussion on the reactions of spatial-economic systems to crises. The identification and measurement of resilience is currently one of the key problems of evolutionary approach to economic development studies. In this context, regional resilience is perceived as the ability of regions to respond to macroeconomic disturbances, reflected by the degree of crisis-driven changes in regional economies.

The aim of the paper is to identify the reactions of Polish regions to the negative macroeconomic shocks triggered by the global economic crisis dated for 2008-2010. The research is based on the analysis covering growth dynamics of employment using the rate of employed persons per 1 thousand population (as a fixed-based index of dynamics). The methodological aim of the study is to propose a research procedure for analyzing and comparing the regional employment trends.

In the course of the research, econometric forecasting and statistical hypothesis testing methods have been used. The analysis spans the period 2005-2017, which has been divided into three stages. The first sub-period (pre-recession phase) is used to determine the trend line and to extrapolate the theoretical growth path to further phases (recession and recovery). The extrapolated trend is then compared with the actual dynamics of the analyzed index (the trend representing the actual path of growth in the recovery phase). Next, test *t* is used for verification of hypothesis that the slopes of the compared trends are equal. Finally, the typology of regions according to their resilience to economic shocks is developed.

The research procedure enables the authors to validate the statement that the global economic crisis of 2008-2010 had different course and impact on the regional economies in Poland. It allows to distinguish three separate reaction types of regions to recessionary shocks. Most of the regional employment growth paths have returned to pre-shock growth trend (9 regions). Only one region has entered a new, more dynamic employment growth trend. The remaining regions (6) have recorded the statistically significant decline of growth rate.

Klapkiv Jurij
University of Lodz
jurij.klapkiv@uni.lodz.pl

Szymańska Anna
University of Lodz
szymanska@uni.lodz.pl

Bednarczyk Teresa Hanna
Maria Curie-Skłodowska University
teresa.bednarczyk@umcs.lublin.pl

Development of Online Non-life Insurance Distribution in Poland and its Perspectives

Keywords: *insurance distribution, sale of property insurance online, internetization, mobile applications.*

Abstract

The sale of insurance via Internet, starting from 2003, has become one of the most important distribution channels of the offered products in Poland. It allows to significantly reduce the costs of acquisition of sold insurance, which is undoubtedly an additional element of competition for insurers. A very strong increase in the gross written premium from this distribution channel has been observed since 2005/2006. The study examined the dependence between internetization in Poland and the share of gross written premium from insurance sold online in the premium from direct sales of the whole branch II. A research hypothesis has been put forward that the increase in online sales of insurance is exponentially correlated with the internetization index. In addition, it has been pointed out that the additional factor improving the growth prospects of non-life insurance sales through this distribution channel are the latest legislative changes and the availability of new technologies. In the empirical studies the statistical data from the PFSA, the Central Statistical Office and KPMG reports were used. To the analyzes have been used, among others, methods of dynamics and correlation analysis.

Klapkiv Lyubov

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
liuba.klapkiv@gmail.com

Kędra Arleta

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
arleta.kedra@umcs.pl

Determinants of Some Agricultural Products' Prices

Keywords: *price, crops, losses, weather variables, macroeconomic factors*

Abstract

Risk concerning prices of agriculture products involves phenomena causing decreases of these prices, which evoke losses for producers. Factors that determine such changes may be grouped into different sets regarding objective and external (macroeconomic) determinants as petrol prices, inflation, political environment, etc. and weather variables, as rain intensity, insolation, etc. The present paper is devoted to the examination of correlation and influence of these factors on the crops products' prices in the European Union member states over the period 2006 to 2017. The authors examined whether macroeconomic aspects affect prices on the agriculture market in a greater way, or have the weather variables more crucial impact on these.

Klimanek Tomasz

Statistical Office in Poznan
t.klimanek@stat.gov.pl

Filas-Przybył Sylwia

Statistical Office in Poznan
s.filas@stat.gov.pl

Population Aging in Polish Towns – DEGURBA Approach

Keywords: *DEGURBA classification, urban statistics, urban ageing*

Abstract

The aim of the presentation is to review the process of population ageing in Polish towns. The phenomenon will be characterised for urban areas (LAU 2 units) according to the Degree of Urbanisation (DEGURBA) classification. Six demographics indicators will be presented: median age, share of people aged 65 and older, elderly dependency ratio, the aging index and the Chu index. Values of these indicators for 2016 will be compared with values for 2010. The authors will provide a more detailed analysis of the differences between aging in towns according to selected DEGURBA categories.

Klimek Dariusz

Lodz University of Technology
dariuszklimek2@gmail.com

Measurement of Social Capital in the Enterprise

Keywords: *social capital, valuation of social capital, capital value of the enterprise, methodology of social capital's evaluation*

Abstract

The author presents two test methods concerning the measurement of social capital in the enterprises in non-monetary and monetary values. The methodology was used during pilot studies made in 2018 in four Polish enterprises. Research proved that it is possible to relatively simple measure the level and value of social capital with very limited involvement of forces and resources. Among many conclusions, one is of significant consequence - in order to use the results of measuring capital in a practical way for the business management need, it is necessary to use at least two methods simultaneously, one - showing the capital's amount in non-monetary value (high, medium, low) in the whole the company and its units, and the second one, presenting the monetary value of this capital.

Klonowska Alina

Cracow University of Economics

klonowska@uek.krakow.pl

The Assessment of the Level of Tax Discipline Among Households in Poland

Keywords: *households, disposable income, tax discipline*

Abstract

The observation of household's income in Poland, in the period 2003-2017, shows that the financial situation of these units is good and it is systematically improving.

The aim of the article is to answer the question whether the increase in disposable income is linked with the increase of tax discipline. Voluntary Compliance Rate as well as Pearson's linear correlation coefficient were used for the study. Research group: household sector. Research period 2003-2017.

The conducted research shows that the VCR indicator shows the level of tax discipline among households. This level can be assessed as moderately high and stable.

Factors That Make Dificult Work for a Person with Disability in the Light of Questionnaire Studies

Keywords: *work, a person with disability, employment, aktywizacja zawodowa*

Abstract

Research Background: Pressure on efficiency and competitiveness caused the exclusion of a large group of people with disabilities from the labor market. In Poland, we experience a low rate of professional activity of people with disabilities, a relatively high unemployment rate in this group of people and a high percentage of professionally inactive people. In literature, people with disabilities are often included in the category of a small significant economic resource with low own competences and limited relations with both non-disabled and disa-bled people. This approach removes people with disabilities to the margins of social and economic life. How do the interested people perceive this problem?

Purpose of the paper: The aim of the article is to indicate the factors hindering taking up a job for a person with disability. It turns out that people with disabilities can not find a job either on the local or on the regional labor market. Increasingly, a significant part of them is a disfavored group in the labor market.

The study also attempts to indicate the relationship between the assumed - the main factors hindering the disabled person's employment, i.e. the experienced disability and the degree of disability and selected socio-demographic factors (ie sex, age, place of residence (city / village), education, number of inhabitants at the place of residence).

Methodology/Data sources: The analysis presented in the article was based on the results of questionnaire sur-veys carried out on a random sample of 223 members of social networks of people with disabilities. The study was conducted on 6 -19.03.2017. Respondents respondents filled out an online survey addressed to them via the survio.com platform.

Findings: This article is in line with the reflections on professional activity of people with disabilities, including numerous publications stressing that ""the factor differentiating attitudes towards work are dysfunctions that create a mental barrier"" [e.g. Kryńska 2016, Kukulak-Dolata, Poliwczuk 2015, Barczyński 2017, Garbat 2017].

Criteria for Identifying the Status of Economic Activity of the Population Used in the LFS Surveys and Subjective Assessment of Respondents – Implications for Surveys of Unemployment of Rural Population

Keywords: *LFS surveys, rural population, labour market, labour force*

Abstract

In the B conducted by the Central Statistical Office of Poland, two methods are used to identify the status of economic activity of population. First method is to divide the individual respondents into the employed, unemployed and economically inactive population based on the „objective” criteria set in the LFS methodology (e.g. seeking, holding or performing any work for at least one hour during the reference week). This approach make it possible to separate the classification from the subjective assessment of respondents and it has been carried out since 1992. Since 2006 the LFS respondents has also been able to identify their status of economic activity by themselves. The analysis of BAEL unit data for the years 2006-2016 proved that there are significant differences in surveys’ results between the two abovementioned approaches. Therefore, the arguments for applying specific method, as well as its implications for both carrying out and results of surveys of unemployment of rural population in a static and dynamic approach were considered.

”

Kroik Janusz

Wroclaw University of Science and Technology
janusz.kroik@pwr.edu.pl

Świda Adam

Wroclaw University of Science and Technology
adam.swida@pwr.edu.pl

Coopetition at Furniture Cluster and the Competence of Selected Cluster

Keywords: *cluster coopetition, enterprise, reviews, innovation activities, competence assumptions*

Abstract

Introduction: Coopetition is focused on a specific relation among enterprises which covers a cooperation and competition. The paper estimates premises of enterprise cooperation at local territory. The problem of cooperation is presented at the angle of innovation activities. A specify of cluster should enable to prepare coopetition nature relations among enterprises. There is also two stages analyse. The first stage examines general backgrounds of cooperation in furniture cluster. In that part Authors use a traditional methodology for research the organizational and sector factors. The sources of information were: 14 reviews about a trust and cooperation among enterprises of the cluster. The second stage focused on examining the horizon of a cooperation and innovation at selected enterprises. The enterprises conducted different approach into competition and innovation activity.

The aim of the article: The first aim was to establish assessment a capacity of coopetition at selected furniture cluster. Next aim is an review of competition premises and innovation activities in three cluster enterprises. The enterprises are different in activity scale and capacity.

Methodology/Methods/Data sources: Analyse of selected literature of cooperation and clusters. Authors used also a methodology created by J. Cygler. Other sources were 14 interviews in which the principles of cooperation and trust were analysed. Assumption of competition and innovations were based on structured reviews with enterprise managers and owners.

Summary: Two synthetic indicators of coopetition capacity at the cluster reach the level of 60%. The level is treated as a edge level for that kind relations. It also confirms that there is a possibility to create enterprise relations of coopetition. This coopetition could be stable, unstable and even fading away. Analyse of three case studies confirm differential situation at the area of competition at innovations. A big enterprise prefers cooperation, small enterprise going to coopetition. The middle is functioning stable coopetition.

Kruszyński Kamil

University of Lodz

kruk@uni.lodz.pl

Negotiations a Way to Get an Agreeemnt in Community and Business

Keywords: *negotiations, conflict resolution, business negotiations, negotiation strategies and tactics*

Abstract

The subject of the article will be the presentation of various ways of reaching an agreement during business negotiations and solving social conflicts. Different strategies for building understanding according to actors participating in the negotiations will be presented.

Kryk Barbara

University of Szczecin

krykb@wneiz.pl

Szamrej-Baran Izabela

University of Szczecin

izabela.szamrej@gmail.com

Social Participation in Local Development in the Light of the Opinions of Local Governments and Economic and Social Entities

Keywords: *local development, social participation, local self-government*

Abstract

In the last 18 years, the conditions of regional development programming have changed completely. The methods of conducting regional development policy have been reinterpreted, introducing a new paradigm of territorial development policy, which assumes that it is processes at the local level that may be a chance for economic growth and building a competitive advantage of individual areas and the whole country. In the new paradigm of territorial development, an important role is attributed to the cooperation of territorial self-government units with the society, seeing in it the factor of local development. This cooperation is determined, among others citizens' activity in engaging in local affairs. Local self-governments and local communities represented by social economy entities assess this activity a bit differently. Thus, the purpose of the article is to assess the degree of social participation in local development in the light of the opinions of local governments and economic and social entities. The following methods were used in the study: literature analyzes, comparative analysis of the results of surveys carried out in the municipalities of the West Pomeranian Voivodeship and among social economy entities operating in a given voivodship (studies were carried out in 2017-2018) and inference. They enabled (1) a synthetic assessment of the level of social activity and an indication of differences in its perception by the surveyed entities, as well as (2) formulating recommendations for improving cooperation between local governments and economic and social entities.

Restoring the Economic Growth and the Real Convergence in the EU

Keywords: *eurozone, convergence, divergence, reforms*

Abstract

European economic recovery appears to be taking hold. So is European crisis over? The acute phase of the crisis passed, however the medium and the long term issues still remain to be answered. The current fiscal stabilization has been achieved, restoring the stability of the Euro. The policies of the “internal devaluations” are working, albeit slowly, to restore the competitiveness of countries most affected by the crisis. However, the growth remains at best sluggish. The medium and long term outlooks remain highly uncertain, fomenting the social tensions and endangering the political stability.

The restoration of economic dynamism is increasingly perceived as the answer for the “European” future – economically, politically and socially. There is a broad consensus that dynamic structural reforms and the restoration of competitiveness on the scale of the global economy are the key answers to current European challenges. However, there are no answers yet to deeper questions: What do mean the structural reforms in particular? What is the role of capital flows? And what constitutes the improvement in global competitiveness?

The mixture of the EU policies – mainly the “fiscal compact” and the OMT approach by the ECB – restored the nominal stability for the Eurozone and therefore preserved the common currency. However, the same steps resulted in a widening gap between the Northern tier and the Mediterranean countries. To address this issue – which is potentially a mortal threat to the Eurozone in its present configuration – the three policy options are available: A restoration of a real convergence, the Eurozone’s restructuring or a “muddling through”. The first two require radical policy steps which in the present political and economic climate are commonly considered unlikely. That leaves “muddling through” as the likeliest future approach. However, its inherent ad hoc nature breeds uncertainty, which, combined with a complacency stemming from the recent “successes” increases the possibility of a destructive future dynamics.

Laškevič Regina

University of Białystok
r.klukowska@uwb.edu.pl

Social Dimension Of Sustainable Development Of Lithuanian Districts - Multidimensional Comparative Analysis

Keywords: *sustainable development, social development, multidimensional comparative analysis, Hellwig, TOPSIS*

Abstract

The aim of the article is to assess the implementation of the concept of sustainable development due to the social dimension in the districts of Lithuania in 2006-2016, carried out using taxonomic methods. Individual indicators were used to assess the level of development in the social sphere, building a synthetic indicator of the measure of sustainable development in the social dimension. The selection of indicators for the districts was based on indicators monitoring the implementation of the sustainable development strategy in Lithuania. One of the more commonly used methods of linear ordering is the Hellwig method. The Topsis method was also used. The comparison of these two methods allowed to specify the differences and similarities in the level of development of social aspects of Lithuania's sustainable development. Substantive review of the work analyzing the measurement of sustainable development had an impact on the final selection of individual indicators used to construct a synthetic measure. The study uses data from the Lithuanian Statistics Department. An increase in the overall level of sustainable development due to the social dimension was observed, with the simultaneous increase in the diversity due to this dimension between the districts of Lithuania in 2006-2016. The highest level of the social sphere in the analyzed period was recorded in the Vilnius district, medium-high in the Kauno and Klaipėdos districts.

Healthcare Financing and the Development Prospects of Private Health Insurance in Poland

Keywords: *healthcare, funding, private health insurance*

Abstract

Polish legislation names the general health insurance system as the main source of healthcare funding. Public healthcare funding in Poland is relatively small compared with other European countries, which restricts population's access to medical services and exposes the healthcare system to constant criticism (the Euro Health consumer Index, 2016). The rising demand for healthcare and medical services, driven by demographic and technological factors as well as by changing expectations towards the services' quality, is another reason why a search for alternative sources of healthcare funding seems inevitable. It is viewed that one of the solutions that might facilitate the functioning of the Polish healthcare system is private health insurance that could become a major element of national healthcare policy and provide the healthcare system with extra funding.

The article presents some aspects of healthcare funding in Poland that are likely to increase interest in private health insurance and outlines the level of development of this insurance sub-market using the selected statistics (the number of insured persons, gross written premiums).

The article has been prepared based on the available literature and the Central Statistical Office, Polish Insurance Association and Eurostat data.

The (net) Efficiency of Financial Instruments Used Within The Framework Of European Union's Policy on SMEs as a Gap In Our Knowledge Of Enterprise Policy-making

Keywords: *the net efficiency; EU policy on SMEs; financial instruments for SMEs; small and medium-sized enterprises*

Abstract

Research Background: Evaluating the efficiency of European funds and other financial instruments for use by SMEs is important for the EU as a whole and is in the best interest of the EU countries. The European Commission (EC) strongly stresses the importance of the cohesion policy and support for SMEs in the future. Supporting SMEs and promoting entrepreneurship is essential for economic recovery. As such, the European Commission is looking for new ways to improve financing conditions, especially in the case of SMEs. Therefore, institutions at the European level and in individual countries need reliable information regarding the net effects of the current policy.

Purpose of the paper: The aim of this paper is to describe the numerous studies and analyses in recent years concerning the net effects of financial instruments used in the framework of the European Union's policy on small and medium enterprises (SMEs). The paper defines the areas of gap in our knowledge of enterprise policy-making specially in terms of impact of financial instruments used for SMEs on the condition and investment potential of the companies.

Methods: The research included studies of source materials (mainly a policy-making documents, an ex post reports) and literature review in the field of evaluating the efficiency of European funds and other financial instruments for use by SMEs.

Findings: The review of the literature and the European and American evaluation study reports indicates that in the case of financial instruments used for SMEs, the measurement of net effects has not been applied in the EU. Monitoring the effectiveness of the different instruments and identifying which are the most appropriate in the case of, for example, creating of new work places or increasing innovation activity, could be seen as analogous to the net effect.

Lipiak Jan

Etigraf sp. z o.o.

jan@lipiak.pl

Wolak Dorota

University of Lodz

dorota.wolak@uni.lodz.pl

Evaluation of the Effectiveness of Innovative Solutions in the Flexopafter Printing Process

Keywords: *labels and packaging, printing, data mining, quality, efficiency*

Abstract

Introduction: In the printing industry, more precisely in the processes of label and packaging production, still a lot of parameters affecting the quality of production processes are made using the experimental selection method. Collecting industrial data from the production process can be a mine of knowledge for an experienced analyst who is able to extract from this data knowledge that will improve the quality of production or increase the efficiency of the process.

Aim of the article: The aim of the article is to familiarize with the issues of label and packaging production in the context of the use of data mining tools. Statistical analyzes contained in this study were used by the authors to discover dependencies occurring in the labeling process, which have a significant impact on the final quality of the produced labels, but also on the quality of the production process.

Methodology/Methods/Data sources: The article contains the results of own research, carried out in a printing company, producing various types of labels and packaging. The results of the application of statistical techniques and tools for the analysis of the label printing process, such as histograms, probability analyzes, ANOVA analysis, Pareto-Lorentz diagrams are presented.

Results / Conclusions: The applied statistical analyzes of the flexographic printing process yielded surprising results, indicating significant differences in the efficiency of the printing process, depending on the design solutions introduced. These results were supported by appropriate statistical analyzes. The most important variables have been defined that affect the speed and efficiency of the printing process.

Lisowska Renata

University of Lodz
lisowska@uni.lodz.pl

Innovative Abilities and Competitiveness of Small Enterprises in Poland

Keywords: *competitiveness, innovative abilities, small enterprises, competitive advantage*

Abstract

Small enterprises operating under conditions of uncertainty should introduce innovative solutions strengthening their competitive position. The propensity of these entities for innovative behaviour has a direct impact on their possibilities of conducting innovative abilities. The aim of the paper is to assess the impact of small propensity for innovative abilities on building their competitive advantage. The implementation of this objective required, on the one hand, a review of the relevant literature and previous studies on small enterprises propensity for innovative abilities, and on the other hand, conducting own research among small and medium-sized enterprises. A quantitative study was carried out among 400 small enterprises in Poland in December 2017 – January 2018 using a questionnaire-based survey administered by means of the CATI method.

Litwiński Michał

Poznań University of Economics and Business
michal.litwinski@ue.poznan.pl

The Influence of Income Inequalities on Socio-Economic Development in the European Union

Keywords: *income inequalities, socio-economic development, economic growth, panel model, Gini*

Abstract

Recently, there has been observed intensified research on impact of income inequalities on aspects of socio-economic development in the European Union. However, there are no comprehensive analyses concerning relationship between these phenomena. Doing research from overall perspective, regarding all aspects of socio-economic development altogether, could have crucial impact on results that concern influence of income concentration on that phenomenon. Therefore, the problem of the paper is influence of income inequalities on socio-economic development. The author would like to verify hypothesis that character of impact of income inequalities on socio-economic development in the European Union is negative. Analysis is conducted for the European Union in the years 2004-2017 using panel data model. There is also estimated synthetic indicator of socio-economic development. A basis for econometric analysis is review of literature concerning the problem of defining and measuring income inequalities and socio-economic development. Research conducted in the paper leads to ambiguous conclusions. On the one hand, inequalities measured for the whole distribution of income have not influence on socio-economic development in the European Union. However, income distance between the richest and the poorest hinders mentioned phenomenon. The hypothesis of the article cannot be accepted unequivocally then. Only differences between groups with high and low incomes could be said to have negative impact on socio-economic development in the EU.

Markowicz Iwona

University of Szczecin
iwona.markowicz@usz.edu.pl

Baran Pawel

University of Szczecin
pawel.baran@usz.edu.pl

Ranking of Combined Nomenclature Chapters According to Quality of Data on Intra-Community Trade in Goods of Polish Businesses

Keywords: *statistical data quality, international trade, INTRASTAT, analysis of mirror data*

Abstract

Research Background: Adopting Intrastat system in Poland on its EU-accession on May 1, 2004 imposed a new obligation on companies trading goods within EU. They are obliged to provide information on their intra-Community trade in the form of monthly declarations. This information is passed to Revenue Administration Regional Office (IAS) in Szczecin. The IAS Intrastat Department's tasks include gathering and control of INTRASTAT declarations data. The data are then preprocessed and form a statistical data file shipped to Central Statistical Office (GUS). Data on intra-Community trade from all member states are collected by Eurostat and disseminated in the form of Comext database. In public statistics a special attention is being paid to data quality. It is constantly monitored and certain actions are taken to improve it. In order to assess quality of data on intra-Community trade the authors have calculated differences between declared values of supplies of goods from Poland as well as foreign acquisitions originating in Poland. Such differences are in part a consequence of threshold values. Apart of that, they depend on quality of data gathered. An important practical issue is to point out such areas of trade in goods that reveal unsatisfactory quality of data.

Purpose of the paper: The aims of the paper are analysis of quality of data on Polish intra-Community trade in goods within combined nomenclature chapters as well as creating a ranking of chapters with regard to data quality, which we define in terms of divergence between mirror data.

Methodology/Methods/Data sources: Data quality was measured with use of aggregate divergence indices. A ranking of chapters was presented according to calculated index value for both intra-Community supplies of goods (ICA) and intra-Community acquisitions (ICA). We utilized data on Polish exporters' transactions from 2016 from Comext database.

Findings: In the survey's results we indicate CN chapters for which large relative discrepancies between mirror data are observed (thus the quality of data is low). For chapters with low data quality we present inner structures of discrepancies by country and by CN position.

Marszałek Marta

Warsaw School of Economics
mmars1@sgh.waw.pl

Błaszczak-Przybycińska Iłona

Warsaw School of Economics
iblasz@sgh.waw.pl

Satellite Account of Household Production. Methodology and Results for Poland

Keywords: *household production, household work, satellite accounts*

Abstract

Research background: The household production is the big aggregate which has no reflection in the current European system of national accounts. The market value of that production accounts for less than 10-15% of the total household production. The major amount of that production is the non-market household production that is generated to realize the individual or other household members own needs.

Purpose of paper: The main aim of the satellite household production account is to determine the value of the non-market household production, which is not registered in the GDP. This calculation allows determining the real contribution of households in creating added value in the economy and allows conducting detailed analyzes of the level and quality of life.

Methodology/Methods/Data sources: The household production can be estimated using output method or input method. The input one has more followers. The unpaid household work is the main input.

There were many proposals of the way of the estimation of household work, but most economists prefer market cost method. However in practice in European experimental household production accounts economists use the category of an average wage.

Findings: Estimation of household work in Poland, based on harmonized time use survey were made twice: in 2004 and in 2013 (I. Błaszczak-Przybycińska). The proposal of calculation of the uniform money rate based on the hourly rate for market services corresponding with household activities will be presented. Such a solution will be conducive to the implementation of permanent accounts of the household production.

The first full sequence of accounts titled as the Household Production Account for Poland was developed for 2011 based on the "Time Use Survey 2003/2004" (M. Marszałek). It was proven that the value of the household work constitutes approx. 80% of the total value of the household production, while the total value of the household production in relation to GDP amounted approx. 52.8%.

Providing the regular calculation of the Household Production Satellite Account, which is a supporting tool for the national accounts, will allow recognition and better understanding of the transfers and interactions between the market and households. The value and size of goods and services produced by households can be compared with similar products produced on the market by enterprises.

Martan Janusz

Wroclaw University of Science and Technology
janusz.martan@pwr.edu.pl

Ścigala Marcelina

Wroclaw University of Science and Technology
marcelina.scigala@pwr.edu.pl

Organizational Hierarchy Measures – Comparative Analysis

Keywords: *management, hierarchy, hierarchy complexity, hierarchy measures, fractal tree*

Abstract

Paper presents an overview of hierarchy measures known from the literature. Qualitative and quantitative approaches for measurement of the organizational hierarchy are described together with their advantages and disadvantages. Lack of a complex approach is identified as a research gap and a new measure is presented – hierarchy complexity measure based on a fractal tree complexity definition. Case study is performed to show differences in calculation of the level of hierarchy complexity based on various measures. The objective is to present the results of each type of measurement methods and explain what is the main advantage of a measure based on the fractal tree complexity.

Diversification of Attitudes Towards Immigration in the Context of Socio-Economic and Cultural Differences in EU Countries

Keywords: *immigration, international migration, socio-economic development*

Abstract

Research Background: Migration and the economy are inextricably linked, and their interaction can be analyzed in many areas. Most international movements take place in the direction of countries with a higher socio-economic status, highly developed, hence many European countries have been attracting immigrants for many decades. Internal European migration is reinforced by the integration process and the free movement of people in the Schengen area. After 2015, the mass influx of refugees and immigrants from outside Europe caused a crisis and enhanced concern for a sense of security and cultural integration among the inhabitants of the old continent. Research shows that the EU is the most-divided area in the world in terms of the social acceptance of immigration. The question arises what factors influence such significant differences between member countries.

Purpose of the paper: The aim of the article is to analyze attitudes towards immigration in EU member states in the context of migration experiences of these countries and selected social, cultural and economic conditions. The study attempts to answer the question: whether and to what extent the level of socio-economic development, cultural norms, as well as the traditions and migration experiences of countries, affect the attitudes of accepting immigration in European societies.

Methodology/Methods/Data sources: The study was based on data from Eurostat, Gallup Institute and International Organization for Migration (IOM). The survey was carried out using the multidimensional analysis.

Findings: EU countries differ significantly in terms of the level of acceptance of immigration: from very low in the countries of Central and Eastern Europe, to relatively high in the countries of Northern Europe. This diversity can, to a large extent, be explained by the level of development. The results of the study in the macro approach show the detailed relations between selected socio-economic and cultural determinants and attitudes towards immigration in the Member States.

Miarka Anna

Strzemiński Academy of Art Łódź
amiarka@asp.lodz.pl

Caban-Piaskowska Katarzyna

Strzemiński Academy of Art Łódź
k.caban-piaskowska@o2.pl

Aging of the Society as an Opportunity for the Development of Enterprises

Keywords: *aging of society, enterprise development, universal design.*

Abstract

There is a great challenge for enterprises and the possibility of an aging population. The ability to use this situation is a very big opportunity for the development of the company. The theoretical part of the article presents what is the phenomenon of population aging, and how it will look in Poland. Characterized are behaviors in an aging society, what is social exclusion in the context of an aging population and what will be the structure of spending of people 65+. The practical part presents the results of surveys from 2003–2018, which described the phenomenon of population aging in the context of project activities in enterprises.

Mikulec Artur

University of Lodz
artur.mikulec@uni.lodz.pl

Misztal Malgorzata

University of Lodz
malgorzata.misztal@uni.lodz.pl

Does the Type of Business Activity and the Enterprise Location Affect a Firm's Survival? Results of an Analysis for Natural Persons Conducting Economic Activity in the Lodzkie Voivodship

Keywords: *enterprises, duration analysis, Kaplan-Meier survival curve, Cox proportional-hazards model, survival trees*

Abstract

The article presents the results of the duration analysis for 21163 enterprises (natural persons conducting economic activity) established in the Łódzkie Voivodship in 2010 and observed until December 31, 2015. The Kaplan-Meier estimation of the survival function, the Cox proportional-hazards model and the recursive partitioning method (the CTree algorithm) are applied to achieve the goal of the conducted research i.e. to answer the following question: does the type of business activity and location of the enterprise affect its duration? Prediction error curves based on the bootstrap cross-validation estimates of the prediction error are used to assess and compare predictions obtained from all three models. On the basis of the analysis results it can be assumed that the type of business activity makes firms more varied due to their duration compared to their location.

Estimation Methods of Mean Duration of Enterprises and Mean Additional Duration of Enterprises in the Lodzkie Voivodship

Keywords: *mean duration of enterprises, mean additional duration of enterprises, Lodzkie Voivodship, Lodz, Piotrkow Trybunalski, Skierniewice*

Abstract

In a duration analysis, the time of enterprises functioning, i.e. from the foundation to their liquidation, is represented by a random variable. The basic characteristic functions used for time description include: density function, distribution function, survival function and hazard function. The first one $f(t)$ defines the probability of enterprise liquidation in the period denoted as t , i.e. in (t^*, t^*+1) period of time; the second one $F(t)$ expresses the probability of enterprise persistence from the moment of its establishment to the maximum end of the period denoted as t , end of $(0, t^*)$ period of time; the third one $S(t)$ defines the probability of enterprise survival for longer than the end of the period denoted as t , end of $(0, t^*)$ period of time; and the last one $h(t)$ assesses the intensity of the process of enterprise liquidation in the period denoted as t . The article presents theoretical and practical aspects of determining selected distribution parameters of time duration: the mean duration of enterprises and the mean additional duration of enterprises, which are also used for characterizing patterns of companies' survival. The considerations are supported by calculations of the above-mentioned measures for subsequent cohorts of established enterprises (including the liquidated ones) in Lodzkie Voivodship in the years 2001-2015.

Milek Dorota

Kielce University of Technology
dorothy@tu.kielce.pl

Latosińska Jolanta

Kielce University of Technology
jlatosin@tu.kielce.pl

Dyk Zbigniew

Bionor sp. z o.o., Kielce, Poland

Economic Profitability Account for Investments in the Sludge Management - Case Study

Keywords: *sludge management, local development, economic calculation, BIONOR SLUDGE technology*

Abstract

Research Background: Currently, the constantly growing problem in the municipal economy is the management of sewage sludge. According to the law, it is the local government that is responsible for the utilization of sewage sludge and is obliged to select optimal technologies, obtain funds and convince the community of the necessity for its implementation. BIONOR Company has developed an innovative concept for the separation and disposal of sewage sludge in the BIONOR SLUDGE compact installation. This innovative technology is effective from the perspective of reducing the waste amount and can be used to solve the problem of utilization of sewage sludge produced in small, rural wastewater treatment plants.

Purpose of the paper: The aim of the article is the characterization of the BIONOR SLUDGE technology, the determination of the economic calculation and an indication of the importance of sludge management for the local development.

Methodology/Methods/Data sources: To achieve the purpose of the article, a discriminative method was used - a description of the BIONOR SLUDGE technological line as well as a case study method - a comparative analysis of the costs of BIONOR SLUDGE technological line operation and the costs of landfilling and utilizing of sewage sludge.

Findings: The research results confirm that the monthly operating costs of the BIONOR SLUDGE technological line are lower than the costs of monthly landfilling or disposal. For potential municipalities, the introduction of BIONOR innovative technology is economical. Moreover, its usage is currently essential for many municipalities due to the introduction of a ban on landfilling of this type of waste from 1 January 2016. This technology can be used to solve the problem of utilization of sewage sludge generated in small, rural wastewater treatment plants.

Misztal Malgorzata
University of Lodz
malgorzata.misztal@uni.lodz.pl

On the Application of Selected Exploratory Data Analysis Methods to Assess Differences in the Level of Sustainable Development in the Environmental Domain of Voivodships in Poland

Keywords: *sustainable development, environmental domain, multivariate exploratory data analysis, principal component analysis*

Abstract

Research Background: Sustainable social and economic development is one of the most important challenges of the modern world. A lot of indicators have been proposed to assess the level of sustainable development in social, economic, environmental and institutional-political domains. This means that a multivariate approach is needed to analyse such data. In recent years, many researchers have proposed to use a number of different multidimensional statistical analysis methods to evaluate the level of sustainable development in Poland. The most popular multivariate statistical methods used in analyses were: linear ordering with a common development pattern, synthetic measure of development and the TOPSIS method.

Purpose of the paper: The goal of the study was to assess differences in the level of sustainable development in the environmental domain of voivodships in Poland in the years 2008-2015 with the use of selected exploratory data analysis methods.

Methodology/Methods/Data sources: For the purposes of the study data made available by the Central Statistical Office through the Sustainable Development Indicators Application (regional module) were used. Datasets for the voivodships cover the years 2004-2016, but due to their incompleteness only time series from 2008-2015 were used. Seven indicators belonging to 3 areas of the environmental domain (energy, air protection, waste management) were analysed with the use of principal component analysis (PCA) and the between-class PCA.

Findings: The results revealed large differences between voivodships mainly due to the level of air pollutants emissions from plants especially noxious to air purity. It has also been shown that in the years 2008-2015 a visible increase of outlays on fixed assets serving environmental protection and development of ecological awareness of the society was observed.

"

Mościbrodzka Monika

University of Wrocław
monika.moscibrodzka@uw.edu.pl

Homa Magdalena

University of Wrocław
magdalena.homa@uw.edu.pl

Efficiency of Investments in Investment Funds in the Context of Longevity

Keywords: *investment efficiency, longevity, investment funds, simulation methods*

Abstract

Investment funds are considered one of the safer forms of capital gains. According to experts, the basic principle of investing in this instrument is that the more risky the investment strategy of the fund is, the longer the investment horizon should be. Therefore, for example, in the prospectus of equity funds, the minimum recommended duration of the investment is usually five years. In contrast, for bond funds, it is suggested that they invest less than two years.

The aim of the work is to assess the effectiveness of investments in investment funds characterized by different risk levels in the era of the extension of the future life expectancy. For this purpose, the future prices of investment fund units were analyzed depending on the time window and the age of the investing person, in particular persons of retirement age, for whom the investment income may be an additional source of capital. Based on the historical results of selected funds from various risk groups, simulations of their prices in a time window, including the average life expectancy of the investor, were simulated. On the basis of the obtained results, the price distribution of the instrument was examined and the effectiveness of FI investments was assessed according to the age of investors and the risk exposure.

Murawska Anna

UTP University of Science and Technology

anna.murawska@utp.edu.pl

Diagnosis and the Causes of Service Consumption in Households in Poland

Keywords: *servicization, services, diagnosis, causes, advantages, household, consumer*

Abstract

This paper attempts to analyse the level and structure of consumption servicization in Polish households in the years 2000-2015 as well as directions of changes in this regard in the years 2005-2015. In addition, causes, advantages, and disadvantages of the increase in service expenses were analysed. The paper elaborates on the concerns that were taken up with the aid of secondary and primary data. The level of expenditure on services related to the use of apartments, health, transportation, communications, recreation and culture, education, and the use of restaurants and hotels was analysed. Classification of expenses is based on the Classification of Individual Consumption According to Purpose – COICOP 2013. The percentage of service expenses incurred by Polish households relative to the general expense structure is 51%, which makes Poland rank among developed countries that have service societies. The highest expenses are paid for the use of apartments and transportation, while the greatest increase in expenses in recent years took place in the use of restaurants and hotels. Fundamental reasons behind consumption servicization can be seen as rooted in absence of free time on one hand and in increasing standard of living of Polish citizens on the other hand.

The Use of Fuzzy Logic in the Corporate Innovative Potential Assessment

Keywords: *corporate innovativeness, innovation potential, fuzzy model*

Abstract

The paper aims to present an empirical application of originally developed model for corporate potential innovativeness assessment and comparison. Proposed model provides framework for combined static and dynamic potential innovativeness assessment using fuzzy logic. The fuzzy logic is used to assess corporate potential innovativeness from two perspectives: resources conditioning innovation activities in enterprise and engagement of enterprise in their continuous development. In this context selected companies from information technology sector listed on Warsaw Stock Exchange were examined. The need for corporate innovativeness measurement and evaluation for the management purposes arises from its growing importance in building enterprise value and achieving long-term competitive advantage.

Nawrocki Tomasz

Silesian University of Technology
tomasz.nawrocki@polsl.pl

Szwajca Danuta

Silesian University of Technology
danuta.szwajca@polsl.pl

Assessing Reputation of an Enterprises as a Socially Responsible Organizations on the Example of Construction Companies Listed on the Warsaw Stock Exchange

Keywords: *corporate reputation, csr, csr measurement, enterprise's stakeholders*

Abstract

In recent years, the reputation of an enterprise as a socially responsible organization has become increasingly important, which is related to the popularization of the corporate social responsibility principles and the idea of sustainable development. All stakeholder groups expect from business entities responsible decisions, ethical behaviour, as well as transparency and honesty in all dimensions and areas of their activity. This expectations creates also a need to evaluate and compare enterprises in terms of social activity level. Thus, in the paper, on the example of selected construction companies listed on the Warsaw Stock Exchange, has been presented the practical application of the author's method of assessing the social involvement of enterprises on the basis of information published in periodic reports.

Niklewicz-Pijaczyńska Malgorzata

University of Wrocław
malgorzata.niklewicz-pijaczynska@uw.edu.pl

The Role of Patent System in Internationalization of Technical Knowledge Diffusion Channels

Keywords: *innovations, knowledge, patent system, patent*

Abstract

This article deals with the issue of internationalization of technical knowledge diffusion channels. Its purpose is to analyze the extent to which Polish active inventive companies utilize international technical knowledge provided through patent systems. For its implementation, own research was carried out based on a qualitative analysis of the technical documentation accompanying reported inventions. The conclusions of the research indicate a high degree of internationalization of technical knowledge diffusion channels in relation to scientific and technical publications and low when the existing technical solutions are considered.

Niziolek Konrad
Lodz University of Technology
konrad.niziolek@p.lodz.pl

Employee Participation in OSH - Measurement of Selected Aspects

Keywords: *employee participation, management of occupational safety, factor analysis*

Abstract

The development of the principles of systemic management in the area of occupational health and safety, what is more the effectiveness of actions undertaken, building a safety culture requires real involvement of all members of the organization, which is supported by both legal requirements and normative requirements. The purpose of the article is to identify the factors that allow to assess the level of employee involvement in the area of health and safety.

Innovation as a Factor of Change in the Employment Level in the SME Sector. Results of Empirical Studies

Keywords: *Innovations and innovativeness, SME sector, labour market*

Abstract

The question of relation between innovativeness and employment growth has been the focus of research for already quite some time. The debate revolves around attempts to answer the question of whether innovative activity conducted by enterprises boosts employment growth or just to the contrary – leads to the liquidation of jobs. Medium-sized and large enterprises (a commonly accepted classification by employment size) are the most common subject of study, which is understandable with regard to the accessibility of data describing innovative activity (e.g. through EuroStat survey methodology). However, it is the SME sector that is a significant creator of employment growth, whereas, alas, research on the SME sector is definitely more scarce due to difficult data accessibility and the need to conduct individual, unsupported research. Having noticed this significant research shortage, the Author of this study attempted to fill in this research gap. The primary aim of this paper is to analyse and assess the relation between innovativeness of Polish small and medium enterprises and employment increase in the SME sector.

Analysis of academic publications, Polish and international, relating to the research problem, reports published by various research centres, commonly accessible statistical data and Author's own empirical study led the Author to formulate the following research hypotheses:

(h1) There is a relation between innovativeness of Polish SMEs and employment growth in this sector.

(h2) Increase of innovativeness in the researched SME enterprises results in increased employment.

In order to verify the research hypotheses, the Author studied the available reference books regarding determinants of company innovativeness, in particular with regard to the SME sector and its relation to employment, followed by empirical study of relation between innovativeness and employment. Results of empirical research conducted by the Author over the period 2013-2017 are presented in this paper and the relevant findings discussed.

Instruments for the Support of Polish Enterprises' Innovativeness

Keywords: *innovativeness of enterprises, innovative policy instruments, regional variations*

Abstract

Research Background: Innovativeness, as the ability of being innovative in regional, national and global environment, is nowadays the indicator of success in business. Due to rapidly changing environment, business units need to take risky measures in the field of new technologies and manufacturing techniques. Therefore, innovative activity of enterprises is supported by economic policy of the countries that aim at achieving high level of innovativeness in their economies. There are various forms of instruments targeted at business units; the instruments are available at various levels (a region, a country, the European Union). Enterprise output innovation may indicate varying regional needs for innovative support from the state.

Purpose of the paper: The aim of the article is to systematise the available forms of support of Polish enterprises and to assess regional variations in enterprise output innovation.

Methodology/Methods/Data sources: The assessment includes 16 Polish voivodeships. Secondary information sources, such as Polish Statistical Office statistics and the Government reports on entrepreneurship, were used in the article. The review of Polish innovation policy instruments described in government websites was made in order to systematise the instruments of innovation support. To assess regional output innovation variations (2014-2016) the comparative analysis of indicators such as: innovative enterprises as the share of total industrial/service enterprises, revenues from sales of new or significantly improved products, was made. To define the regions with the structures similar in terms of enterprise output innovation, the agglomerative method of non-linear classification (Ward's method).

Findings: The analyses carried out let us systematise the available instruments of enterprise innovativeness support in terms of their sources of financing as well as their division into legal, financial, institutional and infrastructural instruments. The value of public support for innovative activity, in the light of public statistics, differs across regions. The assessment of enterprise output innovation also shows regional differences that seem to result from spatial aspects of development as well as from the size of public contribution. Recognition of these conditionings may have an impact on the accuracy in proposing and applying the instruments of Polish innovative policy.

Factors Influencing Perceptions of Distance – Quantitative Research Results

Keywords: *psychic distance, distance, perceptions of managers, companies' internationalization*

Abstract

Purpose: The aim of the article is to present the results of direct research on the role of factors influencing perceptions of distance between Poland and foreign expansion markets of Polish companies.

Methodology, approach: Critical literature overview in international business, marketing and management field presenting the concept of distance, psychic distance and managerial perceptions. Direct research conducted on the sample of 251 Polish companies engaged in internationalization process. The direct research was conducted with the use of direct interview technique.

Findings: As the results of critical literature overview the differences between concepts of distance and psychic distance are explained. Direct research allowed to identify factors influencing perceptions of distance, the factors include: macro- environmental factors, managers' characteristics, micro - environmental factors, international experience of managers and companies' characteristics.

Originality: preparing of method, questionnaire's questions and choice of scales enabling the measurement of factors influencing perceptions of distance.

Paper type: article presenting direct research results

Orzechowski Arkadiusz

Warsaw School of Economics
aorzec@sgh.waw.pl

Pricing Symmetric Power Options in the *Variance Gamma* Model

Keywords: *variance gamma, option pricing*

Abstract

The aim of the article is the pricing of symmetric power options assuming that the assumptions of the variance gamma model are true. As part of the subject matter theoretical values of vanilla options are compared in diffusion and purely discontinuous models. Next, a new approach based on the Fourier transform is proposed and then applied to determine model prices of the symmetric power options. Then, the computational speed of each approach is analyzed, assuming implementation of different numerical schemes. Finally, conclusions are drawn and the best approach is chosen.

Osmola Rafal

ASD Consulting
rafal.osmola@asdc.pl

Wolak Dorota

University of Lodz
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Analysis and Evaluation of the Delivery System

Keywords: *delivery system*

Abstract

To be successful in the market, we should provide the best service to the customer at the lowest possible cost. For each client of the FMCG industry the added value is the product itself, operations related to delivery logistics are only an element. Nevertheless, the customer evaluates the product from the first physical interaction with the seller. Although in most cases manufacturers use logistic intermediaries (whose names are widely known), the quality of service is transferred directly to the producer (even if it is a middleman/distributor). While producers can improve their processes, they do not have a direct impact on the way they are processed by their subcontractors – logistics operators. We have a situation in which the manufacturer knows what are the expectations of the end customer (high quality, price and flexibility) not only for the product but also for delivery. Together with the carrier trying to secure a high Service Level Agreement (SLA) with the lowest costs. If we have in this Supply Chain Management (SCM) three elements Producer → Carrier → Client and according to Theory of Systems if each of the subsystems will be optimizing for themselves we can be sure that system as a total will be optimizing. Therefore it is extremely important to model the system as a whole and to optimize the costs in this part of SCM where it is the most. It is crucial that the costs in the whole SCM decrease. To achieve this goal we need to deliver benefits for Producer → Carrier → Client. On the further pages of this article, we present an approach that enables this goal to be achieved.

Is Economic Growth in Poland Beneficial for the Poor? Concepts and Measurement

Keywords: *pro-poor growth, poverty, inequqlity*

Abstract

After Poland's accession to the European Union in 2004, economic growth accelerated strongly and the average GDP growth rate in 10 years amounted to over 4 percent. The rapid economic growth was accompanied by an increase in real household income. The question arises whether the poor benefited from the rapid growth of GDP and increase of real incomes more or less than the non-poor. In other words, whether the economic growth was pro-poor or rather anti-poor.

For over a decade the issue of the impact of economic growth on the reduction of poverty has been the subject of scientific discussion and empirical research. In recent years a number of proposals for the definition of the pro-poor growth appeared. Despite the lack of consensus on the definition of the notion of the pro-poor growth, we can distinguish here the two basic conceptual approaches - absolute and relative. These approaches differ from each other because of the reference point used to assess changes in wealth (measured by income or consumption expenditure) of the studied group of units, i.e. whether the adoption of absolute or relative increase in wealth is required to assess these changes as beneficial for a given group of units.

There are various criteria in the literature that distinguish the methods of analyzing the nature of growth. The first one is related to the axiom of anonymity. In the approach based on anonymity, we do not have to observe changes in the wealth (incomes) of the same units in the analyzed period. In the second approach anonymity axiom is rejected. In both, the initial and final periods of the study, the same units must be observed. Under the second criterion of the method of analyzing the nature of growth, we distinguish the partial approach and the full approach. The first one does not require the specification of a poverty line. In this approach analyses of the character of growth are based on dominance curves. One limitation of this approach is that if the dominance conditions are not met, then one cannot infer whether a growth process is pro-poor or not pro-poor. On this ground, the approach derived from the dominance conditions is referred to as "partial. The second approach (the full approach) is based on pro-poor growth indicators and always able to assess whether or not growth is pro-poor.

In the theoretical part of the study, the arrangement of the pro-poor growth definitions was made, distinguishing primarily between the pro-poor growth in absolute terms and in relative terms and, in this framework, between the "strong" growth and the "weak" growth. In the next step various approaches to the analysis of the nature of growth and the basic measures of the pro-poor growth were presented. In addition to the theoretical presentation of the fundamentals of these measures' construction, their basic advantages and limitations were discussed.

In the empirical part of the presentation the hypothesis of whether the economic growth in Poland in the years 2005-2015 has been pro-poor was verified, using previously presented methods of assessment of the growth nature. The analyses of the nature of growth in Poland were based on panel data taken from the Social Diagnosis (DS) - a study carried out by the Social Monitoring Council.

Piątek Edyta

Kielce University of Technology
epiatek@tu.kielce.pl

Private Creditor and Investor Test - Measurement Tool

Keywords: *restructuring, creditor test, investor test*

Abstract

The entry into force of the new Restructuring Act on January 1, 2016 has given many opportunities for entrepreneurs to take advantage of assistance in order to keep the enterprise on the market. As part of this proceeding, it is necessary to determine whether the aid granted does not constitute unlawful state aid that distorts the free market rules. The answer to this gives the private creditor test, the private investor test.

Pekasiewicz Dorota

University of Lodz
pekasiewicz@uni.lodz.pl

Jędrzejczak Alina

University of Lodz
jedrzej@uni.lodz.pl

Differentiation of Income Distributions of Farmers Households in Polish Macroregions

Keywords: *income inequality, poverty, wealth, Gini index*

Abstract

Income distribution analysis can be conducted from the point of view of the comparisons between different geographical regions, family types or socio-economic groups as well as to assess the effects of an economic policy over time. In the paper, the results of a research on income distribution of Polish farmers are presented. They allowed to formulate several conclusions concerning the differentiations of income inequality, poverty and wealth for the households of farmers in different macroregions. In the analysis we utilized the Gini inequality index and selected poverty and wealth indicators. The basis for the calculations was micro data coming from the Household Budget Survey conducted by the Central Statistical Office of Poland for the year 2015.

Piechota Anna
University of Lodz
anna.piechota@uni.lodz.pl

Variants of Premium in Employee Life Insurance

Keywords: *life insurance, employee insurance, insurance premium*

Abstract

Employee life insurance is of interest to many employers. Through employers, they are offered to employees and can be an additional element for them to secure the so-called social risks. The insurance premium is charged to the employer in accordance with the insurance contract. The purpose of the article is to analyze selected variants of premium payment for employee life insurance.

Piechota Anna
University of Lodz
anna.piechota@uni.lodz.pl

Identification of Differences Between Group and Individual Life Insurance for Employees

Keywords: *group life insurance, life insurance, personal risks*

Abstract

Group life insurance for employees is one of numerous voluntary insurance products covering employees' personal risks. It can be an important complement to mandatory insurance arrangements (especially social insurance schemes) that provide personal coverage for workers. While employees may take out their life insurance on an individual basis, employer-offered group life insurance is an attractive alternative. Joining a group insurance plan is an employee's individual decision that should be taken based on his or her knowledge of the terms of coverage. The purpose of this article is to point out the differences between employee group life coverage and individual life insurance, with a particular emphasis on insurance funding aspects and how they affect certain aspects of relevance to employees.

Contribution of Higher Education to Innovativeness of an Economy in Selected OECD Countries

Keywords: *higher education, OECD, innovation, innovativeness, research and development*

Abstract

Research Background: Innovativeness of an economy is closely connected with effectiveness of generating ground-breaking solutions in a given country. The amount of investment in higher education and intensity of research and development effort are listed among the factors affecting a country's capacity for innovations. Therefore, it seems that engagement of higher education, especially in the field of research activity, has a significant contribution to development of innovative economy.

Purpose of the paper: The purpose of this paper is to present a diversification of contribution of higher education to innovativeness of an economy in selected OECD countries. In the theoretical part of this paper, an attempt was made to: present selected definitions of innovation, discuss determinants of innovativeness of economy, and explain the role of higher education in the context of innovativeness. Subsequently, in the empirical part, a comparative analysis of the following areas has been carried out: funding of R&D in higher education, basic research performed in higher education, the structure of employment of researchers.

Methodology/ Data sources: The research method here adopted involves a literature survey and its critical analysis. The main axis of investigation is a comparative analysis, which draws its data from the OECD database.

Findings: In conclusion, it is stated that investment in higher education is important for the whole innovation process and desirable from the perspective of the socio-economic development of the country. Between 2005 and 2016, the higher education expenditure on R&D have increased in most countries. However, there are marked differences among countries with respect to the share of the population with PhD degrees and also in the structure of employment of researchers by sector.

Pokojski Zenon

Maria Curie-Skłodowska University
zenon.pokojski@poczta.umcs.lublin.pl

Model of Cooperation Platform for Entities Involved in Agricultural Market Open to Innovations in Poland

Keywords: *open innovation, cooperation model, business model, commercialization of innovations*

Abstract

There are few publications on the subject of business models open to innovations in Poland, especially the cases of their practical application. The article analyses various types of open innovations and the possibility of using them in the conditions of the Polish agricultural market. After reviewing the literature, analysing cases of chemical companies, conducting interviews with members of the Grupa Azoty Puławy consortium, the author proposes a model of cooperation platform for entities from various sectors that systemically combines open inbound and outbound innovations with the requirements of the business model.

Aging Society and Disability as a Challenge for Ergonomics in the Industry 4.0.

Keywords: *ergonomic design, aging of societies, disabilities, age management, disability management in the workplace, fatigue management, Industry 4.0, corporate social responsibility*

Abstract

Most developed countries face the challenge of demographic change in their societies. The aging society, and thus the increase in the number of people with disabilities, means a decrease in the percentage of economically active people, which forces employers to seek solutions to compensate for the shortage of human resources. In the 4.0 industrial age, enterprises strive to shift the burden of production from human work to automated machinery and production robots. In 2017 the average of global robot density in the manufacturing industries was 85 robot units per 10,000 employees (compared 2016: 74 units, 2015: 66). By regions, the average robot density in Europe is 106 units, in the Americas 91, and in Asia 75 units. In Europe, leading in this area is Germany 322 per 10,000 employees. In Poland, the robot density is still relatively low, in 2016 it was 32 units. The very fast pace of robotization and automation of work (often simple, not requiring specialized education) carries with it many threats, including increasing the social exclusion of the elderly and people with disabilities, and thus deepening the level of their poverty. It seems necessary to introduce certain strategies that will allow in an economically and technically consistent manner to support decisions regarding the rationality of designing work systems. The paper indicates the role of ergonomics as one of the basic elements of age and disability management in an enterprise. Based on the literature review, ergonomic methods are presented that can support decision-making strategies of enterprises in the field of human interchangeability with the machine.

Rocki Marek

Warsaw School of Economics
roma@sgh.waw.pl

Are the New Faculties a Prove of the Universities Innovativeness?

Keywords: *innovativeness, creating faculties, universities fundings*

Abstract

In the paper the hypothesis which says that creating new faculties is based on different reasons than honest analysis of the employment market needs is verified. Principles of creating faculties are presented, as well as reasons why they were established by universities. Those reasons are pointing, among others, effects on universities fundings (how universities are funded). Basing on examples, it is shown that the universities are creative after the new law on higher education has been introduced. This new law, liquidated the list of faculties elaborated (set) by the Ministry. Therefore universities were given appropriate competences and are using their chances. The analysis is showing that not all of the new faculties were created in accordance with real innovations in the field of essential improvement of the study programmes as written in the effects of education.

Roszko-Wójtowicz Elżbieta

University of Lodz
eroszko33@gmail.com

Bialek Jacek

University of Lodz
jacek.bialek@uni.lodz.pl

The Substitution Bias of Inflation Measurement in Relation to the Level of Innovativeness of the European Union's Economies

Keywords: *inflation measurement, substitution bias, innovativeness, innovation indices, cluster analysis, PROFIT method*

Abstract

The consumer price index (CPI) is a common measure of inflation. Similarly to the harmonised index of consumer prices (HICP), it is determined using the Laspeyres index, thus data on the consumption of the basket of goods do not have to be current (i.e. from the period considered). The Laspeyres index, using weights only from the base period, may not reflect changes in consumer preferences that occurred in the studied year. This is the reason for the formation of the so-called substitution bias in the measurement of inflation, which is usually measured by the difference between the values of the Laspeyres and Fisher indices. The aim of the article is to assess the impact of the level of innovativeness of a given country's economy on the occurrence of the substitution effect in inflation measurement. It should be assumed that the level of innovativeness of the economy is manifested in consumer preferences. Due to this fact, the article presents the verification of the hypothesis that a higher level of innovativeness of the economy results in more dynamically changing consumer preferences, thus leading to a greater substitution bias in measuring inflation. The empirical part of the article is based on basic innovation indices, i.e. the SII, IOI, and GII. The assessment of the relationship between the level of innovativeness and the scale of the substitution effect was carried out based on the methods of multidimensional statistical analysis (including cluster analysis, the PROFIT method). All data used in the article come from the Eurostat database. The analyses were carried out for data from 2016.

Rydzewski Jacek

Grupa Techniczna CODI
elita@codi.pl

Wolak Dorota

University of Lodz
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Comparison of CODI Interphone Devices with Solutions from Foreign Companies

Keywords: *intercom devices, innovations, quality, durability, reliability*

Abstract

The Technical Group "CODI" Jacek Rydzewski in 1987 received the status of Innovation and Implementation Unit as the first digital intercom on the market. Over the years, more and more new designs have appeared. The company has received more patents and medals, including at international trade fairs. As the real estate market in Poland is dynamically developing and is a forward-looking market, the equipment is primarily intended for currently built facilities. The research results on the population of 385 respondents from the point of view of the needs and expectations of clients were presented, among others using the Quality Function Deployment (QFD) method. The size of the sample meets the requirements of the representativeness of the research. Control, evaluation and cognitive tests of technical parameters related to the analysis of, among others: durability and reliability of operation, correctness, cost-effectiveness and service and repair vulnerability were carried out using tests supported by the IBM IMAGO PRO SPSS program: for one variable (Kolmogorov-Smirnov), for variable groups (Manna-Whitney, Wilcoxon rank sum, Kolmogorov-Smirnova, Moses for extreme reactions), for many independent variables tests (Kruskal-Wallis test and median), for two dependent tests (character test, Wilcoxon signed pair test, McNemar test), The results of research analyzes and comparisons of "CODI" intercom devices with devices from foreign companies allow for the focusing of further research and development works. Basing on facts in the form of research results was the basis for making optimal decisions..

Siemaszkiewicz Pawel
University of Lodz
pawelsiemaszkiewicz@gmail.com

Selected Innovations Created as a Result of Implementation of Business Strategies in Agricultural Holdings

Keywords: *innovation; farm; strategy*

Abstract

The article discusses the issue related to the development of innovation in agricultural holdings resulting from the implementation of a specific strategy. Agricultural farms, like enterprises from other industries, take a profit as their main goal. Like other companies, they are looking for opportunities to grow and achieve market advantage. An expression of efforts is the implementation of specific strategies and as a result of their innovation, the task of which is to create a chance to make a profit. The research goal of this work is to identify selected innovations introduced as a result of the implementation of a given strategy by Polish farms. The author of the work focuses on the separation and determination of the degree of occurrence of selected innovations, as a result of the implementation of strategies formulated by M. E. Porter, as well as the strategy of diversification.

Skonieczny Jan

Wroclaw University of Science and Technology
jan.skonieczny@pwr.edu.pl

Dereń Aldona Małgorzata

Wroclaw University of Science and Technology
aldona.deren@pwr.edu.pl

Sources of Financing Innovations in Polish Enterprises in the Light of Statistical Surveys

Keywords: *enterprise, innovation, market, sources of financing innovation*

Abstract

Research Background: One of the key components of the innovation management process is a selection of financing sources for innovative undertakings at an enterprise. The research problem, considered by the authors, is important for Polish enterprises, especially SMEs, which create their strategies on innovation. The analysis of publications on strategic choices confirms an existence of a relatively small number of scientific research studies in this area. There is therefore a cognitive gap, that leads to the analysis of such a specific research problem.

Purpose of the paper: The aim of the paper is to discuss the criteria and options for strategic sources selection of financing innovation in an enterprise. The financial, strategic, market, operational and mental criteria for selecting these sources were discussed. Based on the others experience, described in the literature and own analyzes, the following criteria were adopted: market development, type of innovation and potential sources of financing. Then, the process of selecting sources of financing for innovation was developed.

Methodology/Methods/Data sources: The article analyzes the available literature, internet data and statistical data prepared by the Polish Central Statistical Office regarding sources of financing innovations. It enabled the identification of sources of financing innovations in Polish enterprises and the assessment of their applications in the practice of business operations.

Findings: The obtained results indicate that despite the existence of many different sources of financing for innovation, Polish enterprises are definitely dominated by own financing. The share of public and foreign resources is small.

Skrodzka Iwona

University of Bialystok
i.skrodzka@uwb.edu.pl

Social Capital and Smart Growth of EU Countries

Keywords: *social capital, smart growth, European Union, soft modelling*

Abstract

Social capital according to OECD definition is networks together with shared norms, values and understandings that facilitate co-operation within or among groups. Currently, social capital is identified as a one of the key factors of economic development. Most of the existing literature focuses on the role of social capital for economic growth, meanwhile the purpose of this study is to examine the role which social capital plays in the processes of smart growth in the EU countries. Smart growth is based on knowledge and innovation. The notion of smart growth, its factors and measuring methods are new categories which emerge from the concept of EU's strategic development objectives. The study uses a soft modelling method which allows for measuring and analysis of the relationships among unobserved variables (latent variables).

Sowiński Tomasz

University of Opole
tsowinski@uni.opole.pl

Possibilities and Barriers to Testing the Quality of Human Capital in the Basis of Selected Statistical Data

Keywords: *quality of human capital, economic growth*

Abstract

The purpose of this article is to present the existing possibilities of measuring the quality of human capital and pointing to existing barriers and difficulties. An attempt was also made to apply selected measures of the quality of human capital in the classic models of economic growth. The research was based on selected taxonomic methods and econometric modeling. The research part is preceded by the description of the author's concept of the quality of human capital, the core of which is an attempt to create a universal definition of the discussed issue.

Stachura Paulina

University of Warsaw
pstachura@wne.uw.edu.pl

Structural Decomposition Analysis Applied to Energy Use in Poland

Keywords: *energy use, structural decomposition analysis, indicators, economic structure*

Abstract

To understand historical variation of energy performance in economy or specific sector, it is useful to evaluate the driving forces underling these changes. Structural decomposition analysis has developed over the past decade into a major analytical tool. This method allows to identify the impact of the external factors, such as technological, demand, and demographic effects, on the fluctuations of the total energy use, CO₂ emissions, and other socio-economic indicators. This study applies the methodology of structural decomposition analysis to the determination of the relative prominence of diverse sources of change in energy use in Polish economy and main sectors between 2000-2015. This paper presents a methodology of decomposition into different explanatory factors, among which energy savings based on top-down indicators, that allows to show additionally what has been the role of energy efficiency improvements at the level of the different sub-sectors and end-uses. The analysis is extended with comparison to the European statistics in the context of the implementation and monitoring of UE indicative energy targets.

Stanimir Agnieszka

Wrocław University of Economics

agnieszka.stanimir@ue.wroc.pl

The Perception of the Quality of Life by Generation Y - the Analysis of Changes Over Time

Keywords: *Generation Y, quality of life, non-metric variables, multidimensional analysis*

Abstract

The problem of determining differences between people belonging to various age groups is increasingly often discussed. Socio-economic phenomena cannot currently be considered in general matters for the whole of societies. It is very important to determine the behaviour of people in groups divided taken into account detailed characteristics. For this reason, it is important to recognize the perception of the quality of life in international and regional terms, and to distinguish social groups based on age as the main criterion and also with additional demographic characteristics. The aim of the research, the results of which are presented in the article, is to describe in detail the changes over the time of Generation Y perception of the level and quality of life (described in different aspects) in the European Union and in the regional approach. In this study, the methods of multivariate statistical analysis designed to test the variables measured on nominal and order scales were used. These methods include, i.e., correspondence analysis, mosaic plots, classification trees, parallel sets, visualization of similarity matrix, association analysis. The study was performed using data from public statistics sources, with use of R, SPSS or Statistica. The analysis, carried out during the study, allowed to indicate differences between countries and changes over time in the perception of the quality of life by Generation Y.

Starzyńska Dorota
University of Lodz
dorota.starzynska@uni.lodz.pl

Leasing as a Source of Financing the Investment Activity in Agriculture

Keywords: *material investments, agriculture, leasing*

Abstract

The aim of the paper is to analyze and assess the use of leasing as a source of financing investment activities in agriculture. The study will analyze the size, structure and dynamics of investment outlays in agriculture, including the three main types of material investments: buildings, means of transport, agricultural machinery. In addition, an analysis of the structure and dynamics of leasing use as a source of financing material investments in agriculture will be presented. The study will present data published by the Central Statistical Office and the Polish Leasing Association in 2010-2016.

Stawska Joanna

University of Lodz

joanna.stawska@uni.lodz.pl

Monetary and Fiscal Game in the Context of Stabilizing the Economy

Keywords: *fiscal policy, monetary policy, coordination, game theory, equilibrium*

Abstract

Research Background: The core of the coordination of monetary and fiscal policy (policy mix) is based on the combination of both policies to enable to achieve goals related to price stability and economic growth and employment. In turn, the decisions of economic authorities made in the monetary-fiscal game have a significant impact on economic variables in the economy. In the literature of economics, the importance of monetary and fiscal policy coordination is emphasized, which has a positive effect on the stability of the economy.

Purpose of the paper: The aim of the article is to identify the interactions between fiscal and monetary policy under the existing economic conditions (including the special consideration of low interest rates) and then their impact on the economy in EU countries.

Methodology/Methods/Data sources: To achieve this objective the following research methods were used: a review of the scientific literature, statistical research methods and methods of graphic presentation of economic phenomena.

Findings: The rationale for the adoption of such issues is to examine the impact of the financial crisis on the decisions of central banks and governments in the European Union using the game theory. The financial crisis has affected a change in approach to the conduct of monetary policy and fiscal policy. The changing economic conditions have forced the establishment of cooperation, so we claim that in the European Union the interventions made by central banks and governments during the recent financial and economic crisis were coordinated to a high degree.

Suchanek Michal

University of Gdańsk
michalsuchanek@gmail.com

Majecka Beata

University of Gdańsk
ekobma@ug.edu.pl

Enterprise Market Behaviour in Relation to Their Effectiveness Level. A Study of mWIG40 Index Enterprises

Keywords: *market behaviour, enterprise effectiveness*

Abstract

The observation of market allows to conclude that it is filled with market behaviour of entities both on its demand and supply side. The market behaviour of enterprises is vital to an effective functioning of the whole socio-economic system. The ability to compete and create efficient market strategies leads to an efficient allocation of resources. Every enterprise has to define whether it concentrates on the improvement of the product or the efficient ways of reaching the client, whether it diversifies or specialises. The goal of the article is to verify if generating various strategic market behaviour results in a diverse level of economic efficiency. In particular, it is vital to establish if this behaviour results in different levels of profitability, liquidity, solvency and productibility. The research is focused on 40 enterprises which constitute the mWIG40 index. There are nominal variables describing the class of behaviour and the quantitative variables showing the economic effectiveness. The distribution of the variables is verified with the Shapiro-Wilk test and the differences in the levels of variables are verified with a MANOVA analysis.

Sulewski Piotr

Warsaw University of Life Sciences
piotr_sulewski@sggw.pl

Kłoczko-Gajewska Anna

Warsaw University of Life Sciences
anna_kloczko-gajewska@sggw.pl

Development of the Sustainability Index of Farms Based on Surveys and FADN Sample

Keywords: *sustainable development, sustainable agriculture, measurement of sustainability*

Abstract

This methodical paper discusses the procedure for developing the farm sustainability index using data from surveys and accountancy data collected in the FADN system database. The research covered a total of 600 farms selected similarly to the selection method used in FADN (taking into account the economic size, production type and region). The structure of the sustainability index of farms uses variables characterizing the environmental, economic and social dimension of sustainability. In total, over 100 output parameters classified in 7 partial indices were used in the assessment of sustainability. The resultant distribution of individual partial indices and dimensions of sustainability indicates the diversity of the studied population in terms of considered parameters. At the same time, it was found that aggregation leads to the dominance of values close to the middle of the range of considered indices. The applied methodology allows to assess the sustainability of individual farms and their classification into groups of entities diversified by the degree of compliance with the principles of sustainable agriculture. The ability to measure and assess the sustainability of farms can be considered as the first step in the process of creating effective agricultural development support policies. The paper provides an opinion in the long-lasting discussion on the operationalization of the concept of sustainable development and ways to measure the degree of compliance of economic operators' actions with the paradigm in question.

Szamrej-Baran Izabela

University of Szczecin
izabela.szamrej@gmail.com

Identifying Fuel Poverty in the EU - a Multidimensional Approach

Keywords: *fuel poverty, multidimensional statistical analysis, ranking EU countries*

Abstract

Fuel poverty is a phenomenon that involves household difficulties in meeting basic energy needs, and thus related to heating the apartment, lighting, as well as heating water, preparing meals, etc. This is not an easily identifiable phenomenon because of its complex nature and multiple causes. The aim of the article is multidimensional identification of fuel poverty in the EU countries in 2017 using the methods of clustering and linear ordering and comparing the results with those of 2014 study.

Szark-Eckardt Mirosława

Kazimierz Wielki University
szark@ukw.edu.pl

Augustyńska Beata

Kazimierz Wielki University
august@ukw.edu.pl

Mikołajewska Emilia

Nicolaus Copernicus University

Mikołajewski Dariusz

Kazimierz Wielki University

Zasada Mariusz

Kazimierz Wielki University
mariusz.zasada@ukw.edu.pl

**Possibilities of Novel Technologies Application for Purposes of Tourism
of People with Special Needs**

Keywords: *tourism, recreation, local economy, people with disabilities, people*

Abstract

This article aims at investigating the extent to which the available opportunities are being exploited, including current and potential possibilities of novel technologies application for purposes of tourism of people with special needs. The research methods used were: logical-compartmental analysis and observation. Main results of analysis: Development of the knowledge-based economy, studies in it, and implementation of their results in practice, bring many untapped opportunities, including wider application of e-tourism in meeting requirements and needs of disabled people, elderly people or other groups, which have rarely been taken into consideration as separate groups within economic analyses. Practical implications: There is a need for working out novel business models, including the area of e-tourism for people with special needs, which will take into consideration national requirements and domestic possibilities.

Szarek Stanisław

Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
szarek@uph.edu.pl

Szarek Ewelina

University of Edinburgh
ewellica@gmail.com

Economic Effects of Mobbing and Violence in the Workplace

Keywords: *mobbing, violence in the workplace, individual losses, organizational losses, social losses, economy, economic estimate.*

Abstract

The aim of this research is to comprehensively determine the monetary losses caused by mobbing and violence in the workplace in Poland, based on macroeconomic data for 2017 and own investigation. After determining the scale of mobbing and the effects of mobbing on the employees, the monetary value of losses generated at the individual, organizational and social level was determined. It was found that the value of these losses ranged from 2.07% to 4.59% of the total GDP of Poland. The biggest costs of mobbing were incurred by enterprises, and their share in total costs amounted over 77%.

Estimation of Time-Varying Beta in Model with Stochastic Volatility

Keywords: *time-varying beta, stochastic volatility, iterated filtering*

Abstract

Beta parameter is popular tool for evaluation of portfolio performance. Sharp model is a simple regression model in which stock's returns are regressed against the returns of a broader index. Beta parameter is a measure of strength of this relation. Much recent research proved that beta is not constant in time and should be model as a time-variant coefficient. One of the most popular method of estimation of time-varying beta is the Kalman filter. However, one needs to assume that error variances are homoscedastic to use the Kalman filter. In case of high frequency data this assumption does not hold, because of volatility clustering of financial time series. In this paper we propose to use iterated filtering (Ionides et al. 2006) to estimate time-varying beta model with stochastic volatility.

Szczukocka Agata

University of Lodz
agata@korespondencja.eu

The Development of Health Protection and Social Care Services in Poland and in the Countries of the European Union

Keywords: *services, health protection, social care*

Abstract

Health is the greatest invaluable good and this is why this article concentrates on the level of advancement of medical services in Poland and in certain countries of the European Union. This research uses such indicators as: expenditure on health protection, the level of morbidity, mortality, sick leaves, number of doctors, hospitals, as well as the average life expectancy. Dynamic indices were used in the determination of developmental trends. To capture similarities and differences in the level of medical services' advancement, multidimensional scaling method was applied. Results of the study allow to state that a significant advancement in the development of medical and social care services can be observed. However, Poland still lags behind other countries where development of these services remains on a high level.

Szewczyk Janina

University of Agriculture in Krakow
janina.szewczyk@urk.edu.pl

Jaworska Monika

University of Agriculture in Krakow
rrjawors@cyf-kr.edu.pl

Equipping Farms with Tractors in Lodz Voivodeship

Keywords: *tractors, Lodz voivodship, subsidizing from the European Union*

Abstract

Tractors are the basic equipment on every farm. Since the Polish accession to the European Union, farmers have the opportunity to purchase agricultural equipment from EU funds. The aim of this work is to familiarize with the degree of equipping of farm tractors in the Lodz voivodeship in the years 2002 - 2016. The following research hypotheses were assumed: In the years 2002-2015 the number of tractors on farms increased. After joining the European Union the number of new purchased tractors increased. The study was conducted using a questionnaire, which farmers from Lodz voivodeship filled out. Analyzing the results, the descriptive method was used and the independence test χ^2 was conducted.

In the period from 2002 – 2013 the number of tractors on farms in the Lodz voivodeship increased by 10 thousand. At the same time, there was a tendency to liquidate farms. The surveyed farmers more often paid attention to the technical data of purchased tractors. Farmers holding large-scale and specialized farms paid attention to the selection of tractor power adequate to the needs. It was observed that in small farms the power of tractors exceeds the demand. Most respondents declared that their tractors are older than 20 years, a large part of them was purchased as used ones.

Szymanowski Wacław

University of Warmia and Mazury in Olsztyn
wacław.szymanowski@uwm.edu.pl

Brudniak Gabriela

University of Warmia and Mazury in Olsztyn
gabriela.brudniak@uwm.edu.pl

Foresight of the Information Society (SI) - the Knowledge Economy (KBE). An Attempt to Measuring

Keywords: *Foresight, Knowledge-Based Economy, information technologies, Information Society, TOPSIS, ranking of voivodships*

Abstract

The aim of the article is to present a new approach to forecast trends of long-wave development: economy, society, education and culture. This approach is called Foresight. There have been many attempts to define Foresight. The lack of an unambiguous definition of this concept leads to many approaches to its measurement, which have not yielded the right results so far. Better results are defined by the concept of Knowledge-Based Economy (KBE), which is based on the following pillars: human and social capital, technical infrastructure, research and development and institutional and legal factors. The analysis of these pillars helps to gain a competitive advantage (region, industry, national economy). The applied Knowledge Assessment Methodology (KAM), developed by the World Bank in 1999, is one of the methods for measuring the degree of development of KBE. It is connected with the development of a set of indicators describing the functioning of individual socio-economic dimensions, grouped in four categories: economic and institutional, education and human resources, information system and new technologies, information technologies. The second part of the article presents the analysis of the fourth pillar – information technologies, as an example of the impact of the development of information technologies on the growth of individual regions (voivodships). Synthetic indexes for voivodships of Poland in 2009-2015 were calculated. The research results present a significant spatial difference in the development of information technologies. Changes in this diversification of voivodships was presented for 2015 in relation to 2012 and 2009.

Szymańska Anna

University of Lodz
szymanska@uni.lodz.pl

The Role of the Bonus-Malus System in the Ratemaking Process in the Motor Third-Party Liability Insurance Premiums

Keywords: *bonus-malus system, MTPL insurance*

Abstract

The bonus-malus system is one of the stages of the tariffication process in motor third party liability insurance. The aim of the work is to discuss the functions of bonus-malus systems and to compare systems operating on the Polish market. It has been hypothesized that the policyholders choosing the insurer do not know the bonus-malus system offered to them. The study was conducted on the basis of the analysis of the insurance conditions of the insurers on the Polish market and the questionnaire survey.

Szymański Jarosław

University of Lodz

jarek@sz.az.pl

The Use of Electronic Procedures in Contracts Awarded by the Public Health Service

Keywords: *public procurement, electronic auction, public finance*

Abstract

The public procurement system has tools, electronic procedures that enable the contractor to multiple reduction of the offer price. The purpose of this article is to submit an electronic auction and electronic bidding as procedures to increase the economic efficiency of the contracts awarded. The article attempts to estimate the degree of use of electronic procedures by the public health service, compared to other contracting entities. Using the available source materials and mathematical statistics tools, the structure indicators defining the share of electronic procedures in contracts awarded in 2017 by the national public health service were estimated. Due to the permanent underfunding of the health service, a research hypothesis was put forward stating that the participation of electronic procedures in contracts awarded by the public health service is greater than in contracts awarded by other contracting entities, obliged to apply Public Procurement Law.

Ścigala Marcelina

Wroclaw University of Science and Technology
marcelina.scigala@pwr.edu.pl

Tworek Katarzyna

Wroclaw University of Science and Technology
katarzyna.tworek@pwr.edu.pl

Methods of Measuring Organization's Innovativeness - Critical Analysis

Keywords: *innovativeness, innovativeness measurement,*

Abstract

The article contains a critical analysis of the literature concerning measuring organization's innovativeness. It reveals that despite many existing studies, there is still no uniform systematization and conceptualization of this concept. The consequent errors in theoretical assumptions and measuring lead to contradictory results and conclusions of empirical research. The article presents a comprehensive systematization of these measurement methods, points out the advantages and disadvantages of these methods and based on the results of the analyzes, the authors' own method is proposed.

Śleszyńska - Świderska Anna

University of Białystok
anna.sleszynska@interia.pl

Kuzionko - Ochrymiuk Ewa

University of Białystok
e.kuzionko-ochrymiuk@uwb.edu.pl

Tendencies in Household Consumption in the Light of Changes in the Labor Market in Poland

Keywords: *labor market, consumption, households*

Abstract

Changes taking place in the labor market have an impact on the functioning of households in Poland, including changes in their consumption. The degree of transformations in this area may be different in particular socio-economic groups and may show a diversified relationship with changes in the labor market. In this context, the purpose of this article is to identify the relationship between changes in the labor market and changes in household consumption in Poland, and to identify groups of households in which these changes were the largest and the smallest. In particular, the period of the global economic crisis and the post-crisis period show a visible evolution in this matter. The research methods include literature studies, statistical analysis, correlation analysis and cluster analysis.

**The Group of Recipients of Preferential Credits and the Benefits
of Crediting Agricultural Holdings in Małopolska in 2004-2014
by Krakowski Bank Spółdzielczy**

Keywords: *farm, collective banks, Cracow Collective Bank, preferential loans, production-economic efficiency*

Abstract

Today's farms are increasingly complex enterprises. Their activities cease to be just a lifestyle, but most of all they gain the character of professional activity, the aim of which is to create market products and achieve sales revenues. In order to increase their market competitiveness, agricultural holdings show growing interest in the use of financing their activities from external sources, in particular from preferential loans granted by cooperative banks. The conducted research, including the loan activity of the Krakow Cooperative Bank towards agricultural holdings in Lesser Poland in 2004-2016, showed that the group of farmers in the widest range benefiting from preferential credits granted by the Krakowski Bank Spółdzielczy were people with higher agricultural education and general higher education. The least numerous group of borrowers of Krakowski Bank Spółdzielczy were people with basic education. Loans for building and modernizing farms had the largest percentage share in loans. Rational decisions related to the use of capital granted on preferential terms had a positive impact on the production and economic efficiency of farms, contributing to the increase in agricultural income and production, further supporting the increase in production costs, which positively influenced the financial results of the farms.

Ucieklak-Jeż Paulina

Jan Długosz University

p.ucieklak@o2.pl

Social Determinants of Health (SDH) in the Evaluation of Health Inequalities of the Inhabitants of Rural Areas in Poland

Keywords: *health inequality, Social Determinants of Health (SDH), social gradient, Healthy Life Expectancy*

Abstract

In the article, the author accepted the main hypothesis: health inequality compels undertaking and orient actions of social policy causing improvement of the health condition of the population inhabiting rural areas. When analysing relations between health and Social Determinants of Health (SDH), the gauge as well as Yula and Q Kendell coefficients based on it were calculated.

The rates of the expected further lifespan were used for the analysis of inequalities as a synthetic measure of the state of health of the population.

The performed assessments show that there are distinct correlations among the Social determinants of Health (SDH). People in urban areas assess their state of health to get worse and worse with age, but to a distinctly lower degree that in takes place in rural areas. On the other hand, higher evaluation of the state of health become more distinct with increased level of education – significantly more distinct in rural areas.

In spite of subjective improvement of the assessment of the state of health of the inhabitants of Poland, there is a health inequality depending on Social Determinants of Health (SDH).

Ulman Paweł

Cracow University of Economics
ulmanp@uek.krakow.pl

Ćwiek Małgorzata

Cracow University of Economics
cwiekm@uek.krakow.pl

Income and Poverty in Households in Selected European Countries

Keywords: *household income, analysis of income distribution, poverty*

Abstract

Research Background: Incomes of population and poverty are key elements of EU cohesion policy, which aims at reducing disparities between the levels of development of individual regions. The traditionally appropriate study to evaluate the convergence of the Member States is the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC). However, this is not the only source of information on income distribution and social inclusion in the European Union. In this article, the basis for calculations are the results of the fourth European Quality of Life Surveys (EQLS), whose purpose is to measure both objective and subjective indicators of the standard of living of the citizens and their households.

Purpose of the paper: The aim of the paper is to assess the diversity of distributions of household incomes and the level of income poverty due to the selected socio-demographic characteristics of the respondent or household in selected European countries. Countries of the Visegrad Group (Poland, Czech Republic, Slovakia and Hungary) were selected to the analysis, along with the Weimar Triangle (Poland, Germany, and France). Such a selection allowed us to compare the financial situation of households in Western Europe with those in Central and Eastern Europe. Poland becomes a natural link between all these countries. Indirectly, the aim of the paper will also be a brief discussion on how to measure the level of poverty in a population.

Methodology: The article uses modeling methods of income distribution, indicators of distance (overlapping) of the distributions and aggregate indicators of the scope, depth and severity of poverty. These ratios were determined on the basis of the use of relative and subjective poverty lines. In order to ensure comparability of the incomes of households with different demographic compositions, the analysis used equivalent incomes.

Findings: As a result of the preliminary analysis, differences were noted regarding the measured position, variation and the asymmetry of equivalent incomes in the studied households. The applied gap measurements showed a significant disparity between the distributions of income in Western European countries (Germany, France) and the countries of the Visegrad Group. Important differentiation was also noted in terms of income poverty risk within the Visegrad Group: the highest proportion of households at risk of poverty exists in Hungary and the lowest in the Czech Republic.

Vásáry Viktória

Research Institute of Agricultural Economics

vasary.viktoria@aki.gov.hu

Knowledge-Based Agriculture in the Central and Eastern European Countries' Bioeconomy

Keywords: *bioeconomy, circular economy, sustainable growth, CEE countries, knowledge-based agriculture*

Abstract

The European Union's agriculture, aquaculture, forestry and food industry sees significant internal disparities in terms of research and innovation performance to the disadvantage of the CEE countries. This divide hinders the unlocking of excellence in low-performing research, development and innovation regions and the establishment of transnational cooperation for knowledge-based development, thus the appearance of specific research topics relevant to the CEE macro-region among others in Horizon 2020 work programmes. Nowadays the specific challenges in the sector should be faced through the lens of bioeconomy and an accompanying shared strategic research and innovation framework is required. As this framework has already been offered by the Central-Eastern European Initiative for Knowledge-based Agriculture, Aquaculture and Forestry in the Bioeconomy, i.e. by the BIOEAST Initiative the CEE countries are provided with an opportunity to achieve further progress in sustainable growth of agriculture, aquaculture, forestry and food industry.

The presentation is aimed at conceptualizing bioeconomy in a broader context of circular economy based on secondary research on relevant international literature and documents. It intends to analyse key socio-economic indicators of the 'BIOEAST countries' bioeconomy (Visegrad Countries, Bulgaria, Romania, Slovenia and Croatia). Furthermore, it interprets the results of the 'BIOEAST Bioeconomy Capacity Building Survey', the respondents of which were chosen randomly through personal contacts of experts (who created a judgement sample) and by snowball sampling to get further contacts from respondents. The questionnaire was sent to a small subset of the target groups and the answers were examined through descriptive and inferential statistical analysis. Based on the results of the survey the presentation describes the implications for policymakers and concludes that the creation of sustainable bioeconomy requires triple-helix stakeholders to find efficient collaboration mechanisms and build synergies. Knowledge-based agriculture in the Central and Eastern European Countries' bioeconomy.

Key Performance Indicators as a Support for Decision-Making Processes in Human Resources Management

Keywords: *human resource management, key performance indicators*

Abstract

Research Background: In the conditions of high competitiveness in global markets, it is particularly important for the success of the company to achieve high efficiency of the work of the employed staff. Responsibility for its results lies with both managers and HR departments. Their decisions regarding employees may influence the achieving the company's strategic goals. As a support for their actions may be the use of key performance indicators in the area of human resources management.

Purpose of the paper: The aim of the article is to analyze the use of key performance indicators (KPIs) in the decision-making processes of managers and HR departments in enterprises. There will be made a review of performance indicators in the area of human resource management and assessment of their usefulness from the point of view of various entities involved in this process. Examples of IT solutions supporting the KPI analysis will be indicated. The final part of the article will present the results of own research on the main areas of KPI use in human resources management in enterprises.

Methodology/Methods/Data sources: In the paper, the review of the literature of the subject will be performed focusing on the presentation of key performance indicators and their importance in decision-making processes. The results of pilot studies carried out in enterprises located in south-eastern Poland will be presented.

Findings: Key performance indicators are usually used in activities related to sales, marketing or production. Human resource management remains an area in which KPIs are used much less frequently, and the criteria for their selection by enterprises are usually the ease of obtaining the required data and the simplicity of their calculation.

Wędrawska Ewa

Nicolaus Copernicus University
ewaw@umk.pl

Muszyńska Joanna

Nicolaus Copernicus University
jmus@umk.pl

Income Inequality of Households in Poland: a Subgroup Decomposition of Generalized Entropy Measures

Keywords: *income inequality, General Entropy measures, decomposition*

Abstract

A formula of measures applied to assess the level of income inequality results from the intellectual basis on which an approach is founded. Our paper focuses on Generalized Entropy measures. The aim of our paper is two-fold. Firstly, it aims at presenting GE measures and discussing their properties, especially the property of additive decomposition. Secondly, the empirical aim is to assess the level of income inequality in Poland and to indicate its main determinants. In the study we use microdata obtained from EU-SILC that cover information about incomes achieved by individual members of the household in 2016.

Five factors are chosen as the possible drivers of income inequality. The study proves the characteristics related to human capital are the most influential factors of income variability between households. The characteristics describing the composition of the household contribute to the overall level of inequality to a smaller extent.

Węglarz Magdalena

Wrocław University of Science and Technology

magdalena.weglarz@pwr.edu.pl

Innovation of the Polish Economy in the Comparison with EU Member States

Keywords: *innovation of economy, European Innovation Scoreboard*

Abstract

In the paper the change in innovation level of Polish economy over the years 2007-2016 will be presented and a comparison of the innovation level between Polish economy and economy of EU member states over the years 2010-2016 will be made. The aim of the paper is to find the answer to the question what is the reason of such low innovation level of Polish economy in comparison with other countries. In 2016 Polish economy takes the fourth place from the end among all EU member states, reaching an innovation level of less than 55% relative to that of the EU in 2010.

In the first part a measurement of innovation of Polish economy will be presented. The measurement will be used indicators that were described in three different reports of Central Statistical Office. In the next part innovation level of all EU member states will be described and innovation level of Polish economy will be compared with innovation level of EU member states economy, such as: Sweden (SE), the Czech Republic (CZ), Slovenia (SI) Lithuania (LT) and the European Union. The analysis will be made on the basis of data from European Innovation Scoreboard 2017 (EIS). The methodology that was used in EIS is based on OECD Frascati Manual. In the last part the evaluation of innovation level of Polish economy will be completed.

Wieteska Stanisław

Jan Kochanowski University
r.gudz@unipt.pl

Marcinkowska Monika

University of Lodz
monika.marcinkowska@uni.lodz.pl

Śliwiński Adam

Warsaw School of Economics
adam.sliwinski@sgh.waw.pl

Property and Personal Insurance Against Big Data challenges

Keywords: *property insurance, Big Data*

Abstract

The term Big Data is understood as a huge amount of collected data that can not be used and managed using the existing traditional methods.

Data sets are characterized by: complexity, large volume, diversity, variability and a strong inflow stream.

The purpose of the article is to indicate to insurance companies the possibility of using Big Data to assess insurance risk, in particular for actuarial calculations.

The article presents the Big Data market development, advantages and limitations, and the possibilities of using various institutions.

In the final part of the article we show how huge amounts of data are accumulated in property and personal insurance in the insurance guarantee fund and in the central register of vehicles and drivers(CEPIK).

Wiktorowicz Justyna

University of Lodz

justyna.wiktorowicz@uni.lodz.pl

Generations on the Labour Market in Poland

Słowa kluczowe: *generations, labour market, analysis of variance*

Streszczenie

Generational shift is perceived as a significant challenge for the organisation, especially in the ongoing changes in the contemporary labour market. Four generations meet in the workplace now, while until recently one could talk only about two. Given the growing significance of human capital as a substantial factor of economic growth, the knowledge about generation is gaining in importance. The aim of this article is to assess the position of particular generations on the labour market in Poland. The statistical analysis was carried out using the individual data of Social Diagnosis 2015 and allows for a quantitative assessment of the working situation of employees from different generations. Basic statistical tests to compare the population as well as the multifactorial analysis of variance were applied

Witaszczyk Anna

Jan Kochanowski University

awitaszczyk@uni.lodz.pl

Szczukocka Agata

University of Lodz

agata@korespondencja.eu

Comparative Analysis of Economic Development of European Union Countries

Keywords: *economic development, methods of multidimensional statistics*

Abstract

Economic development is a complex and long-lasting process of changes taking place in the economy of each country. The result of economic growth is an increase in the standard of living of the society. An analysis of GDP per capita shows that there is a significant variation in the level of economic development among the European Union countries. The purpose of the article is to determine the position of Poland among the European Union countries. Due to the complexity of the discussed topic, the study used multidimensional statistics methods that allow to determine a synthetic measure.

Wojcieł Marcin

University of Wrocław
marcin.wojciel@uwr.edu.pl

A Proposal to Measure the Size of an Underpenetrated Target Market in Order to Improve the Efficiency of Sales Planning in Regions

Keywords: *sales planning, regional market modelling, market penetration, metrics*

Abstract

The purpose of this paper is to introduce a metrics which measures the size of an underpenetrated target market in order to improve the efficiency of regional sales planning. Sales planning is an important internal process for companies which offer their goods or services on the market. In the case of enterprises operating on the market through sales representatives in allocated regions, sales planning is also carried out on a regional basis. The basic method of territorial sales planning is adjusting regional sales targets to the capacity of target markets in the regions. On the basis of information about the capacity of regional markets and the data on the company's own sales, it is possible to estimate the scale of ineffectiveness of the sales to date. The introduction of a metric that measures the size of the market where the penetration of the target market is lower than the average can be the starting point for improving the efficiency of the territorial sales planning process, which should develop sales and, as a result, increase the company's revenues. This method may be applied on markets such as insurance or FMCG market where sales volume is a result of regional sales force activity.

Wolak Dorota
University of Lodz
dorota.wolak@uni.lodz.pl

Assessment of the Circular Economy Concept

Keywords: *economy model, closed cycle, management*

Abstract

Each of the concepts, rules of conduct, methods and tools in the modern world requires knowledge of ways to identify the problem, describe the parameters of systems, processes and products with using numerical quantities, set goals and ability to apply methods leading to practical solutions. Activities focused on a very short cycle of vehicles, machines and technical equipment as well as frequent purchases on a global scale cause huge losses and pollution environment. The circular economy concept is based on the assumption that products, materials and raw materials should remain in the economic cycle for as long as possible, and the generation of waste should be minimized. The assessment of the circular economy concept required the creation of a system for collecting and processing information, carrying out research and proving with the use of the IBM IMAGO PRO software that it is purposeful and justified to implement it. The European Parliament is working on regulations that will force manufacturers to make washing machines, TV sets, refrigerators, etc. more durable and reliable, and above all, they can be repaired. The article presents the results of own control, evaluation and cognitive tests of selected devices, as well as a technical and economic analysis which shows that there are measurable benefits on a global scale, fully justifying this course of action. The promotion of this concept and its implementation is technically, economically and organisationally justified.

Wronowska Gabriela

Cracow University of Economics
wronowsg@uek.krakow.pl

Rosiek Janusz

Cracow University of Economics
rosiekj@uek.krakow.pl

Social Convergence in the EU-28 Countries in the Light of the Implementation of the Europe 2020 Strategy. The DEA Approach

Keywords: *convergence, Europe 2020 strategy, DEA approach*

Abstract

Increase in convergence of the EU countries has been focal for the EU leaders, from the very beginning. The aim of the study is to examine whether any social convergence occurred in the EU-28 between 2010 to 2016, in the context of the implementation of the recommendations and the social policy objectives formulated under the Europe 2020 strategy. This article is based on an overview of the literature on the subject and the statistics of Eurostat. The methods of assessing the effectiveness of objects DEA and sigma convergence. It is a new approach to convergence measurement based on the assessment of the efficiency diversification of the EU countries and it has clearly been the value added to the analyses conducted so far. The obtained results in the scope of the estimation of the effectiveness were then compared to the existing results produced with the use of the methods generally recognized and employed in the literature. Conclusions were presented in the final part of the study.

Zawadzki Kamil

Nicolaus Copernicus University
kamzaw@umk.pl

Wojdyło Monika

Nicolaus Copernicus University
mwojdylo@umk.pl

Creative Workers: Returns to Education and Experience. The Evidence from Australia

Keywords: *human capital, creative workers earnings, returns to education, returns to experience*

Abstract

This paper uses unit record data from the Household, Income and Labour Dynamics in Australia (HILDA) Survey conducted on 7340 individuals. The mapping methodology of Australian creative economy was implemented to extract 455 workers belonging to 27 creative occupations. To compare differentiation of influence of human capital on the creative workers' hourly wage with the general population's returns to education and work experience, the quantile and ordinary least squares regressions were used. Results indicate larger wage gap among creative workers than among other working persons. Returns to education and to experience are similar for the creative workforce, while in the general population return to education is three times as large as to experience. The most important finding is that investing in school education is less profitable for creative economy workers than that for other working people. Besides, there is a considerable difference in the profitability of investment in human capital among creative men and women.

Ziarko Łukasz
University of Lodz
lukasz.ziarko@uni.lodz.pl

The Phenomenon of a Single Bidder in the EU Public Procurement System

Keywords: *public procurement, bidder, competition*

Abstract

A single bidding, in most cases, cannot be considered as natural for a economy in which competition rules are leading principle. According to the information provided by the European Commission, this unusual phenomenon may affect even half of tender procedures, the value of which reaches the so-called EU thresholds. Among the countries with the highest share of single tender procedures are Poland, the Czech Republic and Hungary. For example, for all calls for bid in Poland in 2015-2017, ratio of single bid was 43%, 46% and 49%, respectively. This article is an attempt to present possible reasons for this unfavourable phenomenon.

BIOGRAMY AUTORÓW

Adamczyk Grzegorz

Grzegorz Adamczyk. Socjolog. Doktorat w 2001 roku na Wydziale Socjologii Uniwersytetu Bielefeld, habilitacja w 2014 roku na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zajmuje się m.in. socjologią moralności, socjologią konsumpcji i zachowań konsumenckich, badaniami edukacyjnymi, ilościowymi badaniami rynku i opinii publicznej. Kierownik Centrum Analiz Społecznych i Ekonomicznych KUL.

Grzegorz Adamczyk. Sociologist. Doctoral degree in 2001 at the Faculty of Sociology at the University of Bielefeld, postdoctoral degree in 2014 at the Faculty of Social Science at the Catholic University of Lublin. He deals i.a. with sociology of morality, sociology of consumption and consumer behaviours, educational research, quantitative market and public opinion research. Director of the Centre for Social and Economic Analyses at the Catholic University of Lublin.

Adamczyk-Łojewska Grażyna

Dr hab. w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia, prof. nadzw. Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, kierownik Katedry Ekonomii i Prawa Gospodarczego na Wydziale Zarządzania tej Uczelni. Specjalizacja naukowa to procesy rozwoju gospodarczego, w tym: procesy konwergencji i dywergencji ekonomicznej; uwarunkowania strukturalne, w tym sektorowe i przestrzenne, rozwoju gospodarczego; obszary rozwijające się i opóźnione w rozwoju w Polsce. Kierownik dwóch grantów: realizowanego w latach 2004-2007 (MNiSW PB-0234/H02/2004/27) pt. „Obszary rozwijające się i opóźnione w rozwoju w Polsce w ujęciu regionalnym i lokalnym” oraz realizowanego w latach 2011-2016 (PB NCN 3809/H03/2011/40) nt. „Przekształcenia strukturalne oraz przestrzenne w gospodarce Polski w okresie po akcesji do UE”. Badania prowadzono na poziomie: krajowym (z odniesieniem porównawczym do krajów UE), regionalnym (w przekroju województw), a dla lepszego zidentyfikowania różnicowań – także lokalnym (w układzie wszystkich w kraju gmin, w tym miast i obszarów wiejskich). Zastosowano autorską metodę (z wykorzystaniem BDR GUS i techniki GIS) do monitorowania w czasie zmian poziomu rozwoju poszczególnych miast i obszarów wiejskich, tj. jednostek dla których nie opracowuje się syntetycznych mierników oceny. Pozwoliło to m.in. na określenie (w tym na mapach) zmian w zasięgu terytorialnym obszarów różniących się poziomem rozwoju (kat. A, B i C). Autorka licznych publikacji z wymienionego zakresu, w tym trzech monografii autorskich (z 2003 r., 2007 r., 2016 r.).

Dr hab. in the field of economic sciences, in the discipline of economics, prof. Associate. University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz, head of the Department of Economics and Business Law at the Faculty of Management of this university. Scientific specialization is the processes of economic development, including: processes of convergence and economic divergence; structural conditions, including sectoral and spatial, economic development; developing and lagging areas in development in Poland. Head of two grants: implemented in 2004-2007 (MNiSW PB-0234 / H02 / 2004/27) pt. ""Developing and lagging areas in development in Poland on a regional and local level"" and implemented in 2011-2016 (PB NCN 3809 / H03 / 2011/40) on ""Structural and spatial transformations in the Polish economy in the period after the accession to the EU """. The research was conducted at the national level (with a comparative reference to EU countries), regional (in the cross-section of voivodeships), and for better identification of differences - also local (in the layout of all gminas, including cities and rural areas). The proprietary method (using GDR BDR and GIS

techniques) was used to monitor in time changes in the level of development of individual cities and rural areas, i.e. units for which synthetic assessment measures are not developed. This allowed, among others to determine (including maps) changes in the territorial range of areas with different levels of development (categories A, B and C). Author of numerous publications in the aforementioned scope, including three original monographs (from 2003, 2007 and 2016).

Al Ahmod Waleed

Waleed Al Ahmod urodził się 6 sierpnia 1964 r. W Al-Ramadi w Iraku. Ukończył Liceum w Al Habbaniyah. Studia magisterskie realizował na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Rzeszowskiej. Pracował jako Project Manager realizując następujące przedsięwzięcia: projektowanie meczetu w Gazali i Al-Habbaniji, budowa budynków przemysłowych (urządzenia do uzdatniania wody), wykonywanie nawierzchni dróg, budowanie szkół i innych budynków publicznych, projektowanie konstrukcji stalowych, jako 6-letni kierownik projektu w ZEA, nadzór nad oczyszczalnią ścieków. Był także konsultantem w AL-Anbar w zakresie tematów związanych z budownictwem w województwie AL-Anbar Government of AL Anbar. Jest członkiem Iraqi Association of Engineers. Waleed Al Ahmod obronił pracę doktorską pt. Model gospodarki o obiegu zamkniętym w eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych na Wydziale Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej. Jest autorem publikacji związanych z budową i eksploatacją maszyn oraz budownictwem. Biegle posługuje się komputerem i językami: arabskim, angielskim i polskim.

Waleed Al Ahmod was born on 6 August 1964 in Al-Ramadi, Iraq. He graduated from Al Habbaniyah Secondary School. He completed his master's studies at the Faculty of Civil Engineering at the Rzeszow University of Technology. He worked as a Project Manager realizing the project: designing a mosque in Gazala and Al Habbaniyah, construction of industrial buildings (water treatment facilities), performing surface roads, building schools and other public buildings, project steel constructions, As a 6-year project manager in the UAE, supervision of sewage treatment plant. He has also been a consultant on AL-Anbar of construction related topics at in Al-Anbar Government of AL Anbar Stan. He is a member of the Iraqi Association of Engineers. Waleed Al Ahmod defended his doctoral thesis the closed circuit economy model in the operation of machinery and technical equipment at the Faculty of Production Engineering at the Warsaw University of Technology. He is an author of publications related to the construction and operation of machines and construction. He is fluent in computer and languages: Arabic, English and Polish.

Baran Pawel

Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Instytut Ekonometrii i Statystyki. Pracownik Katedry Badań Operacyjnych i Zastosowań Matematyki w Ekonomii. Pracownik Wydziału Intrastat Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie. Zainteresowania naukowe: analiza danych, data mining. Obecne badania: handel wewnątrzwspólnotowy, jakość danych dotyczących handlu zagranicznego.

University of Szczecin, Faculty of Economics and Management, Institute of Econometrics and Statistics. Assistant professor at the Department of Operations Research and Applied Mathematics in Economics. Employed at Intrastat Division of Revenue Administration Regional Office in Szczecin. Scientific interests: data analysis, data mining. Current research: intra-Community trade in goods, quality of data on international trade.

Bartkiewicz Witold

dr hab. Witold Bartkiewicz, Uniwersytet Łódzki, Wydział Zarządzania, Katedra Informatyki. Od początku lat 90-tych zajmuje się problematyką zastosowania sieci neuronowych i systemów neuronowo-rozmytych w prognozowaniu i analizie decyzyjnej. Uczestnik projektów europejskich: SYNERGY Plus, e-balance.

University of Lodz, Faculty of Management, Department of Computer Science. Since the early 90's he deals with the problem of the use of neural networks and neural-fuzzy systems in forecasting and decision analysis. Participant of European projects: SYNERGY Plus, e-balance.

Bednarczyk Jan Leszek

Kierownik Katedry Polityki Ekonomicznej i Bankowości w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. K.Pułaskiego w Radomiu. Autor około 90 artykułów i książek głównie z zakresu polityki pieniężnej, teorii i polityki stóp procentowych, bankowości centralnej, polityki pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego i Narodowego Banku Polskiego. Obecnie głównym polem zainteresowań naukowych jest rozwijana przez niego hipoteza inflacji neutralnej, która może okazać się dobrym narzędziem wyjaśnienia niskiej efektywności strategii bezpośredniego celu inflacyjnego jako metody przewyżniania tendencji stagnacyjnych w gospodarkach europejskich. Prowadzi wykłady z Finansów i bankowości, Polityki gospodarczej, Zarządzania finansami, Teorii i polityki stóp procentowych, Pośrednictwa finansowego. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (Prezes Oddziału Radomskiego), Polskiego Stowarzyszenia Finansów i Bankowości, American Economic Association, International Atlantic Economic Society, Congress of Political Economists, International Academy of Business and Economics i innych

Head of the Department Economic Policy and Banking at K. Pulaski Technical University of Radom; author about 90 articles and books especially in monetary policy, interest rate theory and policy, central banking, monetary policy of European Central Bank and National Bank of Poland. These days the main field of his scientific interest is neutral inflation hypothesis, the concept developed originally by him, which can prove good tool for explanation of the low efficiency of inflation targeting as a method to overcome stagnation processes in European economies. Delivers lectures in finance and banking, economic policy, financial management, interest rates theory and policy, financial intermediation. He is the member of Polish Economic Association (President of the Radom Branch), Polish Association of Finance and Banking, American Economic Association, International Atlantic Economic Society, Congress of Political Economists, International Academy of Business and Economics and others.

Bednarczyk Teresa Hanna

Teresa Hanna Bednarczyk - doktor habilitowany nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii, specjalność naukowa: ubezpieczenia gospodarcze, rynki finansowe; pracownik naukowo-dydaktycznym na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; kierownik Zakładu Ubezpieczeń na Wydziale Ekonomicznym oraz kierownik studiów podyplomowych, kierunek: Ubezpieczenia i pośrednictwo finansowe; autorka ponad 100 publikacji naukowych, w tym dwóch samodzielnych książek oraz redaktor naukowy trzech monografii o tematyce bankowej i ubezpieczeniowej; zainteresowania naukowo-badawcze: wpływ rozwoju ubezpieczeń na procesy wzrostowe w sferze realnej gospodarki, ryzyko systemowe w sektorze ubezpieczeń, innowacje na rynku ubezpieczeniowym, systemy emerytalne, oszczędności emerytalne.

Teresa Hanna Bednarczyk - PH.D. of economics, scientific specialty: insurance, financial markets; employee as a research and academic teacher at the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, author of over 100 scientific publications, including two self-written books and a scientific editor of three monographs on banking and insurance area; scientific and research interests: impact of insurance development on economic growth, systemic risk in the insurance sector, innovations on the insurance market, pension savings, pension systems.

Błaszczak-Przybycińska Ilona

dr hab. Ilona Błaszczak-Przybycińska jest profesorem w Instytucie Statystyki i Demografii w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Studia magisterskie ukończyła na Wydziale Ekonomiki Produkcji w Szkole Głównej Planowania i Statystyki. W 1992 r. obroniła pracę doktorską pt. "Wielowymiarowa analiza zjawiska ubóstwa w Polsce". Tytuł doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych uzyskała w 2009 r. Specjalizuje się w wybranych zagadnieniach statystyki społecznej. Główne zainteresowania badawcze: warunki życia gospodarstw domowych, zjawisko ubóstwa, budżety czasu, wycena pracy domowej, produkcja domowa. Ważniejsze publikacje: I. Błaszczak-Przybycińska, Produkcja gospodarstw domowych jako czynnik dochodotwórczy, Of. Wyd. SGH, Warszawa 2008; I. Błaszczak-Przybycińska, Estimation of Unpaid Work in Polish Households, "Statistics in Transition" 2007, Vol. 8, No.3, s. 547-561; I. Błaszczak-Przybycińska, Wartość pracy domowej w Polsce – metody wyceny i porównanie wyników, w: Nieodpłatna praca, pr. zb. pod red. Z. Majkuta i M. Uramovej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2014. I. Błaszczak-Przybycińska, Marta Marszałek, Wycena wartości pracy własnej gospodarstw domowych na podstawie badania budżetu czasu, w: Budżet czasu ludności 2013, cz. I, GUS, Warszawa 2015."

Professor Ilona Błaszczak-Przybycińska works in the Institute of Statistics and Demography at the Warsaw School of Economics. She graduated the Faculty of Economics of Production at the Central School of Planning and Statistics in Warsaw. Her PhD thesis was untitled: The Multidimension Analysis of Poverty in Poland (1993); habilitation in 2009. She specializes in social statistics. The main research interests: household living conditions, poverty, time budgets surveys, valuation of housework, household production. Main publications: I. Błaszczak-Przybycińska, Household production as the source of wealth, Of. Wyd. SGH, Warsaw 2008 (in Polish); I. Błaszczak-Przybycińska, Estimation of Unpaid Work in Polish Households, ""Statistics in Transition"" 2007, Vol. 8, No.3, s. 547-561; I. Błaszczak-Przybycińska, Value of Household work in Poland. Estimation Methods and Comparison of Results, in: Unpaid Work, red. Z. Majkut i M. Uramova, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2014 (in Polish). I. Błaszczak-Przybycińska, Marta Marszałek, Own Work of Households Value Estimation on the Basis of Time Use Survey, in: Time Budget Survey 2013, Part 1, GUS, Warszawa 2015.

Boczowska Katarzyna

Borowczyk Joanna – doktor nauk technicznych, adiunkt w Instytucie Architektury i Urbanistyki PŁ. Autorka publikacji poświęconych projektowaniu architektonicznemu ukierunkowanemu na tworzenie odpowiednich warunków inkluzji społecznej i wspierającego niezależne życie osób o szczególnych potrzebach. W ramach współpracy międzyuczelnianej oraz w kooperacji z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi bierze udział w działaniach na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zasad projektowania uniwersalnego.

Borowczyk Joanna - doctor of technical sciences, assistant professor at the Department of Architecture and Urban-Planning, Lodz University of Technology. The author of publications on the topic of the development of the idea of architectural design aimed at creating appropriate conditions for social inclusion enabling an independent functioning of people with special needs. Within the intercollegiate cooperation and the cooperation with public authorities and nongovernmental organizations, she has been participating in the activities aimed at popularizing the knowledge of universal design.

Brzozowska-Rup Katarzyna

Katarzyna Brzozowska-Rup – od 2013 r. pracuje jako adiunkt w Katedrze Ekonomii i Finansów Politechniki Świętokrzyskiej. Magister matematyki (Uniwersytet Jagielloński), doktor nauk ekonomicznych (Uniwersytet Łódzki). Obszary zainteresowań naukowych: zaawansowane metody analizy statystycznej oraz techniki modelowania ekonometrycznego, ich zastosowanie do badania finansowych szeregów czasowych, modele zmiennych ukrytych, sekwencyjne metody Monte Carlo.

Katarzyna Brzozowska-Rup - since 2013, she has been an assistant professor in the Department of Economics and Finance at the Kielce University of Technology. Master of Mathematics (Jagiellonian University), PhD in Economics (University of Lodz). Areas of scientific interest: advanced methods of statistical analysis and econometric modelling techniques, their application to the study of financial time series, hidden Markov models, sequential Monte Carlo methods.

Bugowski Łukasz Karol

Łukasz Karol Bugowski - doktor w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia (2017), od 2018 r. adiunkt na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. Absolwent Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (2009) oraz studiów doktoranckich na Uniwersytecie w Białymstoku (2014). Zainteresowania naukowe obejmują zagadnienia z dziedziny rozwoju regionalnego, czyli wszystkie zmiany jakościowe i ilościowe w gospodarce regionalnej. W szczególności obszar zainteresowań dotyczy aspektów innowacyjnego rozwoju regionu oraz czynników, które stanowią jego podstawę, m. in. mechanizmu powstawania i dyfuzji innowacji. Ponadto badania naukowe odnoszą się do regionów peryferyjnych pod względem ekonomicznym oraz ich możliwości rozwoju w oparciu o czynniki wewnętrzne (endogeniczne).

Łukasz Karol Bugowski – PhD in economics (2017), lecturer at the Faculty of Economics and Management at the University of Białystok (2018). A graduate of the Warsaw School of Economics (2009) and doctoral studies at the University of Białystok (2014). Scientific interests include regional development, i.e. all qualitative and quantitative changes in the regional economy. In particular, the area of interest concerns aspects of the region's innovative development and its factors, including the mechanism of innovation creation and diffusion. In addition, scientific research refers to the peripheral regions and their development opportunities based on internal (endogenous) factors.

Bujarkiewicz Adam

Dr nauk technicznych w zakresie geodezji i kartografii oraz mgr inż. budownictwa zatrudniony na stanowisku adiunkta w UTP w Bydgoszczy na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska, specjalizujący się m.in. w wykorzystaniu komputerowych banków danych do analiz atrybutowo-przestrzennych oraz sporządzaniu map problemowych przy zastosowaniu GIS.

PhD in technical sciences in the field of geodesy and cartography and M.Sc. Eng. construction industry employed as an adjunct at UTP in Bydgoszcz at the Faculty of Civil and Environmental Engineering, specializing in the use of computer data banks for attribute-spatial analysis and the preparation of problem maps using GIS.

Busłowska Anna

Autorka jest pracownikiem naukowo - dydaktycznym na Uniwersytecie w Białymstoku oraz pracuje zawodowo w Stowarzyszeniu Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, które jest odpowiedzialne za wdrażania instrumentu zintegrowanych inwestycji zawodowych. Autorka publikacji z zakresu rozwoju regionalnego i lokalnego.

The author is a research and didactic worker at the University of Białystok and works professionally in the Białystok Functional Area Association, which is responsible for the implementation of the integrated territorial investment instrument. Author of publications in the field of regional and local development.

Caban-Piaskowska Katarzyna

Dr Katarzyna Caban-Piaskowska, doktor nauk ekonomicznych w zakresie nauki o zarządzaniu. Adiunkt na Wydziale Tkaniny i Ubioru w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, ul. Wojska Polskiego 121, 91-726 Łódź, Polska, e-mail: k.caban-piaskowska@o2.pl.

Od kilkunastu lat wykładowca na łódzkich uczelniach wyższych. Prowadzi doradztwo biznesowe dla przedsiębiorstw, w tym firm odzieżowo-tekstylnych. Prowadzi szkolenia dla artystów i przedsiębiorców m.in. z zarządzania własną marką. Uczestniczy i ma prelekcje na spotkaniach i konferencjach naukowych organizowanych w kraju i za granicą. Autorka kilkudziesięciu publikacji w czasopismach polsko- i anglo- języcznych o tematyce związanej z zarządzaniem, marketingiem i sztuką. Obroniła rozprawę doktorską na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Zarządzania napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Czesława Sikorskiego w 2012 roku. Absolwentka kierunku Zarządzanie i Marketing na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej 2003. Prowadzi badania z zakresu design management. Zainteresowania: doradztwo biznesowe, design management, marketing i zarządzanie w sztuce, rozwój nowoczesnych organizacji z naciskiem na organizacje sieciowe.

Katarzyna Caban-Piaskowska, PhD, is a Doctor in Economics in the field of Management and an Associate Professor PhD at the Faculty of Textile Art and Fashion Design at The Strzemiński Academy of Art Lodz, ul. Wojska Polskiego 121, 91-726 Lodz, Poland, e-mail: k.caban-piaskowska@o2.pl.

For the last couple of years she has been a lecturer at the universities of Lodz. She runs business consulting for enterprises including clothing and textile companies. She runs trainings for artists and entrepreneurs, inter alia, in personal brand management. She attends and gives lectures at science meetings and conferences organised in Poland and abroad. She is the author of several dozen publications in Polish and English language journals on the subject of management, marketing and art. In 2012 she defended a doctor's dissertation at the Faculty of Management at the University of Lodz under the direction of Prof. Czesław Sikorski, DSc. In 2003 she graduated from the Department of Management and Marketing at the Faculty of Organization and Management at the Lodz University of Technology. She conducts research in design management. Her interests include business consulting, design management, marketing and management in art, development of modern organizations with emphasis on network organizations.

Celczyńska Anna

Doktor nauk ekonomicznych, od 2008 roku jest zatrudniona w Katedrze Ubezpieczeń na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W pracy naukowej zajmuje się problematyką ubezpieczeniową i finansową. Autorka publikacji naukowych z zakresu ubezpieczeń komunikacyjnych, rynku ubezpieczeń gospodarczych oraz usług finansowych .

Anna Celczyńska, PhD of economics, since 2008 she has been employed in the Department of Insurance at the Faculty of Economics and Sociology at the University of Lodz. The scope of scientific interest includes insurance and finance. Author of the numerous science publications of motor insurances, the market of commercial insurances and finance services.

Cymbranowicz Katarzyna

mgr Katarzyna Cymbranowicz – absolwentka studiów licencjackich i magisterskich na kierunku Europeistyka na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Asystent w Katedrze Europejskiej Integracji Gospodarczej na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Współautorka licznych publikacji naukowych poświęconych problematyce integracji europejskiej, w tym m.in.: „Analiza i ocena polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej” (Kraków 2013), „Kryzys w Unii – Unia w kryzysie?” (Kraków 2013), “Knowledge – Economy – Society: Global and Regional Challenges of the 21st Century Economy” (Cracow 2013), “Knowledge – Economy – Society: Contemporary Tools of Organizational Resources Management” (Cracow 2014), „Kryzys Unii czy kryzys w Unii? Kierunki dyskusji nad przyszłością integracji europejskiej” (Warszawa 2014), “Knowledge – Economy – Society: Challenges and Development Trends of Modern Economy, Finance and Information Technology” (Cracow 2015), „Nowe państwa członkowskie w Unii Europejskiej – diagnoza i perspektywy” (Warszawa 2015), „Nowe wyzwania integracji europejskiej” (Warszawa 2016), „Nowe perspektywy integracji europejskiej w obliczu wyzwań i zagrożeń” (Warszawa 2017). W pracy naukowo-badawczej zajmuje się problematyką integracji europejskiej w kontekście gospodarczym i społecznym w obszarze rynku pracy (w tym szczególnie zjawisko pracy i biedy, np. prekariat, working poor, underemployment), polityki zatrudnienia oraz polityki edukacji (w tym szczególnie szkolnictwo wyższe).

M.Sc. Katarzyna Cymbranowicz – graduate of bachelor and master studies in the field of European Studies at the Faculty of Economics and International Relations at the Cracow University of Economics. Assistant in the Department of European Economic Integration at the Faculty of Economics and International Relations at the Cracow University of Economics. Co-author of numerous scientific publications devoted to the issues of European integration, including among others: “Analysis and evaluation of the Polish Presidency of the Council of the European Union” (Cracow 2013), “Crisis in the Union or Union in Crisis?” (Cracow 2013), “Knowledge – Economy – Society: Global and Regional Challenges of the 21st Century Economy” (Cracow 2013), “Knowledge – Economy – Society: Contemporary Tools of Organizational Resources Management” (Cracow 2014), “Crisis in the Union or Union in Crisis? Directions for discussion on the future of European integration” (Warsaw 2014), “Knowledge – Economy – Society: Challenges and Development Trends of Modern Economy, Finance and Information Technology” (Cracow 2015), “New Member States in the European

Union – Diagnosis and Perspectives” (Warsaw 2015), “New The challenges of European integration” (Warsaw 2016), “New The perspectives of European integration in the face of challenges and threats” (Warsaw 2017). The conducted research work is concerned with the issues of European integration in the economic and social context of the labor market (especially the phenomenon of work and poverty, such as precariat, working poor, underemployment), employment policy and education policy (especially in the area of higher education).

Czerniak Jakub

Dr Jakub Czerniak. Adiunkt na Wydziale Ekonomicznym UMCS w Lublinie. Rozprawa doktorska obroniona w 2012 roku, temat "Kierunki doskonalenia polityki innowacyjnej w Polsce". Zainteresowanie badawcze: polityka innowacyjna, kulturowe uwarunkowania innowacji, innowacje w ubezpieczeniach.

Jakub Czerniak, PhD. Assistant Professor at the Faculty of Economics of UMCS in Lublin. Doctoral dissertation defended in 2012, subject "Directions of improving innovation policy in Poland". Research interest: innovation policy, cultural determinants of innovations, insurance innovations.

Ćwiek Małgorzata

Adiunkt w Zakładzie Statystyki Społecznej w Katedrze Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Główne obszary zainteresowań badawczych: rynek pracy, dochody gospodarstw domowych, ubóstwo, jakość i poziom życia, wykluczenie cyfrowe.

Assistant Professor at Department of Social Statistics in Department of Statistics Cracow University of Economics. Main areas of research interests: labour market, households income, poverty, quality and standard of living, digital divide.

Dehnel Grażyna

Dehnel Grażyna pracuje w Katedrze Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Zainteresowania badawcze: statystyka gospodarcza, statystyka małych obszarów, metoda reprezentacyjna, zastosowanie regresji odpornej w statystyce przedsiębiorstw, integracja danych.

Dehnel Grażyna is an Associate Professor at the Department of Statistics, Poznań University of Economics. Her main research domain is short-term and structural business statistics, small area estimation, survey sampling. She is also interested in outlier robust regression applied on business data, business demography and data integration.

Dobrowolska Bogusława

Bogusława Dobrowolska jest adiunktem w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania naukowe obejmują wykorzystanie metod statystycznych w badaniach ekonomicznych i społecznych. Jest autorką kilkadziesiąt artykułów naukowych. Od 2013 roku prowadzi akredytowane przez Predictive Solutions (dawniej IBM SPSS Polska) zajęcia dydaktyczne ze statystyki z wykorzystaniem oprogramowania PS IMAGO. W 2013 roku otrzymała nagrodę Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia naukowe.

Bogusława Dobrowolska – PhD in economic sciences, Adjunct at the Department of Economic and Social Statistics at the Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz. Her scientific interests include the application of statistical methods in economic and social research. She is the author of several dozen of scientific papers. Since 2013 she has been giving classes accredited by Predictive Solutions (previously IBM SPSS Poland). The classes concern statistics with the application of PS IMAGO software. In 2013 she received a award from the Rector of the University of Lodz for her scientific achievements.

Domańska Agnieszka

Absolwentka dwóch kierunków w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie: Zarządzanie i Marketing (rok 2000) oraz Międzynarodowe Stosunki Polityczne i Gospodarcze (rok 2001). Ukończyła również Podyplomowe Zaoczne Studium Dziennikarstwa na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (rok 2000) oraz Studia doktoranckie w Instytucie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk (2001). W 2005 r. obroniła pracę doktorską napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. W. Januszkiewicza w Instytucie Polityki Handlu Zagranicznego i Studiów Europejskich SGH (temat pracy: „Wpływ infrastruktury transportu drogowego na rozwój regionalny”). W latach 2000-2001 była asystentem w Katedrze Inwestycji i Nieruchomości w SGH w Warszawie, Sekretarzem Podyplomowego Studium Zarządzania Nieruchomościami przy tej Katedrze oraz Wiceprezesem SKN Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych. W latach 2000-2007 pracowała na stanowiskach Asystenta w Katedrze Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Wyższej Szkole Handlu i Finansów Międzynarodowych w Warszawie, była też kierownikiem Biura Współpracy z Zagranicą WSHiFM. Od 2005 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Studiów Międzynarodowych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie (Kolegium Ekonomiczno-Społeczne). Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół problematyki międzynarodowych stosunków gospodarczych, w tym: międzynarodowej synchronizacji cykli koniunkturalnych, transmisji szoków makroekonomicznych w skali regionalnej i globalnej, przenoszenia kryzysów, a także skutków polityki gospodarczej - w tym dla krajów partnerów. Odbýwała wielokrotnie zagraniczne kursy, w m.in. Department of Social Science w Utrecht University (Holandia), Kiel Institute for the World Economy (Niemcy) oraz staże naukowe. Była stypendystką m.in. 7 Programu Ramowego (pobyty na uczelniach: Erasmus University Rotterdam w Holandii, Zagreb School of Economics and Management w Chorwacji), Fundacji DAAD (Kiel Institute for the World Economy) oraz Soros Foundation (Central European University w Budapeszcie). Brała udział w wielu warsztatach naukowych i seminariach w Polsce i zagranicą, m.in. CEPR-Loughborough University Workshop on Business Cycle Convergence (Loughborough, Anglia), pobyt studialny w University Cadi Ayat w Marrakeszu (Maroko), Macroeconomis of Open Economies oraz Firms in International Trade w Institute for Global Economics (Kilonia, Niemcy), cykl kursów Statistica (Kraków). Jest członkiem stałym towarzystw naukowych w Polsce i zagranicą m.in. International Forum for Economic Research oraz International Institute of Social and Economic Sciences. Prowadziła autorskie wykłady jako visiting professorw wielu zagranicznych uczelniach, m.in. w Universidade

Autonoma de Lisboa (Portugalia), Athens University of Economics and Business (Ateny, Grecja), University of Economics in Bratislava (Bratysława, Słowacja), FEUC Faculty of Economics University of Coimbra, Portugalia) i University of Economics in Prague. (Czechy). Ostatnio realizowała projekt w University of Glasgow w ramach stypendium kanadyjskiej fundacji Liddle-Dekaban. Jest autorką ponad 40 prac z zakresu ekonomii, była kierownikiem i wykonawcą w wielu projektach naukowych, w tym realizowanych we współpracy z ośrodkami zagranicznymi. Od wielu lat uczestniczyła i uczestniczy w projektach badawczych realizowanych w Instytucie Studiów Międzynarodowych SGH.

Agnieszka Domańska is a professor of the Warsaw School of Economics in Warsaw (SGH), where she teaches microeconomics, macroeconomics, international economics and other subjects for almost 15 years. She has been employed in the Institute for International Studies SGH in the Department of International Economic Policy in Collegium of Socio-Economics. Prof. Domańska used to be the stipend holder of the DAAD (German government's) foundation(Institute for the World Economy in Kiel), 7th EU Framework Programme Human Capital - research and didactic stays at Erasmus University Rotterdam (Netherlands) and ZSEM in Zagreb (Croatia), Polish Ministry of Science as well as Canadian Liddle-Dekaban Foundation. She taught at numerous foreign universities, among others: Faculty of Economics University of Coimbra and Universidade Autonoma de Lisboa (Lisbon) in Portugal, Athens Univesity of Economics and Business (Greece), University of Economics in Prague, Ilia State Univeristy in Tbilisi (Georgia), American University in Cairo (Egypt) and many other. Agnieszka Domańska is an author of almost forty articles published by herself or with co-authors in renowned scientific periodicals indexed in scientific articles bases like RePec, CEJSH, Index Copernicus or CEEOL or as chapters in books and monographs. She is a member of International Forum for Economic Research and International Institute of Social and Economic Sciences. She holds also a position of the President of Polish Economic Society (PTE) Branch in Warsaw, the member of PTE National Board Member as well as the PTE Research Committee's member.

Dworak Edyta

Dr hab. nauk ekonomicznych, profesor nadzwyczajny w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania koncentrują się na zagadnieniach związanych z procesami innowacyjnymi w gospodarce, polityką innowacyjną i kwestiach związanych z badaniem gospodarki opartej na wiedzy.

Edyta Dworak - associate professor in the Microeconomics Department, Economics and Sociology Faculty of the Lodz University. Her interests are focused on innovation processes, an innovation policy and problems of the knowledge-based economy.

Dziechciarz Józef

Dyrektor Instytutu Matematyki Stosowanej. Badacz i wykładowca; uczy ekonometrii, badań rynkowych, metod ilościowych w zarządzaniu oraz kilku kursów specjalistycznych. Opublikował ponad 160 artykułów i książek. Dziedziny zainteresowań badawczych obejmują modelowanie ekonometryczne, modelowanie ekonometryczne ze zmiennymi i losowymi parametrami, modelowanie na danych jakościowych oraz metody wielowymiarowej analizy danych metrycznych i niemetrycznych. Badania empiryczne koncentrują się na efektywności i wydajności edukacji; problemy rynku pracy; administracja małych przedsiębiorstw, badania rynkowe, analiza danych rynkowych, modelowanie danych makroekonomicznych, analiza danych makroekonomicznych, ankiety biznesowe, analiza danych dotyczących oddziałów wytwórczych, zarządzanie MŚP i ocena wyników. Aktywny w obszarze administracyjnym. Członek Senatu na kilka lat. Był prorektorem ds. Rozwoju i stosunków międzynarodowych (1999-2005); Dziekan Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów (2005-2012); Kierownik Katedry Ekonometrii (1995-2017).

Director of the Institute of Applied Mathematics. Researcher and lecturer; teaches Econometrics, Market Research, Quantitative Methods for Management and several specialized courses. He published more than 160 articles and books. Fields of research interest covers econometric modeling, econometric modeling with variable and random coefficients, modeling on qualitative data and multivariate methods of data analysis. Empirical research is concentrated on education effectiveness and efficiency; labor market issues; small business administration, market research, market data analysis, macroeconomic data modeling, macroeconomic data analysis, business surveys, manufacturing branches data analysis, SMEs management and performance assessment. Active in administrative area. Member of Senate for number of years. Was Vice-Rector for Development and International Relations (1999-2005); Dean of the Faculty of Management, Computer Sciences and Finance (2005-2012); Head of the Department of Econometrics.

Filas-Przybył Sylwia

Mgr Sylwia Filas-Przybył - absolwent matematyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od 2006 roku jest kierownikiem najpierw Centrum Statystyki Miast a następnie Ośrodka Statystyki Miast Urzędu Statystycznego w Poznaniu – jednostki, która przygotowała metodologię i opracowała wyniki dwóch edycji badania dojazdów do pracy w Polsce na podstawie rejestrów administracyjnych (2006, 2011). Brała udział w kluczowych projektach krajowych i międzynarodowych związanych z wyzwaniami statystyki publicznej w zakresie pozyskania i przetwarzania danych przestrzennych dotyczących wybranych zjawisk społeczno-ekonomicznych (m.in. Urban Audit, Merging statistical data and geospatial information in Member States, Employing the EU methodology to define labour market areas in Poland, Identyfikacja obszarów specjalnych wewnątrz miast wojewódzkich oraz na ich obszarach funkcjonalnych uwzględniających sytuację demograficzną i ekonomiczną ich mieszkańców na podstawie analiz przestrzennych z wykorzystaniem GIS oraz Dojazdy uczniów do szkół zlokalizowanych w miastach wojewódzkich).

Sylwia Filas-Przybył, MSc – graduate of Mathematics at Adam Mickiewicz University in Poznań (AMU). Since 2006 she has been head of the Centre for Urban Statistics at the Statistical Office in Poznań – the unit which prepared the methodology and then published results of two editions of the study on work-related commuting (2006, 2011). She has taken part in several key national and international projects addressing challenges faced by official statistics related to accessing and processing spatial data on selected socio-economic phenomena (i.a. Urban Audit, Merging statistical data and geospatial information in Member States, Employing the EU methodology to define labour market areas in Poland, Identification of special areas inside capitals of regions and their functional areas taking into account the socio-demographic situation of their inhabitants based on spatial GIS driven analysis and Students commuting to schools located in provincial cities).

Fura Barbara

dr Barbara Fura – adiunkt w Katedrze Metod Ilościowych i Informatyki Gospodarczej na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Specjalizuje się w zastosowaniu metod ilościowych do badania wybranych zjawisk społeczno-gospodarczych. Jest autorem i współautorem ponad 60 publikacji naukowych, w tym artykułów w czasopismach ujętych w bazie JCR („Journal of Cleaner Production”, „Social Indicators Research”, „Quality&Quantity”, „Polish Journal of Environmental Studies”). Obecnie kieruje projektem badawczym pt. „Inicjatywy środowiskowe a czynniki konkurencyjności przedsiębiorstw” finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki (nr grantu 2016/23/D/HS4/03007).

dr Barbara Fura – assistant professor at the Department of Quantitative Methods and Economic Informatics at the Faculty of Economics of the University of Rzeszów. She specializes in the application of quantitative methods to study selected socio-economic phenomena. She is the author and co-author of over 60 scientific publications, including articles in journals included in the JCR database (“Journal of Cleaner Production”, “Social Indicators Research”, “Quality & Quantity”, “Polish Journal of Environmental Studies”). She is currently managing a research project entitled “Environmental initiatives and competitive factors of enterprises” financed by the National Science Center (grant no. 2016/23 /D/HS4 /03007).

Gnat Sebastian

Adiunkt w Instytucie Ekonometrii i Statystyki Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego od 2010 roku. Autor ponad 50 prac z zakresu analiz statystycznych i modelowania ekonometrycznego oraz badań operacyjnych. Główne obszary zainteresowań to rynek nieruchomości, wycena nieruchomości, społeczno-ekonomiczne determinanty rynku nieruchomości, uczenie maszynowe.

Assistant professor at the Institute of Econometrics and Statistics, Faculty of Economics and Management, University of Szczecin since 2010. Author of over 50 papers in the field of statistical analyses, econometric modelling and operational research. Main areas of interest are real estate market, real estate valuation, socio-economic determinants of real estate market, machine learning.

Gomółka Agata

Agata Gomółka- doktorant na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, absolwent kierunku ekonomia (specjalności: ekonomia międzynarodowa, rachunkowość i zarządzanie finansami) na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz zarządzania (specjalność: zarządzanie zasobami ludzkimi) na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, dwukrotny laureat stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia w nauce oraz stypendystka programu ERASMUS; zainteresowania badawcze: międzypłciowa luka płacowa ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk kary rodzicielskiej i macierzyńskiej.

Agata Gomółka is a PhD student at the Faculty of Management and Social Communication at the Jagiellonian University. She holds a master's degree in economics with a specialism in international economics and also accounting and financial management from the Jagiellonian University and a bachelor's degree in management with a specialism in human resources management from the University of Economics in Krakow. She is a two-time winner of the academic achievement scholarship from the Minister of Science and Higher Education and scholarship holder in the ERASMUS program. Her primary research interest is the gender pay gap with special emphasis on the phenomenon of the parenthood and the motherhood penalty.

Gontar Zbigniew

dr Zbigniew Gontar, Kolegium Analiz Ekonomicznych, SGH w Warszawie. Od lat dziewięćdziesiątych zajmuje się zastosowaniami sieci neuronowych i metod eksploracji danych w prognozowaniu, badaniach w zakresie smart city i analizie innowacji na potrzeby środowiska Przemysł 4.0.

Zbigniew Gontar, Collegium of Economic Analysis, SGH Warsaw. Since the nineties, he has been dealing with applications of neural networks and other analytical methods in forecasting, civic analysis and analysis of innovations in the Industry 4.0 framework.

Gorzalczyński Artur

ukończył studia II stopnia na kierunku Analityka Gospodarcza na Wydziale Ekonomiczno – Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W swojej pracy magisterskiej podjął próbę wykorzystania modelu cen input – output do prognozowania inflacji. W 2016 roku rozpoczął studia doktoranckie z Ekonomii pod opieką dra hab. prof. UŁ Michała Przybylińskiego w Katedrze Teorii i Analiz Systemów Ekonomicznych. W pracy doktorskiej planuje zająć się dekompozycją procesów inflacyjnych przy wykorzystaniu modelu cen input - output. Jego zainteresowania naukowe są skoncentrowane na aspektach związanych z modelami wielosektorowymi, procesami inflacyjnymi oraz konkurencyjnością gospodarki na arenie międzynarodowej. Jest autorem trzech publikacji z zakresu cen i powiązań międzygałęziowych w gospodarce. Poza pracą naukową pracuje jako specjalista ds. analiz w firmie działającej w branży odzieżowej, gdzie zajmuje się szeroko pojętą analizą danych produktowych i finansowych, raportowaniem jak również prognozowaniem i planowaniem procesów zamówieniowych.

Artur Gorzalczyński graduated from the Faculty of Economics and Sociology at the University of Lodz. In his MA thesis, he attempted to use the input-output price model to forecast inflation. In 2016 he began his doctoral studies in the field of Economics under the supervision of prof. Michał Przybyliński at the Department of Theory and Analysis of Economic Systems (University of Lodz). He intends to concentrate his dissertation on decomposing inflation processes using the input-output price model. His research interests are focused on various aspects related to multisectoral models, inflationary processes and the competitiveness of the economy. He is the author of three publications on price and inter-industry relations in the economy. In addition to his research work, he works as an analyst in a clothing company where he deals with extensive product and financial data analysis, reporting as well as forecasting and planning of ordering processes.

Graczyk Magdalena

Prof. dr hab. inż. Magdalena Graczyk jest profesorem nauk technicznych, od wielu lat kieruje Katedrą Zarządzania Środowiskiem i Gospodarką Publiczną na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego. Realizuje badania naukowe z pogranicza dwóch dziedzin - nauk technicznych i ekonomicznych zajmując się inżynierią i ochroną środowiska oraz ekonomią środowiska i zarządzaniem środowiskowym na poziomie mikroekonomicznym. Jest autorką licznych publikacji naukowych, raportów i ekspertyz poświęconych tej tematyce.

Professor Magdalena Graczyk is a professor of technical sciences. She manages Division of Environment and Public Sector Economy Management on Faculty of Economics and Management on University of Zielona Góra for many years. She carries out scientific research in two scientific fields – economics and technical sciences. She deals with engineering and environmental protection as well as environmental economics and environmental management at the microeconomic level. She is an author of numerous scientific publications, reports and expertises on this subject..

Grybś-Kabocik Marta

Marta Grybś-Kabocik to doktorantka Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół szeroko pojętej problematyki zachowań konsumentów, konsumpcji i marketingu, czego efektem są 23 publikacje w czasopismach naukowych oraz rozdziały w monografiach. Doktorantka jest także współautorem monografii naukowej. Uczestniczka krajowych i międzynarodowych konferencji i seminariów naukowych czy warsztatów doktoranckich. Laureatka programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. Transformation.doc, w ramach którego uczestniczyła w intensywnym kursie dla młodych naukowców w Ivey Business School w Kanadzie (kurs miał na celu wzmocnienie przedsiębiorczości i umiejętności miękkich).

Marta Grybś-Kabocik is a PhD student AT University of Economics In Katowice. Her scientific interests focus around issues like consumer behavior, consumption and marketing, which can be proved by 23 scientific publications in a form of papers and book's chapters. She is also co-writer of a book. She participated in many national and international conferences, seminars and workshops. She is a laureate of Transformation.doc programme, which was organized by Ministry of Science and Higher Education in a form of intense course for young scientists at Ivey Business School in Canada.

Grzelak Maria Magdalena

Maria Magdalena Grzelak – dr hab. nauk ekonomicznych, prof. nadzwyczajny w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na zagadnieniach związanych z identyfikacją, pomiarem i skalą innowacyjności gospodarki i jej segmentów, postępem technicznym i tzw. gospodarką opartą na wiedzy. Jest autorką kilkudziesięciu artykułów naukowych.

Maria Magdalena Grzelak – Ph. D., associate professor at the Department of Economic and Social Statistics at the Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz. Her research interests concentrate on questions related to the identification, measurement and scale of the economy innovativeness, its segments, technical progress and the so called knowledge based economy. She is the author of several dozen of scientific papers.

Grzenda Wioletta

Wioletta Grzenda, doktor nauk matematycznych (2006). Od 2007 r. adiunkt w Instytucie Statystyki i Demografii Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Jej obecne zainteresowania badawcze koncentrują się na modelowaniu procesów społeczno-ekonomicznych i demograficznych. Autorka wielu prac naukowych z zakresu zastosowań bayesowskich i klasycznych metod statystycznych w analizie płodności i rynku pracy. Jest także autorką i współautorką książek dotyczących statystyki bayesowskiej, zaawansowanych metod analiz statystycznych oraz programowania w SAS.

Wioletta Grzenda, PhD in Mathematics (2006). She is Assistant Professor at the Institute of Statistics and Demography at SGH Warsaw School of Economics since 2007. Her current research interests focus on modeling of socio-economic and demographic processes. She is an author of papers on the applications of Bayesian and classical statistical methods in the analysis of fertility and labor market. She is also author and co-author of books on Bayesian statistics, advanced methods of statistical analysis and SAS programming.

Grześ Anna

dr hab. Anna Grześ, Zakład Zarządzania, Wydział Ekonomii i Zarządzania, Uniwersytet w Białymstoku.

dr hab. Anna Grześ, PhD., Department of Management, Faculty of Economics and Management, University of Bialystok.

Grzywińska-Rapca Małgorzata

Dr inż. Małgorzata Grzywińska-Rapca- adiunkt na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Główne obszary badawcze, w obrębie których realizowany jest dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia koncentrują się w obszarze uwarunkowań zachowań konsumentów. Analizy uwarunkowań zachowań konsumentów, dotyczą takich zagadnień jak: determinanty konsumpcji, uwarunkowania demograficzne, społeczne i ekonomiczne zachowań konsumentów oraz preferencje e-konsumentów dotyczące zakupów.

Dr inż. Małgorzata Grzywińska-Rapca - Assistant Professor at the Faculty of Economic Sciences of the University of Warmia and Mazury in Olsztyn. The main research areas in which the scientific achievements are realized after obtaining the degree are concentrated in the area of determinants of consumer behavior. Analyzes of consumer behavior conditioning concern such issues as determinants of consumption, demographic determinants, social and economic behavior of consumers and e-consumers' preferences regarding purchases..

Halka Aleksandra

Pracownik Narodowego Banku Polskiego. Doktorat uzyskała w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Analiz Ekonomicznych. Opublikowała szereg artykułów nt. procesów inflacyjnych w Polsce oraz innych wybranych gospodarkach w czasopismach zagranicznych, m.in. Eastern European Economics, Emerging Markets Finance and Trade, Prague Economic Papers. Jej zainteresowania naukowe obejmują analizę procesów inflacyjnych oraz wskaźników cen.

Employee of the National Bank of Poland. She received her PhD at the Warsaw School of Economics at the Collegium of Economic Analysis. She published a number of articles on inflation determinants in Poland and other selected economies in foreign journals, including Eastern European Economics, Emerging Markets, Finance and Trade, Prague Economic Papers. Her research interests include analysis of inflation determinants and price indices.

Homa Magdalena

Moje zainteresowania naukowe skupiają się wokół następujących tematów: matematyka i statystyka ubezpieczeniowa (aktuariat), ekonometria finansowa i matematyka finansowa. Moje zainteresowanie zastosowaniami matematyki sięga początków studiów. Podczas ich realizacji w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierunkiem prof. T. Rolskiego zrealizowałam pracę dotyczącą zastosowania procesów stochastycznych w finansach. Projekt ten zakończył się obroną pracy magisterskiej, która koncentrowała się na zastosowaniu procesów stochastycznych w ubezpieczeniach na życie. W kolejnych latach skupiałam się na matematyce aktuarialnej. Widząc możliwość aktuarialnego modelowania wielooperacyjnych ubezpieczeń na życie podjęłam się tematu analizy statystycznej tego rodzaju ubezpieczeń jako kierunku moich badań. Za tę pracę uzyskałam stopień doktora nauk ekonomicznych. Po zakończeniu pracy doktorskiej rozpoczęłam pracę w Instytucie Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Obecnie zajmuję się analizą aktuarialną złożonych produktów ubezpieczeniowych, które łączą aspekt oszczędnościowy z finansowym, takich jak ubezpieczenia z funduszem kapitałowym, unit-linked czy ubezpieczenia partycypacyjne. W analizach tego typu ubezpieczeń konieczne jest uwzględnienie dodatkowego aspektu wynikającego z ryzyka finansowego. Dlatego też uwzględniając dodatkowe ryzyko finansowe i długowieczności łączę w wycenie podejście aktuarialne z podejściem finansowym w zakresie ich wyceny.

My scientific interests are focused on a few areas, namely: Mathematics and Statistics insurance (actuarial methods), Financial Econometrics and Financial Mathematics. My interest in applications of mathematics goes back to the beginning of my study. During them in the Institute of Mathematics, University of Wrocław under the supervision of Prof. T. Rolskiego, I have realized project about application of the stochastic processes in finance. That project ended by defending the Master Thesis, which focused on application of stochastic processes in life insurance. In the following years I have focused my work in actuarial mathematics. Seeing the possibility of actuarial modeling of multi-state life insurance I undertook the theme of the statistical analysis this kind of insurance as the direction of my research. I got PhD degrees in economics for this work. After finishing PhD theses I started to work in Institute of Economic Sciences University of Wrocław. Now, I'm working in the area of actuarial analysis of complex insurance products such as insurance with equity fund, unit-linked or participating insurance. In these analyzes it is necessary to consider an additional aspect arising from financial risk.

Therefore I take into consideration a financial risk and longevity, I combine in valuation the actuarial approach with the financial one.

Jajko-Siwiek Alicja

Alicja Jajko-Siwiek, Adiunkt w Katedrze Ekonometrii na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. W swojej karierze naukowej działa w kilku obszarach: polityki społecznej, w szczególności w zakresie systemów emerytalnych i reform systemów emerytalnych zarówno w Polsce, jak i w różnych krajach UE, metod statystycznych, takich jak analiza skupień, wielowymiarowa analiza korespondencji i analiza dyskryminacyjna. Interesuje się wykorzystaniem metod klasyfikacji i eksploracji danych w polityce społecznej, ekonomii i językoznawstwie.

Alicja Jajko-Siwiek is Assistant Professor at the Department of Econometrics at the Poznań University of Economics and Business. In her academic career, she has been active in several fields: social policy, especially pension systems and pension system reforms both in Poland and in different EU countries, statistical methods, such as cluster, multivariate, correspondence and discriminant analysis. She is interested in using methods of classification and data mining in linguistics, social policy and economics.

Jańska Anna

Absolwentka Ekonomii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Towaroznawstwa na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Posiada wieloletnie doświadczenie zawodowe w zakładach ubezpieczeń majątkowych. Aktualnie pracuje w Zakładzie Ubezpieczeń UMCS. Jej zainteresowania naukowe dotyczą działalności ubezpieczycieli majątkowych, problemów wyceny przedsiębiorstw oraz czynników determinujących wybór produktów ubezpieczeniowych.

Graduate of Economics at the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin and Commodity Science at the University of Life Sciences in Lublin. The author has many years of professional experience in non-life insurance companies and currently is working at the UMCS Insurance Department. Her scientific interests concern the activity of property insurers, problems of business valuation and factors determining the choice of insurance products.

Jaworska Monika

Monika Jaworska jest doktorem nauk ekonomicznych, pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Statystyki i Ekonometrii na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym Uniwersytetu Rolniczego im Hugona Kołłątaja w Krakowie. Ukończyła studia magisterskie z ekonomiki rolnictwa na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie w roku 1995. W 2006 r. uzyskała stopień doktora na Wydziale Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej Akademii Rolniczej w Szczecinie, tytuł pracy doktorskiej: „Badania ekonomiczno-społecznych aspektów działalności proekologicznej z zastosowaniem wielowymiarowej analizy statystycznej”. W ramach samodoskonalenia i rozwoju naukowego ukończyła warsztaty specjalistyczne kształtujące umiejętności pracy z grupą oraz warsztaty dotyczące aktywizujących metod nauczania z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Brała udział w projekcie ""SNIFFER DOG-ANIMATOR INNOWACJI"" realizowanym przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 4.2 Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym. Główne jej zainteresowania naukowe koncentrują się na wykorzystaniu metod wielowymiarowej analizy statystycznej w badaniach społecznych, ekonomicznych, środowiskowych. Brała udział w licznych konferencjach naukowych o pokrewnej do prowadzonych badań tematyce (m. in. Metody ilościowe w badaniach ekonomicznych, Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej. Problemy rozwoju lokalnego i regionalnego, Globalne problemy rolnictwa, leśnictwa i gospodarki żywnościowej). Opublikowała ponad 40 prac naukowych i popularno-naukowych. Jest także promotorem ponad 60 prac dyplomowych. Była redaktorem statystycznym kwartalnika "Współczesne Zarządzanie"" oraz „Krakowskie Studia Małopolskie". Jest redaktorem statystycznym "International Journal of Contemporary Management".

Monika Jaworska is a Doctor of Economic and she works as an Assistant Professor at the Department of Statistics and Econometrics at the Faculty of Agriculture and Economics of the University of Agriculture in Krakow. She graduated with a master's degree in agricultural economics from the Faculty of Agriculture at the Academy of Agriculture in 1995. She awarded the academic degree of Doctor of Economics in 2006 from the Department of Economics and Organization of Food Economy at the Academy of Agriculture in Szczecin. The title of doctoral dissertation: “The study of economic and social aspects of pro-ecological activities using multidimensional statistical analysis”. Within the framework of self-improvement and scientific development, she completed specialist workshops designed to work with the group

and workshops on activating teaching methods using IT tools. She participated in the project ""SNIFFER DOG-ANIMATOR INNOVATION"" implemented by the Rzeszów Agency for Regional Development S.A. within the framework of the Human Capital Operational Program, Measure 4.2 Development of R & D staff qualifications and increase of awareness of the role of science in economic development. Its main scientific interests are focused on the use of methods Multivariate statistical analysis in social, economic and environmental studies. She participated in numerous scientific conferences which were related to researched topics. She has published over 40 scientific and popular scientific works. She was also a supervisor over 60 diploma theses. She was the editor of the quarterly journal "Contemporary Management" and "Cracow and Malopolska Studies". She is the statistical editor of the "International Journal of Contemporary Management".

Jegorow Dorota

Dr Dorota Jegorow, Adiunkt, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Nauk Społecznych, Katedra Zastosowań matematyki. Autorka artykułów naukowych i ekspertyz, m.in. z zakresu rozwoju regionalnego, innowacji, informatyzacji, przedsiębiorczości i funduszy europejskich. Ekspert w zakresie oceny projektów współfinansowanych z funduszy europejskich w zakresie efektywności ekonomicznej, przedsiębiorczości, infrastruktury B+R, rozwoju gospodarczego, kapitału ludzkiego i informatyki. Praktyk gospodarczy i społecznik zaangażowany w działalność lokalnych organizacji pozarządowych. Koordynator i wykonawca projektów badawczych z zakresu, przedsiębiorczości, edukacji, administracji publicznej i polityki spójności.

PhD Dorota Jegorow, Assistant Professor, The John Paul II Catholic University of Lublin, Faculty of Social Sciences, Department of Applied Mathematics, Author of articles and expert opinions, among others regional development, innovation, informatization, entrepreneurship and European funds. An expert in evaluating projects co-financed by European funds in terms of economic efficiency, entrepreneurship, R&D infrastructure, economic development, human capital and IT. Practical business experience and involvement in the activities of local NGOs. Coordinator and contractor of research projects in the field of entrepreneurship, education, public administration and cohesion policy.

Jeziorska Małgorzata

Absolwentka Wydziału Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej Politechniki Łódzkiej. Stopień doktora nauk w zakresie ekonomii uzyskała na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Jest adiunktem w Katedrze Ubezpieczeń na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W swej pracy badawczej podejmuje zagadnienia związane z ubezpieczeniami gospodarczymi (life i non-life), pomiarem ryzyka, stosunkiem do ryzyka podmiotów rynku ubezpieczeń, psychologii cen.

Graduate of Faculty of Technical Physics, Information Technology and Applied Mathematics at Lodz University of Technology in mathematics. PhD in economic sciences at the Faculty of Economics and Sociology of the University of Lodz. An assistant professor in the Department of Insurance at the Faculty of Economics and Sociology at the University of Lodz. In her research work, she pays her attention on life and non-life insurance, measurement of risk, risk attitude of entities on insurance market, behavioural pricing.

Jędrzejczak Alina

Alina Jędrzejczak jest profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Metod Statystycznych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Jednocześnie od wielu lat pełni funkcję eksperta w Ośrodku Statystyki Matematycznej przy Urzędzie Statystycznym w Łodzi. Do jej głównych obszarów zainteresowania należą: estymacja parametrów rozkładów dochodów, pomiar nierówności dochodowych i ubóstwa, statystyka małych obszarów. Obecnie jest członkiem dwóch zespołów redakcyjnych: włoskiego czasopisma o zasięgu międzynarodowym *Statistica & Applicazioni* oraz *Folia Oeconomica Acta Universitatis Lodzensis*.

Alina Jędrzejczak is an Associate Professor at the Department of Statistical Methods, Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz. Simultaneously she holds the position of an expert in the Centre of Mathematical Statistics at the regional Statistical Office in Lodz. Her main areas of interest include: income distribution, income inequality and poverty measurement, small area estimation. Currently she is a member of two editorial boards: *Statistica & Applicazioni*- international statistical journal published in Italy and *Folia Oeconomica Acta Universitatis Lodziensis*.

Józefowski Tomasz

mgr Tomasz Józefowski - absolwent Wydziału Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) oraz studiów podyplomowych pt. „Systemy Baz Danych”, ukończonych na Politechnice Poznańskiej. Pracuje na stanowisku kierownika Ośrodka Statystyki Małych Obszarów w Urzędzie Statystycznym w Poznaniu. Posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie stosowania metod statystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem metodologii estymacji pośredniej. Brał udział w realizacji projektów związanych z opracowaniem i wdrożeniem nowych rozwiązań metodologicznych w badaniach realizowanych przez statystykę publiczną, w tym projektów współfinansowanych ze środków UE (np. Urban Audit, ESSnet on Small Area Estimation, ESSnet on Data Integration, Memobust, Meets, MUR). Jest wykładowcą na studiach podyplomowych pt. „Zaawansowane techniki analityczne w biznesie”, prowadzonych pod patronatem SAS Institute na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Realizował również szkolenia oraz warsztaty z przetwarzania i analizy danych dla studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz pracowników resortu statystyki.

Tomasz Józefowski M.Econ. – graduated from the Faculty of Management at the Academy of Economics in Poznań (now Poznan University of Economics) and completed post-graduate studies in “Database systems” at Poznan University of Technology. Currently he is head of the Centre for Small Area Estimation at the Statistical Office in Poznań. He has many years of experience in the field of statistical analysis, especially connected with the methodology of indirect estimation. He has taken part in a number of projects aimed at developing and implementing new methodological solutions in official statistical surveys, including projects co-financed by the EU (e.g. Urban Audit, ESSnet on Small Area Estimation, ESSnet on Data Integration, Memobust, Meets, MUR). He teaches classes in the postgraduate programme entitled “Advanced analytical techniques in business” at Poznan University of Economics, under the patronage of the SAS Institute. He has conducted training sessions and workshops devoted to data processing and data analysis for students of Poznan University of Economics and employees of official statistics.

Kaczmarska-Krawczak Jadwiga

Jadwiga Kaczmarska-Krawczak jest doktorem nauk ekonomicznych specjalizującą się w naukach o zarządzaniu. Pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Ekonomii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim. Jej zainteresowania naukowe związane są z problematyką funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w Polsce i krajach Unii Europejskiej. Ponadto jej zainteresowania badawcze dotyczą działania, rozwoju i umiędzynarodowienia przedsiębiorstw. Zajmuje się współpracą międzyorganizacyjną i regionalną płaszczyzną działania firm oraz wpływem procesów globalizacji na rozwój przedsiębiorstw. W obszarze jej zainteresowania znajdują się nowoczesne metody i koncepcje zarządzania, jak również innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstw. Jadwiga Kaczmarska-Krawczak jest autorką ponad 40 publikacji polsko i angielskojęzycznych, w tym 8 na konferencje międzynarodowe na temat zarządzania w sektorze ochrony zdrowia oraz zarządzania przedsiębiorstwami. Uczestniczyła w kilku krajowych i międzynarodowych projektach badawczych finansowanych przez UE i MNiSW. Pełniła funkcje zarządcze w projektach edukacyjnych współfinansowanych przez UE w ramach POKL.

Jadwiga Kaczmarska-Krawczak is a doctor of economics specializing in management sciences. She works as an assistant lecturer at the Department of Economics at Jan Kochanowski University in Kielce, a branch in Piotrków Trybunalski. Her scientific interests are related to the functioning of the health care system in Poland and the European Union countries. In addition, her research interests concern the operation, development and internationalization of the enterprises. She deals with the inter-organizational and regional cooperation of companies and the impact of globalization processes on business development. In her area of interest there are modern methods and concepts of management as well as innovation and competitiveness of enterprises. Jadwiga Kaczmarska-Krawczak is the author of more than 40 publications in Polish and English, including 8 prepared for international conferences on management in the health sector and business management. She participated in several national and international research projects financed by the EU and the Ministry of Science and Higher Education. She has held management functions in educational projects co-financed by the EU within the POKL program.

Kaluża-Kopias Dorota

Doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Zakładzie Demografii i Gerontologii Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego. Główne obszary badawcze to migracje ludności, demograficzne uwarunkowania rynku pracy, związki małżeńskie. Uczestniczka krajowych projektów badawczych: „Reprodukcja ludności i mobilność przestrzenna na obszarze Ziemi Łódzkiej,” „Ludzie starzy w polskim społeczeństwie w pierwszych dekadach XXI wieku”, „Problemy demograficzne społeczności łódzkiej w aspekcie społeczno-ekonomicznym i zdrowotnym”, „Przestrzenne zróżnicowanie starzenia się ludności Polski – przyczyny, etapy, następstwa”, „Wyrównywanie szans na rynku pracy dla osób 50+”, „Opieka nad seniorami z perspektywy dwóch pokoleń – udzielających wsparcia i wspieranych. Implikacje dla systemu opieki nad osobami starszymi”. Efektem prowadzonych analiz są liczne publikacje.

Doctor of economics, assistant professor at the Department of Demography and Social Gerontology at the University of Lodz. The main research areas are population migrations, demographic determinants of the labor market, marriages. Participant in national research projects: "Population reproduction and spatial mobility in the area of the Lodz Region," "Old people in Polish society in the first decades of the 21st century", "Demographic problems of the Lodz community in the socio-economic and health aspect", "Spatial differentiation of the aging population Polish - causes, stages, consequences ", " Equalizing opportunities on the labor market for people aged 50+ ", " Care for seniors from the perspective of two generations - providing support and support. Implications for the elderly care system. " Numerous publications are the result of the conducted analyzes.

Karpińska-Krakowiak Małgorzata

Małgorzata Karpińska-Krakowiak zajmuje się problematyką skuteczności komunikacji marketingowej i predykcji zachowań konsumentów. Stypendystka DAAD; stała współpracowniczka Centrum Badawczego nad Sztuczną Inteligencją (CSAI) przy Uniwersytecie Bicocca w Mediolanie oraz Centrum Badawczego nad Komunikacją Marketingową (CMC) przy Europejskim Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie. Od 20016 roku kieruje zespołem, w którego składzie są naukowcy z Niemiec i Włoch, powołanym do prowadzenia badań eksperymentalnych na temat animizacji marek. Jej publikacje ukazały się w tak prestiżowych czasopismach jak m.in. „Journal of Advertising Research” czy „Journal of Computer Information Systems”. Oprócz naukowego posiada również doświadczenie biznesowe: przez 10 lat pracowała w agencji reklamowej, gdzie była odpowiedzialna za prowadzenie projektów dla największych polskich i międzynarodowych marek m.in. Masterfoods, Nestlé, Storck, Heinz, Vision Express, Colgate-Palmolive, Wyborowa, Kimberly Clark.

Malgorzata Karpinska-Krakowiak - her major fields of expertise include the effectiveness of marketing communications and consumer behavior. Since 2016 she has been leading a team of scholars from Italy and Germany that runs experiments on brand animism. In 2018 she was awarded the DAAD scholarship for her research; she cooperates with the CSAI (Complex Systems & Artificial Intelligence Research Center) at the University of Bicocca in Milan and with the Center for Market Communications at the European University Viadrina (Frankfurt). She has been publishing her work in various high-profile journals including the Journal of Advertising Research and Journal of Computer Information Systems. Beside her academic career she is also an experienced advertising practitioner: for 10 years she was working at the advertising agency where she was responsible for various marketing projects for international and Polish brands including: Masterfoods, Nestlé, Storck, Heinz, Vision Express, Colgate-Palmolive, Wyborowa, Kimberly Clark and many others.

Kędra Arleta

Absolwentka kierunków Ekonomia oraz Lingwistyka stosowana na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zainteresowania naukowe skupiają się wokół zastosowania metod ekonometrycznych w analizach ekonomicznych oraz wielowymiarową analizą porównawczą.

Graduate of Economics and Applied Linguistics at Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, whose interests revolve around application of econometric and taxonomic methods in economic analyses.

Klapkiv Jurij

Adiunkt w Katedrze Ubezpieczeń na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W pracy naukowej specjalizuje się w szeroko rozumianej problematyce ubezpieczeniowej. W szczególności: teorii ryzyka i ubezpieczeń, ekonomice ubezpieczeniowej, ubezpieczeniach majątkowo-osobowych, innowacjach na rynku ubezpieczeniowym, pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Assistant professor at the Department of Insurance at the Faculty of Economics and Sociology University of Lodz. In scientific work, he specializes in a broad sense insurance problems. In particular: insurance and risk theory, insurance economics, property and personal insurance, innovations on the insurance market, insurance intermediary.

Klapkiv Lyubov

Dr Lyubov Klapkiv, adiunkt w Zakładzie Ubezpieczeń Wydziału Ekonomicznego UMCS. Uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych w 2011 r. na Narodowym Uniwersytecie Handlowo-Ekonomicznym w Kijowie. Tytuł rozprawy doktorskiej „Ryzyka finansowe w działalności zakładów ubezpieczeń”. Obszary badawcze: ryzyko ubezpieczeniowe, rynek ubezpieczeń, innowację w ubezpieczeniach, InsurTech, kultura ryzyka.

Dr Lyubov Klapkiv, Assistant Professor at the Insurance Department of the Faculty of Economics at UMCS. Doctoral dissertation was defended in the field of economic sciences in 2011 at the Kyiv National Trade and Economics University. The title of the doctoral dissertation “Financial risks in the activities of insurance companies”. Research areas: insurance risk, insurance market, insurance innovations, InsurTech, risk culture.

Klimanek Tomasz

Dr Tomasz Klimanek - absolwent Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu - UEP). W latach 1995-2014 pracownik naukowy Katedry Statystyki UEP. Od 2009 roku jest zastępcą dyrektora Urzędu Statystycznego w Poznaniu. Brał udział w szeregu krajowych i międzynarodowych projektach, których celem było zastosowanie nowych metod w statystyce publicznej w Polsce (np. EURAREA, ESSnet on Small Area Statistics, ESSnet on Data Integration, MEETS, Poverty Mapping for Poland). Jego głównym obszarem zainteresowań jest statystyka małych obszarów i zastosowanie narzędzi GIS w statystyce publicznej.

Tomasz Klimanek, Phd – graduate of Poznan University of Economics (now Poznań University of Economics and Business PUEB). Between 1995 and 2014 he worked at the Department of Statistics of PUEB. Since 2009 he has been Deputy Director of the Statistical Office in Poznan. He has taken part in several domestic and international projects aimed at applying new methodologies in official statistics (e.g. EURAREA, ESSnet on Small Area Statistics, ESSnet on Data Integration, MEETS, Poverty Mapping for Poland). His main fields of interest are small area estimation and the application of GIS in official statistics.

Klimek Dariusz

Dariusz Klimek, absolwent Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ, Kierunek Organizacja i Zarządzanie, dr nauk ekonomicznych, menedżer wielu polskich i zagranicznych firm przemysłowych, w latach 90. podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki odpowiedzialny za politykę przemysłową i handlową, autor kilku programów rządowych i ustaw reformujących polską gospodarkę, ponad 50 publikacji z zakresu ekonomii i zarządzania, w 2015 nagroda Komitetu Nauk o Pracy i Polityki Społecznej PAN za najlepszą monografię w dziedzinie pracy, polityki społecznej i zarządzania zasobami ludzkimi, obecnie adiunkt w Katedrze Systemów Zarządzania, Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji Politechniki Łódzkiej.

Dariusz Klimek, graduate of the Faculty of Economics and Sociology of the University of Lodz, Field of Organization and Management, PhD in economics, manager of many Polish and foreign industrial companies, in the 1990s undersecretary of state in the Ministry of Economy responsible for industrial and trade policy, author of several government programs and laws reforming Polish economy, over 50 publications in the field of economics and management, in 2015 the prize of the Committee on Labor and Social Policy of the Polish Academy of Sciences for the best monograph, currently an assistant professor in the Department of Management Systems, Faculty of Management and Production Engineering of Lodz University of Technology.

Kłoczko-Gajewska Anna

Adiunkt, Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej, Wydział Nauk Ekonomicznych SGGW w Warszawie. Absolwentka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na kierunku Gospodarka Publiczna, anglojęzycznych studiów podyplomowych w Ośrodku Studiów Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN (MA in Economy and Society) oraz studiów doktoranckich na Wydziale Nauk Ekonomicznych SGGW. Jej zainteresowania badawcze obejmują społeczno-ekonomiczny rozwój obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem kapitału społecznego, inicjatyw oddolnych, zrównoważonego rozwoju oraz postaw i poglądów rolników.

Assistant professor, Department of Economics and Economic Policy, Faculty of Economic Sciences, Warsaw University of Life Sciences – SGGW. A graduate of Warsaw School of Economics at Public Economy Faculty, Centre for Social Studies operating in partnership with Lancaster University and the Institute of Philosophy and Sociology of the Polish Academy of Sciences (post-graduate programme in social sciences; degree: MA in Economy and Society), and doctoral studies at the Faculty of Economics Sciences at Warsaw University of Life Sciences – SGGW (Ph.D. in economics). Her scientific interests cover socio-economic rural development, with the emphasis on social capital, bottom-up initiatives, sustainable development, as well as opinions and attitudes of farmers.

Kobus-Ostrowska Dorota

Dorota Kobus-Ostrowska, dr – absolwentka Uniwersytetu Gdańskiego, doktor nauk ekonomicznych, nauczyciel akademicki od roku 2003, adiunkt w katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Autorka książki „Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością. Aspekty ekonomiczne i społeczne” (2018) wyd. Uniwersytet Łódzki oraz licznych artykułów w czasopismach oraz rozdziałów w monografiach na temat zagadnień aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością. Członek zespołu ds. analiz w ramach projektów: DWF_2_1.1_256 „Jak obniżyć bezrobocie – mechanizmy niwelowania niedopasowań strukturalnych na rynku pracy” w latach 2007–2008, a także „Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i w obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej” w latach 2011–2012. Propagatorka alternatywnych form wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Członek Nordic Network on Disability Research. Stypendystka zagranicznych uczelni partnerskich, tj.: Lund University (Szwecja); Cooperative de Ensino Superior de Service Sociale (Portugalia); University of Macedonia (Grecja); Vytauto Didziojo Universitetas, Faculty of Economics and Management (Litwa); University of Miskolc, Faculty of Economics, Institute of Management (Węgry); University of Ankara (Turcja), VSB – Technical University, Faculty of Management (Czech Republic), University of Tartu, Institute of Sociology and Social Policy (Estonia). Od wielu lat redaktor tematyczny w zakresie ekonomii społecznej w czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim "Gospodarka w praktyce i teorii".

Dorota Kobus-Ostrowska - doctor of Economics (PhD) since November 2003 lecturer at the Institute of Economics, Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz. After being awarded with the academic degree of Doctor of Economics, actively engaged in the organization work for the Faculty of Economics and Sociology. Author plenty of articles in magazines and chapters in monographs on the issues of professional activation of people with disabilities. As well author of monograph: “Professional activity people with disabilities. Economical and social aspects”, edited by University of Lodz 2018. The main purpose of this publication is to characterize factors which determine the professional activity of people with disabilities in Poland and identify the types of activities necessary to increase the professional activity and employment of the disabled. Member of the analysis team for projects: DWF_2_1.1_256 ""How to reduce unemployment - mechanisms for eliminating structural mismatches in the labor market"" in 2007-2008, as well as ""Analysis of processes taking place on the Polish labor market and in the area of social integration in the context of economic policy

""In the years 2011-2012. A promoter of alternative forms of supporting disabled people in the labor market. Member of Nordic Network on Disability Research. Lecturer at foreign partner universities, ie: Lund University (Sweden); Cooperative de Ensino Superior de Service Sociale (Portugal); University of Macedonia (Greece); Vytauto Didziojo Universitetas, Faculty of Economics and Management (Lithuania); University of Miskolc, Faculty of Economics, Institute of Management (Hungary); University of Ankara (Turkey), VSB Technical University of Ostrava (Czech Republic); University of Tartu, Institute of Sociology and Social Policy (Estonia). The goal of trips abroad: classes in the vocational mobilization of people with disabilities, collection of data. Exchange of experience in the vocational mobilization of the people with disabilities in many European countries. Seeking the best patterns (good practices) to activate disabled people at different ages and affected by different degrees of disability. For many years, a thematic editor in the field of social economy in a national journal "Economy in practice and theory" printed by University of Lodz, Faculty of Economics and Sociology.

Kruszyński Kamil

Adiunkt w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii uzyskał w 2014 roku badając zależności pomiędzy warunkami życia ludności a wykorzystaniem środków unijnych do realizacji aktywnej polityki społecznej na przykładzie gmin województwa łódzkiego. Absolwent programu Executive Master of Business Administration zrealizowanego we współpracy Robert H. Smith School of Business, University of Maryland oraz Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestnik projektów badawczych, finansowanych m.in. w ramach 6 Programu Ramowego UE ("Policy Responses Overcoming Factors in the Intergenerational Transmission of Inequalities" - PROFIT), ze środków UE w ramach EFS (Projekt „Wzmocnić szanse i osłabić transmisję biedy wśród mieszkańców miast województwa łódzkiego – WZLOT”), KBN („Samorządy lokalne wobec problemów społecznych i sposobów ich przewyżczania po akcesji Polski do Unii Europejskiej (na przykładzie województwa łódzkiego)”). Certyfikowany kierownik projektu, członek International Project Management Association. Autor warsztatów z zakresu zarządzania projektami: badawczymi, w pracy socjalnej, polityce społecznej na Uniwersytecie Łódzkim. Współautor Studium Zarządzania Projektami metodyka Project Management oraz przewodnika po zarządzaniu projektami w ramach projektu Virtual University of Public Administration zrealizowanego przez Wyższą Szkołę Administracji Publicznej w Łodzi. Certyfikowany trener biznesu oraz coach pracujący w oparciu o podejście skoncentrowanym na rozwiązaniu. Absolwent akredytowanego przez International Coach Federation The Art and Science of Coaching organizowanego przez Erickson College International oraz Wszechnicę Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Assistant profesor in the Department of Social and Economic Statistics, Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz. He earned his PhD in economics in 2014 examining the relationship between the living conditions and the use of EU funds to implement active social policy at the example of Lodz Province's communities. Graduated from the Executive Master of Business Administration joined Program of the Robert H. Smith School of Business, University of Maryland, and the Faculty of Management at the University of Lodz. Participated in research projects funded by Sixth Framework Program of the EU ("PROFIT"), EU funds within the framework of the ESF ("WZLOT"), KBN. Certified Project Manager, member of the International Project Management Association. Author of workshops on project management in the field of: research, social work, social policy at the University of Lodz. Co-author of the

Project Management Methodology Study and the Project Management Guide in the Virtual University of Public Administration project realized by the WSAP in Łódź. Certified business trainer and coach working on the basis of a solution-focused approach. A graduate of the International Coach Federation accredited by The Art and Science of Coaching organized by Erickson College International and Wszechnica Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kryk Barbara

Dyrektor Instytutu Ekonomii/ Kierownik Katedry PSGiESR; Zainteresowania naukowe: ekonomia, ekonomia zrównoważonego rozwoju, ekonomika ochrony środowiska, ekonomia społeczna, polityka społeczno-gospodarcza, społeczna odpowiedzialność podmiotów.

Director of the Institute of Economics / Head of the PSGiESR Department; Scientific interests: economics, economics of sustainable development, economics of environmental protection, social economy, socio-economic policy, social responsibility of entities.

Kuzionko - Ochrymiuk Ewa

Asystent w Zakładzie Zarządzania Wydziału Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. Przedmiot i główne kierunki badań: innowacyjność sektora publicznego. Autorka szeregu publikacji naukowych koncentrujących się na kluczowych problemach współczesnej gospodarki polskiej, głównie poziomu innowacyjności i sposobach jego wzrostu.

Assistant in the Department of Management of the Faculty of Economics and Management at the University of Białystok. Subject and main research directions: public sector innovation. Author of a number of scientific publications focusing on the key problems of the modern Polish economy, mainly the level of innovation and the ways of its growth.

Lacina Lubor

Lubor Lacina is a professor of economics at Mendel University in Brno, Czech Republic. He is Jean Monnet Chair in Economic Studies and director of Jean Monet Centre of Excellence. He is director of think tank Mendel European Centre. He is editor and co-author of more than ten monographs on EU integration including Imperative of Economic Growth in the Eurozone: Competitiveness, Capital Flows and Structural Reforms (2017, Vernon Press), European Crossroads (Amazon, 2015); Political Economy of Eurozone Crisis (2012) or Economic Performance of European Union (Palgrave, 2009) and more than 100 scientific articles. He is frequently providing interviews and commentaries for both public and private media on EU and eurozone issues. He is editor of policy paper series providing suggestion for further process of deepening economic and political integration in EU (<http://mec.mendelu.cz>).

Laškevič Regina

Magister informatyki (Edukologiczny Uniwersytet w Wilnie), absolwent matematyki (Edukologiczny Uniwersytet w Wilnie) i ekonomii (Uniwersytet w Białymstoku). Od 2008 r. asystent w Katedrze Informatyki na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku. Obecnie doktorantka na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. Przedmiotem zainteresowań naukowych są metody taksonomii, służące pomiaru zjawisk społecznych i ekonomicznych w rozwoju regionalnym, technologie informacyjne.

Master of Information Technology (Educational University of Vilnius), graduate in mathematics (Educational University of Vilnius) and economics (University of Bialystok). In 2008, he was an assistant at the Department of Computer Science at the Faculty of Economics and Information in Vilnius at the University of Bialystok. Currently a PhD student at the Faculty of Economics and Management at the University of Bialystok. The subject of scientific interest are taxonomy methods, used to measure social and economic phenomena in regional development, information technologies.

Leszczyńska - Paczesna Agnieszka

Jest ekspertem ekonomicznym w Narodowym Banku Polskim oraz asystentką w Katedrze Ekonometrii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. W kręgu jej zainteresowań leżą zagadnienia związane z inflacją oraz modele równowagi ogólnej.

Economic Expert at the National Bank of Poland and an assistant at the Department of Econometrics, University of Lodz. Her interests concern inflation analysis and forecasting as well as DSGE modelling.

Lewandowska Anna

Dr Anna Lewandowska jest adiunktem w Katedrze Zarządzania w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Tytuł doktora ekonomii uzyskała w Szkole Głównej Handlowej. Wśród jej zainteresowań badawczych znajduje się rozwój przedsiębiorczości MŚP i rozwój regionalny, innowacje i zrównoważony wzrost, fundusze unijne, a także zarządzanie projektami. Jako ekspert krajowy w ramach projektów europejskich współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2009-2013, dr Lewandowska dokonywała oceny projektów w obszarze działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw w tym eko-inwestycji. Będąc w Katedrze Zarządzania WSiIZ w Rzeszowie, jest także Certyfikowanym Praktykiem ds. Project Management (IPMA), a także redaktorem cyklu raportów Studia nad innowacyjnością woj. podkarpackiego. W latach 2004–2007 była Konsultantem Krajowego Systemu Usług dla małych i średnich przedsiębiorstw. Od kwietnia 2008 do stycznia 2011, Dr Lewandowska była Asesorem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, odpowiedzialnej za wdrażanie Działania 2.1 PO KL ""Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki"". Od 2015 roku jest Członkinią Podkarpackiej Rady Innowacyjności (gremium doradcze Zarządu Województwa Podkarpackiego w zakresie innowacyjności).

Dr. Anna Lewandowska is an Assistant Professor in the Department of Management at University of Information Technology and Management, Rzeszow. She earned a Ph.D. in economics from the Warsaw School of Economics. Among her current research interests are entrepreneurial development of SMEs and regional development, EU funds, innovation and sustainable growth, and project management. As a National expert to grade European projects co-financed by European Union funds during the 2009-2013, Dr. Lewandowska worked on the investment activity enterprises and eco-investments. While on faculty at University of Information Technology and Management, she was also the Certified Project Management Associate (IPMA), was Managing Editor of the Studies on innovation of the Podkarpackie province. She was Consultant of the National SME Services Network from 2004 to 2007. From April 2008 to January 2011, Dr. Lewandowska was an Assessor of the Polish Agency for Enterprise Development and assess projects of the Operational Programme Human Capital - 2.1 'Development of human resources for a modern economy'. Dr. Lewandowska is a Member of Podkarpacka Innovation Council (Advisory Board of the Podkarpackie Region).

Lipiak Jan

Mgr inż. Jan Lipiak, doktorant Wydziału Inżynierii Produkcji, Politechniki Warszawskiej, otwarty przewód doktorski w dyscyplinie naukowej: budowa i eksploatacja maszyn. Absolwent studiów magisterskich na Wydziale Inżynierii Produkcji oraz studiów inżynierskich na wydziale Samochodów i Maszyn Roboczych, Politechniki Warszawskiej. Od 1988 roku prowadzi własną działalność gospodarczą, zarządzając dwoma przedsiębiorstwami: MEDFAR Z.T.S., gdzie produkuje wyroby z tworzyw sztucznych oraz ETIGRAF Sp. z o.o., gdzie wytwarza wysokiej jakości etykiety i opakowania, w tym do kontaktu z żywnością. W 1980 roku rozpoczął swoją karierę jako operator maszyn w narzędziowni INCO-VERITAS, po czym w 1983 roku awansował na stanowisko technologa-programisty w Przemysłowym Centrum Optyki. W latach 1984-1988 pracował jako kierownik w Zakładzie Tworzyw Sztucznych. Na dorobek autora składają się liczne publikacje naukowe z obszaru doskonalenia jakości i efektywności procesów wytwarzania etykiet i opakowań, oraz implementacji technik i narzędzi Lean Management w przemyśle opakowaniowym. Uczestnik wielu konferencji krajowych i zagranicznych, gdzie wygłaszał wyniki przeprowadzonych badań, mających na celu zrozumienie zjawisk mających wpływ na jakość i efektywność procesu drukowania.

M.Sc. eng. Jan Lipiak, PhD student on Faculty of Production Engineering, Warsaw University of Technology, accepted PhD thesis in the scientific discipline: design and operating of machines. Graduated from the Faculty of Production Engineering and Engineering Studies at the Faculty of Automotive and Construction Machinery, Warsaw University of Technology. Since 1988 he has been running his own business, managing two companies: MEDFAR Z.T.S., where he manufactures plastic products and ETIGRAF Sp. z o.o., where he produces high quality labels and packaging, including for food contact. In 1980 he started his career as a machine operator in the INCO-VERITAS tool shop, then in 1983 he was promoted to the position of technology-programmer in the Industrial Optics Centre. In 1984-1988 he worked as a manager at the Plastics Factory. The author's work consists of numerous publications within the area of improving the quality and effectiveness of the label and packaging processes, and the implementation of Lean Management techniques and tools in the packaging industry. Participated in many national and international conferences, where he delivered the results of his research to understand the phenomena affecting the quality and efficiency of the printing process.

Lisowska Renata

prof. UŁ, dr hab. Renata Lisowska, profesor nadzwyczajny, Uniwersytet Łódzki, Wydział Zarządzania, Katedra Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej. Posiada doświadczenie zawodowe w analizie ekonomicznej dotyczącej specyfiki funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw oraz polityki wsparcia tego sektora. Jej zainteresowania naukowe i badawcze korespondują z: rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw w układzie regionalnym, współpracą MSP ze sferą nauki w zakresie komercjalizacji wiedzy i wspomagania działalności innowacyjnej, możliwościami wsparcia sektora biznesu przez instytucje otoczenia biznesu, otwartymi innowacjami, budowania sieci współpracy i innowacyjnych usług dla MSP oraz finansowaniem MSP ze środków publicznych, w tym pochodzących z UE. O doświadczeniu tym świadczą realizowane przez nią liczne projekty oraz analizy przygotowane dla praktyki gospodarczej. Autorka i współautorka ponad 80 publikacji naukowych z zakresu zarządzania rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw, innowacyjności gospodarki i przedsiębiorstw, zarządzania projektami badawczymi, źródeł finansowania przedsiębiorstw, inteligentnych specjalizacji regionu, zarządzania funduszami unijnymi.

Renata Lisowska Ph. D., Associate Profesor, University of Lodz, Faculty of Management, Department of Entrepreneurship and Industrial Policy. She has experience in economic analysis concerning the specificity of small and medium enterprises as well as support policies in this sector. Her scientific and research interests correspond to: development of small and medium enterprises in regional environment, SME cooperation with science in terms of commercialization of knowledge and support for innovative activity, support possibilities for the business sector on the part of the business environment institutions, open innovations, building cooperation networks and creating innovative services for the SME sector as well as financing SME by public funds including EU sources. Her experience can be documented by numerous projects and analysis prepared for the economic sector. The author and co-author of 80 scientific publications in the field of management of the development of small and medium-sized enterprises, economic and business innovation, management of research projects, business funding, smart regional specialisation, and management of EU funds.

Litwiński Michał

Michał Litwiński - doktorant w Katedrze Socjologii i Etyki Gospodarczej na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Zainteresowania badawcze: nierówności dochodowe i rozwój społeczno-ekonomiczny w Polsce. Asystent w projekcie badawczym pt. Geneza i konsekwencje systemów pomocy materialnej i opłat za studia.

Michał Litwiński - PhD student in Department of Sociology and Business Ethics at Poznań University of Economics and Business. Scientific area: income inequalities and socio-economic development in Poland. Assistant in scientific project: The origins and consequences of student support and tuition fee systems.

Majecka Beata

Od początku kariery zawodowej jestem związana z Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego - w ramach tej uczelni kończyłam studia magisterskie, obroniłam doktorat oraz w 2016 roku uzyskałam stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. Podstawowy obszar moich zainteresowań naukowych to teoria i praktyka przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem ich zachowań rynkowych.

From the beginning of my professional career I have been associated with the Faculty of Economics of the University of Gdańsk - as part of this University I completed my master's studies, I defended my doctorate and in 2016 I obtained a postdoctoral degree in economic sciences. The basic area of my scientific interests is the theory and practice of enterprises with special regard to their market behavior.

Markowicz Iwona

Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Instytut Ekonometrii i Statystyki, Kierownik Katedry Statystyki, autorka ponad 200 publikacji naukowych i dydaktycznych Pracownik Wydziału Intrastat Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie
Zainteresowania naukowe: analiza przeżycia, trwanie firm, bezrobocie. Obecne badania: handel wewnątrzwspólnotowy, jakość danych dotyczących handlu zagranicznego.

University of Szczecin, Faculty of Economics and Management, Institute of Econometrics and Statistics, Associate professor, Chair of the Department of Statistics, author of over 200 publications (both scientific and didactic). Employed at Intrastat Division of Revenue Administration Regional Office in Szczecin. Scientific interests: survival analysis, duration of firms, unemployment Current research: intra-Community trade in goods, quality of data on international trade.

Marszałek Marta

Adiunkt w Instytucie Statystyki i Demografii w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Członek Polskiego Towarzystwa Statystycznego (PTS) i International Association for Time Use Research (IATUR). Nauczyciel akademicki – wykłady: statystyka, statystyka ekonomiczna, statystyka społeczna. Główne zainteresowania badawcze: badania budżetów czasu ludności, wycena nierynkowej produkcji domowej, ubóstwo czasu, dochody i warunki życia gospodarstwa domowych, dobrobyt i zamożność społeczeństwa. Ważniejsze publikacje: M. Marszałek (2017). Kryteria i dylematy dotyczące wyceny produkcji domowej w Polsce. „Wiadomości statystyczne”. Nr 7. Warszawa: ZWS, s. 25-41. M. Marszałek (2016). Rytm zajęć w budżecie czasu. [w:] Budżet czasu ludności. Część II. Warszawa: ZWS, s. 203-231. M. Marszałek (2015). Rachunek produkcji domowej w Polsce w koncepcji systemu statystyki społecznej. Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.

Assistant Professor in Institute of Statistics and Demography at Warsaw School of Economics. Member of the Polish Statistical Association (PTS) and the International Association for Time Use Research (IATUR). Academic lecturer: statistics, economic statistics, social statistics. The main research interests: studies of population time budgets surveys, the valuating of a non-market household production, time poverty, income and living conditions of households, well-being and wealth of the society. Main publications: M. Marszałek (2017). Criteria and dilemma of the valuation of household production in Poland (Kryteria i dylematy dotyczące wyceny produkcji domowej w Polsce). „Wiadomości statystyczne”. No 7. Warsaw: ZWS, pp. 25-41. M. Marszałek (2016). The rhythm of activities in the time use survey. [in:] Time Budget Survey 2013. Part 2. Warsaw: ZWS, pp. 203-231. M. Marszałek (2015). Rachunek produkcji domowej w Polsce w koncepcji systemu statystyki społecznej (Household Production Account in Poland in concept of social statistics system). Warsaw: Oficyna Wydawnicza SGH.

Martan Janusz

Profesor nadzwyczajny w Katedrze Inżynierii Oprogramowania, Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej. Główne zainteresowania naukowe to: rachunek fraktalny i jego zastosowania, Technologie informacyjne, złożoność struktur organizacyjnych, oddziaływanie wiązek jonowych z ciałem stałym.

Profesor in Department of Software Engineering, Faculty of Computer Science and Management, Wrocław University of Science and Technology. Scientific interests: Fractals and its application, IT, complexity of the organizational structures, modification of materials by ion beams.

Maruszevska Katarzyna

Adiunkt w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. Tytuł doktora nauk ekonomicznych otrzymany na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, specjalizacje: cybernetyka ekonomiczna i statystyka ekonomiczna.

Assistant professor at the WSB University in Poznan. PhD in Economics from the Faculty of Economics of the University of Economics in Poznan, specialization in economic cybernetics and economic statistics.

Miarka Anna

Dr hab. sztuki Anna Miarka, prof. ASP, prodziekan Wydziału Wzornictwa i Architektury Wnętrz w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, ul. Wojska Polskiego 121, 91-726 Łódź, Polska, e-mail: amiarka@asp.lodz.pl

Od kilkunastu lat wykładowca na łódzkich uczelniach wyższych. Projektant wzornictwa przemysłowego, twórczość projektowa z zakresu projektowania produktów przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością. Od 2009 roku współpracuje ze szwajcarskimi firmami Mediafit i Eurosana w zakresie projektowania produktów do rehabilitacji, fitnessu i wellness. Publikuje w krajowych i zagranicznych recenzowanych czasopismach najczęściej o tematyce ergonomicznej i projektowej. Od 2016 roku współprowadząca Pracownię Projektowania Wnętrz Uniwersalnych na kierunku architektura wnętrz. Propagatorka projektowania uniwersalnego wśród studentów kierunków projektowych. Aktywnie uczestniczy w konferencjach, sympozjach i wykładach o tematyce ergonomiczno-projektowej z ukierunkowaniem na potrzeby osób z niepełnosprawnością. W roku 2015 Pełnomocnik Burmistrza Miasta Poddębice do spraw projektów dla osób niepełnosprawnych w projekcie Przeciw wykluczeniu - rekreacja i wypoczynek osób niepełnosprawnych w kompleksie geotermalnym w Poddębicach.

Anna Miarka, DSc in Art Studies, is a professor and an Associate Dean at the Faculty of Industrial and Interior Design at The Strzemiński Academy of Art Lodz, ul. Wojska Polskiego 121, 91-726 Lodz, Polska, e-mail: amiarka@asp.lodz.pl

For the last couple of years she has been a lecturer at the universities of Lodz. She is an industrial designer whose design work includes products for people with disabilities. Since 2009 she has been working with Swiss companies Mediafit and Eurosana in the field of designing products for rehabilitation, fitness and wellness. She publishes in national and foreign review journals, mostly in the topics of ergonomics and design. Since 2016 she co-runs Pracownia Projektowania Wnętrz Uniwersalnych (Universal Interior Design Laboratory) at the Department of Industrial Design. She is a promoter of universal design concept among the students of the design departments. She actively participates in conferences, symposia and lectures in the subject of ergonomics and design, concentrating on the needs of people with disabilities. In 2015 she was a Plenipotentiary of the Mayor of Poddębice for projects for the disabled people in the project “Przeciw wykluczeniu - rekreacja i wypoczynek osób niepełnosprawnych w kompleksie geotermalnym w Poddębicach” (Against Exclusion – recreation and leisure of the disabled people in the Poddębice Thermal pools).

Mikulec Artur

Dr Artur Mikulec jest adiunktem w Katedrze Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego. Jego obecne zainteresowania naukowe skupiają się wokół analizy trwania przedsiębiorstw. Wcześniej podejmował tematy dotyczące: analizy efektywności i ryzyka funduszy inwestycyjnych i emerytalnych; analizy efektywności i klasyfikacji systemów emerytalnych; analizy skupień i metod porządkowania liniowego, jak również zastosowań metod statystycznych w naukach biologicznych. Jest autorem lub współautorem ponad 50 prac naukowych, brał czynny udział w ok. 50 konferencjach naukowych (ogólnopolskich i międzynarodowych). Jest laureatem II edycji konkursu „Wycena debiutu” (2004) – konkursu dziennika gospodarczego (gazety) Puls Biznesu i firmy Techmex, oraz laureatem III miejsca w kategorii prac doktorskich (2009-2011) za pracę pt. Zastosowanie metod statystycznych do oceny efektywności i klasyfikacji systemów emerytalnych. Uzyskał nagrodę zespołową Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2012) – za osiągnięcia naukowe, za książkę: Nieklasyczne metody oceny efektywności i ryzyka. Otwarte fundusze emerytalne, oraz wyróżnienie „Łódzkie Eureka” (2013) – za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i techniczne przyznane przez Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi (X edycja). W latach 2014-2018 uzyskał dwie nagrody firmy StatSoft oraz nagrodę im. Profesora Kazimierza Zajęcia za plakaty przedstawione na konferencjach naukowych. Jest współautorem Przewodnika do oceny stanu ekologicznego rzek na podstawie makrobezkręgowców bentosowych (Bis, Mikulec, 2013), w tym Polskiego Wielometrycznego Wskaźnika Stanu Ekologicznego Rzek MMI PL na podstawie makrobezkręgowców bentosowych (moduł oceny: RIVECOMacro). Współpracował z: ASM – Centrum Analiz i Badań Rynku (Kutno), firmą COMARCH (Kraków), Narodową Fundacją Ochrony Środowiska oraz Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska (Warszawa).

Artur Mikulec, Ph.D. is an assistant professor at the Department of Statistical Methods at the University of Lodz. His current scientific interests focus on duration analysis of enterprises. In the previous years he took up topics related to: risk and efficiency analysis of investment and pension funds; analysis of efficiency and classification of pension systems; cluster analysis and linear ordering methods as well as application of statistical methods in biological sciences. He is the author or co-author of over 50 scientific papers and he took an active part in about 50 scientific conferences (national and international). He is the winner of the 2nd edition of the “Wycena debiutu” Competition (2004) organized by economic journal (newspaper) Puls Biznesu and Techmex company, and he took the third place in the category of doctoral

dissertations (2009-2011) for the work titled: Applying the statistical methods to evaluate the efficiency and classification of the pension systems. He was granted the team award of the Minister of Science and Higher Education (2012) – for scientific achievements, for the book: Non-classical methods of evaluation of effectiveness and risk. Open pension funds, and the “Łódzkie Eureka” distinction (2013) – for outstanding scientific, artistic and technical achievements awarded by the Council for Higher Education and Science at the President of the City of Lodz (10th edition). In the years 2014-2018, he received two StatSoft company awards and the Professor Kazimierz Zając Prize for posters presented at scientific conferences. He is a co-author of The outline of the ecological status assessment of rivers in Poland based on the benthic macroinvertebrates assemblages (Bis, Mikulec, 2013), including the Polish Multi-Metrics Index MMI PL based on the benthic macroinvertebrates assemblages (the system RIVECOmacro)]. He cooperated with: ASM – Market Research and Analysis Centre (Kutno), COMARCH (Kraków), the National Fund for Environmental Protection and Water Management and the Chief Inspectorate of Environmental Protection (Warszawa).

Misztal Małgorzata

Dr Małgorzata Misztal jest starszym wykładowcą w Katedrze Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół zagadnień związanych z eksploracyjną wielowymiarową analizą danych, data mining, metodami redukcji wymiarowości, metodami analizy danych niekompletnych oraz zastosowaniami metod statystycznych w badaniach ekonomiczno-społecznych, medycznych i przyrodniczych. Od uzyskania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych opublikowała ponad 80 artykułów naukowych (samodzielnie i jako współautor) a wyniki swoich badań prezentowała na ponad 50 konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych.

Małgorzata Misztal, Ph.D., is a senior lecturer at the Department of Statistical Methods at the University of Lodz. Her scientific interests focus on issues related to exploratory multivariate data analysis, data mining, methods of reducing the dimensionality of multivariate data, incomplete data analysis and applications of statistical methods in socio-economic, medical and natural sciences. Since obtaining a doctorate in economics she has published more than 80 scientific papers (independently and as a co-author) and presented her research results at over 50 national and international conferences.

Mościbrodzka Monika

Monika Mościbrodzka jest doktorem nauk matematycznych w zakresie matematyki. Od roku 2005 pracuje w Zakładzie Statystyki i Badań Operacyjnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Jest autorką kilkadziesiąt artykułów odnoszących się do zastosowania metod ilościowych w analizach ekonomicznych, które dotyczą przede wszystkim oceny efektywności i ryzyka inwestycji finansowych i własności rynku kapitałowego.

Monika Mościbrodzka is a Ph.D. of mathematical sciences in the field of mathematics. Since 2005, he has been working in the Department of Statistics and Operational Research of the Faculty of Law, Administration and Economics of the University of Wrocław. She is the author of several dozen articles referring to the use of quantitative methods in economic analyzes, which mainly concern the assessment of the effectiveness and risk of financial investments and the characteristics of the capital market.

Murawska Anna

Anna Murawska: doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Katedrze Ekonomii i Prawa Gospodarczego na Wydziale Zarządzania w Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy. Rozprawę doktorską pt.: „Rozwój społeczno-ekonomiczny a poziom życia w gospodarstwach domowych w Polsce” przygotowała na Wydziale Nauk Ekonomicznych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Zainteresowania naukowo-badawcze skupia wokół uwarunkowań i przestrzennego zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego oraz poziomu i jakości życia. W ostatnich latach wiele uwagi poświęciła problematyce konsumpcji dóbr materialnych i usług w aspekcie wspierania zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej konsumpcji. Autorka i współautorka kilkudziesięciu artykułów w czasopismach naukowych, rozdziałów w monografiach, a także publikacji z konferencji naukowych. Swoje badania naukowe prezentowała na ponad 30-stu konferencjach o zasięgu polskim i międzynarodowym. Prowadzi wykłady między innymi z ekonomii, organizacji i zarządzania, ekonomiki i organizacji agrobiznesu, ekonomiki konsumpcji żywności, ekonomiki usług, nowych tendencji w konsumpcji dóbr i usług, budżetów gospodarstw domowych. Wieloletni członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP oraz Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Nagrodzona odznakami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz nagrodami Rektora Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.

Anna Murawska: doctor of economic sciences, assistant professor at the Department of Economics and Business Law at the Faculty of Management at the University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz. Her doctoral dissertation entitled "Social-economic development and living standards in households in Poland" was prepared at the Faculty of Economic Sciences at the Warsaw University of Life Sciences – SGGW. Her scientific and research interests focus on the conditions and spatial diversity of socio-economic development as well as the level and quality of life. In recent years, she devoted much attention to the issue of consumption of material goods and services in the aspect of promoting sustainable development and sustainable consumption. Author and co-author of several dozen articles in scientific journals, chapters in monographs, as well as publications from scientific conferences. She presented her scientific research at almost 30 conferences on Polish and international scale. She lectures, among others, on economics, organization and management, economics and organization of agribusiness, economics of food consumption, service economics, new trends in the consumption of goods and services. A long-time member of the Association of

Agricultural and Agribusiness Economists, the Association of Communication Engineers and Technicians and the Polish Economic Society. Awarded with badges of the President of the Republic of Poland and the Minister of Agriculture and Rural Development and prizes of the Rector of the University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz.

Muszyńska Joanna

Joanna Muszyńska jest doktorem nauk ekonomicznych zatrudnionym na stanowisku adiunkta w Katedrze Ekonometrii i Statystyki Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jej zainteresowania naukowe dotyczą poziomu, struktury i zróżnicowania dochodów i wydatków jednostek i gospodarstw domowych, nierówności dochodowych i ich determinant, jakości życia i rozwoju społeczno-gospodarczego.

Joanna Muszyńska, Ph.D. (in Economics) is Assistant Professor at Econometrics and Statistics Department, Faculty of Economic Sciences and Management, Nicolaus Copernicus University in Toruń. Her research interests include: level, structure and diversity of income and expenditure of individuals and households, income inequalities and their determinants, quality of life and socio-economic development.

Niklewicz-Pijaczyńska Małgorzata

Magister nauk prawnych i doktor nauk ekonomicznych. Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół tematyki ochrony własności przemysłowej, innowacyjności, zarządzania wiedzą przedsiębiorstwa i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Rozległy dorobek naukowy i dydaktyczny z zakresu nauk prawnych i ekonomicznych oraz w obszarze współpracy z przedsiębiorcami i władzami samorządowymi. Autorka jest sekretarzem cyklicznej, międzynarodowej konferencji organizowanej przez Instytut Nauk Ekonomicznych – "Zdrowie i style życia". Pełni również funkcję koordynatora ds. promocji Instytutu Nauk Ekonomicznych.

Master's degree in legal sciences and doctor of economic sciences. Research interests are focused on the subject of industrial property protection, innovations, enterprise knowledge management and the development of a knowledge-based economy. Extensive scientific and didactic achievements in the field of legal and economic sciences as well as in the area of cooperation with entrepreneurs and local government authorities. The author is the secretary of a cyclical, international conference organized by the Institute of Economic Sciences - "Health and Lifestyle". She also acts as a coordinator for the promotion of the Institute of Economic Sciences.

Olejniki - Nizielska Aleksandra

Dr Aleksandra Olejnik Nizielska zajmuje się problematyką biznesu międzynarodowego, w szczególności zarządzania i marketingu międzynarodowego. W 2003 roku obroniła pracę doktorską nt. „Strategie marketingowe korporacji transnarodowych na polskim rynku”. W 2011 roku ukazała się książka dr Aleksandry Nizielskiej pt. „Atrakcyjność inwestycyjna województwa śląskiego”, w roku 2012 natomiast książka „Investment attractiveness of Silesian voivodship”. Pozycje te przedstawiają atuty województwa śląskiego w przyciąganiu inwestycji zagranicznych. Aktualnie dr Aleksandra Olejnik – Nizielska zajmuje się umiędzynarodowieniem polskich przedsiębiorstw. Prowadzi ona badania nt. znaczenia dystansu psychicznego w procesie internacjonalizacji polskich firm. Głównym celem badań jest identyfikacja różnic kulturowych, różnic w systemach ekonomicznych i politycznych, różnic w mentalności menedżerów oraz dystansu geograficznego pomiędzy Polską a zagranicznymi rynkami ekspansji polskich przedsiębiorstw. Do celów podjętych badań zalicza się również identyfikację czynników wpływających na postrzeganie dystansu.

Aleksandra Olejnik – Nizielska, Phd. is interested in international business field, especially in international management and international marketing. In the year 2003 she scored Phd. title. The title of her dissertation was: “Marketing strategies of transnational corporations on the Polish market”. In the year 2011 the book “Investment attractiveness of Silesian voivodship” was published. The book presents advantages of Silesia voivodship in attracting foreign investors. Nowadays Aleksandra Olejnik – Nizielska is interested in the process of internationalization of Polish companies. She conducts research on psychic distance. The main objective of her research is the identification of cultural differences, the differences in economic and political system, as well as differences in mentality and geographic distance among Poland and foreign expansion markets of Polish companies. The aims of the current research of Aleksandra Olejnik Nizielska are also the identification of factors influencing the perception of distance.

Orzechowski Arkadiusz

Arkadiusz Orzechowski jest absolwentem dwóch kierunków Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie: Finansów i Bankowości oraz Metod Ilościowych w Ekonomii i Systemów Informacyjnych. W latach 2007 - 2008 studiował na Wydziale Matematyki Uniwersytetu Technicznego w Kaiserslautern. W 2007 obronił doktorat p.t. "Informacja publiczna jako determinanta zmian cen akcji notowanych na GPW w Warszawie". W 2012 roku odbył staż naukowy na Wydziale Matematyki Uniwersytetu Guelph w Kanadzie. Zdobył i ukończył pięć grantów naukowych dla młodych naukowców w Kolegium Zarządzania i Finansów SGH w Warszawie, a także uczestniczył w projekcie badawczym finansowanym przez Narodowy Bank Polski. W 2015 roku uzyskał wyróżnienie na Kongresie Rynku Kapitałowego za jeden ze swoich artykułów na temat wyceny opcji. W 2017 roku otrzymał stypendium Dekaban-Liddle ufundowane przez University of Glasgow. W 2018 r. został laureatem II edycji konkursu Miniatura finansowanego ze środków NCN. Jest autorem wielu artykułów na temat rynku finansowego i finansów ilościowych. Jest także recenzentem dwóch czasopism. Jego główne obszary zainteresowań to finanse, opcje wyceny i matematyka finansowa.

Arkadiusz Orzechowski graduated from two faculties of the Warsaw School of Economics: Finance and Banking and Quantitative Methods in Economics and Information Systems. In 2007 - 2008 he was visiting student at the Department of Mathematics in Technische Universitaet Kaiserslautern. In 2007 he defended his Ph.D. thesis "Public information as a determinant of asset prices' movements at the Warsaw Stock Exchange". In 2012 he did research at the Department of Mathematics of University of Guelph in Canada. He completed five research grants for young scientists founded by the College of Management and Finance and was involved in the research project financed by the National Bank of Poland. In 2015 he was awarded honors by the committee consisting of professionals from the Warsaw Stock Exchange and scientists from the Warsaw University for one of his articles on option pricing. In 2017 he was recipient of the Dekaban-Liddle Scholarship founded by the University of Glasgow. In 2018 he was laureate of the 2nd edition of the Miniatura contest financed by the NCN. He is author of many articles on financial market and quantitative finance. He also serves as a reviewer of two journals. His main fields of interests are finance, option pricing and financial mathematics.

Osmoła Rafał

Rafał Osmoła studiował w Politechnice Warszawskiej na Wydziałach Technologicznym oraz Organizacji i Zarządzania. Studiował także na studiach doktoranckich. Posiada czarny pas Six Sigma Black Belt – Amerykańskiego towarzystwa Jakości. Jest starszym konsultantem w ASD Consulting. Jego doświadczenia zawodowe oparte były o współpracę z: 2001-2003 – analityka sprzedaży w EMTEC Consumer Media (former BASF); 2004 – analityka sprzedaży w ŻYWIEC GROUP SA.; 2004-2006 – Menedżer Logistyki w EMTEC Consumer Media (former BASF); 2007-2012 – Projekty dla TEFEN Management Consulting, 4Results, LeanPassion; 2012 – Projects for Valuecoaching; 2012-2018 – Managing partner – ASD Consulting. Posiada doświadczenia zawodowe w zakresie consultingu, tj.: Specjalizacja – dążenie do doskonałości w organizacji: Wdrażanie narzędzi Lean i Six Sigma w środowisku produkcyjnym, logistyce, magazynach, utrzymaniu ruchu, zapewnieniu jakości. Jest mentorem i couchem w zakresie metod w zespołach zarządzającym. Zarządzania projektem, strategicznym budowaniu organizacji zarządzanej w kierunku organizacji doskonałej biznesowo, rozwoju organizacji. Specjalizacja: produkcja, logistyka, zakupy, sieć dostaw, systemy IT; Wdrażanie projektów / programów: Southeastern: zaprojektowanie systemu kontroli i zarządzania transportu pasażerskiego – rezultat 1,5 mln Euro oszczędności; Krótka lista klientów: AKZO NOBEL, Nitro-Chem, NEWAG, KAMIS, BZWBK, Kredyt Bank, Polpharma, DANONE, Warta – Ellert, ADAMED, LOT CapGemini, EUROLOT, FIAT AUTO, WAMAG, PLAY-P4, PAGED SA, Southeastern UK, Johnson&Johnson – Vistakon IR, Novartis-Sandoz, Harper Higienic S.A., Polfa Warszawa, Securitas, Blikle, Credit Agricole, Europ Assistance, NEUCA, Olewnik, Seco/Warwick, Trynity, Valmont, Wamtechnik, Maxpol, Belverede, Farmada, Mercor, USD, Lisner, Bakalland, Jastoń, Skanska. Inne informacje Laureat programu Cambridge Python (McKinsey&Company).

Rafał Osmoła studied at the Warsaw Polytechnic at the Faculty of Technology and Organization and Management. He also studied at doctoral studies. It has Six Sigma Black Belt - American Quality Society. He is a senior consultant at ASD Consulting. His professional experience was based on cooperation with: 2001-2003 - sales analyst at EMTEC Consumer Media (former BASF); 2004 - sales analyst at ŻYWIEC GROUP SA .; 2004-2006 - Logistics Manager at EMTEC Consumer Media (former BASF); 2007-2012 - Projects for TEFEN Management Consulting, 4Results, LeanPassion; 2012 - Projects for Valuecoaching; 2012-2018 - Managing partner - ASD Consulting. He has professional experience in consulting, i.e .: Specialization - striving for excellence in the organization: Implementation of Lean and Six Sigma tools in the

production environment, logistics, warehouses, maintenance, quality assurance. He is a mentor and coupe in the field of methods in management teams. Project management, strategic building of an organization managed towards a business-perfect organization, organization development. Specialization: production, logistics, shopping, supply network, IT systems; Implementation of projects / programs: Southeastern: designing a system for the control and management of passenger transport - the result of 1.5 million euros in savings; A short list of clients: AKZO NOBEL, Nitro-Chem, NEWAG, KAMIS, BZWBK, Kredyt Bank, Polpharma, DANONE, Warta - Ellert, ADAMED, LOT CapGemini, EUROLOT, FIAT AUTO, WAMAG, PLAY-P4, PAGED SA, Southeastern UK, Johnson & Johnson - Vistakon IR , Novartis-Sandoz, Harper Higienic SA, Polfa Warsaw, Securitas, Blikle, Credit Agricole, Europ Assistance, NEUCA, Olewnik, Seco / Warwick, Trynity, Valmont, Wamtechnik, Maxpol, Belverede, Pharmada, Mercor, USD, Lisner, Bakalland, Jaston, Skanska. Other informations Winner of the Cambridge Python program (McKinsey & Company)

Panek Tomasz

Profesor zwyczajny w Instytucie Statystyki i Demografii Szkoły Głównej Handlowej, w którym pełni funkcję wicedyrektora. Zajmuje się metodami statystycznymi oraz ich zastosowaniami w badaniu zjawisk i procesów społecznych oraz gospodarczych. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się przede wszystkim wokół problematyki warunków życia gospodarstw domowych, w tym w szczególności sfery ubóstwa, jakości życia i nierówności społecznych. Autor, współautor i redaktor ponad stu opracowań publikowanych zarówno w kraju jak i za granicą. Ostatnie książki: Jakość życia – od koncepcji do pomiaru (2016), Social Diagnosis 2015. The objective and subjective quality of life in Poland (2015)) - współautor i redaktor, Comparative Analysis of Poverty in the UE Member States (2014) - współautor i redaktor, Statystyka społeczna (2014) - współautor i redaktor, Statystyczne metody wielowymiarowej analizy porównawczej. Teoria i zastosowania (2013) - współautor i redaktor, Ubóstwo, wykluczenie społeczne i nierówności. Teoria i praktyka pomiaru (2011), Statystyczne metody wielowymiarowej analizy porównawczej (2009),. Uczestniczył w kilkudziesięciu krajowych i międzynarodowych projektach badawczych. Współautor pierwszych w Polsce panelowych badań warunków życia ludności. Ściśle współpracuje z Głównym Urzędem Statystycznym w zakresie badań warunków życia gospodarstw domowych. Wielokrotnie wykonywał ekspertyzy i prowadził badania na rzecz krajowych i międzynarodowych instytucji i organizacji (m. in. Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Gospodarki, Urzędu Rady Ministrów, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, United Nations Development Programme, Organization for Economic Cooperation and Development). Jest m. in. członkiem rzeczywistym International Statistical Institute, Członkiem Rady Programowej i Członkiem Rady Naukowej United Nations Global Compact (UN Global Compact) w Polsce oraz Naukowej Rady Statystycznej GUS. W latach 1992-2007 z-ca Redaktora Naczelnego Statistics in Transition, a od 2008 członek Komitetu Redakcyjnego, członek Rady Naukowej Wiadomości Statystycznych.

Full professor at the Institute of Statistics and Demography of the Warsaw School of Economics, where he is Vice-Director. He works on statistical methods and their application to the study of social and economic phenomena and processes. His research interests focus primarily on the issues of household living conditions, including the poverty sphere and social inequalities. He is the author, co-author or editor of over 100 studies published both in Poland and abroad. The most recent books include Statystyka społeczna [Social statistics] (2014) as co-author and editor, Objective and Subjective Quality of Life in Poland (2014) as co-author

and editor, *Ubóstwo, wykluczenie społeczne i nierówności. Teoria i praktyka pomiaru* [Poverty, Social exclusion and Inequalities. Theory and Practice of Measurement] (2011), *Statystyczne metody wielowymiarowej analizy porównawczej* [Statistic Methods of Multidimensional Comparative Analysis] (2009). He has participated in several dozen national and international research projects. Co-author of the first panel studies of social living conditions conducted in Poland. Closely cooperates with the Central Statistical Office on research into household living conditions. He has prepared a number of expert opinions and carried out research for national and international institutions and organisations (including the Central Statistical Office, the Ministry of Labour and Social Policy, the Ministry of Economy, the Office of the Council of Ministers, the National Bank of Poland, the Ministry of Finance, the United Nations Development Programme, the Organisation for Economic Cooperation and Development). Full member, inter alia, of the International Statistical Institute and the CSO Scientific Statistical Council. Deputy Editor-in-Chief of Statistics in Transition between 1992 and 2007 and member of its Editorial Board since 2008, member of the Member of the Scientific Council of the Statistical News.

Pasierbowicz Tomasz

Tomasz Pasierbowicz - magister ekonomii, absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, ukończone studia podyplomowe na kierunku Psychologia Komunikacji Społecznej na Uniwersytecie Marii Curie -Sklodowskiej w Lublinie oraz Analityka Biznesowa na Politechnice Warszawskiej. Od 12 lat związany zawodowo z branżą ubezpieczeniową jako licencjonowany broker ubezpieczeniowy; obecnie student pierwszego roku studiów doktoranckich na Wydziale Ekonomicznym UMCS w Lublinie; zainteresowania naukowe: rynek ubezpieczeniowy oraz ubezpieczenia społecznościowe .

Tomasz Pasierbowicz - master of economics, graduate of the University of Economics in Poznan; completed postgraduate studies in Social Psychology of Communities at Maria Curie-Sklodowska University in Lublin and Business Analytics at the Warsaw University of Technology; since 12 years he has been cooperating with the insurance industry as a licensed insurance broker; now PhD student at the Maria Curie-Sklodowska University in Lublin, Faculty of Economics; scientific interests: market of insurance and social insurance.

Pekasiewicz Dorota

Dorota Pekasiewicz jest pracownikiem Katedry Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego. W 2000 r. uzyskała stopień doktora, natomiast w 2015 – doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. Zainteresowania naukowe D. Pekasiewicz koncentrują się wokół nieklasycznych metod wnioskowania statystycznego. Jest autorką ponad 50 artykułów, monografii Statystyki pozycyjne w procedurach estymacji i ich zastosowania w badaniach ekonomicznych i współautorką monografii Testy statystyczne w procesie podejmowania decyzji. Ponadto, jest współautorką podręcznika skierowanego głównie dla studentów kierunków ekonomicznych pt. Analiza matematyczna dla ekonomicznych kierunków studiów. Od 2016 r. D. Pekasiewicz jest zastępcą dyrektora Instytutu Statystyki i Demografii.

Dorota Pekasiewicz is working at the Department of Statistical Methods, Faculty of Economics and Sociology, University of Łódź. In 2000 she earned a Ph.D in economics and in 2015 habilitation in economics, both from Łódź University. Her principal research interests lie in the field of non-classical methods of statistical inference, including the quantile-based procedures. She is the author or co-author of more than 50 articles and two following monographs: Order Statistics in Estimation Procedures and their Application in Economic Research and Statistical Tests in Decision Making. Moreover, Dorota Pekasiewicz is the co-author of the popular text-book entitled: Mathematical Analysis for Economic Studies, dedicated mainly to the first-cycle students of economics. Since 2016 D. Pekasiewicz holds the position of deputy head of the Institute of Statistics and Demography at the University of Łódź.

Piechota Anna

Anna Piechota, dr, pracuje w Katedrze Ubezpieczeń Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Opublikowała 37 artykułów naukowych, głównie z obszaru ubezpieczeń (gospodarczych i społecznych) oraz ochrony zdrowia. Głównymi zainteresowaniami naukowymi są: ubezpieczenia zdrowotne i społeczne oraz zarządzanie i ekonomika systemu ochrony zdrowia.

Anna Piechota, PhD, is employed at the in Department of Insurance, Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz (Poland). Mrs Piechota has published many articles (37) about insurance (commerce and public) and health care. Her scientific interests: health and social insurance as well as management and economics of the health care system.

Pleśniarska Aleksandra

Aleksandra Pleśniarska – adiunkt na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Jej zainteresowania naukowe dotyczą: polityki edukacyjnej (szczególnie szkolnictwa wyższego), gospodarki opartej na wiedzy, sfery badawczo-rozwojowej, współpracy nauki z biznesem. Autorka monografii "Wykorzystanie e-learningu w polskich uniwersytetach w aspekcie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy" (Toruń, 2016), a także licznych artykułów naukowych i referatów. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich.

Aleksandra Pleśniarska - Assistant Professor at the Faculty of Economics and International Relations, Cracow University of Economics. Her main area of interests is the knowledge-based economy, research and development, science-business cooperation, education policy (especially higher education). Author of the book: "Wykorzystanie e-learningu w polskich uniwersytetach w aspekcie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy" (Using e-learning in universities in Poland in the aspect of development of the knowledge-based economy), Torun (2016) and several scientific papers in collective works and professional periodicals. She is a member of the Polish Society for European Studies.

Pokojski Zenon

Zenon Pokojski dr - pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. Ponad trzydzieści lat kierował różnej wielkości zespołami ludzkimi, w tym ponad dziesięć lat w zarządach spółek Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych. Autor wielu programów i publikacji dot. m.in. strategii wzrostu wartości firmy, zarządzania zmianą, innowacjami, budowy modelu biznesowego spółki, fuzjami i przejęciami.

Zenon Pokojski PhD - research and teaching worker at the Maria Curie Skłodowska University in Lublin. For over thirty years he managed various human teams, including over ten years in the management boards of the Warsaw Stock Exchange. Author of many programs and publications about company value growth strategy, change management, innovation, building the company's business model, mergers and acquisitions.

Rocki Marek

Pracuje w SGH (wcześniej SGPiS) od 1980, w której w 1975 ukończył studia w zakresie ekonometrii, a następnie w 19801 uzyskał stopień doktora, a w 1989 doktora habilitowanego. Od 1990 współzarządza SGH pełniąc po kolei funkcje: prorektora (1990 - 1996), dziekana Studium Dyplomowego (1996-1999), rektora (1999-2005), dziekana Kolegium Analiz Ekonomicznych (2005-2011), i ponownie rektora od 2016. W latach 2005-2006 był Przewodniczącym Rady Służby Cywilnej, a w latach 2008-2015 Przewodniczącym polskiej komisji Akredytacyjnej. Od 2005 czterokrotnie wybierany na senatora RP. W latach 2003-2016 Prezes Zarządu Głównego AZS.

Borned in Warsaw in 1953, graduated in 1975 in econometrics at Main School of Planning and Statistics. Since 1981 employed in the Main School of Planning and Statistics later Warsaw School of Economics (WSE) in the Unit of Econometry in Collegium of Economic Analysis. Was in the Warsaw School of Economics elected for Vice-Rector in 1990 and 1993, for Dean of Graduate Studies in 1996, for Rector in 1999 and 2002, for Dean of Collegium of Economic Analysis in 2005 and 2008. In 2016 elected for Rector again. Employed in the past as well in Zjednoczenie Przemysłu Piwowarskiego, Instytut Organizacji Przemysłu Maszynowego ORGMASZ, Komisja Planowania (later CUP). In 2005, 2007, 2011 and 2015 was elected for Senate of Poland as a Senator. Head of Civil Service in the period 2005-2006 and President of Polish Accreditation Commission between 2008-2015. Former member of the swimming team of CWKS Legia. President of the Executive Board of Academic Sport Association 2003-2016.

Rosiek Janusz

Janusz Rosiek - doktor nauk ekonomicznych, absolwent UEK w Krakowie. Od 1994 roku związany zawodowo z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, od tego samego roku asystent, a po obronie dysertacji doktorskiej pod tytułem „Eksport do Unii Europejskiej a zmiany strukturalne w polskim przemyśle po roku 1989” (w 2003 roku) – adiunkt w Katedrze Teorii Ekonomii UEK w Krakowie. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na zagadnieniach: zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w szczególności polityki klimatycznej i ekologicznej UE, ekoinnowacji, międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz modelowania procesów i zjawisk ekonomicznych. Autor bądź współautor kilkudziesięciu publikacji oraz realizator kilkunastu projektów naukowo-badawczych z tego zakresu.

Janusz Rosiek – PhD in economic sciences, graduate at the Cracow University of Economics (CUE). Since 1994 he has been professionally associated with this university, from the same year an assistant, and after the defense of a doctoral dissertation titled “Export to the European Union and structural changes in Polish industry after 1989” (in 2003) - adjunct at the Theory of Economics Department at the Cracow University of Economics (CUE). His scientific interests focus on the following issues: sustainable socio-economic development, in particular EU climate and environmental policy, eco-innovation, international economic relations and modeling of economic processes and phenomena. Author or co-author of several dozen publications and executor of several research projects in this field.

Roszkó-Wójtowicz Elżbieta

Elżbieta Roszko-Wójtowicz jest doktorem nauk ekonomicznych, pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Ukończyła studia magisterskie z zakresu marketingu i zarządzania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w 2002 roku. Uczestniczyła w międzynarodowym programie wymiany akademickiej Socrates/Erasmus, studiując w roku akademickim 2001/2002 na Roskilde Universitetscenter w Danii. W 2003 r. ukończyła studia podyplomowe w ramach europejskiego programu studiów magisterskich na temat społeczeństwa, nauki i technologii (Roskilde, Dania). W 2013 r. uzyskała stopień doktora na Wydziale Ekonomii Politechniki Radomskiej, tytuł pracy doktorskiej: Determinanty i efekty rozwoju gospodarczego firm rodzinnych w Polsce. Jej główne zainteresowania naukowe koncentrują się na pomiarze i ocenie zjawisk społeczno-gospodarczych, szczególnie w dziedzinie innowacyjności, rozwoju przedsiębiorczości i kształcenia ustawicznego. Kolejnym polem jej zainteresowań badawczych jest rozwój firm rodzinnych obejmujący proces sukcesji międzypokoleniowej. Od 2007 roku aktywnie uczestniczy jako ekspert, zewnętrzny ewaluator lub koordynator w projektach badawczych prowadzonych na poziomie regionalnym lub krajowym (Europejski Fundusz Społeczny lub Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego) oraz na poziomie międzynarodowym (Leonardo da Vinci). Kierowała również dwoma projektami edukacyjnymi realizowanymi w okresie 2009-2015. Jest aktywnie zaangażowana w działalność edukacyjną i szkoleniową jako członek Stowarzyszenia Rozwoju Kadr – Łódź, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, oddział w Łodzi, oraz przewodnicząca Rady Ekspertów w PHIN Consulting Sp. z o.o.

Elżbieta Roszko-Wójtowicz is a Doctor of Economic Sciences and works as an Assistant Professor at the Department of Economic and Social Statistics at the Faculty of Economics and Sociology of the University of Lodz. She graduated with a master's degree in Marketing and Management from the Faculty of Management at the University of Lodz in 2002. In the academic year 2001/2002 she was a participant of the Socrates/Erasmus international exchange programme completing 2 semesters of studies at Roskilde Universitetscenter in Denmark. In 2003 she completed the post-graduate studies in the framework of the European Master's Programme on Society, Science and Technology (Roskilde, Denmark). She obtained her PhD degree in 2013 from the Department of Economics at the Technical University in Radom, the title of dissertation Determinants and Effects of Economic Development of Family Businesses in Poland. Her main scientific interests focus on measurement and assessment of socio-

economic phenomena, especially in the field of innovativeness, entrepreneurship development and lifelong learning. Another field of research interests is development of family businesses which includes the transgenerational succession process. Since 2007 she has been actively involved as an expert, external evaluator or coordinator in research projects conducted at the regional or national level (the European Social Fund or the Ministry of Higher Education) and at the international level (Leonardo da Vinci). She also managed two educational projects implemented in the period 2009-2015. She is actively involved in educational and training activities as a member of the Personnel Development Association of the Polish Economic Association, Lodz branch, and the chairman of the Council of Experts in PHIN Consulting Sp. z o.o.

Rydzewski Jacek

Jacek Rydzewski urodził się w 1957 r., w Warszawie. W latach 1976 - 1981 studiował w Politechnice Warszawskiej na Wydziale Elektroniki. W latach 1981 - 1984 pracował w Zakładzie Urządzeń Elektronicznych UNIMA jako konstruktor aparatury pomiarowej. Do ważniejszych okresów w pracy zawodowej zaliczyć należy pracę w holenderskiej firmie Hendri-Gras, prowadzenie dwóch przedstawicielstw i pełnego marketingu oraz doradztwa technicznego dla koncernów: NORIT (Holandia) - węgle aktywne, CAFFARO (Włochy) - techniki dezynfekcji wody pitnej za pomocą dwutlenku chloru. Wprowadził na rynek pierwszą, unikatową technologię mineralizacji osadów ściekowych w Fabryce Osłonek Białkowych w Makowie Podhalańskim. Od 1985 jest dyrektorem i właścicielem firmy: Grupa Techniczna CODI zajmującej się produkcją urządzeń łączności wewnętrznej, kontroli dostępu i wideo-domofonów. Opracował kilka serii systemów dla ww. urządzeń. Jest również autorem systemu specjalnych interkomów dla Metra Warszawskiego, do komunikacji wewnętrznej składów na linii pasażerowie - maszynista. Jest konstruktorem m.in. urządzeń elektronicznych i mechanicznych. Zajmuje się modelowaniem komputerowym i pisaniem oprogramowania (Assembler i PowerBasic). Wykorzystuje możliwości programów graficznych, Autocad, Orcad, Solid Works, WordPerfect i innych. Jest autorem kilkunastu opatentowanych wynalazków w dziedzinie elektroniki, ma na swoim koncie również kilka zastrzeżonych wzorów użytkowych. Firma Jacka Rydzewskiego otrzymała m.in.: Brązowy Kask na Targach Mura-tor EXPO 2002 (Polska Izba Przemysłowo-Handlowa); Wyróżnienie na Międzynarodowych Targach SECUREX 2010; Złoty Medal na Międzynarodowych Targach Expo Power 2010; Tytuł Jakości Roku - Produkt 2011; Tytuł Krajowy Lider Innowacji i Rozwoju 2011 (konkurs organizowany przez GPW); Rekomendację do konkursu Dobry Wzór 2012; Nagrodę w konkursie Laur Innowacyjności 2017 (Naczelna Organizacja Techniczna). Zainteresowania Jacka Rydzewskiego dotyczą: hiperprzestrzeni, teorii kolejek, języków, wspinaczki alpejskiej oraz nart. Posługuje się językami: angielskim, włoskim i niemieckim.

Rydzewski was born in 1957 in Warsaw. In the years 1976 - 1981 he studied at the Warsaw Polytechnic at the Faculty of Electronics. In the years 1981 - 1984 he worked at the Electronic Equipment Plant UNIMA as a designer of measuring equipment. The most important periods in the professional work include the work in the Dutch company Hendri-Gras, running two representative offices and full marketing and technical consulting for the corporations: NORIT (Netherlands) - active carbons, CAFFARO (Italy) - drinking water disinfection techniques using chlorine dioxide. He introduced the first, unique technology of sewage sludge

mineralization in the Fabryka Osłonek Białkowych in Maków Podhalański. Since 1985 he has been the director and owner of the company: the CODI Technical Group dealing in the production of internal communication devices, access control and video intercom systems. He has developed several series of systems for the above devices. He is also the author of a system of special intercoms for the Warsaw Metro, for internal communication of trains on the line, passengers - the engine driver. He is a constructor, among others electronic and mechanical devices. He deals with computer modeling and software writing (Assembler and PowerBasic). Uses the capabilities of graphics programs, Autocad, Orcad, Solid Works, WordPerfect and others. He is the author of several patented inventions in the field of electronics, and has also made a number of registered utility models. Jacek Rydzewski's company received, among others: Bronze Helmet at the Murator Fair EXPO 2002 (Polish Chamber of Industry and Commerce); Honorable mention at the SECUREX 2010 International Fair; Gold Medal at the International Fair Expo Power 2010; Quality of the Year title - Product 2011; Title of the National Leader of Innovation and Development 2011 (competition organized by the WSE); Recommendation for the Good Design 2012 competition; The award in the course of the Innovation Laurel 2017 (Chief Technical Organization). Jack Rydzewski's interests concern: hyperspace, queue theory, languages, alpine climbing and skis. He speaks English, Italian and German.

Skrodzka Iwona

Iwona Skrodzka jest adiunktem w Zakładzie Ekonometrii i Statystyki na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku. Ma ponad 12-letnie doświadczenie w nauczaniu polskich i zagranicznych studentów. Prowadzi zajęcia z matematyki, statystyki, ekonometrii i ekonomii matematycznej. Jest autorką i współautorką 28 publikacji w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych. Była aktywnym uczestnikiem ponad 20 konferencji krajowych i międzynarodowych. Zajmuje się zagadnieniami zastosowania metod analizy wielowymiarowej do badania zjawisk nieobserwowalnych bezpośrednio. Koordynowała cztery granty badawcze dla młodych naukowców z zakresu kapitału ludzkiego, kapitału intelektualnego i inteligentnego wzrostu. Uczestniczyła w wielu różnorodnych projektach naukowych i dydaktycznych finansowanych z Unii Europejskiej. Wielokrotnie była nagradzana przez Rektora Uniwersytetu w Białymstoku za działalność naukową i dydaktyczną.

Iwona Skrodzka is Assistant Professor at the Faculty of Economics and Management at the University of Bialystok. She is a member of Department of Econometrics and Statistics where she is teaching the courses of mathematics, statistics, econometrics and mathematical economics. She has more than 12 years of teaching experience of Polish and European students. She is author and co-author of 28 publications in Polish and foreign scientific journals and was an active participant of more than 20 national and international conferences. She is engaged in the issues of application of multivariate analysis methods to study unobservable phenomena. She coordinated four research grants for young scientists in the field of human capital, intellectual capital and smart growth. She participated in many various scientific and didactic projects financed from the European Union and was awarded many times by the Rector of University of Bialystok for scientific and didactic activities.

Suchanek Michał

Adiunkt w Katedrze Ekonomiki i Funkcjonowania Przedsiębiorstw Transportowych na Wydziale Ekonomicznym UG. W 2015 roku obronił z wyróżnieniem doktorat z zakresu stabilności funkcjonowania podmiotów sektora ochrony zdrowia. Autor publikacji z zakresu funkcjonowania przedsiębiorstw, badań operacyjnych, ekonometrii i metod ilościowych. Laureat Srebrnej Odznaki Honorowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Autor i współautor kilkudziesięciu projektów z zakresu konsultingu, audytu operacyjnego i technologicznego, zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów: operacyjnego, finansowego i ryzyka. Autor i współautor sześciu zakończonych lub wciąż realizowanych projektów unijnych.

Assistant Professor at the Chair of Economics and Management of Transport Companies at the Faculty of Economics, University of Gdańsk. He has defended his thesis on the stability of health care subjects in 2015 cum laude. Author of multiple papers on enterprise management, operational research, transport behaviour and healthcare. Awarded a Silver Badge of Merit of the Polish Economic Society. Author and coauthor of many consulting and audit projects both in the public and the private sector.

Sulewski Piotr

Pracownik naukowy SGGW, zajmuje się problematyką ekonomiki gospodarstw rolnych, zarządzania ryzykiem w rolnictwie oraz trwałego rozwoju.

Researcher at WULS-SGGW, deals with the issues of farm economics, risk management in agriculture and sustainable development.

Szamrej-Baran Izabela

Zainteresowania naukowe: Wykorzystanie metod analizy taksonomicznej, zastosowanie metod matematycznych w ekonomii, analiza rozwoju demograficznego.

Scientific interests: The use of taxonomic analysis methods, the use of mathematical methods in economics, analysis of demographic development.

Szarek Stanisław

Wykształcenie: Akademia Podlaska, 2001– doktor nauk rolniczych - specjalność ekonomika, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie – Studium Podatkowe 1998, Wyższa Szkoła Rolniczo Pedagogiczna w Siedlcach - Wydział Rolniczy – Rolnictwo 1991, magister inżynier. Zakres poroblematyki zawodowej: ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa, rachunkowość, finanse, zarządzanie przedsiębiorstwem rolnictwo ekologiczne. Dorobek publikacyjny - 134 pozycje, w tym: Publikacje naukowe – 72, Podręczniki i skrypty – 11, Prace popularno-naukowe – 28. Ekspertyzy: 23.

Education: Akademia Podlaska, 2001 - PhD in agricultural sciences - specialization in economics, Warsaw School of Economics - Tax Study 1998, Wyższa Szkoła Rolniczo Pedagogiczna w Siedlcach - Faculty of Agriculture and Agriculture 1991, Master of Science in Engineering. Scope of problematics: economics and organization of the enterprise, accounting, finance, business management, organic farming. Publishing output - 134 items, including: Scientific publications – 72, Manuals and scripts – 11, Popular science works – 28, Expertise – 23.

Szczukocka Agata

Agata Szczukocka ukończyła studia magisterskie na kierunku Finanse i Bankowość, na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego w 1994 roku. W latach 1994-1998 była uczestniczką studiów doktoranckich w zakresie ekonomii i zarządzania. W 1998 roku obroniła rozprawę doktorską „Zastosowanie metod statystycznych w działalności kredytowej banku”, przygotowaną pod kierunkiem prof. Czesława Domańskiego. Od 1998 r. była adiunktem w Katedrze Metod Statystycznych Instytutu Statystyki i Demografii Uniwersytetu Łódzkiego. W 2013 roku obroniła pracę habilitacyjną „Statystyczna ocena znaczenia sektora usług w gospodarce Polski”. Jej zainteresowania naukowo-badawcze koncentrują się na problemach związanych z zastosowaniem metod statystycznych do oceny rozwoju sektora usług, wcześniej ryzyka kredytowego banku. Jest autorką wielu artykułów naukowych. Została wyróżniona Nagrodą Zespołową Dziekana Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (1999) za działalność naukową. W latach 2000-2006 pełniła funkcję Wydziałowego Pełnomocnika Rektora ds. kierunku ekonomia w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Uniwersytetu Łódzkiego w Kutnie. W 2017 roku została wyróżniona Nagrodą Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia organizacyjne.

Agata Szczukocka graduated from the Faculty of Economics and Sociology at the University of Lodz in 1994 with a degree in Finance and Banking. In the years 1994-1998 she was a doctoral student in economics and management. In 1998, she defended her dissertation on "Application of statistical methods in bank lending activity", prepared under the supervision of prof. Czesław Domański. Since 1998 she has been an assistant professor at the Department of Statistical Methods at the Institute of Statistics and Demography of the University of Lodz. In 2013, she defended her postdoctoral thesis "Statistical evaluation of the importance of the service sector in the economy of Poland". Her research interests focus on the problems associated with the use of statistical methods to assess the development of the services sector, earlier credit risk of the bank. She is the author of many scientific articles. She was awarded the Team Prize of the Dean of the Faculty of Economics and Sociology (1999) for her scientific work. In the years 2000-2006 she was the Faculty Representative of the Rector for Economics in the Off-Campus Didactic Center of the University of Lodz in Kutno. In 2017 she was awarded the Rector's Award of the University of Łódź for organizational achievements.

Szewczyk Janina

Janina Szewczyk jest doktorem nauk rolniczych, pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Statystyki i Ekonometrii na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Ukończyła studia magisterskie na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie w roku 1990. Na tym samym wydziale w roku 2000 uzyskała stopień doktora w zakresie agronomii, przedstawiając rozprawę doktorską pod tytułem: „Dostępność i jakość usług medycznych w opinii ludności wiejskiej sądeckiej, statystyczne studium porównawcze”. Podnosząc swoje kwalifikacje dydaktyczne, w 1993 roku ukończyła Studium Przygotowania Pedagogicznego na Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie. Uczestniczyła również w licznych kursach i szkoleniach organizowanych dla nauczycieli akademickich, między innymi w warsztatach specjalistycznych kształtujących umiejętności pracy z grupą oraz warsztatach dotyczących aktywizujących metod nauczania z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Na jej dorobek naukowy składają się oryginalne prace twórcze oraz publikacje w materiałach konferencyjnych międzynarodowych i krajowych. Tematyka prac skierowana jest głównie na wykorzystanie metod wielowymiarowej analizy porównawczej w badaniach społecznych i ekonomicznych.

Janina Szewczyk is a Doctor of Agriculture and she works as an Assistant Professor at the Department of Statistics and Econometrics at the Faculty of Agriculture and Economics of the University of Agriculture in Krakow. She graduated with a master's degree in agriculture from the Faculty of Agriculture at the Academy of Agriculture in 1990. She obtained a PhD in agronomy at the same faculty in 2000, presenting her doctoral thesis entitled: "Accessibility and quality of medical services in the opinion of rural population of the Nowy Sącz region, statistical comparative study". Raising her teaching qualifications, in 1993 she graduated from the Pedagogical Preparation Study at the AGH University of Science and Technology in Krakow. She also participated in numerous courses and trainings organized for academic teachers, among others in specialist workshops shaping the skills of working with a group and workshops on activating teaching methods with the use of IT tools. Her academic achievements consist of creative works and publications in international and national conference materials. The subject matter of the works is mainly focused on the use of multidimensional comparative analysis methods in social and economic research.

Szymańska Anna

Dr hab. Anna Szymańska, prof. nadzw. UŁ, kierownik Katedry Ubezpieczeń na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Absolwentka matematyki, doktor habilitowany nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse. Zainteresowania naukowo-badawcze koncentrują się na ubezpieczeniach, statystyce ubezpieczeniowej oraz matematyce aktuarialnej. Prowadzi wykłady m.in. z ubezpieczeń, matematyki finansowej, rachunkowości, matematyki, statystyki, matematyki aktuarialnej, statystyki ubezpieczeniowej.

Professor Anna Szymańska, Ph.D., head of the Department of Insurance at the Faculty of Economics and Sociology of the University of Lodz. Graduated in mathematics, professor of economics sciences in finance discipline. Research interests focus on insurance, insurance statistics and actuarial mathematics. Conducts lectures, among others, in insurance, financial mathematics, accounting, mathematics, statistics, actuarial mathematics, insurance statistics.

Szymański Jarosław

Dr inż. Jarosław Szymański, adiunkt w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Doktor nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse. Zainteresowania naukowo-badawcze koncentrują się na statystyce oraz zamówieniach publicznych. Prowadzi zajęcia m.in. ze statystyki, matematyki finansowej oraz zamówień publicznych.

Jarosław Szymański, Ph.D. in finance, Assistant Professor in the Department of Economic and Social Statistics at the Faculty of Economics and Sociology of the University of Lodz. Research interests focus on statistics and public procurement. Conducts classes among others in statistics, financial mathematics and public procurement.

Ścigala Marcelina

Doktorant w Zakładzie Zarządzania i Rozwoju Organizacji, Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej. Zainteresowania naukowe: innowacyjność organizacji, metody i koncepcje zarządzania, wybrane problemy zarządzania - m.in.: procesy i struktury organizacyjne, zarządzanie projektami, zarządzanie jakością, HCI/UX design.

PhD student at the Department of Organizational Management and Development, Faculty of Computer Science and Management, Wrocław University of Science and Technology. Scientific interests: innovation, management methods and concepts, selected management problems - among others: organizational processes and structures, project management, quality management, HCI / UX design.

Tworek Katarzyna

Adiunkt w Zakładzie Zarządzania i Rozwoju Organizacji, Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej. Zainteresowania naukowe: technologie informacyjne w organizacji, niezawodność technologii informacyjnych, struktury organizacyjne, niezawodność organizacji.

Assistant professor in the Department of Organizational Management and Development, Faculty of Computer Science and Management, Wrocław University of Science and Technology. Scientific interests: IT in organization, IT reliability, organizational structures, organizational reliability.

Ulman Pawel

Kierownik Zakładu Statystyki Społecznej w Katedrze Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Zainteresowania badawcze: dochody gospodarstw domowych, ubóstwo, dobrobyt, aktywność ekonomiczna ludności, jakość i poziom życia.

Head of Department of Social Statistics in Department of Statistics at Cracow University of Economics. Research interests: households income, poverty, welfare, economic activity of the population, quality and standard of living.

Vásáry Viktória

Viktória Vásáry PhD. Scientific Advisor of the Research Institute of Agricultural Economics, Budapest. Sixteen years of research and teaching experience in Economics, Common and Community Policies of the EU, especially in analysis of the Common Agricultural Policy. Recipient of the Bolyai János Postdoctoral Research Fellowship awarded by the Hungarian Academy of Sciences (HAS) 2011-2014.

Broad range of project experiences. Habilitation (2012) - 'Sustainable Rural Economy'.

List of publications:

- <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10001956>
- <http://orcid.org/0000-0002-8374-6902> .

Walesiak Marek

Marek Walesiak pracuje w Katedrze Ekonometrii i Informatyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zainteresowania badawcze: klasyfikacja i analiza danych, statystyczna analiza wielowymiarowa, aplikacje metod statystycznych w środowisku R, badania marketingowe.

Marek Walesiak is a Professor at the Department of Econometrics and Computer Science, Wrocław University of Economics. Main fields of research interest: classification and data analysis, multivariate statistical analysis, computational techniques in R, marketing research.

Wawrowski Łukasz

Łukasz Wawrowski jest pracownikiem Katedry Statystyki na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Zainteresowania badawcze: statystyka małych obszarów, metoda reprezentacyjna i statystyka społeczna.

Łukasz Wawrowski is an assistant professor at the Department of Statistics, Poznań University of Economics and Business. His main research interests are small area estimation, survey methodology and social statistics.

Wędrawska Ewa

Ewa Wędrawska jest doktorem habilitowanym nauk ekonomicznych zatrudnionym na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Zastosowań Informatyki i Matematyki w Ekonomii Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z matematyki, statystyki i demografii. Jej zainteresowania naukowe dotyczą badania rozkładów dochodów gospodarstw domowych, nierówności dochodowych oraz teorii informacji. Uczestniczy w licznych projektach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Ewa Wędrawska, Ph.D. (in Economics) is Associate Professor at Faculty of Economic Sciences and Management, Nicolaus Copernicus University in Torun (Poland), where she delivers courses on mathematics, statistics and demography. Her current research includes projects in domain of income distribution and inequality measurement, decomposition of income inequality and information theory. She participates in numerous research projects at national and international levels.

Węglarz Magdalena

Magdalena Węglarz urodziła się w Świdnicy w Polsce 24 listopada 1972. Ukończyła Politechnikę Wrocławską i otrzymała tytuł doktora nauk matematycznych w 2006. Jej doświadczenie zawodowe obejmuje pracę w Instytucie Automatyki Systemów Energetycznych we Wrocławiu oraz na Politechnice Wrocławskiej. Jej zainteresowania koncentrują się na: analizie zachowań konsumentów, rynku energii, procesach regulacyjnych w gospodarce, strukturach rynku, zastosowaniu teorii gier do rynku energii.

Magdalena Węglarz was born in Świdnica in Poland on November 24th, 1972. She was graduated from Wrocław University of Technology (WUT) and received the Ph.D. degree in mathematics in 2006. Her employment experience includes Institute of Power Systems Automation and Wrocław University of Technology. Her area of interest concerns: consumer behaviour, energy market, regulation process in economy, market structures, application of game theory to the energy market.

Wieteska Stanisław

Profesor nauk ekonomicznych. Zainteresowania badawcze skupiają się wokół ubezpieczeń majątkowych i osobowych.

Professor of economic sciences. Research interests are focused on property and personal insurance.

Wiktorowicz Justyna

Profesor nadzwyczajny w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Jej zainteresowania koncentrują się na aplikacji metod statystycznych w badaniach społecznych i ekonomicznych, w szczególności dotyczących sytuacji osób starszych na rynku pracy, kształcenia ustawicznego, kompetencji i zarządzania wiedzą. Współpracuje również w obszarze zastosowań statystyki w badaniach medycznych. Autorka lub współautorka ok. 150 publikacji. Uczestniczka licznych projektów krajowych i międzynarodowych dotyczących m.in. zagadnień związanych z sytuacją osób w wieku 50+ na rynku pracy, zarządzaniem wiekiem, generacjami. Dydaktyk w zakresie metod statystycznych na różnych kierunkach studiów i stopniach kształcenia. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z zastosowań statystyki dla doktorantów kierunków Ekonomia i Zarządzanie. Prowadziła też Warsztaty Metodyczne w ramach MASEP 2017 oraz Warsztaty Analityczne Predictive Solutions. Część z realizowanych przez nią zajęć dydaktycznych jest certyfikowana przez PS IMAGO SPSS.

PhD in economic sciences, professor at the Department of Economic and Social Statistics at the Faculty of Economics and Sociology, University of Lodz (Poland). Her scientific interests focus on statistical methods and their application in social and economic research, especially in the following areas: situation of older persons on the labour market, lifelong learning, competencies, knowledge management and public procurement. She is also working in the field of statistical methods in medical research. Author or co-author of about 150 publications. Participant in many national and international projects related to the situation of people aged 50+ in the labour market, age management, generations management. Academic teacher in the field of statistical methods in various fields and degrees of study. She has taught classes in statistics for doctoral students in Economics and Management. She also conducted Analytical Workshops – organized by Predictive Solutions and MASEP 2017. Some of her teaching activities are certified by PS IMAGO SPSS.

Wojciel Marcin

dr inż. Marcin Wojciel - adiunkt na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

dr inż. Marcin Wojciel - assistant professor at the Faculty of Law, Administration and Economics University of Wrocław.

Wojdyło Monika

Monika Wojdyło: doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Katedrze Gospodarowania Zasobami Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, stypendystka Komisji Europejskiej w ramach programu Marie Curie i Fundacji Dekaban-Liddle, ekspert w międzynarodowych, krajowych i regionalnych projektach badawczych. Jej zainteresowania naukowo-badawcze skupiają się wokół zagadnień związanych z funkcjonowaniem rynku pracy. Szczególną uwagę poświęca działaniom sprzyjającym zwiększaniu skuteczności polityki rynku pracy. Jej rozprawa doktorska na temat profilowania bezrobotnych została wyróżniona przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN. Za osiągnięcia uzyskane w dziedzinie naukowobadawczej była wielokrotnie nagradzana przez Rektora UMK.

Monika Wojdyło: PhD in economics; an assistant professor at Human Resource Department in Nicolaus Copernicus University in Torun; a scholarship holder of the European Commission under the Marie Curie program and the Dekaban-Liddle Foundation; an expert in international, national and regional research projects. Her scientific and research interests focus on issues related to the functioning of the labour market, especially to measures of increasing the effectiveness of the labour market policy. Her doctoral dissertation on unemployed profiling was honoured by the President of the Republic of Poland and the Committee on Labour and Social Policy of the Polish Academy of Sciences. For her achievements in the field of scientific research, she was awarded many times by the Rector of the Nicolaus Copernicus University.

Wolak Dorota

Dorota Wolak urodziła się 07. 04. 1978 r. w Ostrowcu Świętokrzyskim. Studia magisterskie realizowała w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Ukończyła studia podyplomowe na Wydziale Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej. Kolejnym etapem jej edukacji były studia doktoranckie także w Politechnice Warszawskiej. W 2014 r. obroniła rozprawę doktorską na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej. Pracowała m.in. w: Uczelni Warszawskiej im. Marii Skłodowskiej – Curie; asystent, zajęcia: Matematyka; Statystyka; Zarządzanie operacyjne przedsiębiorstwem; Zarządzanie jakością; Wyższej Szkole Turystyki i Języków Obcych w Warszawie, wykładowca: Polski rynek mody, Trendy współczesnego wzornictwa, Materiałoznawstwo; Firmie ZIEN Sp. z o.o. – Dyrektor ds. Produkcji, Wyższej Szkole Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej. Wykładowca: Statystyka Matematyczna; Podstawy zarządzania; Gospodarka magazynowa, Logistyka, Transport i Spedycja oraz Statystyka matematyczna, VIAMODA - Szkoła Wyższa w Warszawie. Wykładowca: Rysunek technologiczny odzieży, Budowa i właściwości odzieży, Uczelni Lingwistyczno-Technicznej w Przasnyszu (Matematyka, technologia informacyjna). Od 2016 r. pracuje na stanowisku adiunkta w Uniwersytecie Łódzkim, w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej. Promotor 30 prac licencjackich, 13 magisterskich. Naukowy promotor pomocniczy w rozprawie doktorskiej. Autorka i współautorka 40 publikacji, w tym: jedna książka. Jej zainteresowania dotyczą mody, od 2015 r. jest prezesem zarządu w firmie odzieżowej dr Dorota Wolak Sp. z o.o.; www.drdorotawolak.pl, podróży, muzyki, filmu, teatru.

Dorota Wolak was born on 07. 04. 1978 in Ostrowiec Świętokrzyski. She completed master's studies at the Kazimierz Pulaski University of Technology and Humanities in Radom. She completed post-graduate studies at the Faculty of Production Engineering of the Warsaw University of Technology. The next stage of her education were doctoral studies at the Warsaw Polytechnic. In 2014, she defended her doctoral dissertation at the Faculty of Organization and Management at the Lodz University of Technology. She worked, among others in University of Warsaw Maria Skłodowska - Curie; assistant, classes: Mathematics; Statistics; Operational management; Quality management, The Higher School of Tourism and Foreign Languages in Warsaw, lecturer: Polish fashion market, Trends of modern design, Materials science, Company ZIEN Sp. z o.o. - Production Manager, University of Economics and Humanities in Bielsko-Biała. Lecturer: Mathematics Statistics; Basics of management; Warehouse management, Logistics, Transport and Shipping and Mathematical statistic, VIAMODA University

in Warsaw. Lecturer: Technological drawing of clothes, Construction and properties of clothes, Linguistics - Technical University in Przasnysz (Mathematics, information technology). Since 2016, she has been working as Assistant Professor at the University of Lodz, Department of Economic and Social Statistics. Supervisor 30 bachelor theses, 13 masters. Second supervisor in doctoral dissertation Author and co-author of 40 publications, including: one book. Her interests concern fashion, since 2015 she is the president of the board in the clothing company dr Dorota Wolak Sp. z o. o.; www.drdorotawolak.pl, travel, music, film, theater

.

Wronowska Gabriela

Gabriela Wronowska jest adiunktem w Katedrze Teorii Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Studia ukończyła w 1996 roku na Akademii Ekonomicznej w Krakowie. W latach 1996-1998 pracowała w Małopolskiej Wyższej Szkole Ekonomicznej w Tarnowie jako asystent w Katedrze Ekonomii i Zarządzania. Od 1998 r. pracuje na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie w Katedrze Teorii Ekonomii. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych uzyskała w 2006 roku. Jest członkiem PTE oraz ekspertem w Instytucie Wiedzy i Innowacji. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje na tematyce związanej z rynkiem pracy, zwłaszcza sytuacji absolwentów szkół wyższych na rynku pracy, systemach szkolnictwa wyższego, kapitałem ludzkim jego kształtowaniem oraz wykorzystaniem w gospodarce, gospodarką opartą na wiedzy oraz polityką makroekonomiczną. Z tej tematyki opublikowała kilkadziesiąt prac naukowych, w tym artykułów, rozdziałów w monografiach oraz materiałów dydaktycznych. Jest kilkukrotnym laureatem Nagrody Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie za indywidualne i zbiorowe osiągnięcia naukowe i dydaktyczne. Prowadzi własną firmę łącząc teorię z praktyką gospodarczą. Na stałe mieszka w Krakowie jest matką dwóch córek.

Gabriela Wronowska a lecturer at the Department of Theory of Economics, Kraków University of Economics. She finished her degree in 1996, at the same university (formerly known as Kraków Academy of Economics). In 1996-1998, she worked as a junior lecturer at the Department of Economics and Management, Małopolska Higher Education School of Economics in Tarnów. Since 1998, she has been worked at the Department of Theory of Economics, Kraków University of Economics. She was conferred a PhD in economics in 2006. She is a member of the Polish Economic Society and an expert of the Institute of Knowledge and Innovation (Instytut Wiedzy i Innowacji). Her research interests are focused on the labour market, particularly the situation of university graduates on the labour market, as well as higher education systems, human capital and its formation and use in the economy, plus knowledge-based economy and macroeconomic policy. She is the author of tens of academic publications, including papers, chapters in monographs, and teaching materials. She is a multiple winner of the Award of The Rector of the Kraków University of Economics for her individual and group achievements as a researcher and academic teacher. She runs her own business, combining theory and the practice of economics. She lives in Krakow. She has two daughters.

Zawadzka Agnieszka

Agnieszka Zawadzka obroniła doktorat z matematyki na Wydziale Matematyki Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego w 2004 r. Od roku 2015 r. pracuje na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie. Wśród zainteresowań naukowych dr Agnieszki Zawadzkiej są min. równania różniczkowe cząstkowe oraz wielowymiarowa analiza statystyczna.

Agnieszka Zawadzka defended her PhD in mathematics at the Faculty of Mathematics, Physics and Computer Science of the University of Gdańsk in 2004. Since 2015, she has been working at the Faculty of Economic Sciences at the UWM in Olsztyn. The scientific interests of Agnieszka Zawadzka are: partial differential equations and multivariate statistical analysis.

Zawadzki Kamil

Kamil Zawadzki – dr hab. nauk ekonomicznych, adiunkt w Katedrze Gospodarowania Zasobami Pracy w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wykładowca akademicki i badacz specjalizujący się w tematyce zarządzania zasobami ludzkimi, rynku pracy oraz pracy w przemysłach kreatywnych. Autor publikacji na temat: rozwoju kapitału ludzkiego w przemysłach kreatywnych, zatrudnienia, aktywnej polityki rynku pracy, kultury organizacyjnej, wynagrodzeń, systemów motywowania, zarządzania różnorodnością w organizacjach, programów work-life balance i innych. Odbił staże naukowe w Niemczech w Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, w Australii w Macquarie University Sydney oraz w Wielkiej Brytanii w Centre for Cultural Policy Research w University of Glasgow.

Kamil Zawadzki - PhD in economics, an associate professor at the Human Resource Management Department at Nicolaus Copernicus University in Torun. He is a lecturer and researcher in the fields of HRM, labour market and creative industries. He publishes on: human capital development in the creative industries, employment policy, active labour market policy, organisational culture, remuneration and motivation systems, WLB, etc. He made his research during research fellowships in Germany (Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung), in Australia (Macquarie University Sydney) and in the UK (Centre for Cultural Policy Research at University of Glasgow).

Ziarko Łukasz

Mgr Łukasz Ziarko, asystent w Katedrze Statystyki Ekonomicznej i Społecznej, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego. Jest absolwentem Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego (2007). Ukończył studia podyplomowe z zakresu rachunkowości finansowej i controllingu (Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki, 2012) oraz analizy danych i data mining (Wydział Matematyki i Informatyki, Uniwersytet Łódzki, 2014). Obecnie student studiów doktoranckich Ekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym. Od niemal dwunastu lat specjalizuje się w doradztwie z zakresu stosowania przepisów prawa ochrony konkurencji, regulacji sektorowych oraz pomocy publicznej (Comper Fornalczyk i Wspólnicy sp. j., Łódź)

Łukasz Ziarko, MA, Research Assistant at the Department of Economic and Social Statistics, Faculty of Economics and Sociology, University of Łódź. Graduated from the Faculty of Law, Administration and Economics of the University of Wrocław (Economics, 2007). Graduated from postgraduate studies in financial accounting and controlling (Faculty of Management, University of Łódź, 2012) and data analysis and data mining (Faculty of Mathematics and Informatics, University of Łódź, 2014). Currently, he is a PhD student of Economics at the Faculty of Economics and Sociology. For almost twelve years he has specialized in advising on the application of competition law, sectoral regulations and state aid (Comper Fornalczyk i Wspólnicy sp. j., Łódź).

Zioło Monika

Monika Zioło jest doktorem nauk ekonomicznych, pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Statystyki i Ekonometrii na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym Uniwersytetu Rolniczego im Hugona Kołłątaja w Krakowie. Ukończyła studia magisterskie z na Wydziale Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Krakowie w roku 1995. W 2007 r. uzyskała stopień doktora na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W ramach samodoskonalenia i rozwoju naukowego ukończyła warsztaty specjalistyczne kształtujące umiejętności pracy z grupą oraz warsztaty dotyczące aktywizujących metod nauczania z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Główne jej zainteresowania naukowe koncentrują się na wykorzystaniu metod wielowymiarowej analizy porównawczej w badaniach ekonomicznych i społecznych. Brała udział w licznych konferencjach naukowych o pokrewnej do prowadzonych badań tematyce (m. in. Metody ilościowe w badaniach ekonomicznych, Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej. Problemy rozwoju lokalnego i regionalnego). Opublikowała ponad 30 prac naukowych i popularno-naukowych.

Monika Zioło is a doctor of economic sciences, he works as an adjunct in the Department of Statistics and Econometrics at the Faculty of Agriculture and Economics of the University of Agriculture Hugo Kołłątaj in Krakow. She graduated from the Faculty of Management at the University of Economics in Krakow in 1995. In 2007, she obtained a PhD at the Faculty of Economics and Agriculture at the Warsaw University of Life Sciences. As part of self-improvement and scientific development, she completed specialist workshops shaping the skills of working with a group and workshops on activating teaching methods with the use of IT tools. Her main scientific interests focus on the use of multidimensional comparative analysis methods in economic and social research. She participated in numerous scientific conferences on related topics (among others. Quantitative methods in economic research, Sustainable socio-economic development of the European Union, problems of local and regional development). She has published over 30 scientific and popular science works.

SPIS STRESZCZEŃ W JĘZYKU POLSKIM

• Zjawisko kupowania kompensacyjnego i kompulsywnego w Polsce. Studium socjologiczne	4
• Zmiany poziomu rozwoju obszarów wiejskich w Polsce po akcesji do Unii Europejskiej - wyniki kategoryzacji gmin	5
• Analiza i ocena zjawisk związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym na przykładzie Iraku.....	6
• Bariery i korzyści migracji do chmury obliczeniowej w przedsiębiorstwach przemysłowych - analiza niejednoznaczności i związków między kryteriami oceny.....	7
• Ubezpieczenia społecznościowe – innowacja, rewolucja czy powrót do korzeni?	8
• Uwagi o elementarnych indeksach cen	9
• Ocena składników bilansu majątkowego przedsiębiorstw komunalnych na przykładzie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. w Krasnymstawie.....	10
• Determinanty wdrażania systemów zarządzania.....	11
• Architektura deinstytucjonalizacji – nowe modele przestrzeni życia dla osób starszych z chorobami neurologicznymi, w tym z chorobą Alzheimera i Parkinsona	12
• Inflacja niespawalniająca wzrostu gospodarczego (NDEGRI) w świetle badań empirycznych	13
• Demograficzne uwarunkowania rozwoju regionalnego w Polsce Wschodniej	14
• Rola zintegrowanych inwestycji terytorialnych we wsparciu rozwoju szkolnictwa zawodowego na przykładzie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	15
• Projektowanie ścieżki kariery artysty i projektanta – analiza przypadku	16
• Wiedza finansowa uczniów szkół średnich.....	17
• Współzależność zmian cen na rynkach akcji	18
• Pracownicze Plany Kapitałowe jako forma oszczędzania na emeryturę	19
• Zjawisko <i>working poor</i> w Europie – analiza taksonomiczna.....	20
• Badanie panelowe, czyli połączenie zalet eksperymentu naturalnego i sondażu.....	21
• Innowacje na rynku ubezpieczeń: patenty w underwriting	22
• Podejście odporne w ocenie miesięcznych wynagrodzeń pracowników małych przedsiębiorstw.....	23
• Ryzyko innowacyjne w strategii funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw.....	24
• Zróżnicowanie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w Polsce w latach 2014-2016.....	25
• Innowacyjne firmy typu start-upy jako przedmiot badań naukowych. Klasyfikacja podejmowanych zagadnień i stosowane metody analityczne	26
• Realizacja założeń Strategii Europa 2020 w Polsce.....	27
• Autoplagiat w twórczości naukowej. Pojęcie i konsekwencje.....	28
• Instytucje mikrofinansowe w Polsce wobec przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i finansowemu	29
• Zastosowanie TMAI do określenia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw sektora chemicznego w Polsce.....	30
• Inicjatywy środowiskowe przedsiębiorstw - wyniki badań wstępnych	31
• Bankructwo państwa a wykluczenie z rynków finansowych	32
• Perspektywy inwestycyjne w transferach technologicznych	33
• Wpływ zmian społeczno-gospodarczych na konkurencyjność w branży gastronomicznej.....	34
• Współpraca małych i średnich przedsiębiorstw usługowych z instytucjami otoczenia biznesu.....	35
• Pomiar entropii w ocenie jednorodności wycenianych obszarów w Szczecińskim Algorytmie Masowej Wyceny Nieruchomości	36

• Wpływ regionalnej specjalizacji na wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w branży ICT w Polsce w latach 2012-2016.....	37
• Struktura kosztów produkcji jako determinanta deflatora konsumpcji gospodarstw domowych. Podejście Input – Output	38
• Rolnicze wykorzystanie odpadów biodegradowalnych	39
• Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ekoinnowacje technologiczne związane z OZE - możliwości i bariery	40
• Analiza wirtualizacji zachowań konsumentów usług bankowych	41
• Kraje MINT jako wschodzące gwiazdy gospodarki światowej - analiza wybranych wskaźników konkurencyjności międzynarodowej	42
• Innowacyjność polskiej gospodarki na tle krajów Grupy Wyszehradzkiej	43
• Analiza determinant posiadania dodatkowej pracy przez pracowników najemnych.....	44
• Pomiar produktywności pracy w sektorze przedsiębiorstw w Polsce.....	45
• Tendencje na rynku mieszkaniowym w świetle badań empirycznych.....	46
• Aktywa finansowe europejskich gospodarstw domowych jako formy oszczędzania.....	47
• Obciążenie wskaźnika CPI dla Polski z tytułu substytucji.....	48
• Rezerwy a ryzyko długowieczności w ubezpieczeniach na życie	49
• Innowacyjność i przedsiębiorczość: uwagi społeczno-ekonomiczne dotyczące rozwoju regionalnego w regionie peryferyjnym	50
• Rola audytu wewnętrznego jako narzędzia wykrywania nadużyć	51
• Dzieci czy kariera? Emerytalne implikacje decyzji życiowych związanych z liczbą dzieci	52
• Ocena realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności w bankach w Polsce	53
• Porównanie zrównoważonych inwestycji na przykładzie Hiszpanii i Polski	54
• Czynniki determinujące zakup produktów ubezpieczeniowych	55
• Analiza potrzeb i możliwości seniorów w zakresie oferty edukacyjnej proponowanej przez Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie - badanie ankietowe.....	56
• Negatywne trendy w strukturze liczby dłużników podatkowych i wartości zobowiązań wymagalnych w latach 2004-2017.....	57
• Wpływ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje dotyczących PRIIPs na praktyki informacyjne na rynku ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych.....	58
• Estymacja bezrobocia na obszarach funkcjonalnych miast wojewódzkich z wykorzystaniem estymatorów typu SPREE	59
• Minimalizacja obciążenia substytucyjnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych.....	60
• Współpraca na rzecz innowacji w sektorze ochrony zdrowia.....	61
• Imigranci spoza UE na polskim rynku pracy	62
• Wpływ innowacji w sektorze produkcyjnym i usługowym na zmiany strukturalne w zatrudnieniu w Polsce.....	63
• Skale ratingowe czy porównania parami? Badania eksperymentalne nad użytecznością skal pomiarowych	64
• Konsekwencje zarządzania aktywnością zawodową pracowników w wieku przedemerytalnym	65
• Odporność regionów na recesję gospodarczą: analiza zmian trendów zatrudnienia	66
• Rozwój dystrybucji ubezpieczeń majątkowych online w Polsce oraz jej perspektywy.....	67
• Czynniki determinujące ceny na wybrane produkty rolne	68
• Starzenie się ludności miast Polski w ujęciu klasyfikacji DEGURBA.....	69
• Metody pomiaru kapitału społecznego przedsiębiorstwa	70

• Ocena poziomu dyscypliny podatkowej wśród gospodarstw domowych w Polsce	71
• Czynniki utrudniające podjęcie pracy osobie z niepełnosprawnością w świetle badań kwestionariuszowych	72
• Kryteria identyfikacji stanu aktywności ekonomicznej ludności stosowane w badaniach BAEL a subiektywna ocena respondentów – implikacje dla badań bezrobocia ludności wiejskiej.....	73
• Kooperencja w klastrze branży meblarskiej a konkurencyjność i innowacje wybranych przedsiębiorstw klastra	74
• Negocjacje sposobem na porozumienie w społeczeństwie i biznesie.....	75
• Partycypacja społeczna w rozwoju lokalnym w świetle opinii samorządów lokalnych i podmiotów ekonomii społecznej.....	76
• Przywrócenie wzrostu gospodarczego i realna konwergencja w Unii Europejskiej.....	77
• Społeczny wymiar zrównoważonego rozwoju okręgów Litwy – wielowymiarowa analiza porównawcza.....	78
• Finansowanie ochrony zdrowia a perspektywy rozwoju prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce.....	79
• Efektywność (netto) instrumentów finansowych wykorzystywanych w ramach polityki Unii Europejskiej wobec MSP jako luka w naszej wiedzy na temat tworzenia polityki dla przedsiębiorstw.....	80
• Ocena efektywności innowacyjnych rozwiązań w procesie drukowania fleksograficznego	81
• Zdolności innowacyjne a konkurencyjność małych przedsiębiorstw w Polsce	82
• Wpływ nierówności dochodowych na rozwój społeczno-ekonomiczny w Unii Europejskiej	83
• Ranking działów nomenklatury scalonej CN według jakości danych w wewnątrzwspólnotowym handlu polskich firm.....	84
• Rachunek satelitarny produkcji domowej. Uwagi metodologiczne i wyniki dla Polski....	85
• Mierniki hierarchii organizacyjnej - analiza porównawcza	86
• Zróznicowanie postaw wobec imigracji w kontekście społeczno-ekonomicznych i kulturowych różnic w krajach UE.....	87
• Starzenie się społeczeństwa jako szansa na rozwój przedsiębiorstw	88
• Czy rodzaj prowadzonej działalności i lokalizacja przedsiębiorstwa wpływa na czas jego trwania? Wyniki analizy dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Województwie Łódzkim	89
• Metody szacowania przeciętnego oraz przeciętnego dalszego czasu trwania przedsiębiorstw w województwie łódzkim.....	90
• Ekonomiczny rachunek opłacalności inwestycji w gospodarce osadowej - studium przypadku	91
• O zastosowaniu wybranych metod eksploracyjnej analizy danych do oceny różnic w poziomie zrównoważonego rozwoju w zakresie ładu środowiskowego województw w Polsce.....	92
• Efektywność inwestycji w fundusze inwestycyjne w kontekście długowieczności	93
• Diagnoza i przyczyny serwicyzacji konsumpcji w gospodarstwach domowych w Polsce	94
• Wykorzystanie logiki rozmytej do oceny potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw	95
• Ocena reputacji przedsiębiorstw jako organizacji społecznie odpowiedzialnych na przykładzie spółek budowlanych notowanych na GPW w Warszawie	96
• Rola systemu patentowego w internacjonalizacji procesu dyfuzji wiedzy technicznej	97
• Partycypacja pracowników w zakresie bhp – pomiar wybranych aspektów	98
• Innowacyjność jako czynnik zmiany poziomu zatrudnienia w sektorze MSP. Wyniki badań empirycznych	99

• Instrumenty wsparcia innowacyjności polskich przedsiębiorstw	100
• Czynniki wpływające na postrzeganie dystansu - wyniki badań ilościowych.....	101
• Wycena symetrycznych opcji potęgowych przy wykorzystaniu modelu <i>variance gamma</i>	102
• Analiza i cena systemu realizacji dostaw	103
• Czy wzrost ekonomiczny w Polsce był korzystny dla ubogich? Koncepcje i pomiar	104
• Test prywatnego wierzyciela i inwestora - narzędzie pomiaru	105
• Zróżnicowanie rozkładów dochodów gospodarstw domowych rolników w Polsce wg regionów.....	106
• Warianty składki w pracowniczym ubezpieczeniu na życie	107
• Identyfikacja różnic między grupowym pracowniczym a indywidualnym ubezpieczeniem na życie.....	108
• Wkład szkolnictwa wyższego w innowacyjność gospodarki w wybranych państwach OECD	109
• Model platformy współpracy różnych podmiotów pracujących na rzecz rynku rolnego otwartych na innowacje w Polsce	110
• Starzejące się społeczeństwo i niepełnosprawność wyzwaniem dla ergonomii w erze przemysłu 4.0	111
• Czy nowe kierunki studiów są dowodem na innowacyjność szkół wyższych?	112
• Obciążenie substytucyjne pomiaru inflacji w relacji do poziomu innowacyjności gospodarek Unii Europejskiej	113
• Porównanie urządzeń domofonowych firmy CODI z rozwiązaniami firm zagranicznych	114
• Wybrane innowacje powstałe w wyniku wdrożenia strategii biznesowych w gospodarstwach rolnych	115
• Źródła finansowania innowacji w polskich przedsiębiorstwach w świetle badań statystycznych	116
• Kapitał społeczny a inteligentny rozwój krajów Unii Europejskiej.....	117
• Możliwości i bariery badania jakości kapitału ludzkiego na podstawie wybranych danych statystycznych	118
• Zastosowanie dekompozycji strukturalnej do analizy zużycia energii w Polsce.....	119
• Postrzeganie jakości i poziomu życia przez Pokolenie Y – analiza zmian w czasie	120
• Leasing jako źródło finansowania inwestycji rzeczowych w rolnictwie	121
• Gra monetarno-fiskalna w kontekście stabilizacji gospodarki.....	122
• Zachowania rynkowe przedsiębiorstw a poziom ich efektywności gospodarowania. Studium przedsiębiorstw indeksu mWIG40.....	123
• Tworzenie wskaźnika trwałości (sustainability) gospodarstw rolnych na podstawie badań ankietowych i próby FADN	124
• Identyfikacja ubóstwa energetycznego w UE w ujęciu wielowymiarowym	125
• Turystyka i rekreacja osób ze specjalnymi potrzebami.....	126
• Ekonomiczne skutki mobbingu w miejscu pracy	127
• Estymacja bet zmiennych w czasie w modelu ze stochastyczną zmiennością.....	128
• Rozwój usług ochrony zdrowia i opieki społecznej w Polsce i krajach Unii Europejskiej	129
• Wyposażenie gospodarstw rolnych w ciągniki rolnicze w województwie łódzkim	130
• Foresight społeczeństwa informacyjnego - gospodarki opartej na wiedzy. Próba pomiaru	131
• Rola systemu bonus-malus w kalkulacji składek ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.....	132

• Wykorzystanie elektronicznych procedur w zamówieniach udzielanych przez publiczną służbę zdrowia.....	133
• Metody pomiaru innowacyjności organizacji - krytyczna analiza.....	134
• Tendencje w konsumpcji gospodarstw domowych w świetle zmian na rynku pracy w Polsce	135
• Grupa odbiorców kredytów preferencyjnych i korzyści kredytowania gospodarstw rolnych w Małopolsce w latach 2004-2014 przez Krakowski Bank Spółdzielczy	136
• Społeczne determinanty zdrowia (SDH) w ocenie nierówności zdrowotnych mieszkańców obszarów wiejskich w Polsce	137
• Dochody i ubóstwo gospodarstw domowych w wybranych krajach europejskich.....	138
• Kluczowe wskaźniki efektywności jako wsparcie procesów decyzyjnych w zarządzaniu zasobami ludzkimi.....	139
• Nierówności dochodowe gospodarstw domowych w Polsce: dekompozycja miar uogólnionej entropii	140
• Innowacyjność polskiej gospodarki w porównaniu z krajami UE	141
• Ubezpieczenia majątkowe i osobowe wobec wyzwań Big Data	142
• Pokolenia na rynku pracy w Polsce.....	143
• Analiza porównawcza rozwoju gospodarczego państw Unii Europejskiej.....	144
• Zmiany poziomu życia w unii monetarnej - przykład strefy euro	145
• Propozycja pomiaru wielkości słabo spenetrowanego rynku docelowego w celu poprawy efektywności planowania sprzedaży w regionach.....	146
• Ocena koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym.....	147
• Konwergencja w obszarze społecznym w krajach UE-28 w aspekcie implementacji strategii Europa 2020. Podejście DEA.....	148
• Zwrot z inwestycji w wykształcenie i doświadczenie na przykładzie pracowników kreatywnych w Australii	149
• Zjawisko jednego oferenta w systemie zamówień publicznych UE	150

SPIS STRESZCZEŃ W JĘZYKU ANGIELSKIM

• Phenomenon of Compensative and Compulsive Buying in Poland. A Sociological Study	152
• Changes in the Level of Development of Rural Areas in Poland After Its Accession to the European Union - Results of Commune Categorization	153
• Analysis and Assessment of Phenomena Related to the Circular Economy on the Example of Iraq	154
• Cloud Computing Migration Barriers and Advantages in Manufacturing – Analysis of Ambiguity and Dependences in Assessment Criteria	155
• Peer-to-Peer Insurance – Innovation, Revolution or Return to the Roots?	156
• Remarks on Elementary Price Indices.....	157
• Evaluation of balance sheet's components of municipal enterprises on the example of Municipal Partnership from Krasnystaw	158
• Determinants of Implementing Management Systems	159
• Architecture of Deinstitutionalization – Novel Models of Living Spaces for Elderly Persons with Neurological Disorders, Including Alzheimer's and Parkinson's Diseases	160
• Non-Decreasing Economic Growth Rate of Inflation (NDEGRI) in the Light of Empirical Studies	161
• Demographic Determinants of Regional Development in Eastern Poland	162
• The Role of Integrated Territorial Investments in Supporting the Development of Vocational Education in the Białystok Functional.....	163
• Designing a Career Path of an Artist and a Designer – a Case Study	164
• Financial Knowledge of Secondary School	165
• Co-Movements of Equity Markets	166
• Employee Capital Plans as Retirement Saving Form.....	167
• The 'Working Poor' Phenomenon in Europe – a Taxonomic Analysis.....	168
• Panel Data Analysis – Combining the Advantages of a Natural Experiment and a Survey	169
• Innovations on the Insurance Market: Patents in Underwriting.....	170
• Robust Approach in the Assessment of Monthly Wages of Small Enterprises Employees	171
• Innovation Risk in the Strategy of Small and Medium Enterprises	172
• Diversification of the Level of Innovativeness of Enterprises from Industrial Processing Departments in Poland in the Years 2014-2016.....	173
• Start-ups: Innovative Entrepreneurial Companies as Subject to Scientific Studies. Classification of Problems and Analytical Methods	174
• Implementation of Europe 2020 Strategy Assumptions in Poland	175
• Autoplagiat in Scientific Activity. An attempt to Define and Identify Consequences	176
• Microfinance Institutions in Poland – Towards Preventing Social and Financial Exclusion	177
• Using TMAI to Determine the Competitive Position of Companies in Poland's Chemical Industry.....	178
• Environmental Initiatives of Enterprises - Preliminary Research Results	179
• Sovereign Default and Capital Market Exclusion	180
• Impact of Socio-Economic Changes for Competitiveness on the Foodservice Industry .	181
• Investments Prospects in Technology Transfer.....	182
• Small and medium-sized service enterprises cooperation with Business Environment Institutions	183
• Measurement of Entropy in the Assessment of Homogeneity of Areas Valued in the Szczecin Algorithm of Real Estate Mass Appraisal.....	184

• The Impact of Regional Specialization on Wages of Women and Men in ICT Sector in Poland in 2012-2016	185
• Cost Structure of Production as a Determinant of the Deflator of Household Consumption. The Input - Output Approach	186
• Agricultural Use of Biodegradable Waste.....	187
• Improving the Competitiveness of Agricultural Holdings Through Technological Innovations Related to RES - Opportunities and Barriers	188
• Analysis of Virtualization of Consumer Behaviour on Banking Market	189
• MINT Countries as a Rising Stars of Global Economy - Analysis of Selected International Competitiveness Indicators	190
• Innovativeness of the Polish Economy in Relation to the Visegrad Group Countries.....	191
• An Analysis of Determinants of Having Additional Job by Employees.....	192
• Measurement of Labour Productivity in the Enterprise Sector in Poland.....	193
• Tendencies in the Residential Market in the Light of Empirical Research.....	194
• The Financial Assets of European Households as a Form of Saving.....	195
• Substitution Bias of the Consumer Price Index in Poland	196
• Mathematical Reserves vs Longevity Risk in Life Insurance.....	197
• Innovativeness and Entrepreneurship: Socio-Economic Remarks on Regional Development in Peripheral Region	198
• The Role of Internal Audit as a Tool for Detecting Fraud	199
• Children or Career? Pension Implications of Life Decisions Connected with the Number of Children.....	200
• The Assessment of Sustainability in Polish Banks	201
• Comparing Sustainable Investment on the Basis of Spain and Poland.....	202
• Factors Determining Purchases of Insurance Products	203
• Analysis of the Needs and Abilities of Seniors in the Scope of the Educational Offer Proposed by the Center for Continuing Education of the University of Agriculture in Krakow - a Survey.....	204
• Negative Trends in the Structure of the Number of Tax Debtors and the Value of Matured Payables in 2004-2017	205
• Influence of Regulation of the European Parliament and of the Council on Key Information Documents for PRIIPs on Information Practice on Insurance-Based Investment Products' Market	206
• Estimation of Unemployment in Urban Functional Areas of Provincial Capital Cities Using SPREE Estimators	207
• Minimization of Commodity Substitution Bias in Consumer Price Index	208
• Cooperation for Innovation in the Health Sector	209
• Non-EU Immigrants in the Polish Labour Market.....	210
• Impact of Innovations in the Production and Service Sector on Structural Changes in Employment in Poland.....	211
• Ratings or Pairwise Comparisons? An Experimental Study on Scale Usability.....	212
• Consequences of Occupational Activity Management in Pre-Retirement Age	213
• The Resilience of Regions to Economic Recession: the Analysis of Employment Trends	214
• Development of Online Non-life Insurance Distribution in Poland and its Perspectives	215
• Determinants of Some Agricultural Products' Prices	216
• Population Aging in Polish Towns – DEGURBA Approach.....	217
• Measurement of Social Capital in the Enterprise	218
• The Assessment of the Level of Tax Discipline Among Households in Poland	219

• Factors That Make Difficult Work for a Person with Disability in the Light of Questionnaire Studies.....	220
• Criteria for Identifying the Status of Economic Activity of the Population Used in the LFS Surveys and Subjective Assessment of Respondents – Implications for Surveys of Unemployment of Rural Population.....	221
• Coopetition at Furniture Cluster and the Competence of Selected Cluster.....	222
• Negotiations a Way to Get an Agreement in Community and Business.....	223
• Social Participation in Local Development in the Light of the Opinions of Local Governments and Economic and Social Entities	224
• Restoring the Economic Growth and the Real Convergence in the EU.....	225
• Social Dimension Of Sustainable Development Of Lithuanian Districts - Multidimensional Comparative Analysis	226
• Healthcare Financing and the Development Prospects of Private Health Insurance in Poland.....	227
• The (net) Efficiency of Financial Instruments Used Within The Framework Of European Union's Policy on SMEs as a Gap In Our Knowledge Of Enterprise Policy-making.....	228
• Evaluation of the Effectiveness of Innovative Solutions in the Flexopaper Printing Process	229
• Innovative Abilities and Competitiveness of Small Enterprises in Poland.....	230
• The Influence of Income Inequalities on Socio-Economic Development in the European Union	231
• Ranking of Combined Nomenclature Chapters According to Quality of Data on Intra-Community Trade in Goods of Polish Businesses	232
• Satellite Account of Household Production. Methodology and Results for Poland	233
• Organizational Hierarchy Measures – Comparative Analysis	234
• Diversification of Attitudes Towards Immigration in the Context of Socio-Economic and Cultural Differences in EU Countries	235
• Aging of the Society as an Opportunity for the Development of Enterprises.....	236
• Does the Type of Business Activity and the Enterprise Location Affect a Firm's Survival? Results of an Analysis for Natural Persons Conducting Economic Activity in the Lodzkie Voivodship	237
• Estimation Methods of Mean Duration of Enterprises and Mean Additional Duration of Enterprises in the Lodzkie Voivodship	238
• Economic Profitability Account for Investments in the Sludge Management - Case Study	239
• On the Application of Selected Exploratory Data Analysis Methods to Assess Differences in the Level of Sustainable Development in the Environmental Domain of Voivodships in Poland.....	240
• Efficiency of Investments in Investment Funds in the Context of Longevity.....	241
• Diagnosis and the Causes of Service Consumption in Households in Poland.....	242
• The Use of Fuzzy Logic in the Corporate Innovative Potential Assessment.....	243
• Assessing Reputation of an Enterprises as a Socially Responsible Organizations on the Example of Construction Companies Listed on the Warsaw Stock Exchange	244
• The Role of Patent System in Internationalization of Technical Knowledge Diffusion Channels	245
• Employee Participation in OSH - Measurement of Selected Aspects.....	246
• Innovation as a Factor of Change in the Employment Level in the SME Sector. Results of Empirical Studies	247
• Instruments for the Support of Polish Enterprises' Innovativeness	248
• Factors Influencing Perceptions of Distance – Quantitative Research Results	249

• Pricing Symmetric Power Options in the <i>Variance Gamma</i> Model	250
• Analysis and Evaluation of the Delivery System	251
• Is Economic Growth in Poland Beneficial for the Poor? Concepts and Measurement....	253
• Private Creditor and Investor Test - Measurement Tool.....	254
• Differentiation of Income Distributions of Farmers Households in Polish Macroregions	255
• Variants of Premium in Employee Life Insurance	256
• Identification of Differences Between Group and Individual Life Insurance for Employees	257
• Contribution of Higher Education to Innovativeness of an Economy in Selected OECD Countries	258
• Model of Cooperation Platform for Entities Involved in Agricultural Market Open to Innovations in Poland.....	259
• Aging Society and Disability as a Challenge for Ergonomics in the Industry 4.0.....	260
• Are the New Faculties a Prove of the Universities Innovativeness?.....	261
• The Substitution Bias of Inflation Measurement in Relation to the Level of Innovativeness of the European Union's Economies.....	262
• Comparison of CODI Interphone Devices with Solutions from Foreign Companies.....	263
• Selected Innovations Created as a Result of Implementation of Business Strategies in Agricultural Holdings.....	264
• Sources of Financing Innovations in Polish Enterprises in the Light of Statistical Surveys	265
• Social Capital and Smart Growth of EU Countries.....	266
• Possibilities and Barriers to Testing the Quality of Human Capital in the Basis of Selected Statistical Data.....	267
• Structural Decomposition Analysis Applied to Energy Use in Poland.....	268
• The Perception of the Quality of Life by Generation Y - the Analysis of Changes Over Time.....	269
• Leasing as a Source of Financing the Investment Activity in Agriculture	270
• Monetary and Fiscal Game in the Context of Stabilizing the Economy	271
• Enterprise Market Behaviour in Relation to Their Rffectiveness Level. A Study of mWIG40 Index Enterprises.....	272
• Development of the Sustainability Index of Farms Based on Surveys and FADN Sample	273
• Identifying Fuel Poverty in the EU - a Multidimentional Approach	274
• Possibilities of Novel tTechnologies Application for Purposes of Tourism of People with Special Needs	275
• Economic Effects of Mobbing and Violence in the Workplace.....	276
• Estimation of Time-Varying Beta in Model with Stochastic Volatility.....	277
• The Development of Health Protection and Social Care Services in Poland and in the Countries of the European Union.....	278
• Equipping Farms with Tractors in Lodz Voivodeship	279
• Foresight of the Information Society (SI) - the Knowledge Economy (KBE). An Attempt to Measuring.....	280
• The Role of the Bonus-Malus System in the Ratemaking Process in the Motor Third-Party Liability Insurance Premiums	281
• The Use of Electronic Procedures in Contracts Awarded by the Public Health Service .	282
• Methods of Measuring Organization's Innovativeness - Critical Analysis	283
• Tendencies in Household Consumption in the Light of Changes in the Labor Market in Poland.....	284

• The Group of Recipients of Preferential Credits and the Benefits of Crediting Agricultural Holdings in Małopolska in 2004-2014 by Krakowski Bank Spółdzielczy	285
• Social Determinants of Health (SDH) in the Evaluation of Health Inequalities of the Inhabitants of Rural Areas in Poland	286
• Income and Poverty in Households in Selected European Countries	287
• Knowledge-Based Agriculture in the Central and Eastern European Countries' Bioeconomy.....	288
• Key Performance Indicators as a Support for Decision-Making Processes in Human Resources Management.....	289
• Income Inequality of Households in Poland: a Subgroup Decomposition of Generalized Entropy Measures.....	290
• Innovation of the Polish Economy in the Comparison with EU Member States	291
• Property and Personal Insurance Against Big Data challenges	292
• Generations on the Labour Market in Poland	293
• Comparative Analysis of Economic Development of European Union Countries	294
• A Proposal to Measure the Size of an Underpenetrated Target Market in Order to Improve the Efficiency of Sales Planning in Regions	295
• Assessment of the Circular Economy Concept	296
• Social Convergence in the EU-28 Countries in the Light of the Implementation of the Europe 2020 Strategy. The DEA Approach.....	298
• Creative Workers: Returns to Education and Experience. The Evidence from Australia	299
• The Phenomenon of a Single Bidder in the EU Public Procurement System.....	300

INDEKS AUTORÓW STRESZCZEŃ

- Adamczuk Aleksandra, 10, 158
Adamczyk Grzegorz, 4, 152
Adamczyk-Łojewska Grażyna, 5, 153
Al Ahmod Waleed, 6, 154
Augustyńska Beata, 126, 275
Baran Paweł, 84, 232
Bartkiewicz Witold, 7, 155
Bartkowiak Marcin, 54, 202
Bednarczyk Jan Leszek, 13, 161
Bednarczyk Teresa Hanna, 8, 67, 156, 215
Bialek Jacek, 9, 113, 157, 262
Bieniek Milena, 10, 158
Błaszczak-Przybycińska Ilona, 85, 233
Boczkowska Katarzyna, 11, 159
Borowczyk Joanna, 12, 160
Brudniak Gabriela, 131, 280
Brzozowska-Rup Katarzyna, 13, 161
Bugowski Łukasz Karol, 14, 162
Bujarkiewicz Adam, 5, 153
Burzyńska Dorota, 51, 199
Busłowska Anna, 15, 163
Caban-Piaskowska Katarzyna, 16, 88, 164, 236
Celczyńska Anna, 17, 165
Chmielewska Anna, 18, 166
Chorkowy Bartosz, 19, 167
Cymbranowicz Katarzyna, 20, 168
Czapiński Janusz, 21, 169
Czerniak Jakub, 22, 170
Ćwiek Małgorzata, 138, 287
Dehnel Grażyna, 23, 171
Dereń Aldona Małgorzata, 116, 265
Dewicka Aleksandra, 24, 172
Dobrowolska Bogusława, 25, 173
Domańska Agnieszka, 26, 174
Dworak Edyta, 27, 43, 175, 191
Dybikowska Adrianna, 40, 188
Dyk Zbigniew, 91, 239
Dziechciarz Józef, 28, 176
Fila Joanna, 29, 177
Filas-Przybył Sylwia, 69, 217
Fura Barbara, 30, 31, 178, 179
Gajda-Kantorowska Małgorzata, 32, 180
Gheribi Edyta, 33, 34, 181, 182
Glabiszewski Waldemar, 35, 183
Gnat Sebastian, 36, 184
Gomółka Agata, 37, 185
Gontar Zbigniew, 7, 155
Gorzalczyński Artur, 38, 186
Gotowska Małgorzata, 39, 187
Graczyk Magdalena, 40, 188
Grego-Planer Dorota, 35, 183
Grybś-Kabocik Marta, 41, 189
Gryczka Marcin, 42, 190
Grzelak Maria Magdalena, 25, 43, 173, 191
Grzenda Wioletta, 44, 192
Grześ Anna, 45, 193
Grześ-Buklaho Justyna, 46, 194
Grzywińska-Rapca Małgorzata, 47, 195
Halka Aleksandra, 48, 196
Homa Magdalena, 49, 93, 197, 241
Inglot-Brzęk Elżbieta, 50, 198
Jabłońska Małgorzata, 51, 199
Jajko-Siwek Alicja, 52, 200
Janik Bogna, 53, 54, 201, 202
Jańska Anna, 55, 203
Jaworska Monika, 56, 130, 204, 279
Jegorow Dorota, 57, 205
Jeziorska Małgorzata, 58, 206
Jędrzejczak Alina, 106, 255
Józefowski Tomasz, 59, 207
Juszczak Adam, 60, 208
Kaczmarska-Krawczak Jadwiga, 61, 209
Kaluża-Kopias Dorota, 62, 210
Karpińska Kinga, 63, 211
Karpińska-Krakowiak Małgorzata, 64, 212
Kądziołka-Sabanty Hanna, 65, 213
Kędra Arleta, 55, 68, 203, 216
Kisiała Wojciech, 66, 214
Klapkiv Jurij, 67, 215
Klapkiv Lyubov, 22, 68, 170, 216
Klimanek Tomasz, 69, 217
Klimek Dariusz, 70, 218
Klonowska Alina, 71, 219
Kłoczko-Gajewska Anna, 124, 273
Kobus-Ostrowska Dorota, 72, 220
Kołodziejczak Włodzimierz, 73, 221
Kroik Janusz, 74, 222
Kruszyński Kamil, 75, 223
Kryk Barbara, 76, 224
Kuzionko - Ochrymiuk Ewa, 135, 284
Lacina Lubor, 77, 225
Lašakevič Regina, 78, 226
Laskowska Iwona, 79, 227
Latosińska Jolanta, 91, 239
Leszczyńska – Paczesna Agnieszka, 48, 196
Lewandowska Anna, 50, 80, 198, 228
Liczmańska-Kopcewicz Katarzyna, 35, 183
Lipiak Jan, 81, 229
Lisowska Renata, 82, 230
Litwiński Michał, 83, 231
Majecka Beata, 123, 272
Marcinkowska Monika, 142, 292
Markowicz Iwona, 84, 232
Marszałek Marta, 85, 233
Martan Janusz, 86, 234
Maruszewska Katarzyna, 54, 87, 202, 235

Miarka Anna, 88, 236
Mikolajewska Emilia, 126, 275
Mikolajewski Dariusz, 126, 275
Mikulec Artur, 89, 90, 237, 238
Milek Dorota, 91, 239
Misztal Malgorzata, 89, 92, 237, 240
Mościbrodzka Monika, 93, 241
Murawska Anna, 94, 242
Muszyńska Joanna, 140, 290
Nawrocki Tomasz, 95, 96, 243, 244
Niklewicz-Pijaczyńska Malgorzata, 97, 245
Niziolek Konrad, 98, 246
Norek Tomasz, 99, 247
Nowak Paulina, 100, 248
Olejniak - Nizielska Aleksandra, 101, 249
Orzechowski Arkadiusz, 102, 250
Osmola Rafał, 103, 251
Panek Tomasz, 104, 253
Pasierbowicz Tomasz, 8, 156
Pekasiewicz Dorota, 106, 255
Piątek Edyta, 105, 254
Piechota Anna, 107, 108, 256, 257
Pleśniarska Aleksandra, 109, 258
Pokojski Zenon, 110, 259
Polak-Sopińska Aleksandra, 111, 260
Rocki Marek, 112, 261
Rosiek Janusz, 148, 298
Roszek-Wójtowicz Elżbieta, 113, 262
Rydzewski Jacek, 114
Siemaszkiewicz Paweł, 115, 264
Skonieczny Jan, 116, 265
Skrodzka Iwona, 117, 266
Sowiński Tomasz, 118, 267
Stachura Paulina, 119, 268
Stanimir Agnieszka, 120, 269
Starzyńska Dorota, 121, 270
Stawska Joanna, 122, 271
Stopa Mateusz, 50, 198
Suchanek Michał, 123, 272
Sulewski Piotr, 124, 273
Suszyńska Katarzyna, 66, 214
Szamrej-Baran Izabela, 76, 125, 224, 274
Szarek Ewelina, 127, 276
Szarek Stanisław, 127, 276
Szark-Eckardt Mirosława, 126, 275
Szczepocki Piotr, 128, 277
Szczukocka Agata, 129, 144, 278, 294
Szewczyk Janina, 130, 279
Szwajca Danuta, 96, 244
Szymanowski Wacław, 131, 280
Szymańska Anna, 67, 132, 215, 281
Szymański Jarosław, 133, 282
Ścigała Marcelina, 86, 134, 234, 283
Śleszyńska - Świdorska Anna, 135, 284
Śliwiński Adam, 142, 292
Świda Adam, 74, 222
Tuteja Tomasz, 136, 285
Tworek Katarzyna, 134, 283
Ucieklak-Jeż Paulina, 137, 286
Ulman Paweł, 138, 287
Vásáry Viktória, 288
Voytovych Nataliya, 33, 34, 181, 182
Walesiak Marek, 23, 171
Wawer Monika, 139, 289
Wawrowski Łukasz, 23, 171
Wędrowska Ewa, 140, 290
Węglarz Magdalena, 141, 291
Wieteska Stanisław, 142, 292
Wiktorowicz Justyna, 143, 293
Witaszczyk Anna, 144, 294
Włodarczyk Robert Wojciech, 145
Wojciel Marcin, 146, 295
Wojdyło Monika, 149, 299
Wolak Dorota, 6, 81, 103, 114, 147, 154, 229, 251, 263, 296
Wronowska Gabriela, 148, 298
Zasada Mariusz, 126, 275
Zawadzka Agnieszka, 47, 195
Zawadzki Kamil, 149, 299
Ziarko Łukasz, 150, 300
Zioło Monika, 56, 204

SPIS BIOGRAMÓW AUTORÓW

• Adamczyk Grzegorz.....	302
• Adamczyk-Łojewska Grażyna	303
• Al Ahmod Waleed.....	305
• Baran Paweł.....	306
• Bartkiewicz Witold.....	307
• Bednarczyk Jan Leszek	308
• Bednarczyk Teresa Hanna.....	309
• Błaszczak-Przybycińska Ilona.....	310
• Boczkowska Katarzyna	311
• Brzozowska-Rup Katarzyna.....	312
• Bugowski Łukasz Karol	313
• Bujarkiewicz Adam.....	314
• Busłowska Anna.....	315
• Caban-Piaskowska Katarzyna	316
• Celczyńska Anna.....	317
• Cymbranowicz Katarzyna	318
• Czerniak Jakub	320
• Ćwiek Małgorzata	321
• Dehnel Grażyna.....	322
• Dobrowolska Bogusława.....	323
• Domańska Agnieszka	324
• Dworak Edyta.....	326
• Dziechciarz Józef	327
• Filas-Przybył Sylwia	328
• Fura Barbara	329
• Gnat Sebastian.....	330
• Gomółka Agata.....	331
• Gontar Zbigniew.....	332
• Gorzałczyński Artur	333
• Graczyk Magdalena.....	334
• Grybś-Kabocik Marta.....	335
• Grzelak Maria Magdalena	336
• Grzenda Wioletta.....	337
• Grześ Anna.....	338
• Grzywińska-Rapca Małgorzata	339
• Hałka Aleksandra	340
• Homa Magdalena	341
• Jajko-Siwek Alicja	343
• Jańska Anna.....	344
• Jaworska Monika.....	345
• Jegorow Dorota	347
• Jeziorska Małgorzata.....	348
• Jędrzejczak Alina	349
• Józefowski Tomasz	350
• Kaczmarska-Krawczak Jadwiga.....	351
• Kałuża-Kopias Dorota.....	352

• Karpińska-Krakowiak Małgorzata	353
• Kędra Arleta	354
• Klapkiv Jurij	355
• Klapkiv Lyubov	356
• Klimanek Tomasz	357
• Klimek Dariusz	358
• Kłoczko-Gajewska Anna	359
• Kobus-Ostrowska Dorota	360
• Kruszyński Kamil	362
• Kryk Barbara	364
• Kuzionko - Ochrymiuk Ewa	365
• Lacina Lubor	366
• Lašakevič Regina	367
• Leszczyńska - Paczesna Agnieszka	368
• Lewandowska Anna	369
• Lipiak Jan	370
• Lisowska Renata	371
• Litwiński Michał	372
• Majecka Beata	373
• Markowicz Iwona	374
• Marszałek Marta	375
• Martan Janusz	376
• Maruszewska Katarzyna	377
• Miarka Anna	378
• Mikulec Artur	379
• Misztal Małgorzata	381
• Mościbrodzka Monika	382
• Murawska Anna	383
• Muszyńska Joanna	385
• Niklewicz-Pijaczyńska Małgorzata	386
• Olejnik - Nizielska Aleksandra	387
• Orzechowski Arkadiusz	388
• Osmoła Rafał	389
• Panek Tomasz	391
• Pasierbowicz Tomasz	393
• Pekasiewicz Dorota	394
• Piechota Anna	395
• Pleśniarska Aleksandra	396
• Pokojski Zenon	397
• Rocki Marek	398
• Rosiek Janusz	399
• Roszko-Wójtowicz Elżbieta	400
• Rydzewski Jacek	402
• Skrodzka Iwona	404
• Suchanek Michał	405
• Sulewski Piotr	406
• Szamrej-Baran Izabela	407
• Szarek Stanisław	408
• Szczukocka Agata	409
• Szewczyk Janina	410

• Szymańska Anna	411
• Szymański Jarosław	412
• Ścigała Marcelina	413
• Tworek Katarzyna	414
• Ulman Paweł	415
• Vászary Viktória	416
• Walesiak Marek.....	417
• Wawrowski Łukasz	418
• Wędrowska Ewa.....	419
• Węglarz Magdalena.....	420
• Wieteska Stanisław.....	421
• Wiktorowicz Justyna	422
• Wojciel Marcin.....	423
• Wojdyło Monika.....	424
• Wolak Dorota	425
• Wronowska Gabriela.....	427
• Zawadzka Agnieszka.....	428
• Zawadzki Kamil	429
• Ziarko Łukasz.....	430
• Ziolo Monika	431